mestna knjižnica ljubljana

november
2023

Program dela za leto 2024

Številka:
Datum:

MESTNA KNJIŽNICA LJUBLJANA

PROGRAM DELA ZA LETO 2024

PODROBNI VSEBINSKI PREGLED

Ljubljana, november 2023

KAZALO

UVOD 6

1 ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE 8
1.1 Pravne podlage 8
1.2 Funkcija knjižnice 9
1.3 Dolgoročni cilji knjižnice 10
1.4 Letni cilji knjižnice 11

2 KNJIŽNIČNA MREŽA IN PROSTOR 13
2.1 Knjižnična mreža 15
2.2 Knjižnični prostor in oprema 16
2.3 Odprtost knjižnice 17

3 RAZVOJNA DEJAVNOST 18
3.1 Služba za razvoj 19
3.1.1 Posredovanje informacij 19
3.1.2 Mentorstvo 20
3.1.3 Spletna stran in družbena omrežja 20
3.1.4 Promocija knjižnice 20
3.2 Območnost 21
3.3 Kompetenčni centri 22
3.4 Učni center MKL 22
3.4.1 Izobraževanje zaposlenih v MKL 23
3.4.2 Izobraževanje knjižničarjev slovenskih knjižnic in druge strokovne javnosti 24
3.5 Oddelek za informatiko 25

4 DEJAVNOSTI KNJIŽNICE 25
4.1 Pridobivanje, bibliografska obdelava in zaščita knjižničnega gradiva 26
4.1.1 Predviden nakup novih enot knjižničnega gradiva (po zvrsteh) 28
4.1.2 Sredstva za nakup knjižničnega gradiva 30
4.2 Storitve in dejavnosti za uporabnike 30
4.2.1 Članstvo 31
4.2.2 Obisk 31
4.2.3 Izposoja gradiva 31
4.2.4 Plan storitev za uporabnike v letu 2024 31
4.3 Prireditve in izobraževanja za uporabnike 32
4.3.1 Prireditve 33
4.3.2 Izobraževanje uporabnikov 34
4.4 Dejavnosti Mestne knjižnice Ljubljana 34
4.5 Domoznanska dejavnost 37

5 PROJEKTI 39

6 SODELOVANJA IN PARTNERSTVA 56
6.1 Sodelovanja 56
6.2 Sodelovanje zaposlenih v domačih in mednarodnih strokovnih telesih 58

PRILOGA 1: KADROVSKI NAČRT 2024 62

PRILOGA 2: PROGRAM IZVAJANJA POSEBNIH NALOG OSREDNJE OBMOČNE KNJIŽNICE V LETU 2024 65

PRILOGA 3: PROGRAM KOMPETENČNIH CENTROV MKL ZA LETO 2024 108

PRILOGA 4: ŠTEVILO KULTURNIH PRIREDITEV IN IZOBRAŽEVANJ 120

UVOD

Za nami so uspešno izpeljani poglavitni elementi, ki smo si jih zadali za leto 2023, in naše nadaljnje delo v letu 2024 temelji na do sedaj doseženih rezultatih. Oktobra 2023 smo zaključili projekt pridobitve novega vozila, bibliobusa Potujoče knjižnice, in v naslednjem letu je pred nami širša promocija delovanja tega pomembnega segmenta našega knjižničnega poslanstva, ki v letu 2024 obeležuje petdeseti jubilej. Zaznamovali ga bomo tako, da bomo v sodelovanju s Sekcijo za potujoče knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije v Ljubljani pripravili festival vseh 13 slovenskih bibliobusov (ter tudi nekaterih iz tujine, s katerimi smo še posebej tesno povezani). V okviru omenjenega festivala bomo organizirali tudi mednarodno posvetovanje z naslovom »Potujoča knjižnica in knjižnični prostor«. Tudi sicer bomo ob tem dogajanju večjo pozornost posvetili optimizaciji naše mreže bibliobusnih postajališč in še večji prepoznavnosti teh postajališč med lokalnim prebivalstvom. Če želimo uspešno opravljati svoje poslanstvo, se moramo prav tako intenzivno posvečati načrtom za optimizacijo naše stacionarne mreže knjižničnih enot, seveda skupaj s prizadevanji našega ustanovitelja, da bi občanom in občankam Ljubljane ponudil čim boljši dostop do kvalitetne knjige in številnih storitev, ki jih danes ponujajo sodobne knjižnice. Načrtujemo udejanjiti izhodišča za ureditev statusa delovanja t. i. amaterskih krajevnih knjižnic in preveritev usklajenosti preostalih krajevnih knjižnic z določili Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe. Nadaljevali bomo z aktivnostmi za optimizacijo knjižnične mreže: za reševanje prostorske problematike z načrti za novo lokacijo osrednje knjižnice v središču mesta, za izgradnjo prostorov Knjižnice Brdo, selitev Knjižnice Dobrova, postopno profesionalizacijo t. i. amaterskih knjižnic, reševanje prostorske problematike nekaterih drugih knjižnic in naslavljanje sivih lis v mestu, kjer je pokritost s knjižnično dejavnostjo prešibka. Za pravkar vzpostavljeno knjižnično enoto Rog v okviru novega Centra Rog bomo nadaljevali z izgradnjo posebne zbirke (kreativne industrije) in tako tudi s to enoto načrtujemo vstop v širši kulturni prostor preko sodelovanja z drugimi javnimi zavodi in nevladnimi organizacijami.

Na nivoju svojega strokovnega delovanja bomo v letu 2024 še naprej razvijali delovanje dveh kompetenčnih centrov na nacionalnem nivoju – Učnega centra MKL in Pionirske – Centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo. Delovanju MKL na področju strokovnih kompetenčnih vsebin na nacionalnem nivoju bomo pospešeno priključevali širok nabor aktivnosti za povečanje mednarodne prepoznavnosti MKL: vzpostavitev in delovanje mednarodne pisarne za podporo zaposlenim na področju mednarodnih sodelovanj; mednarodne projekte in članstva v mednarodnih strokovnih telesih; mobilnost naših zaposlenih in uporabnikov v okviru akreditacije Erasmus+ za obdobje 2021–2027 in gostovanje kolegov iz tujine; vključenost v pet mednarodnih projektov v okviru programov Erasmus+ KA220-SCH – Sodelovalna partnerstva na področju splošnega šolskega izobraževanja; Ustvarjalna Evropa; Obzorje Evropa; ERASMUS+ Partnership for Excellence – Centres of Vocational Excellence (COVE) in programa Citizens, Equality, Rights and Values Programme (CERV); širjenje bralne kulture izven državnih meja (zamejski slovenski vrtci in šole; evropske splošne knjižnice, predvsem v sklopu Unescovega mesta literature, Dublin Literary Award, IBBY Awards); strokovno povezovanje in delovanje na nacionalni (Ministrstvo RS za kulturo, ZBDS, Združenje splošnih knjižnic) in mednarodni ravni (IFLA, NAPLE Forum, Public Libraries 2030, IBBY, ICORN, Windows of Shanghai). S tem bomo stopali po začrtani poti našega Strateškega načrta MKL za obdobje 2022–2026 ter uveljavljali nov sistem notranje organizacije in sistemizacije MKL. V letu 2023 smo vzpostavili delovanje Centra za promocijo branja odraslih, ki je sedaj sicer še v povojih, vendar bomo v letu 2024 krepili njegov razvoj. Nadaljevali bomo z integracijo notranjih knjižničnih sistemov, kakor smo si jo zastavili v strateškem dokumentu, zlasti informacijskega in poslovnega, in skrbeli za čim večjo učinkovitost delovnih procesov (delo mrežnice za bolje urejeno notranje razporejanje, vzpostavitev mednarodne pisarne, ki bo pomagala tudi podobnim prizadevanjem drugih slovenskih splošnih knjižic in se povezovala z njimi).

Tudi v letu 2024 bomo podpirali ukrepe za izboljšanje rezultatov raziskav bralne pismenosti in izboljšanje podatkov, na katerih temeljijo politike branja, ter razvoj širše bralne vzgoje, ki izhaja tudi iz Ljubljanskega manifesta o branju na višji ravni (aktivnosti v okviru Centra za promocijo branja odraslih). Z oblikovanjem novih projektnih vsebin in aktivnosti, ki so namenjeni pripadnikom etničnih skupin in drugih narodov ter spodbujanju medkulturnega dialoga (Daj Dam / Give Receive, Literatura v azilu, Živa knjižnica, Svet med nami, Multi-kul-praktik, projekcije čeških, slovaških in poljskih filmov) bomo skrbeli za razvoj novih dejavnosti za ranljive skupine s poudarkom na priseljencih. Obenem bo naša skrb veljala vsem storitvam za uporabnike, ki spodbujajo različne oblike pismenosti (digitalna, računalniška in algoritemska, informacijska in medijska, zdravstvena, vizualna, dediščinska, znanstvena in tehnološka, finančna, glasbena, naravoslovna, družinska ipd.), uvajajo koncept knjižnice za družine in podpirajo usmeritve mednarodnih smernic (Evropsko leto, leto OZN itd.).

Načrtujemo tudi izvajanje promocijske dejavnosti za izboljšanje prepoznavnosti knjižnice, s poudarkom na odnosih z mediji in tudi na celostni grafični podobi (prenova CGP naše ustanove, vzpostavitev projekta Pot do knjižnice za izboljšano urejenost kažipotov do naših številnih knjižničnih enot v mestu in primestnih okoljih). Predvsem pa si bomo prizadevali, da bomo v mestu s prav vsako našo enoto še naprej in vedno bolj varna in domačna točka za vse uporabnike, ki jo bodo z veseljem in pogosto obiskovali ter jo uporabljali za branje, izobraževanje in osebni razvoj.

dr. Teja Zorko, direktorica

1 ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE

1.1 Pravne podlage

Status in poslovanje knjižnice urejajo:

1. Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Mestna knjižnica Ljubljana (Uradni list RS, št. 30/08 s spremembami)
2. Statut Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 31/21 – uradno prečiščeno besedilo)
3. Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01 s spremembami in dopolnitvami) in podzakonski predpisi: Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/03 in 162/22), Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Uradni list RS, št. 28/2023), Pravilnik o razvidu knjižnic (Uradni list RS, št. 74/17), Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic (Uradni list RS, št. 19/03)
4. Zakon o obveznem izvodu publikacij (Uradni list RS, št. 69/06 s spremembami in dopolnitvami)
5. Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 96/02 s spremembami in dopolnitvami)
6. Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91 s spremembami in dopolnitvami)
7. Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS št. 72/93 s spremembami in dopolnitvami)

Na poslovanje knjižnice vplivajo tudi drugi predpisi, npr.:

1. Zakon o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 56/02 s spremembami in dopolnitvami)
2. Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15 s spremembami in dopolnitvami)
3. Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99 s spremembami in dopolnitvami)
4. Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 21/95 s spremembami in dopolnitvami)
5. Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 163/22)
6. Računovodski standardi
7. Kolektivna pogodba za javni sektor (Uradni list RS, št. 57/08 s spremembami in dopolnitvami)
8. Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 45/94 s spremembami in dopolnitvami)
9. Kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti (Urani list RS, št. 18/91 s spremembami in dopolnitvami)
10. Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 56/02 s spremembami in dopolnitvami)
11. Predpisi, ki urejajo razmerja, povezana z virusom SARS-CoV-2
12. Predpisi s področja varnosti in zdravja pri delu, požarne varnosti ter drugi akti in predpisi

Delovanje knjižnice urejajo tudi interni akti, npr.:

1. Pravilnik o računovodstvu MKL z dne 17. 1. 2021
2. Pravilnik o blagajniškem poslovanju MKL, 2011 s spremembami in dopolnitvami
3. Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v MKL z dne 12. 10. 2021
4. Pravilnik o poslovanju MKL, 2022
5. Pravilnik o upravljanju knjižnične zbirke v MKL, 2022
6. Pravila delovanja premične zbirke v Mestni knjižnici Ljubljana, 2018
7. Pravilnik o načinu posredovanja informacij za medije, 2008
8. Pravilnik o obratovalnem času knjižnic MKL, 2012 s spremembami in dopolnitvami
9. Pravilnik o delovnem času v MKL, 2023
10. Pravilnik o izločanju in odpisu knjižničnega gradiva v MKL, 2009 s spremembami in dopolnitvami
11. Pravilnik o postopkih za ravnanje z osnovnimi sredstvi v MKL, 2012
12. Pravilnik o oddaji javnih naročil v MKL, 2017
13. Pravila o uporabi javnih računalnikov in brezžičnih omrežij v MKL, 2010
14. Pravilnik o ravnanju in ukrepih za preprečevanje trpinčenja na delovnem mestu (mobinga) ter za odpravo njegovih posledic, 2010 s spremembami in dopolnitvami
15. Pravilnik o varstvu osebnih podatkov, 2021
16. Pravila varstva in obdelave osebnih podatkov na podlagi privolitve posameznika, 2018
17. Pravilnik o podelitvi priznanja zlata hruška, 2019
18. Sklep o antikvarni prodaji knjižničnega gradiva v Mestni knjižnici Ljubljana, 2011
19. Sklepi sej sveta MKL

20. Sklepi sej strokovnega sveta MKL
21. Sklepi sej strokovnega kolegija MKL

Na delovanje knjižnice vplivajo tudi različne strategije, npr.:

1. Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2022–2029
2. Strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2022–2027
3. Strategija razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2020–2023, z usmeritvami do leta 2027
4. Strategija Mestne občine Ljubljana za mlade 2016–2025
5. Strategija razvoja socialnega varstva v MOL od leta 2021 do 2027
6. Strateške smernice kulturnega turizma in prireditev v Ljubljani 2022–2027
7. Strategija razvoja informacijske družbe do leta 2020
8. IFLA Global Vision Report 2018 in IFLA Strategy 2021–2024
9. Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030
10. Resolucija Sveta od delovnem načrtu EU za kulturo za obdobje 2023–2026
11. Strateške usmeritve na področju IKT v splošnih knjižnicah za obdobje 2019–2028
12. Strategija razvoja Slovenije 2030
13. Strategije partnerskih organizacij in javnih zavodov MOL in občin pogodbenih partneric

Knjižnica pri svojem delu uporablja slovenske in mednarodne standarde:

1. Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028)
2. SIST ISO 2789: 2013 Informatika in dokumentacija – Mednarodna statistika za knjižnice (Information and documentation – International library statistics)
3. SIST ISO 11620:2015 Informatika in dokumentacija – Kazalci uspešnosti knjižnic (Information and documentation – Library performance indicators)
4. SIST-TP ISO/TR 11219:2013 Informatika in dokumentacija – Kakovostni pogoji in osnovna statistika za zgradbe knjižnic – Prostor, funkcija in oblikovanje (Information and documentation – Qualitative conditions and basic statistics for library buildings – Space, function and design)
5. SIST ISO 16439:2014 Informatika in dokumentacija – Metode in postopki za ocenjevanje vpliva knjižnic (Information and documentation – Methods and procedures for assessing the impact of libraries)

1.2 Funkcija knjižnice

- MKL je splošna knjižnica, ki izvaja knjižnično javno službo na območju MOL (296.228 prebivalcev) s petimi knjižnicami mestnih območij in 14 krajevnimi knjižnicami.
- Je splošna knjižnica, ki izvaja knjižnično javno službo tudi za osem občin izven Mestne občine Ljubljana: Brezovica, Dobrova - Polhov Gradec, Dol pri Ljubljani, Horjul, Ig, Škofljica, Velike Lašče in Vodice (59.418 prebivalcev) s 14 krajevnimi knjižnicami.
- Je osrednja območna knjižnica za Osrednjeslovensko knjižnično območje (594.059 prebivalcev), v katerem deluje poleg MKL še osem osrednjih knjižnic: Knjižnica Domžale, Knjižnica Litija, Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik, Knjižnica Logatec, Mestna knjižnica Grosuplje, Cankarjeva knjižnica Vrhnika, Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica, Knjižnica Medvode, za katere izvaja štiri območne naloge (zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij; strokovna pomoč knjižnicam na območju; koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva in usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja).
- Izvaja dejavnost potujoče knjižnice: 47 postajališč bibliobusa.
- Izvaja dejavnost specialne knjižnice: Slovanska knjižnica – Center za domoznansko dejavnost in specialne humanistične zbirke.
- Izvaja razvojne programe na področju bralne kulture za otroke: Pionirska – Center za mladinsko književnost in knjižničarstvo.
- Izvaja programe na področju vseživljenjskega učenja za uporabnike.
- Izvaja programe na področju knjižničnega strokovnega usposabljanja: Učni center MKL.
- Razvija bralno in informacijsko pismenost ter kulturne dejavnosti na celotnem območju, na katerem delujejo njene organizacijske enote, knjižnice mestnih območij in krajevne knjižnice.
- Izvaja naloge kompetenčnih centrov: Učni center Mestne knjižnice Ljubljana je pridobil naziv kompetenčni center za stalno strokovno izobraževanje in usposabljanje knjižničarjev in strokovne javnosti; Pionirska – Center za mladinsko književnost in knjižničarstvo pa kot kompetenčni center skrbi za diseminacijo rezultatov strokovnega in raziskovalnega dela na področju mladinskega knjižničarstva in promocije branja, izmenjavo znanj in strokovnih pogledov mladinskega knjižničarstva z drugimi sorodnimi področji in skupen razvoj bibliopedagoških aktivnosti.

1.3 Dolgoročni cilji knjižnice

Dolgoročni cilji MKL poudarjajo že dosežene rezultate iz tradicije delovanja vseh njenih enot, hkrati pa prednostno zasledujejo razvoj združene knjižnice na podlagi sodobnih strokovnih konceptov in poslanstva splošnih knjižnic, ki želijo biti prepoznavne kulturne in informacijske institucije v lokalnem okolju (Strateški načrt MKL za obdobje 2022–2026).

»POVSOD V MESTU«
Povzetek strateškega načrta Mestne knjižnice Ljubljana

Mestna knjižnica Ljubljana bo v naslednjem strateškem obdobju 2022–2026 v svojem lokalnem okolju uresničevala kulturno, informacijsko, izobraževalno in socialno vlogo ter s tem aktivno sooblikovala kakovost življenja prebivalcev, ob tem pa tudi slovenski knjižnični sistem.

Kot osrednja območna knjižnica bo spodbujala sodelovanje splošnih knjižnic na Osrednjeslovenskem območju, predvsem s ponudbo dobrih praks za knjižnice območja na področju novih tehnologij in sodobnih storitev v digitalnem okolju ter z usklajevanjem domoznanske dejavnosti na območni ravni. Preko novih oblik strokovnega povezovanja na izbranih področjih (kompetenčni centri, zagotavljanje enotnega izvajanja javne službe) bo skrbela za izboljševanje organizacije knjižnične javne službe preko optimizacije poslovnih in delovnih postopkov.

V skladu s standardi in zakonodajo s področja knjižničarstva ter notranjo organiziranostjo bo knjižnica vzdrževala in načrtovala uravnoteženo mrežo krajevnih knjižnic, bibliobusnih postajališč in drugih oblik knjižnične dejavnosti ter tako zagotavljala najboljšo možno dostopnost knjižničnih storitev. V skladu s finančnimi možnostmi si bo prizadevala pridobiti nove in dodatne prostore za krajevne knjižnice v MOL in na drugih območjih delovanja knjižnice ter izboljšati pogoje za delovanje.

Fizični prostor knjižnice je in bo tudi v prihodnje sam po sebi ena od »storitev« MKL, ki omogoča različne kulturne, socialne in izobraževalne priložnosti ter nagovarja uporabnike k obisku in sodelovanju. Pri oblikovanju knjižničnega prostora bomo izhajali iz štirih vsebinskih sklopov: prostor za učenje, prostor za navdih, prostor za druženje in prostor za ustvarjalnost (kreativnice), ter upoštevali standarde zelenega arhitekturnega načrtovanja (zelena knjižnica).

Knjižnica preko načrtnega dela z zbirko oblikuje obsežno, pestro in aktualno knjižnično zbirko za prebivalce MOL in širšega območja. Razvijali bomo uporabne postopke in kriterije za vrednotenje knjižnične zbirke v okviru normativnih določil za knjižnično dejavnost. Omogočili bomo dostop do alternativnih formatov knjižničnega gradiva, predvsem v elektronski obliki, ki je dostopno na daljavo. Gradivo bomo uporabnikom približali z nadstandardnimi storitvami (vračanje gradiva kjer koli v knjižnični mreži, naročanje gradiva za prevzem v drugi knjižnici, samostojni prevzem rezerviranega gradiva ipd.) in razvijali dinamične in mobilne oblike umeščanja gradiva po mreži knjižnic, ki bodo odražale potrebe uporabnikov v lokalnem okolju.

Pripravljali bomo lastne digitalne vsebine in jih v sodelovanju z drugimi partnerskimi organizacijami objavljali na skupnih portalih in platformah (spletna stran, Kamra, dLib.si). S ciljno usmerjenimi projekti digitalizacije knjižničnega gradiva bomo olajšali dostop do digitaliziranih in izvorno digitalnih vsebin tako na daljavo, kakor tudi v prostorih knjižnice (uporaba na namenskih terminalih). Vzpostavili bomo koordinacijo na področju načrtovanja, organizacije in vodenja vsebin digitalne knjižnice.

Ob že vzpostavljenem Centru za promocijo branja odraslih in pripravi strategije promocije branja želimo poskrbeti za usklajeno spodbujanje bralne kulture in bralne pismenosti za različne ciljne skupine uporabnikov. Vodila nas bo skrb za razvoj strokovnih pobud in bralnih projektov za povezovanja akterjev na področju branja in bralne kulture.

Na podlagi prenovljene notranje organizacije in sistemizacije delovnih mest smo vzpostavili Center za koordinacijo storitev, ki je prevzel skrb za centralizirane storitve za delo z uporabniki in za celovito strategijo kulturnih in izobraževalnih dogodkov za vse starostne in ciljne skupine uporabnikov v mreži knjižnic.

Uporabnikom in članom bomo ponudili nove in nadgrajene storitve, ki bodo odgovor na spremenjene potrebe lokalnega okolja za enostavnejšo in prijetnejšo izkušnjo uporabe knjižnice in s katerimi bomo svoje delovanje razširili tudi izven zidov knjižnic, s poudarkom na storitvah, omogočenih s podporo IKT ter z vključitvijo novih tehnologij za dostopnost, avtomatizacijo in komunikacijo, ter z upoštevanjem vseh vidikov trajnostnega razvoja (okolja, družbe, kulture in gospodarstva).

Okrepili bomo dejavnost izobraževalnih in kulturnih dogodkov v virtualnem okolju in z vzpostavitvijo Multimedijskega centra MKL v spletnem okolju tovrstne vsebine ponudili tudi uporabnikom, ki nas zaradi različnih razlogov ne zmorejo obiskati v fizičnem okolju. Nadgradili bomo koncept spletnih učilnic in izobraževalnih oblik, s poudarkom na večji interakciji med predavatelji in udeleženci. Vsebinsko želimo pokriti različne oblike pismenosti, s poudarkom na dvigu digitalnih kompetenc za državljane.

Potrebe okolja in uspešnost našega delovanja bomo preverjali z ustaljenimi pristopi pri ugotavljanju mnenj in potreb.

Poseben poudarek namenjamo domoznanski dejavnosti. Razvijali bomo domoznanske zgodbe na podlagi tiskanega gradiva in digitalnih vsebin ter tako skrbeli za razvoj novih in promocijo obstoječih lokalnih vsebin.

V aktualnem strateškem obdobju želimo načrtovane notranje organizacijske spremembe postopno prenašati v prakso, na nivoju mreže poskrbeti za poenotenje delovnih postopkov, ki so skupni v vseh knjižnicah, in se postopno približati skupnemu kadrovskemu upravljanju. Velik poudarek bomo dali še nadaljnji gradnji kariernih možnosti zaposlenih, prav tako pa bomo tudi nadaljevali s sledenjem in izboljševanjem organizacijske klime s formalnimi in neformalnimi oblikami povezovanja zaposlenih.

Pri sodelovanju z različnimi javnostmi bo MKL poudarjala prednosti, ki jih delovanje knjižnice prinaša okolju. Možnosti za razvoj bo iskala tudi v sodelovanju z domačimi in tujimi organizacijami prek vključevanja v partnerstva in sodelovanja v lokalnih, nacionalnih in mednarodnih projektih. Prav mednarodnemu povezovanju bo knjižnica, tudi z novo vizijo, posvetila posebno pozornost.

Knjižnica se bo aktivno vključevala v skupne projekte MOL in s svojim delovanjem prispevala k prepoznavnosti Ljubljane kot ustvarjalnega mesta znanja in kulture.

Aktivna promocija bo privabljala nove uporabnike ter utrjevala ugled in javno podobo knjižnice. Za večjo prepoznavnost knjižnice v javnosti ter trženje promocijskih izdelkov bomo razvijali blagovne znamke ter strokovno in nišno založništvo.

1.4 Letni cilji knjižnice

Knjižnica se pri oblikovanju letnih ciljev naslanja na Strokovna priporočila in standarde za splošne knjižnice 2018–2028 in poleg knjižničnih vlog, določenih v 16. členu Zakona o knjižničarstvu, za leto 2024 izpostavlja knjižnični vlogi »Seznanjanje z javnimi zadevami in spremljanje aktualnega dogajanja v družbi« ter »Vključevanje v družbo«, predvsem z razvijanjem različnih vrst pismenosti.

Program knjižnice za leto 2024 zasleduje cilje, ki izhajajo iz strateških usmeritev Strateškega načrta MKL 2022–2026 s šestimi strateškimi področji:

A) Programske usmeritve in predvideni obseg programov
1. MESTO BERE, GLEDA IN POSLUŠA: upravljanje knjižnične zbirke in razvoj bralne kulture
2. KNJIŽNICA ZA VSE: storitve za prebivalce in obiskovalce mesta
3. SPOMIN MESTA: dediščinsko izročilo za danes in jutri
4. VIDNA KNJIŽNICA: promocija storitev za uporabnike

B) Organizacijske in kadrovske usmeritve
1. AKTIVNA KNJIŽNICA: notranja organiziranost in kadri

C) Opredelitev investicij in investicijskega vzdrževanja ter drugih storitev za prihodnost
1. »KNJIŽNICA PLUS«: razvoj za storitve prihodnosti

V letu 2024 nadaljujemo z aktivnostmi strateškega obdobja 2022–2026, ki predstavljajo ključne poudarke za prihodnjih pet let oz. predstavljajo kontinuiteto strokovnega razvoja, ki izhaja še iz predhodnega strateškega obdobja. Za preverjanje uspešnosti izvajanja strateškega načrta bomo v letu 2024 pripravili poročilo za leti 2022 in 2023.

Najpomembnejši letni cilji so:

- zagotavljanje enakopravne dostopnosti vseh enot knjižnice, knjižničnih storitev in informacijskih virov, izboljšanje knjižničnih storitev in ustvarjanje pozitivne uporabniške izkušnje za vse prebivalce, tudi preko novih in prilagojenih oblik (razvoj storitve naročanja in prevzema gradiva v drugi/izbrani knjižnici v širši mreži MKL ali po pošti, samostojni prevzem naročenega in rezerviranega gradiva, prevzem v paketnikih, tematski sklopi prireditev in izobraževanj, delovanje kreativnic, ponudba med počitnicami);
- dostopnost e-storitev knjižnice 24 ur na dan, vse dni v tednu, preko oddaljenega dostopa, oblikovanje spletnih storitev in razvoj digitalne knjižnice, s poudarkom na zagotavljanju novih e-vsebin za uporabnike in s tem zagotavljanju aktualnih informacij in vsebin za vsakdanje življenje prebivalcev (nadgradnja spletne strani z namenskimi podstranmi, uvedba personaliziranih storitev na spletni strani knjižnice, razvoj Multimedijskega centra MKL in širše koncepta Pametne knjižnice);
- poudarek na storitvah za uporabnike, ki spodbujajo različne oblike pismenosti (digitalna, računalniška in algoritemska, informacijska in medijska, zdravstvena, vizualna, dediščinska, znanstvena in tehnološka, finančna, glasbena, naravoslovna, družinska ipd.), uvajajo koncept knjižnice za družine in podpirajo usmeritve mednarodnih smernic (Evropsko leto, leto OZN itd.);
- vzdrževanje obsežne (ob danih finančnih pogojih), pestre in aktualne knjižnične zbirke za prebivalce Mestne občine Ljubljana in širšega območja;
- nadaljevanje aktivnosti za optimizacijo knjižnične mreže: reševanje prostorske problematike za novo lokacijo osrednje knjižnice v središču mesta, izgradnja prostorov Knjižnice Brdo, selitev Knjižnice Dobrova, ureditev statusa amaterskih knjižnic in njihova postopna profesionalizacija, reševanje prostorske problematike nekaterih drugih knjižnic;
- delovanje novega bibliobusa Potujoče knjižnice (v uporabo je bil predan oktobra 2023) in širša promocija, tudi preko organizacije mednarodnega posvetovanja »Potujoča knjižnica in knjižnični prostor« in Festivala bibliobusov 2024;
- vodenje zagovorniških in marketinških aktivnosti s poudarkom na povezovalni vlogi knjižnice v lokalni skupnosti prek vključevanja prebivalcev v različne dejavnosti knjižnice;
- izvajanje storitev in projektov za dve ciljni skupini: mladi (5 namenskih projektov in 3 s področja znanstvene pismenosti celotne družine) in starejši (3 namenski projekti in 6 s področja dediščinske pismenosti, mreženje storitev za starejše Modra leta, zbiranje spominov za Album Ljubljane, Ljubljanske zgodbe, cikel domoznanskih filmskih predavanj »Ljubljana v gibljivih slikah«, programi za seniorje), ter za uporabnike s posebnimi potrebami kot izpostavljeno ciljno skupino v novem strateškem obdobju (na podlagi rezultatov v letu 2022 zaključenega projekta TECH.LIBRARY – Enhance public library services for visually impaired users through ICT tools and training);
- oblikovanje posebne zbirke za Knjižnico Rog (kreativne industrije), ki deluje v Centru Rog, vstopanje v širši kulturni prostor prek delovanja v njegovem okviru (sodelovanje z javnimi zavodi in nevladnimi organizacijami);
- uresničevanje priporočil Ministrstva za kulturo pri nabavi gradiva;
- oblikovanje in izvedba projektov, s katerimi se uresničujejo štiri zaveze iz naziva Ljubljana: Unescovo mesto literature (17 projektov);
- vključevanje splošnih knjižnic regije v projekte MKL (Poletavci, NajPoletavci, Moj kraj nekoč in danes, Regijski domoznanski natečaj za starejše, Cilji trajnostnega razvoja v knjižnicah Osrednjeslovenskega območja) in v izobraževalne programe Učnega centra MKL;
- uresničevanje 17 ciljev trajnostnega razvoja (Agenda 2030 OZN) v knjižnici prek opismenjevanja, dostopa do informacij, skrbi za ranljive skupine, uporabe informacijske tehnologije, dostopa do interneta in koncepta zelene knjižnice, kakor tudi preko skupnega projekta s splošnimi knjižnicami Osrednjeslovenskega območja;
- podpiranje ukrepov za izboljšanje rezultatov raziskav bralne pismenosti in izboljšanje podatkov, na katerih temeljijo politike branja, ter razvoj širše bralne vzgoje, kar izhaja tudi iz Ljubljanskega manifesta o branju na višji ravni (aktivnosti v okviru Centra za promocijo branja odraslih);
- ozaveščanje prebivalcev o javnih zadevah in s tem spodbujanje k vključevanju v procese odločanja o javnih zadevah (projekt Soočenja, delovanje posebne knjižnične zbirke na temo varstva človekovih pravic);

- priprava projektov in aktivnosti, ki so namenjeni pripadnikom etničnih skupin in drugih narodov ter spodbujanju medkulturnega dialoga (Daj Dam / Give Receive, Literatura v azilu, Živa knjižnica, Svet med nami, Multi-kul-praktik, projekcije čeških, slovaških in poljskih filmov), razvoj novih dejavnosti za ranljive skupine – poudarek na priseljencih;
- ozaveščanje prebivalcev Ljubljane o pomenu lokalne dediščine (digitalizacija gradiva, priprava e-zgodb, izdaja publikacij, pogovorni večeri z domoznansko tematiko, prenova domoznanske podstrani knjižnice, priprava domoznanskih razstav, utrjevanje »blagovne znamke« Ljubljanske zgodbe iz Slovanske knjižnice, priprava brošuric iz cikla Kulturna dediščina za družine) ter priprava smernic za domoznansko dejavnost MKL;
- širjenje bralne kulture izven državnih meja (zamejski slovenski vrtci in šole; evropske splošne knjižnice, predvsem v sklopu naziva Ljubljana: Unescovo mesto literature, Dublin Literary Award, IBBY Awards);
- aktivnosti za prepoznavnost knjižnice v mednarodnem okolju preko petih mednarodnih projektov v okviru programov Erasmus+ KA220-SCH – Sodelovalna partnerstva na področju splošnega šolskega izobraževanja; Ustvarjalna Evropa; Obzorje Evropa; ERASMUS+ Partnership for Excellence – Centres of Vocational Excellence (COVE) in programa Citizens, Equality, Rights and Values Programme (CERV).
- strokovno povezovanje in delovanje na nacionalni (Ministrstvo za kulturo, ZBDS, Združenje splošnih knjižnic) in mednarodni ravni (IFLA, NAPLE Forum, Public Library 2030, IBBY, ICORN, Window of Shanghai);
- vzpostavitev in delovanje mednarodne pisarne za podporo zaposlenim na področju mednarodnih sodelovanj, mednarodnih projektov in članstva v mednarodnih strokovnih telesih;
- oblikovanje zaključenih tematskih izobraževalnih paketov za knjižničarje iz MKL in slovenskih splošnih knjižnic ter priprava letnega kataloga izobraževanj (Učni center MKL kot kompetenčni center za izobraževanje zaposlenih v slovenskih splošnih knjižnicah, mobilnosti zaposlenih in uporabnikov v okviru akreditacije Erasmus+ za obdobje 2021–2027);
- izdelava strateškega dokumenta o stanju in razvoju vzdržne mreže knjižnic v Ljubljani, z izhodišči za ureditev statusa delovanja amaterskih krajevnih knjižnic in preveritvijo usklajenosti preostalih krajevnih knjižnic z določili Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe;
- razvoj novega sistema notranje organizacije in sistemizacije MKL, delovanje Centra za promocijo branja odraslih in mednarodne pisarne, nadaljnja integracija notranjih knjižničnih sistemov, zlasti informacijskega in poslovnega, krepitev učinkovitosti delovnih procesov;
- promocijske in zagovorniške aktivnosti za izboljšanje prepoznavnosti knjižnice;
- delovanje Učnega centra in Pionirske – CMKK kot kompetenčnih centrov na nacionalnem nivoju (kompetenčna centra je 6. 12. 2021 imenovala Komisija za kompetenčne centre pri Združenju splošnih knjižnic);
- publicistična dejavnost: poleg treh publicističnih projektov, ki sodijo med redno dejavnost knjižnice (Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig, Ljubljana med nostalgijo in sanjami, Kulturna dediščina za družine), bomo v letu 2024 pripravili še publikacijo Zlate hruške za vse (slovensko in angleško verzijo) za potrebe knjižnega sejma v Bologni 2024 ter zbornik povzetkov mednarodnega posveta potujočih knjižnic in Festival bibliobusov 2024;
- sodelovanje z lokalnim okoljem s ciljem povečati pestrost delovanja za ciljne skupine uporabnikov in pridobiti nove člane.

V letu 2023 je sedem projektov iz leta 2022 prešlo v redno dejavnost knjižnice (glej 5 Projekti).

2 KNJIŽNIČNA MREŽA IN PROSTOR

Strateške usmeritve

- Prenova obstoječih in vzpostavitev novih knjižničnih prostorov z uporabo standardov zelenega arhitekturnega načrtovanja.
- Kvalitetnejši dostop do storitev: prostorska prenova v knjižnicah mestnih območij MKL, pridobivanje novega in dodatnega prostora v krajevnih knjižnicah v MOL in na drugih območjih delovanja knjižnice.
- Krepitev zavesti o pomenu knjižnične mreže za prebivalce lokalne skupnosti.
- Vključevanje lokalne skupnosti (prebivalcev in organizacij) v načrtovanje nove knjižnice in njenih storitev.
- Krepitev vloge knjižnice kot prostora za učenje in študij.

Strateški cilji in aktivnosti za leto 2024 bodo lahko dopolnjeni ali spremenjeni glede na interes ustanovitelja in drugih akterjev, ki vplivajo na časovne in finančne okvire izgradnje in prenove posameznih knjižnic.

Knjižnica bo pri oblikovanju idejnih načrtov za nove ali prenovljene knjižnice izhajala iz štirih prostorskih sklopov:

- Prostor za učenje: Učenje je v knjižnici osredotočeno na spodbujanje bralne, informacijske in računalniške pismenosti (dostop do vseh vrst gradiva, fizični prostor za učenje, različne aktivnosti na področju neformalnega in priložnostnega učenja).
- Prostor za navdih: Knjižnica daje uporabnikom priložnost za nove, pomembne izkušnje prek pripovedovanja pravljic in drugih umetniških vsebin (postavitev zbirke gradiva in njena predstavitev, prostor kot zgodba – specialne zbirke, igralnica in pravljična soba).
- Prostor za druženje in srečevanje: Knjižnica je aktiven tretji prostor. Sam fizični prostor knjižnice kot prostor druženja je še posebej pomemben za mladostnike in ostarele: prvi zavračajo formalne oblike druženja, drugi so pogosto družbeno marginalizirani (prostor za organizirano druženje – delavnice, tečaji, predstavitve, prostor za neorganizirano druženje po celi knjižnici).
- Prostor za ustvarjalnost: Knjižnica podpira ustvarjalnost in inovativnost uporabnikov z organizacijo ustvarjalnih delavnic in ponudbo programov, ki so zanimivi za širšo lokalno skupnost (večnamenski prostor za delavnice, odprti oder, kreativnice).

S profiliranjem uporabnikov glede na to, s kakšnim namenom pridejo v knjižnico, bo MKL oblikovala različne prostore: »glasne« prostore za skupinsko delo in druženje ter »tihe« prostore za študij, delo in branje (študijske celice in prostori za sprostitev). Pri vzpostavljanju novih prostorov za izobraževanje uporabnikov MKL postopoma uveljavlja koncept kreativnic.

Knjižnica bo v lokalni skupnosti pri različnih deležnikih (lokalna oblast, izobraževalne in kulturne ustanove, nevladne organizacije) krepila zavest o pomenu knjižnične mreže, ki lahko služi za promocijo različnih javnih storitev za prebivalce. V skladu s Strokovnimi priporočili in standardi za splošne knjižnice 2018–2028 bo pripravila poglobljene analize lokalne skupnosti.

Za boljšo obveščenost prebivalcev in večjo prepoznavnost knjižnic v lokalnem okolju so nujno potrebne usmerjevalne table ob cestah v bližini knjižnic.

V letu 2024 načrtujemo spremembe v mreži in pričetek prostorskega urejanja v naslednjih knjižnicah:

1. Nadaljevanje aktivnosti na novi lokaciji za Knjižnico Brdo (v letu 2018 je bil s projektanti usklajen idejni projekt Brdo II).
2. Nadaljevanje prizadevanj, da v sodelovanju z Občino Dobrova - Polhov Gradec uresničimo napoved selitve Knjižnice Dobrova v primernejše prostore. V letu 2023 se je izkazalo, da so bili načrti glede selitve v stavbo Zelene doline preuranjeni, saj se knjižnica po zadnjih informacijah v te prostore še ne bo selila. Tako še vedno ostajamo v statično neustreznih prostorih, kjer knjižnične dejavnosti ne moremo več izvajati varno, čemur bo potrebno tudi v letu 2024 prilagoditi program dela, hkrati pa v Programu dela za leto 2024 sledimo načrtu Občine Dobrova - Polhov Gradec, da se knjižnica v letu 2024 preseli v prostore Zelene doline.
3. Priprava izhodišč za ureditev statusa amaterskih knjižnic in njihovo postopno profesionalizacijo, v skladu z v letu 2023 sprejetim Pravilnikom o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe.

Dolgoročno načrtujemo reševanje prostorske problematike za:

- Novo lokacijo osrednje knjižnice (Knjižnica Otona Župančiča) v središču mesta.
- Ureditev ustreznih prostorskih pogojev Knjižnice Črnuče, ki je glede na število obstoječih in potencialnih uporabnikov ter obsega knjižnične dejavnosti arhitekturno neustrezna in premajhna.
- Knjižnico Glinškova ploščad: S celovito prenovo in širitvijo ter ob primerni ureditvi zunanjih površin bi pridobili še eno knjižnico, ki bi se pridružila konceptu zelene knjižnice.
- Pričakujemo začetek aktivnosti v zvezi z novo Knjižnico Šmartno, saj naj bi bila po podatkih Službe za razvojne projekte in investicije MOL v teku faza izdelave natečajne naloge, na osnovi katere bo izveden javni projektni natečaj za izbor najprimernejše rešitve. Za knjižnični del imamo sicer že pripravljen idejni načrt in osnutek prostorskega načrta, kamor bi umestili aktivnosti, ki jih sedaj izvajamo v Knjižnici Gameljne.
- Ureditev ustreznih in predvsem večjih prostorov za Knjižnico Šentvid.
- Knjižnico Vodice: projekt ureditve knjižnice na novi lokaciji v sklopu novogradnje Kopitarjevega centra.

- Knjižnico Jožeta Mazovca: Knjižnica v sedanjih prostorih ne more več kvalitetno izvajati nalog in storitev sodobne knjižnice za uporabnike in nalog koordinacije lokalne mreže. Možna je selitev internih prostorov za delovanje knjižnice mestnega območja na lokacijo nove Knjižnice Fužine.
- Pričakujemo začetek aktivnosti v zvezi z novo Knjižnico Fužine, za katero je že pripravljen idejni načrt in osnutek prostorskega načrta. Tudi sicer bi bila smiselna vzpostavitev knjižnice mestnega območja za območje Most, Fužin, Štepanjskega naselja, Hrušice in Bizovika na območju izgradnje nove Knjižnice Fužine, ob hkratni preureditvi sedanje Knjižnice Jožeta Mazovca v krajevno knjižnico.
- Knjižnico Rudnik: V trenutnih prostorih in lokaciji knjižnica nima možnosti za razvoj in izvajanje programa glede na potrebe lokalne skupnosti (področje s priseljensko populacijo, mlade družine) ter v skladu s sodobnimi strokovnimi priporočili in usmeritvami za splošne knjižnice. Dolgoročno je smiselno načrtovati novo knjižnico na presečišču ČS Trnovo, ČS Center in ČS Rudnik nižje ob Dolenjski cesti (območje Rakovnika in/ali Nakupovalnega središča Rudnik) ali Jurčkovi cesti (potencialno v okviru stanovanjskih projektov JSS MOL).
- Knjižnico Brezovica: obstoječi prostori so premajhni za ustrezno izvajanje dejavnosti, saj se je v zadnjih letih v Občini Brezovica močno povečalo število prebivalcev. Kratkoročna možnost za začasno izboljšanje prostorskih pogojev je širitev prostorov v izpraznjene pisarne ob obstoječi knjižnici.
- Knjižnico Škofljica: projekt ureditve knjižnice na novi lokaciji v sklopu novogradnje kulturnega centra Občine Škofljica.
- Potrebna je vzpostavitev krajevne knjižnice Podutik za zagotovitev ustrezne knjižnične dejavnosti prebivalcem Podutika, Kamne Gorice, Glinc in Dolnic, ki bi lahko gravitirali na to območje delovanja knjižnice. Na zahodni strani avtoceste na območju omenjenih zaselkov se namreč dolgoročno načrtuje tudi izgradnja več stanovanjskih naselij.
- Na območju ČS Jarše bi bila dolgoročno smotrna vzpostavitev Knjižnice Zelena jama/Šmartinka, ki bi pokrivala potrebe širšega območje Jarš, Zelene jame in obiskovalcev BTC. Gre za območje, kjer je prisoten izrazit porast števila novih stanovanjskih sosesk, ki se bodo predvidoma v nadaljnjih petih do desetih letih še dodajale v okviru Partnerstva Šmartinka.
- Vzpostavitev krajevne knjižnice na južnem delu ČS Center, morda v kombinaciji s prestavljeno lokacijo Knjižnice Rudnik, da bi zajemala Staro Ljubljano, Mirje, Krakovo in Prule.
- Vzpostavitev pogojev za boljšo dostopnost knjižnične dejavnosti občanom vzhodnega dela ČS Sostro, možne lokacije: Janče, Zgornja Besnica, Prežganje, Veliko Trebeljevo, v začetni obliki morda tudi preko lokacij premične zbirke.
- Vzpostavitev knjižnice Spodnja Šiška (južni del bivše KS Hinko Smrekar in KS Milan Majcen) za potrebe prebivalcev Kosez in Spodnje Šiške na območju med Severno obvoznico, Vodnikovo in Pod hribom. Na ožjem območju gravitacije predlagane knjižnice se kratko- in srednjeročno načrtuje izgradnja več stanovanjskih naselij, tudi na širšem območju.

Pričakovani učinki
- Sistematičen razvoj mreže knjižnic in optimiziranje izvajanja knjižnične javne službe.
- Izenačitev pogojev dostopnosti do storitev knjižnice za vse prebivalce.
- Modernizacija prostorov za kvalitetnejše oblikovanje zbirk, izvajanje informacijskih storitev, izobraževalnih aktivnosti in prireditev za vse prebivalce.
- Enostavnejša in dostopnejša uporaba knjižnice, prilagojena potrebam uporabnikov in v skladu z razvojem IKT ter družbe.
- Redefinicija fizičnega prostora knjižnice kot tretjega prostora za druženje in medgeneracijski dialog, ter prepletanje vloge knjižnice kot prostora druženja in srečevanja z delovanjem v virtualnem okolju.
- Prostorska ureditev knjižnic in večja prepoznavnost v lokalnem okolju.

Kazalniki uspešnosti
- Število aktivnih članov
- Število novih članov
- Število obiskovalcev
- Delež včlanjenega prebivalstva

2.1 Knjižnična mreža

Knjižnično mrežo MKL sestavljajo: 19 knjižnic v MOL (pet knjižnic mestnih območij s 14 krajevnimi knjižnicami) in 14 krajevnih knjižnic v osmih občinah pogodbenih partnericah, specialna knjižnica ter 47 postajališč Potujoče knjižnice.

- Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva ulica 1, Ljubljana
    - Knjižnica Črnuče, Dunajska cesta 367, Ljubljana
    - Knjižnica dr. France Škerl, Vojkova cesta 87 a, Ljubljana
    - Knjižnica Glinškova ploščad, Glinškova ploščad 11 a, Ljubljana
    - Knjižnica Savsko naselje, Belokranjska ulica 2, Ljubljana
    - Knjižnica Jurij Vega, Dol pri Ljubljani 4, Dol pri Ljubljani
- Knjižnica Jožeta Mazovca, Zaloška cesta 61, Ljubljana
    - Knjižnica Fužine, Preglov trg 15, Ljubljana
    - Knjižnica Jarše, Clevelandska ulica 17–19, Ljubljana
    - Knjižnica Polje, Polje 383, Ljubljana – Polje
    - Knjižnica Zadvor, Cesta II. grupe odredov 43, Ljubljana
    - Knjižnica Zalog, Agrokombinatska cesta 2, Ljubljana
- Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova ulica 2, Ljubljana
    - Knjižnica Rog, Trubarjeva cesta 72, Ljubljana
- Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška cesta 47 a, Ljubljana
    - Knjižnica Rudnik, Dolenjska cesta 11, Ljubljana
    - Knjižnica Grba, Cesta na Brdo 63, Ljubljana
    - Knjižnica Ig, Banija 4, Ig
    - Knjižnica Dobrova, Ulica Vladimirja Dolničarja 2, Dobrova
    - Knjižnica Šentjošt, Šentjošt nad Horjulom 13, Horjul
    - Knjižnica Polhov Gradec, Polhov Gradec 61, Polhov Gradec
    - Knjižnica Škofljica, Ob pošti 29, Škofljica
    - Knjižnica Frana Levstika, Stritarjeva cesta 1, Velike Lašče
    - Knjižnica Rob, Rob 2, Rob
    - Knjižnica Horjul, Slovenska cesta 17, Horjul
    - Knjižnica Brezovica, Podpeška cesta 2, Brezovica
    - Knjižnica Podpeč, Jezero 21, Podpeč
    - Knjižnica Rakitna, Rakitna 66, Rakitna
    - Knjižnica Notranje Gorice, Podpeška cesta 380, Notranje Gorice
- Knjižnica Šiška, Trg komandanta Staneta 8, Ljubljana
    - Knjižnica Šentvid, Prušnikova ulica 106, Ljubljana – Šentvid
    - Knjižnica Gameljne, Srednje Gameljne 50, Ljubljana – Šmartno
    - Knjižnica Vodice, Škofjeloška cesta 7, Vodice
- Slovanska knjižnica – Center za domoznanstvo in specialne humanistične zbirke, Einspielerjeva ulica 1, Ljubljana
- Potujoča knjižnica s postajališči

2.2 Knjižnični prostor in oprema

Glavna prioriteta pri prenovi obstoječih in oblikovanju novih prostorov je dostopnost prostorov, ki vključuje fizično dostopnost, notranje oblikovanje (ekološki materiali/zelena knjižnica), opremo in napeljave ter IKT opremo.
Pri oblikovanju knjižničnega prostora MKL izhaja iz načel univerzalnega oblikovanja, ki omogoča uporabo prostora vsem ljudem, ne glede na njihove specifične potrebe.
MKL si prizadeva oblikovati atraktiven in interaktiven knjižnični prostor, ki odgovarja na potrebi po učenju in novih doživetjih.
V skladu z 9. in 38. členom Zakona o izenačevanju možnosti invalidov (Uradni list RS, št. 94/10, 50/14 in 32/17) mora biti najpozneje do 11. 12. 2025 v objektih javne rabe, kamor sodijo tudi knjižnice, omogočena popolna arhitekturna in komunikacijska dostopnost. Do tedaj bo potrebno urediti tudi morebitne potrebne prilagoditve za vse naše knjižnične prostore.

Prostori v mreži knjižnic MKL se zaradi velikega obiska in številnih dejavnosti z leti obrabljajo in predvsem manjše knjižnice nujno potrebujejo celovito obnovo. Tudi novejše knjižnice že kažejo znake obrabe ali pa bi jih bilo treba obnoviti zaradi spremenjenega načina dela in pomanjkljivosti pri prvotnem načrtovanju prostorov in opreme (neustrezni pulti, slabo zračeni prostori, obrabljena tla, strehe, ki puščajo …). Tudi nekatere naprave so že dotrajane, zlasti električne napeljave in klimatizacija. Zato je nabor potrebnih obnovitvenih del obširnejši, kot ga bo v letu 2024 dejansko mogoče uresničiti. Navajamo

trenutno nujne posege (celovit nabor potreb je podan v sklopu investicijskega vzdrževanja za leto 2024, ki je v prilogi tega programa dela), katerih izvedba pa bistveno presega naše finančne zmožnosti. Zato bodo v letu 2024 izvedeni le najnujnejši, ki jih bomo lahko udejanjili v sedanjih finančnih pogojih.

- Knjižnica Bežigrad
  Pregradili bomo čitalnico in pridobili dodaten prostor za dejavnosti.
- Knjižnica dr. France Škerl
  Knjižnica je potrebna celostne prenove. V letu 2023 smo reševali urgentno stanje kanalizacijskih cevi. V sodelovanju s pristojnimi službami MOL je bil opravljen pregled stanja in možnosti urejanja knjižnice ter izdelan arhitekturni idejni načrt. V letu 2024 si želimo vsaj delne realizacije omenjenega načrta.
- Knjižnica Fužine
  Začetek izgradnje Centra Fužine je prestavljen na nedoločen čas, zato je nujna vsaj notranja prenova prostorov, za katero imamo že pripravljen idejni načrt. Knjižnica potrebuje najmanj celo nadstropje oz. najmanj 500 m^2 za dejavnost ter 80 m^2 za depo. Najnujnejša vzdrževalna dela so zamenjava oken in vhodnih vrat, prenova električne napeljave ter obnova sanitarij. Ob morebitni prenovi Knjižnice Fužine bomo za shranjevanje knjižničnega gradiva potrebovali še dodaten prostor, saj sedanji na Zadobrovški 1, ki si ga od oktobra 2023 delimo s Skupnostnim programom za mlade CSD Ljubljana, zadošča zgolj za polovico obstoječe zaloge knjižničnega gradiva.
- Knjižnica Otona Župančiča
  Prizadevali si bomo za ureditev severne fasade. V okviru tega bi bilo z dovoljenjem MOL in ustrezno finančno podporo najbolj optimalno urediti dodatni vhod s Trga Franceta Štiglica, ob tem preurediti pritličje in namestiti vračalnik gradiva, dostopen 24/7. Nujna je tudi sanacija sanitarij za uporabnike knjižnice.
- Knjižnica Prežihov Voranc
  Preureditev območja za izposojo zaradi uvedbe knjigomatov po idejnem načrtu preureditve knjižnice. Predvidena je oprema dveh zunanjih atrijev za izvajanje prireditvenih dejavnosti.
- Knjižnica Grba
  Zaradi selitve čitalnice Knjižnice Grba v nove prostore bomo obstoječo knjižnico preuredili in razširili oddelek za otroke in mladino. V novi čitalnici bomo uredili tudi računalniški kotiček.
- Knjižnica Podpeč
  Zaradi prostorske stiske načrtujemo preureditev strokovnega oddelka za odrasle. Dodali bomo police in spremenili postavitev.
- Knjižnica Šiška
  Knjižnica Šiška potrebuje ločen prostor za prireditve, saj te sedaj potekajo v časopisni čitalnici. Potrebna bo celovita preureditev pritličja, s katero bomo poleg smiselne umestitve knjigomatov za izposojo in vračanje gradiva lahko uredili tudi ločen prostor za prireditve.
  Načrtujemo dokup večjih kovinskih opornikov za nadomestitev obstoječih visečih opornikov za knjige.
  Načrtujemo tudi zamenjavo talne obloge na delih, ki so najbolj obrabljeni in poškodovani, na nekaterih mestih bo hkrati potrebno sanirati tudi estrihe.
  Potreben je razmislek o ustreznejši ureditvi kotička za otroke.

2.3 Odprtost knjižnice

Knjižnice znotraj mreže MKL bodo odprte v skladu s Pravilnikom o poslovanju Mestne knjižnice Ljubljana. V poletnih mesecih – od konca junija do konca avgusta – bo v knjižnicah veljal poletni obratovalni čas.

- Inventura knjižničnega gradiva bo v letu 2024 izvedena v Knjižnici Jožeta Mazovca, ki bo zato predvidoma zaprta 28 ur, v Knjižnici Šiška, ki bo predvidoma zaprta nekaj dni, ter v Knjižnici Podpeč in Knjižnici Frana Levstika, ki bosta zaprti predvidoma po sedem ur.
- Knjižnica Črnuče je večja krajevna knjižnica, ki zaradi premajhnega števila zaposlenih trenutno ne more zagotavljati dosega odprtosti glede na potrebe, v letu 2024 bomo temu prilagodili odpiralni čas v popoldanskem času.
- V primeru večjih vzdrževalnih ali prenovitvenih del bo za določeno obdobje zaprta Knjižnica Fužine.
- Nova Knjižnica Rog bo odprta več ur na teden, kot sta bili pred zaprtostjo odprti Knjižnica Poljane in Knjižnica Nove Poljane, ter bo zaradi svojih posebnosti odprta tudi ob sobotah.
- Knjižnica Frana Levstika se bo z enkratno sobotno odprtostjo na trški dan pridružila občinskemu prazniku.

- Potujoča knjižnica bo obiskovala 47 izposojevališč, t. j. 38 krajev in 9 posebnih družbenih sredin, od tega 37 postajališč enkrat mesečno, 7 postajališč dvakrat mesečno in 3 postajališča enkrat tedensko. Zaradi nepredvidljivih razmer na cestah, slabih vremenskih pogojev ali okvar vozila so možna odstopanja od predvidenega števila ur odprtosti.

Odprtost nekaterih, predvsem krajevnih knjižnic bomo morali prilagoditi tudi glede na nova zakonodajna določila, ki opredeljuje spremembe načina vodenja evidenc za področje dela in socialne varnosti.

Knjižnica bo izvajala program dela za leto 2024, opredeljen v tem programskem sklopu, glede na višino odobrenih sredstev in v skladu s prioritetami v okviru sklopa.

3 RAZVOJNA DEJAVNOST

Upravljanje in razvoj splošne knjižnice sta usmerjena k dvigu kakovosti storitev in vpetosti knjižnice v okolje. Z načrtovanimi postopki in delovanjem se usmerjamo k stalnemu lastnemu razvoju, z namenom vpliva na razvoj lokalnega okolja in naših uporabnikov. Svoje rezultate vrednotimo z ustreznimi metodami in jih udejanjamo na različne načine s takojšnjimi odzivi na spremembe in potrebe v okolju. Delujemo z željo po vedno boljših storitvah v smislu lažje dostopnosti do knjižnične ponudbe za uporabnike in skrbimo za primerno pozicioniranje splošne knjižnice v kulturnem, socialnem ipd. lokalnem okolju. Zato bomo v letu 2024 poskrbeli za razvoj in novosti na različnih področjih delovanja.

Strateške usmeritve
- Razvoj storitev v smeri tehnološkega razvoja in sodobnega načina življenja prebivalcev mesta.
- Vključevanje prebivalcev v postopek načrtovanja in oblikovanja dejavnosti.
- Oblikovanje knjižničnih storitev z upoštevanjem vseh vidikov trajnostnega razvoja (okolja, družbe, kulture in gospodarstva).
- Vzpostavljanje različnih partnerstev, sodelovanje z vsemi vrstami knjižnic, drugimi kulturnimi in izobraževalnimi ustanovami ter lokalnimi skupnostmi pri skupnih projektih.
- Vključenost MKL v utrip Ljubljane in okolice z novimi oblikami promocije z namenom utrjevanja ugleda in javne podobe knjižnice.
- Razvoj blagovnih znamk, trženje promocijskih izdelkov knjižnice in prenova celostne grafične podobe za večjo prepoznavnost.
- Razvoj založniške dejavnosti.

Strateški cilji in aktivnosti za leto 2024
- Priprava letnega poročila MKL za leto 2023, plan dela za 2025 in zbirnik statističnih podatkov BibSISt2023.
- Celostna notranja prenova Knjižnice dr. Franceta Škerla, za Knjižnico Dobrova je planirana selitev v nove, primernejše prostore.
- Nadgradnja spletne strani in vzpostavitev Multimedijskega centra MKL ter spletne trgovine MKL.
- Razvoj pametne knjižnice in nadgradnja ponudbe ter storitev v virtualnem okolju.
- Razvoj profilov in povečanje objav na družbenih omrežjih knjižnic.
- Podpora pri promociji knjižnice ob različnih priložnostih, na vseh nivojih in v medijih.
- Priprava promocijskega Letnega poročila MKL 2023.
- Priprava podpornih dokumentov za različne aktivnosti v knjižnicah in priprava informacijskih letakov in plakatov za delo z uporabniki.
- Razvoj novih dejavnosti za ranljive skupine – poudarek na priseljencih.
- Oblikovanje promocijskih materialov in izdelkov za uporabnike, poslovne partnerje ter za prodajo v knjižnicah.
- Razvoj in delovanje novega Centra za promocijo branja za odrasle in vzpostavitev novih dejavnosti za spodbujanje in promocijo branja, knjige in knjižnic.
- Vzpostavitev in delovanje mednarodne pisarne za podporo zaposlenim na področju mednarodnih sodelovanj, mednarodnih projektov in članstva v mednarodnih strokovnih telesih.
- Podpora pri pripravi programa za 22. Mednarodno posvetovanje potujočih knjižničarjev in Festivala bibliobusov 2024, ki bo potekalo v Ljubljani, s hkratno obeležitvijo 50-letnice delovanja Potujoče knjižnice v Ljubljani.
- Razvoj, organizacija in izvedba izobraževalnih programov Učnega centra za zaposlene v MKL ter širšo strokovno javnost.
- Spremljanje in ažurno dopolnjevanje statističnih podatkov in kazalnikov MKL na letni ravni.

- Koordinacija in evalvacija beleženja informacij v knjižnicah ter referenčnega servisa Vprašaj knjižničarja.
- Beleženje posredovanja informacij ter beleženje zasedenosti čitalniških mest v izbranih tednih v knjižnicah MKL za analizo opravljenih informacijskih poizvedb in statistiko zasedenosti čitalnic.
- Koordinacija in programi strokovnih obiskov knjižnice: praksa študentov bibliotekarstva, pedagogike in andragogike; strokovni obiski študentov; mobilnost študentov v programu Erasmus+, strokovni obiski knjižničarjev; mobilnost zaposlenih v programu Erasmus+, mobilnost zaposlenih skupaj z uporabniki v programu Erasmus+.
- Sodelovanje v strokovnih telesih na nacionalni in mednarodni ravni (glej točko 6 Sodelovanja in partnerstva).
- Podpora pri razvoju vsebin dveh kompetenčnih centrov: Učni center MKL in Pionirske – CMKK.
- Razvijanje partnerstev za razvoj, koordinacijo in izvajanje projektov in dogodkov ter storitev.
- Spremljanje razpisov in koordinacija prijav na lokalne, nacionalne in mednarodne razpise.
- Razvijanje anket in intervjujev za ugotavljanje mnenj in potreb uporabnikov in prebivalcev.

Pričakovani učinki
- Enostavnejša in dostopnejša uporaba knjižnice, prilagojena potrebam uporabnikov in v skladu z razvojem IKT ter družbe.
- Posodobitev tehnične opreme za izvedbo projektov digitalizacije.
- Povečano zavedanje o pomembnosti trajnostnega razvoja med prebivalci lokalnega okolja.
- Izboljšana javna podoba knjižnice.
- Povečana prodaja izdelkov knjižnice.
- Povečanje števila sodelovanj z različnimi deležniki.
- Okrepljena založniška dejavnost.

Kazalniki uspešnosti
- Število novih članov
- Število formalno poenotenih delovnih postopkov za vse KMO
- Število obiskov spletne strani
- Število sledilcev na družbenih omrežjih
- Število medijskih objav
- Število marketinških aktivnosti

3.1 Služba za razvoj

V Službi za razvoj pokrivamo široko področje delovanja – od priprave in uskladitve pravil za poslovanje, do zagotavljanja primerne mreže in delovanja knjižnic (dostopnost, odprtost, ponudba, urejenost), skrbimo za razvoj novih storitev za uporabnike, ustrezno promocijo knjižnice na vseh področjih ter za celotno spletno ponudbo za t. i. knjižnico od doma. S pomočjo statističnih podatkov, evalvacij in analiz ugotavljamo pomanjkljivosti in/ali presežke ter odreagiramo z ustreznimi vsebinami in programi. Poskrbimo za ažurno obveščanje članov in širše javnosti, za aktivno prisotnost na družbenih omrežjih ter oblikujemo in izdajamo različne vrste tiskovin, publikacij in promocijskih materialov za člane, obiskovalce, zaposlene in zunanje partnerje. Nudimo podporo pri strokovnih posvetovanjih in srečanjih ter spodbujamo izobraževanja in razvoj zaposlenih na različnih področjih.
Z vključenimi centri – Učni center (kompetenčni center), Center za promocijo branja odraslih ter Pionirska (kompetenčni center) – opravljamo naloge za dve pomembni področji knjižnice – izobraževanje lastnega kadra in izobraževanje knjižničarjev iz drugih splošnih knjižnic v Sloveniji ter širše strokovne javnosti. Z uveljavljenimi aktivnostmi, povezavami in projekti pa skrbimo za osnovno poslanstvo knjižnice, to je promocijo branja, knjig in knjižnic. Pionirska – Center za mladinsko književnost in knjižničarstvo (kompetenčni center) dopolnjuje delo Službe za razvoj na področju bralne kulture in razvoja bralne pismenosti pri najmlajših ter družinah na lokalnem in nacionalnem nivoju.

3.1.1 Posredovanje informacij
Aplikacija, ki smo jo razvili v MKL leta 2012, se je pokazala kot uporaben model za sistematično beleženje opravljenih informacijskih poizvedb. V letu 2024 načrtujemo beleženja v tednih, izbranih glede na analizo frekvence izposoje po tipičnih delovnih tednih, in sicer tri tedne z visoko frekvenco izposoje, dva s srednjo in en teden z nizko; letne podatke bomo pridobili z metodo ekstrapolacije. Predvidevamo, da se lahko število informacijskih poizvedb poveča ob intenzivnejši uporabi knjižnic.

Referenčni servis Vprašaj knjižničarja
V Referenčnem servisu Vprašaj knjižničarja (RSVK), ki deluje na nacionalni ravni, sodelujejo zaposleni iz knjižnic Otona Župančiča, Jožeta Mazovca in Slovanske knjižnice. Sodelovanje načrtujemo tudi v letu 2024.

3.1.2 Mentorstvo

V MKL se zavedamo povezanosti med teoretičnimi izhodišči, ki jih dobijo študenti v okviru dodiplomskega in podiplomskega študija, ter strokovnim delom v organizaciji. V ta namen bomo v letu 2024 izvajali mentorske programe za študente bibliotekarstva in drugih študijskih smeri ter za knjižničarje regije. Posebno pozornost bomo namenili posameznikom, ki bodo v naših knjižnicah opravljali obvezno študentsko prakso oz. izbirne vsebine za dijake. V dogovoru z Oddelkom za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani bomo usmerjali študente pri oblikovanju njihovih diplomskih seminarjev in magistrskih del.
Glede na kadrovsko situacijo v knjižnici bomo izvajali mentorske programe za novozaposlene v okviru priprave na bibliotekarski izpit in za prostovoljce.
V sklopu mobilnosti ERASMUS+ bomo ob zanimanju tujih študentov in knjižničarjev zanje pripravili program prakse in strokovnega izpopolnjevanja. Glede na potrebe bomo pripravili programe tudi za krajše strokovne obiske. Aktivnosti bodo usklajene z nalogami mednarodne pisarne.
V okviru strokovne izmenjave med MKL in Mariborsko knjižnico bosta v letu 2024 Mariborsko knjižnico obiskala dva zaposlena iz MKL.

3.1.3 Spletna stran in družbena omrežja

Načrtujemo:
- Pripravo in izvedbo koncepta Multimedijskega centra MKL (MMC MKL), ki bo vključeval avdio-, video- in druge vsebine, ki so plod produkcije knjižnice. Znotraj MMC MKL bomo pripravili sezname predavanj na YouTube profilu.
- Nadgradnjo podstrani Učnega centra MKL ter izdelavo podstrani Centra za promocijo branja po vzoru podstrani Pionirske. Podstran Učnega centra bomo nadgradili s poudarki na vsebinah, ki jih slovenskim knjižnicam nudimo preko dejavnosti kompetenčnega centra: bienalni strokovni dogodek April v MKL, bienalno posvetovanje Knjižnica, srce mesta, katalog izobraževanj, priporočilni seznami strokovnega gradiva, programska rešitev optimizacije prijav na izobraževanja v organizaciji Učnega centra ipd. Vsebinsko plat bomo izvedli sami, tehnično implementacijo pa z zunanjim izvajalcem (Ideaz).
- Raziskavo potenciala ter možnosti razvoja spletne trgovine z izdelki in tiskovinami MKL ter priprava koncepta za izvedbo.
- Spremljanje statistike obiska na družbenih omrežjih in skrb za optimalno doseganje naših sledilcev (objave na naših profilih) in drugih (plačljivi oglasi na družbenih omrežjih).
- Spremljanje mesečnih poročil in posveti z zunanjim izvajalcem (INTK) glede optimizacije marketinških kampanj z Google oglasi ter po potrebi prilagajanje spletnih vsebin.

3.1.4 Promocija knjižnice

Za namen večje prepoznavnosti in izboljšanja vizualne podobe bo naš glavni cilj v letu 2024 prenova celostne grafične prenove (CGP), za katero bomo pripravili javni razpis oz. javno povabilo in k oblikovanju pritegnili zunanje izvajalce.
Nadaljevali bomo s promocijo rednih programov, projektov ter storitev za različne ciljne skupine uporabnikov, s poudarkom na promociji branja in bralne kulture, programih za starejše, ranljive skupine in mlade, aktivnostih na področju zdravega načina življenja in zagovorništvu.
Tudi v prihodnje se bomo vključevali v skupne projekte MOL ter soustvarjali program knjižnice z ljubljanskimi javnimi zavodi in tako pripomogli k živahnejšemu kulturnemu utripu mesta. Aktivno bomo sodelovali pri programih pisarne Ljubljana: Unescovo mesto literature in projektu ICORN (zatočišče preganjanih pisateljev).
Na domači spletni strani bomo uvedli rubriko s podkasti, s katerimi bomo dali poudarek branju ter zanimivostim med zaposlenimi v knjižnici. Poleg utečenih poti objavljanja vsebin na spletni strani in številnih lastnih profilih na družbenih omrežjih (Facebook, Twitter, Instagram, YouTube, TikTok) bomo knjižnično dejavnost načrtno oglaševali na profilu FB ter Google oglasih. Povečali bomo lastno produkcijo video- in avdioposnetkov za uporabnike z namenom širše dostopnosti do dogodkov v knjižnicah.
Nadaljevali bomo z utečenim in dobrim sodelovanjem z različnimi lokalnimi in nacionalnimi mediji ter se redno odzivali na aktualna vprašanja relevantna za knjižnico ter z lastnim mesečnim elektronskim Novičnikom za naročnike.

Prepoznavnost bomo poglabljali s strokovnimi predstavitvami zaposlenih na posvetovanjih, kongresih in delovnih obiskih tako doma kot v tujini ter z objavami prispevkov v strokovnih publikacijah.

3.2 Območnost

MKL je osrednja območna knjižnica za Osrednjeslovensko knjižnično območje in izvaja štiri posebne naloge območnosti za osem osrednjih knjižnic: Knjižnico Domžale, Knjižnico Litija, Knjižnico Franceta Balantiča Kamnik, Knjižnico Logatec, Mestno knjižnico Grosuplje, Cankarjevo knjižnico Vrhnika, Knjižnico Jožeta Udoviča Cerknica in Knjižnico Medvode. Te naloge so:

- zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij;
- strokovno pomoč knjižnicam območja;
- koordinacijo zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva;
- usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja.

Z ostalimi devetimi slovenskimi območnimi knjižnicami aktivno sodelujemo pri nacionalnih projektih in koordinaciji nalog območnosti na nacionalnem nivoju.

V letu 2024 bomo za področje izvajanja posebnih nalog osrednje območne knjižnice pripravili letno poročilo 2023 in program dela za leto 2025, izvajali in koordinirali bomo vnos vsebin za regijski portal Kamra ter izvajali program s sledečimi poudarki:

- omogočanje dostopa na daljavo do podatkovnih zbirk, za katere je ob upoštevanju uporabe in vsebinskega področja njihovo ohranjanje pomembno;
- vodenje aktivnosti na področju zagotavljanja dostopa do elektronskih vsebin, delovanja obstoječih in uvajanja novih storitev v digitalnem okolju knjižnic območja;
- zagotavljanje brezplačne medknjižnične izposoje strokovnega in študijskega gradiva uporabnikom splošnih knjižnic območja;
- svetovanje knjižnicam območja na vseh področjih dejavnosti MKL, zlasti pri načrtovanju lokalnih računalniških omrežij in urejanju lokalnih informacijskih sistemov, ter pri zasnovi opremljanja knjižnic s sodobno tehnologijo za samostojno uporabo in avtomatizacijo delovnih postopkov v skladu s Strateškimi usmeritvami na področju IKT v splošnih knjižnicah za obdobje 2019–2028;
- izvedba projekta Cilji trajnostnega razvoja v splošnih knjižnicah Osrednjeslovenskega območja;
- izvedba koncepta prireditvene dejavnosti v splošnih knjižnicah Osrednjeslovenskega območja;
- srečanje splošnih knjižnic Osrednjeslovenskega območja, seznanitev s problematikami posameznih knjižnic;
- vsebinska in uredniška podpora delovanju skupnih portalov slovenskih splošnih knjižnic (Kamra, Knjiznice.si, Dobreknjige.si, Obrazi slovenskih pokrajin), s poudarkom na izvajanju redakcije, organizacije in koordinacije dela na portalu Kamra za potrebe območja;
- koordinacija potujočih razstav v splošnih knjižnicah območja;
- sodelovanje pri nabavi in obdelavi gradiva z Mestno knjižnico Grosuplje ter sodelovanje s knjižnicami območja pri morebitnem ponovnem skupnem razpisu za RFID nalepke in zaščitno folijo;
- vključevanje v mednarodne projekte;
- izvajanje dejavnosti Učnega centra MKL za koordinatorje nalog območnosti za znanja, potrebna za izvajanje posebnih nalog osrednje območne knjižnice, ter izobraževanja za knjižničarje območja za nove naloge v knjižnicah po konceptu in programu Učnega centra kot kompetenčnega centra;
- s Pionirsko – CMKK kot kompetenčnim centrom skrb za diseminacijo rezultatov strokovnega in raziskovalnega dela na področju mladinskega knjižničarstva in promocije branja, izmenjava znanj in strokovnih pogledov mladinskega knjižničarstva z drugimi sorodnimi področji ter skupen razvoj bibliopedagoških aktivnosti;
- sodelovanje na področju spodbujanja bralne kulture za otroke in mlade s projektoma Poletavci ter NajPoletavci;
- izvedba projekta Moj kraj nekoč in danes, kjer bomo s knjižnicami regije na portalu Kamra objavljali zanimive zgodbe, povezane z aktualnim lokalnim dogajanjem, zgodovino ter prebivalci, ter nadaljevanje projektov digitalizacije v skladu s prejetimi sredstvi;
- nadaljevanje digitalizacije tovarniških časopisov; vsebine bodo v celotnem obsegu objavljene na portalu Digitalne knjižnice Slovenije ter v obliki posebnih zbirk na domoznanskem portalu Kamra;
- priprava regionalnega natečaja za najboljšo zgodbo iz lokalnega okolja za starejše, najboljše zgodbe bomo opremili s fotografijami in objavili na portalu Kamra;
- sodelovanje pri aktivnostih za vzpostavitev pogojev za trajno ohranjanje elektronskega gradiva (digitalnih in digitaliziranih virov), ki so v lasti ali jih kreiramo knjižnice območja;
- sodelovanje pri grajenju lokaliziranih vsebin (zbirk) na portalu Digitalne knjižnice Slovenije.

Podroben program izvajanja nalog osrednje območne knjižnice za leto 2024 je priloga 2 tega programa in njegov sestavni del.

3.3 Kompetenčni centri

Komisija za kompetenčne centre pri Združenju splošnih knjižnic je MKL podelila javno formalno priznani status za izvajanje nalog dveh nacionalnih kompetenčnih centrov:

- Učni center Mestne knjižnice Ljubljana je pridobil naziv kompetenčni center za stalno strokovno izobraževanje in usposabljanje knjižničarjev in strokovne javnosti.
- Pionirska – Center za mladinsko književnost in knjižničarstvo kot kompetenčni center skrbi za diseminacijo rezultatov strokovnega in raziskovalnega dela na področju mladinskega knjižničarstva in promocije branja, izmenjavo znanj in strokovnih pogledov z drugimi sorodnimi področji in skupen razvoj bibliopedagoških aktivnosti.

Podroben program Učnega centra in Pionirske kot nacionalnih kompetenčnih centrov za leto 2024 je podan v prilogi 3 tega programa in je njegov sestavni del.

3.4 Učni center MKL

Znanja, ki jih pridobivamo knjižničarji skozi redno šolanje in delovne izkušnje, ne zadoščajo za kakovostno in učinkovito opravljanje dela skozi vse delovno obdobje, zato smo knjižnico v celoti usmerili v permanentno učečo se organizacijo z različnimi oblikami izobraževanja zaposlenih. V Učnem centru za izobraževanje knjižničarjev bomo v letu 2024 dali poudarek raziskovanju in pisanju, razlikam med ciljnimi skupinami uporabnikov, digitalnim znanjem, motivaciji in odnosu do dela, prosto dostopnim arhivom in pripomočkom.
V sodelovanju z zunanjimi izvajalci bomo v okviru Učnega centra MKL pripravili izobraževalne sklope, posebej prilagojene slovenskim splošnim knjižnicam. Izobraževalni sklop posameznega tematskega področja bomo izvajali v Mestni knjižnici Ljubljana za zaposlene v MKL, knjižničarje Osrednjeslovenskega območja in drugo strokovno javnost. Del izobraževanj, pri katerih vsebina in način območja to dopuščata, bomo še naprej organizirali preko spleta in z vnaprej pripravljenimi posnetki.
Z namenom racionalizacije delovnih postopkov in stroškov materiala bomo raziskali možnosti za uvedbo obrazca za spletne prijave.
Sodelovali bomo pri vzpostavitvi in opravljanju nalog mednarodne pisarne.

Strateške usmeritve

- Vzpostavljanje različnih partnerstev, sodelovanje z vsemi vrstami knjižnic, drugimi kulturnimi in izobraževalnimi ustanovami ter lokalnimi skupnostmi pri skupnih projektih.
- Skrb za HRM in karierni razvoj zaposlenih.
- Opolnomočenje zaposlenih za članstvo v mednarodnih strokovnih telesih in druge oblike udejstvovanja v tujini.
- Celostno in sistematično izobraževanje zaposlenih.
- Delovanje Učnega centra MKL kot kompetenčnega centra za slovenske splošne knjižnice in strokovno javnost.
- Celostni strokovni razvoj zaposlenih v knjižnicah.

Strateški cilji in aktivnosti za leto 2024

- Učni center MKL – nosilec izobraževalnih aktivnosti za splošne knjižnice.
- Razvijanje Učnega centra MKL kot kompetenčnega centra za izobraževanje knjižničarjev in strokovne javnosti.
- Opolnomočenje zaposlenih za članstvo v mednarodnih strokovnih telesih in druge oblike udejstvovanja v tujini.
- Razvoj učnih vsebin za različne skupine zaposlenih v MKL in v splošnih knjižnicah.
- Oblikovanje zaključenih tematskih izobraževalnih paketov (raziskovanje in pisanje, različne ciljne skupine uporabnikov, digitalna znanja, motivacija in odnos do dela, predstavitev prosto dostopnih arhivov in pripomočkov) za knjižničarje iz splošnih knjižnic in priprava letnega kataloga izobraževanj.
- Aktivno sodelovanje na posvetih, objave v strokovnem tisku in članstvo v strokovnih telesih.
- Prijava, oblikovanje in izvajanje programov mobilnosti za zaposlene v MKL, slovenske in tuje študente ter knjižničarje.
- Organizacija mednarodnega posvetovanja »Potujoča knjižnica in knjižnični prostor«.

- Organizacija izobraževanja »Labirinti žanrskih branj« o značilnostih žanrskih del.
- Ciljno usposabljanje vsebinsko ožje specializiranih informatorjev (pedagogika branja za užitek, občanska znanost).
- Dvig samopodobe o sposobnostih knjižničarjev s pomočjo stalnega strokovnega usposabljanja.
- Aktivno vključevanje v mednarodne projekte in sodelovanje.

Pričakovani učinki
- Večja prepoznavnost MKL kot ponudnika kvalitetnih izobraževanj za knjižničarje.
- Izobraževanje zaposlenih v Učnem centru.
- Celovita ponudba izobraževalnih vsebin, relevantnih za delo v knjižnicah.

Kazalniki uspešnosti
- Število ur izobraževanj zaposlenih v MKL
- Število izvedenih izobraževanj v Učnem centru
- Število zunanjih udeležencev izobraževanj Učnega centra MKL

3.4.1 Izobraževanje zaposlenih v MKL

Eksterna izobraževanja

V MKL načrtujemo na podlagi strateških usmeritev in ciljev ter v praksi ugotovljenih potreb po izobraževanju udeležbo na naslednjih izobraževanjih izven MKL:
- tečaje, ki jih organizirata IZUM ter Oddelek za izobraževanje, razvoj in svetovanje NUK;
- strokovna srečanja z aktivno udeležbo zaposlenih MKL: mednarodne konference, Kongres ZBDS, Knjižnica – igrišče znanja in zabave, knjižni sejmi, letni posvet o izobraževanju odraslih.

Interna izobraževanja

V letu 2024 bomo v prostorih MKL (dve računalniški učilnici in drugi prostori) izvedli izobraževanja v sodelovanju z zunanjimi izvajalci, del izobraževanj pa bodo pripravili in izvedli tudi zaposleni v MKL. Del izobraževanj bomo organizirali preko spleta in v obliki posnetkov. Vsebinsko bodo izobraževanja pokrivala naslednja področja:
- Računalniško opismenjevanje bo usklajeno s katalogom znanj s področja IKT, potekalo bo v obliki delavnic:
  - 3D-tiskanje,
  - Excel 2019,
  - Google Maps,
  - obdelava fotografij,
  - OneNote
  - risanje figur s 3D-pisalom,
  - Windows 10.

  Del računalniškega opismenjevanja bo potekal v obliki individualnega mentorskega dela za napredne uporabnike (Word 2019, Outlook 2019).
- Nadaljevanje delavnic:
  - (ne)formalna biblioterapija,
  - COBISS – Orodje za izvoz podatkov,
  - izobraževanje mentorjev za bibliotekarski izpit,
  - knjigoveštvo za hitro in enostavno popravilo knjig v knjižnici,
  - napredovanja v bibliotekarstvu,
  - organizacija velikega dogodka v knjižnici,
  - predstavitev založniških programov,
  - ranljive skupine,
  - strategije iskanja knjižnega gradiva,
  - strategije iskanja neknjižnega gradiva,
  - svetovanje za branje,
  - varnost na spletu,
  - verodostojnost virov,
  - priprava in izvedba usposabljanja zaposlenih, odgovornih za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacij,
  - varstvo pri delu,
  - tečaj prve pomoči.
- Izvedba novih izobraževanj na naslednjih področjih:
  - avtorske pravice,

- branje za užitek,
- delo z različnimi ciljnimi skupinami,
- dokumentalistika,
- javna naročila,
- komunikacija z uporabniki,
- motivacija za delo,
- občanska znanost,
- orodja umetne inteligence,
- orodja za anketiranje in analizo,
- pripovedovanje kot učna metoda,
- priprava objav za Facebook in druga družbena omrežja,
- raziskovanje in uporaba arhivov podatkov,
- spodbujanje branja pri otrocih in mladostnikih z ovirami pri branju (disleksija, avtizem),
- strokovno in poslovno pisanje,
- uporaba prosto dostopnih jezikovnih pripomočkov,
- upravljanje s časom in nalogami,
- upravljanje s knjižnično zbirko.

- Fokusirana izobraževanja za manjše skupine posameznikov, ki delajo na določenih nalogah, se bodo nanašala na naslednje vsebine:
  - Canva – spletno orodje za grafično oblikovanje,
  - delavnice na temo pisanja (različni tipi besedil, lektorska vprašanja),
  - nadaljevalni tečaj angleščine,
  - računalniška animacija,
  - vodenje bralnih skupin,
  - drugo, glede na individualne potrebe zaposlenih.
- Mentorstvo študentom na praktičnem usposabljanju.
- Individualna usposabljanja za specifična vprašanja o uporabi IKT ter s področja domoznanstva**.**

Za zaposlene v MKL bomo pripravili seznam koristnih spletnih izobraževanj.
V vseh organizacijskih enotah izvajamo redne sestanke z zaposlenimi, na katerih so predstavljene novosti in spremembe, potrebne za opravljanje rednih del in nalog.

3.4.2 Izobraževanje knjižničarjev slovenskih knjižnic in druge strokovne javnosti

Izobraževanje knjižničarjev slovenskih knjižnic bo potekalo po programu Učnega centra.
Učni center MKL je kompetenčni center za izobraževanje knjižničarjev slovenskih splošnih knjižnic. Koordinatorjem iz ostalih slovenskih območnih knjižnic bomo ponudili izobraževalne vsebine, ki jim bodo v podporo pri uspešnejšem izvajanju posebnih nalog območnosti. Nadaljevali bomo tudi izobraževanja za knjižničarje regije za nove naloge v knjižnicah.
V sodelovanju s Sekcijo za potujoče knjižnice pri ZBDS bomo pripravili mednarodno posvetovanje z naslovom »Potujoča knjižnica in knjižnični prostor« in Festival bibliobusov.
S Filozofsko fakulteto Univerze v Ljubljani bomo sodelovali pri organizaciji izobraževanja »Labirinti žanrskih branj«, ki bo obravnavalo značilnosti žanrskih del in njihove recepcije med bralci.
Izobraževanja za izvajanje promocije družinskega branja Ciciuhec, ki je postal redna dejavnost na oddelkih za otroke in mlade v MKL: strokovna predavanja za mentorje družinskega branja/vzgojitelje v vzgojno-izobraževalnih zavodih, mladinske knjižničarje v splošnih knjižnicah in starše predšolskih otrok (Predstavitev knjižnih novosti za otroke in Tematske usmeritve in oblike motiviranja za branje ob novih knjigah za otroke). Izobraževanja se bodo izvajala v prostorih MKL in/ali v vzgojno-izobraževalnih zavodih.

Koledar Strokovnih sred v letu 2024:

10. januar	Mesec zlatih hrušk, predstavitev knjig, prejemnic priznanj zlata hruška 2023
13. marec	Simpozij: Knjižne serije v fokusu
15. maj	Predstavitev novejše mladinske knjižne produkcije in izbranih projektov s področja bralne kulture (MKL in izven)
11. september	Sveža bera zlatih hrušk
9. oktober	Predstavitev nacionalnega projekta JAK Rastem s knjigo za OŠ in SŠ
13. november	Predstavitev Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig 2024

V sodelovanju z relevantnimi deležniki bomo koordinirali študijske obiske knjižničarjev iz slovenskih splošnih knjižnic.

3.5 Oddelek za informatiko

Oddelek za informatiko bo v letu 2024 opravljal naslednje naloge:
Podpora in vzdrževanje:
- pomoč in podpora zaposlenim;
- pomoč in podpora uporabnikom;
- podpora pri reševanju težav v sistemu za izposojo COBISS3;
- pomoč, podpora in razvoj knjigomatov ter RFID tehnologije;
- izvajanje tehnične podpore na prireditvah;
- skrb za neprekinjeno delovanje strojne in programske opreme informacijskega sistema, mrežne opreme, telekomunikacijskih naprav;
- skrb za pravilno delovanje antivirusne zaščite, varnostnega arhiviranja podatkov, zaščite proti nezaželeni pošti, spletnih filtrov;
- vzdrževanje, servisiranje in skrb za neprekinjeno delovanje odjemalske opreme;
- vzdrževanje telefonije;
- izvajanje javnih razpisov za nakup IKT opreme ter nakup drobnega materiala;
- izboljšave, razvoj in nadgradnja strojne in programske opreme;
- podajanje predlogov in razvoj avtomatiziranih rešitev za bolj kvalitetno delovanje knjižnice;
- podpora sistemu Urbana in Libroam ter aplikacijam Vasco, Time&Space, Grad, Galis, Belinfo ipd.;
- vzdrževanje požarnih in protivlomnih sistemov, videonadzorov, vpogled v posnetke videonadzornih sistemov;
- vzdrževanje spletnih strani;
- pomoč pri izvajanju inventur osnovnih sredstev in gradiva;
- priprava okolja za delovanje e-učilnice za zaposlene in uporabnike;
- priprava in izvedba izobraževanj za uporabnike;
- priprava in izvedba izobraževanj za zaposlene;
- sodelovanje v delovnih skupinah;
- sodelovanje s knjižnicami Osrednjeslovenskega območja in ostalimi osrednjimi območnimi knjižnicami;
- sodelovanje z zunanjimi izvajalci na področju IKT in KIS;
- planiranje in namestitev IKT tehnologije v nove in prenovljene knjižnice.

Razvoj storitev in projekti:
- razvoj in nadgradnja informacijskega sistema MKL:
  - načrtovan nakup in prenova mrežne opreme za strežniški prostor in knjižnice mestnih območij;
- razvoj in nadgradnja spletnih servisov MKL:
  - dopolnitev aplikacije za izdelavo poročila mesečne blagajne z možnostjo za izdelavo večmesečnega poročila ali poročila za poljubno obdobje;
  - izdelava aplikacije za vnos in izvažanje gradiv za priporočanje;
  - predelava nekaterih aplikacij (Helpdesk) na Laravel v. 10;
  - izdelava aplikacije oz. vmesnika za objavo MKL dogodkov na spletni strani https://www.ljubljana.si preko njihovega API-ja;
  - prenova aplikacije za beleženje informacij;
  - prenova aplikacije za Urbanaprintlog;
- sprotno uvajanje knjigomatov ter RFID izposoje na evidenco izposoje v mreži knjižnic MKL;
- priprava dokumentacije za nakup opreme za novo Knjižnico Dobrova.

Knjižnica bo izvajala program dela za leto 2024, opredeljen v tem programskem sklopu, glede na višino odobrenih sredstev in v skladu s prioritetami v okviru sklopa.

4 DEJAVNOSTI KNJIŽNICE

Dejavnosti Mestne knjižnice Ljubljana izhajajo iz 2. in 16. člena Zakona o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01).

2. člen:

Knjižnična dejavnost, ki je javna služba, zajema:
- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,

- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,
- sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,
- informacijsko opismenjevanje,
- varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.

16. člen:

Splošne knjižnice v okviru javne službe iz 2. člena tega zakona tudi:
- sodelujejo v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbirajo, obdelujejo, varujejo in posredujejo domoznansko gradivo,
- zagotavljajo dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizirajo kulturne prireditve, ki so povezane z njihovo dejavnostjo.

4.1 Pridobivanje, bibliografska obdelava in zaščita knjižničnega gradiva

Strateške usmeritve
- Dopolnjevanje knjižnične zbirke z relevantnimi novostmi založniške produkcije po kriterijih nabavne politike knjižnice in v obsegu, kot ga določajo pogoji za izvajanje knjižnične dejavnosti ter strokovna priporočila in standardi.
- Posebna pozornost je namenjena na daljavo dostopnim vsebinam.
- Izgradnja posebnih zbirk kot odziv na potrebe uporabnikov in drugih deležnikov v okolju knjižnice.
- Izboljšanje uporabniške izkušnje in optimizacija knjižničnih prostorov z vzdrževanjem aktualne knjižnične zbirke, v kateri je pravočasno prepoznano in iz nje izločeno zastarelo gradivo.
- Izboljšanje knjižničnega gradiva z bolj fleksibilnim razporejanjem knjižničnega gradiva v mreži knjižnic ali z uvedbo bolj fleksibilnih oblik knjižnične zbirke.
- Razvoj novih in nadgradnja obstoječih bralnih programov in projektov za spodbujanje branja in razvoj bralne kulture.

Strateški cilji in aktivnosti za leto 2024
- Izvajanje izbora in nakupa izbrane založniške produkcije, primerne za splošno knjižnico, v skladu s Pravilnikom o upravljanju knjižnične zbirke v MKL.
- Vzdrževanje aktualne knjižnične zbirke za prebivalce Mestne občine Ljubljana in širšega območja z vsebinami, ki odražajo potrebe okolja knjižnice, z evalvacijo uporabe knjižničnega gradiva ter izločanjem zastarelih vsebin knjižnične zbirke.
- Priprava strokovnih pobud in razvijanje bralnih projektov in z branjem povezanih dejavnosti za razvoj bralne kulture in vseživljenjskega učenja.
- Zbiranje, obdelovanje, hramba in posredovanje gradiva in informacij o lokalni skupnosti za ohranjanje lokalne dediščine.
- Pridobivanje obveznih izvodov v okviru posebnih nalog OOK glede zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in zagotavljanja vsebin, dostopnih na daljavo.
- Razvijanje posebne zbirke za Knjižnico Rog (kreativne industrije).
- Priprava podlag za oblikovanje premične zbirke MKL na lokacijah t. i. amaterskih knjižnic.
- Strokovna obdelava gradiva in vzdrževanje kataloga COBISS za zagotavljanje kakovostne informacije o zbirki.
- Razvijanje sodelovanja knjižnic Osrednjeslovenskega območja pri skupni nabavi in obdelavi knjižničnega gradiva.

Pričakovani učinki
- Dostopnost vse relevantne slovenske založniške produkcije za uporabnike knjižnice.
- Razvoj knjižničnih zbirk v krajevnih knjižnicah, ki bodo usklajene z značilnostmi okolja, in s tem bolj učinkovita izraba knjižničnega gradiva vsake posamezne krajevne knjižnice.

- Boljša dostopnost aktualnega gradiva za uporabnike in bolj učinkovita razporeditev knjižničnega gradiva v mreži knjižnic.
- Boljša izraba prostorov v mreži knjižnic MKL.
- Oblikovanje programov za razvoj bralne kulture na način, ki ustreza posameznim ciljnim skupinam in omogoča njihovo aktivno sodelovanje.
- Informacijska učinkovitost kataloga, tako za uporabnike kot informatorje – zadovoljstvo uporabnikov.

Kazalniki uspešnosti
- Stanje knjižnične zbirke glede na normativ
- Prirast knjižnične zbirke glede na normativ
- Število aktivnih članov
- Izposoja gradiva na dom

Služba za pridobivanje in bibliografsko obdelavo knjižničnega gradiva
- Izbor za nakup novega knjižničnega gradiva po kriterijih nabavne politike knjižnice z rednim pregledovanjem novosti v založniški produkciji.
- Umeščanje obveznega izvoda v mreži knjižnice.
- Umeščanje in obdelava darov bralcev in drugih deležnikov v zbirko MKL.
- Zagotavljanje standardizirane bibliografske obdelave pridobljenega knjižničnega gradiva v elektronskem katalogu COBISS. Glede na načrtovan prirast bo katalogizacija obsegala:
    - kreiranje okrog 4500 novih zapisov za različne tipe gradiva,
    - redakcija okrog 8000 zapisov za različne tipe gradiva,
    - kreiranje okrog 1500 novih zapisov v normativni bazi podatkov CONOR.SI.
- Zagotavljanje zaščite in opreme novega gradiva za potrebe izposoje – predvidoma 60.000 enot vsega prirasta (54.123 enot z nakupom; 1800 enot obveznega izvoda; ostalo z darovi bralcev in zamenjavami).
- Tekoče preverjanje nabavne politike za optimalno izgradnjo zbirk vseh krajevnih knjižnic v mreži MKL in vodenje procesov upravljanja s knjižnično zbirko v mreži MKL.
- Sodelovanje pri izvajanju inventur knjižničnega gradiva po petletnem planu.
- Izvajanje skupne nabave in obdelave z Mestno knjižnico Grosuplje.

Prirast knjižničnega gradiva – načrtovan obseg in dostopnost v letu 2024
Obseg pridobivanja novega knjižničnega gradiva po Zakonu o knjižničarstvu načrtujemo na podlagi števila prebivalcev na območju knjižnice. Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe določa, da letni prirast knjižnega gradiva obsega najmanj 150 novih enot gradiva na 1000 prebivalcev.

Tako za leto 2024 načrtujemo dopolnjevanje knjižnične zbirke z nakupom 54.123 enot novega knjižničnega gradiva, skupaj s prirastom obveznega izvoda in prirastom z darovi bralcev pa 60.000 enot.

Na podlagi Strokovnih priporočil pri izboru gradiva načrtujemo prirast, ki bo v knjižnični zbirki zagotavljal 50 % naslovov strokovnega in 50 % naslovov leposlovnega gradiva. Prav tako pri izboru upoštevamo potrebe gradiva za otroke in mladino in zanje načrtujemo prirast, ki bo v zbirki zagotavljal 25 % naslovov gradiva za otroke in mladino.

Pri izboru novega gradiva upoštevamo specifičnost okolja posamezne krajevne knjižnice in potrebe njenih uporabnikov. Za te načrtujemo tudi prirast v posebnih zbirkah – v letu 2024 bomo z ustreznim izborom dopolnjevali posebne tematske zbirke:
- arhiv slovenske mladinske produkcije za študijske namene in razvoj promocije branja, bralne kulture in informacijske pismenosti pri mladih v Pionirski – CMKK;
- knjižnična zbirka Učnega centra MKL kot kompetenčnega centra;
- književna didaktika – zbirka za podporo razvijanja književne kulture pri otrocih;
- Hiša svetov – z gradivom s področja človekovih pravic, varovanja ogroženih družbenih skupin, odgovornega ravnanja z naravnimi dobrinami in problemov globalizacije;
- zbirka Urada varuha človekovih pravic;
- kotiček za starše – z gradivom za vprašanja vzgoje in starševstva;
- pravljična soba – z zbirko tujih nagrajenih ali nominiranih del za otroke;
- srednješolski učbeniki – zbirka za potrebe pridobivanja srednješolske izobrazbe izven rednih oblik formalnega srednješolskega izobraževanja;
- knjige za slabovidne, večji tisk – z gradivom za slabovidne;
- šahovski kotiček;

- konjeniška zbirka;
- kinološka zbirka;
- zbirka kakovostnih virov o zdravju, zdravilih in zdravem načinu življenja za izboljšanje zdravstvene pismenosti.

V letu 2023 odprti Knjižnici Rog bomo v knjižnični zbirki nudili tematike moderne umetnosti, arhitekture in oblikovanja ter kreativnih industrij (tekstil, kovine, usnje itd.), načrtujemo povečan obseg nakupa s teh področij za vzpostavitev temeljne zbirke z omenjenih področij v obsegu 200 enot monografij in 10 naslovov periodike.

Dostop do elektronskih virov:
V letu 2024 bomo zagotovili uporabnikom dostop do petih podatkovnih zbirk in zbirke 7500 elektronskih časopisov in revij.
Posebno pozornost bomo posvečali ponudbi e-knjig in e-zvočnih knjig za dostopnost knjižničnega gradiva v slovenskem jeziku na daljavo.
Načrtujemo, da bo v letu 2024 uporabnikom na voljo 5270 naslovov e-monografskih publikacij.

Drugo neknjižno gradivo:
Načrtujemo nakup do 15 % enot neknjižnega gradiva v sorazmerju z ostalimi vrstami gradiva. Od tega največ izdaj filma in glasbe, pri čemer knjižnica fizične nosilce zamenjuje s ponudbo spletno dostopnih virov.

Serijske publikacije:
V letu 2024 bomo zagotavljali uporabo 1448 letnikov serijskih publikacij. Ponudbo pregledujemo glede na aktualnost in morebitne ustreznejše nove naslove na tržišču.

Potujoča knjižnica:
Za uporabnike postajališč Potujoče knjižnice načrtujemo 1100 enot novega knjižničnega gradiva, od tega 550 enot iz sredstev Ministrstva za kulturo in 550 enot iz sredstev občin s postajališči Potujoče knjižnice.

Delež za Potujočo knjižnico je določen glede na število prebivalcev v občinah s postajališči bibliobusa:

Občine	Prebivalci	Št. enot	EUR	Delež
Brezovica	12.838	19	474	3,45%
Dobrova - Polhov Gradec	7.946	12	293	2,13%
Dol pri Ljubljani	6.352	9	234	1,70%
Horjul	3.024	4	112	0,82%
Ig	7.718	11	285	2,07%
Ljubljana	296.228	437	10.928	79,48%
Medvode	17.076	25	630	4,58%
Škofljica	11.897	18	439	3,19%
Velike Lašče	4.520	7	167	1,21%
Vodice	5.123	8	189	1,37%
SKUPAJ	372.722	550	13.751	100,00%

**podatki o prebivalstvu stanje 01. 01. 2023 (SURS)*

4.1.1 Predviden nakup novih enot knjižničnega gradiva (po zvrsteh)

Načrtovan obseg nakupa novih enot knjižničnega gradiva po zvrsteh

Knjižno gradivo	Neknjižno gradivo	Serijske publikacije	SKUPAJ
45.132	7.543	1.448	54.123

Načrtovan obseg nakupa novih enot knjižničnega gradiva na območju Mestne občine Ljubljana

Knjižno gradivo	Neknjižno gradivo	Serijske publikacije	SKUPAJ

36.653	6.231	1.209	44.093

Načrtovan obseg nakupa novih enot knjižničnega gradiva na območju primestnih občin

Knjižno gradivo	Neknjižno gradivo	Serijske publikacije	SKUPAJ
8.479	1.312	239	10.030

Načrtovan obseg nakupa naslovov po zvrsteh: stroka / leposlovje

Stroka	Leposlovje	Skupaj
3.100	3.100	6.200

Načrtovan obseg nakupa naslovov po zvrsteh: mladina / odrasli

Odrasli	Mladina	Skupaj
4.650	1.550	6.200

Načrt razporeditve gradiva v knjižnični mreži

IZVODI	Knjižno gradivo	Neknjižno gradivo	Serijske publikacije	SKUPAJ
Knjižnica Bežigrad	4.358	880	108	5.346
Knjižnica Črnuče	1.047	213	27	1.287
Knjižnica dr. France Škerl	860	234	26	1.120
Knjižnica Glinškova ploščad	823	164	25	1.012
Knjižnica Savsko naselje	652	125	22	799
Knjižnica Jožeta Mazovca	2.806	664	86	3.556
Knjižnica Fužine	1.122	137	51	1.310
Knjižnica Jarše	643	17	31	691
Knjižnica Polje	1.482	244	61	1.787
Knjižnica Zadvor	509	62	23	594
Knjižnica Zalog	627	77	32	736
Knjižnica Otona Župančiča	6.653	1.116	171	7.940
Knjižnica Rog	808	133	16	957
Knjižnica Prežihov Voranc	3.906	628	124	4.658
Knjižnica Grba	1.398	229	56	1.683
Knjižnica Rudnik	1.262	217	46	1.525
Knjižnica Šiška	4.938	708	137	5.783
Knjižnica Gameljne	799	70	26	895
Knjižnica Šentvid	1.249	287	56	1.592
Slovanska knjižnica	711	26	85	822
SKUPAJ MOL	**36.653**	**6.231**	**1.209**	**44.093**
Knjižnica Brezovica	1008	181	25	1.214
Knjižnica Notranje Gorice	47	14		61
Knjižnica Podpeč	416	104	19	539
Knjižnica Rakitna	61	14		75
SKUPAJ Brezovica	**1532**	**313**	**44**	**1.889**
Knjižnica Dobrova	796	158	30	984

Knjižnica Polhov Gradec	92	20		112
Knjižnica Šentjošt	55	18		73
SKUPAJ Dobrova - Polhov Gradec	**943**	**196**	**30**	**1.169**
Knjižnica Frana Levstika	506	67	32	605
Knjižnica Rob	44	10		54
SKUPAJ Velike Lašče	**550**	**77**	**32**	**659**
Knjižnica Horjul	373	56	16	**445**
Knjižnica Ig	947	157	31	**1.135**
Knjižnica Škofljica	1.489	208	53	**1.750**
Knjižnica Vodice	729	17	15	**761**
Potujoča knjižnica	956	125		**1.081**
Knjižnica Jurij Vega – Dol pri Ljubljani	960	163	18	**1.141**
SKUPAJ	**45.132**	**7.543**	**1.448**	**54.123**

4.1.2 Sredstva za nakup knjižničnega gradiva

Pričakovana sredstva in delež ministrstva	374.584 EUR
Pričakovana sredstva in delež Mestne občine Ljubljana	812.000 EUR
Pričakovana sredstva in delež primestnih občin	165.878 EUR
Lastna sredstva	15.000 EUR
SKUPAJ	**1.367.462 EUR**

4.2 Storitve in dejavnosti za uporabnike

Strateške usmeritve
- Ponudba storitev za enostavnejšo in prijetnejšo izkušnjo uporabe knjižnice.
- Vključevanje prebivalcev v postopek načrtovanja in oblikovanja dejavnosti.
- Razvoj storitev v smeri tehnološkega razvoja in sodobnega načina življenja prebivalcev mesta.
- Oblikovanje knjižničnih storitev z upoštevanjem vseh vidikov trajnostnega razvoja (okolja, družbe, kulture in gospodarstva).
- Sodelovanje in povezovanje z drugimi ponudniki kulturnih in izobraževalnih vsebin.
- Razvoj in nadgradnja vsebin dostopnih na daljavo in digitalizacija storitev.
- Razvoj sistema CobissLib (C4) v sodelovanju z nosilcem sistema – IZUM, Maribor.
- Obveščanje zaposlenih in članov v skladu s spremembami v sistemu CLib/Izposoja.
- Akcije za spodbujanje uporabe vzajemnega knjižničnega kataloga COBISS, aplikacije mCOBISS, portala Biblos, Audibook, Kanopy, PressReader in ostalih e-virov.
- Razvoj na področju dostopnosti do gradiva.
- Priprava rednih, prazničnih in poletnih obratovalnih časov – urnikov knjižnic v skladu z zakonodajo.
- Priprava in izvedba promocijskih akcij za pridobivanje novih članov za vse ciljne skupine.
- Izvedba anket med uporabniki in zaposlenimi za izboljšanje knjižničnih storitev in ponudbe.
- Sodelovanje v nacionalnem referenčnem servisu Vprašaj knjižničarja s pripravo odgovorov na vprašanja uporabnikov.
- Skrb za ažurno odgovarjanje na pritožbe, predloge ali pripombe obiskovalcev knjižnic.
- Izvajanje postopkov za izterjave finančnih dolgov uporabnikov in sodnih izterjav.
- Razvijanje storitev v e-okolju, promocija e-storitev in e-ponudbe.
- Sodelovanje knjižnice na regionalni, nacionalni in mednarodni ravni.

Pričakovani učinki
- Enostavnejša in dostopnejša uporaba knjižnice, prilagojena potrebam uporabnikov in v skladu z razvojem IKT ter družbe.
- Povečana udeležba uporabnikov v virtualnem okolju (dogodki, storitve).
- Posodobitev tehnične opreme za izvedbo projektov digitalizacije.
- Povečano zavedanje o pomembnosti trajnostnega razvoja med prebivalci lokalnega okolja.

Kazalniki uspešnosti
- Število novih članov
- Delež včlanjenega prebivalstva
- Število obiskov knjižnic
- Število izposojenega gradiva
- Število izvedenih projektov digitalizacije
- Število vpogledov v vsebinske enote portala dLib.si in Kamra

4.2.1 Članstvo
V letu 2024 lahko ob spremenjenih uporabniških navadah pričakujemo intenzivnejšo dinamiko uporabe knjižnic, kar bo vplivalo tudi na članstvo v knjižnici. Po odprtju nove Knjižnice Rog (jeseni 2023) in kljub zaprtju dveh manjših knjižnic (Knjižnice Poljane in Knjižnice Nove Poljane) pričakujemo, da se bo število članov povečalo. Na ravni potencialnih članov, to je prebivalstva MOL in primestnih občin, kjer deluje MKL, želimo doseči vsaj 22 % včlanjenega prebivalstva.
Pri projekciji upoštevamo dejavnosti, ki jih načrtuje knjižnica in vplivajo na njeno uporabo, denimo odprtje nove knjižnice in zaprtje dveh knjižnic, inventure, postopke izterjave in podobno, hkrati pa upoštevamo tudi zunanje okoliščine in dejavnike, ki bodo lahko vplivali na uporabo knjižnice.

4.2.2 Obisk
Število obiskovalcev knjižnice je podatek, ki ga beležimo s programskim orodjem COBISS, ob obisku dogodkov v knjižnici ter ob obisku, ki je povezan z uporabo računalnikov in omrežja.
V letu 2024 lahko pričakujemo večji fizični obisk v knjižnici, predvsem zaradi odprtja Knjižnice Rog, ki je nadomestila dve manjši knjižnici. Virtualni obisk, ki je vezan na sprejemanje piškotkov, je lahko le delno pokazatelj intenzivnosti izvajanja dejavnosti, ki jih nudimo v spletnem okolju. Glede na podatke o obisku v letu 2023 sklepamo, da se uporabniki vračajo k uporabniškim navadam in intenzivnosti obiskovanja knjižnic iz časa pred epidemijo. Upoštevati pa velja tudi širše družbene, politične in gospodarske razmere, ki bodo vplivale na obisk knjižnic. Predvidevanje temelji na primerjavi podatkov prejšnjih let in delnih rezultatov za leto 2023 ter ob upoštevanju različnih zunanjih okoliščin, na katere knjižnica sicer nima vpliva.
Za dejavnost knjižnice je pomemben tudi virtualni obisk. Zaradi spremenjenega Zakona o elektronskih komunikacijah, ki je začel veljati sredi leta 2013 in je prinesel nova pravila glede uporabe piškotkov in podobnih tehnologij za shranjevanje informacij ali dostop do informacij, shranjenih na računalniku ali mobilni napravi uporabnika, statistika virtualnega obiska ne kaže povsem realnih in primerljivih rezultatov. Za uporabo teh piškotkov je po pravilih potrebno pridobiti vsakokratno privoljenje uporabnika spletne strani. Posledično v veliki meri prihaja do nedoslednosti pri potrjevanju strinjanja z uporabo omenjenih piškotkov s strani uporabnikov spletnih strani, brez uporabe piškotkov pa ni mogoče zagotoviti verodostojnih podatkov o realnem spletnem obisku in uporabi spletnih storitev knjižnice. Predvidevamo, da bo obisk spletnega mesta MKL v letu 2024 vsaj primerljiv z obiskom zadnjih let. Posebno pozornost bomo namenili dejavnosti knjižnice na družbenih omrežjih (Facebook, Twitter, YouTube, Instagram, TikTok), ki so se izkazali kot učinkovit kanal posredovanja vsebin uporabnikom.

Podatke pridobivamo po metodologiji, ki jo predvidevajo nacionalni in mednarodni standardi.

4.2.3 Izposoja gradiva
Glede na analizo stanja iz preteklih let in delne podatke za 2023 lahko v letu 2024 pričakujemo večjo izposojo gradiva kot v preteklem letu. Na izposojo neposredno vpliva knjižna produkcija na nacionalni ravni, kar je zunanja okoliščina, ki ni odvisna od knjižnice. Knjižnica sicer zagotavlja široko ponudbo raznovrstnih gradiv za različne potrebe in okuse ter e-gradiva na spletnem portalu Biblos in Audibook. Spremembe pri uporabi e-knjig in zvočnih knjig bi v letu 2024 lahko pričakovali ob morebitnih ustreznih novih platformah za izposojo knjižničnega gradiva v elektronski obliki. Podobno izposojo pretočnih vsebin pričakujemo tudi na spletnih platformah. Ob načrtovanju izposoje gradiva velja upoštevati, da uvajamo uporabnikom prijazne in zanimive storitve.

4.2.4 Plan storitev za uporabnike v letu 2024
<u>Knjigomati</u>
- Pregled možnosti razširitve delovanja obstoječih knjigomatov za izposojo in vračilo gradiva, možnost registracije s telefonom in z aplikacijo Urbana in podobne nadgradnje funkcionalnosti.

<u>Dostopnost do gradiva</u>
- Ureditev neknjižnega gradiva v mreži MKL (glasbene zgoščenke),

- razširitev mreže knjižnic za naročanje gradiva iz druge knjižnice,
- priprava knjižnih paketov IzBrano in Maček v žaklju,
- prisotnost s poletno knjižno ponudbo v ZOO ter na kopališčih Kolezija in Kodeljevo,
- širjenje mreže knjižnic s samostojnim prevzemom gradiva.

Naročanje gradiva v drugo knjižnico
- Razširitev mreže knjižnic, ki omogočajo uporabo storitve (Knjižnica Horjul, Knjižnica Dobrova, Knjižnica Rog).

Dostava na dom
- Nadaljevanje brezplačne storitve obiskov na domu in dostave ter prevzema gradiva za ostarele, trajno bolne in invalidne osebe,
- preverjanje možnosti stalne dostave in prevzema gradiva proti plačilu na želeno lokacijo,
- izvajanje naročanja in pošiljanja gradiva po klasični pošti.

Paketniki
- Razširitev in prerazporejanje ponudbe paketnikov pred knjižnice in morebitne ostale lokacije v mestu in v občinah pogodbenih partnericah (Knjižnica Brezovica, Knjižnica Horjul, Knjižnica Ig, Knjižnica Črnuče, Knjižnica Polje, Knjižnica Rudnik, Knjižnica Šentvid, Knjižnica Rog), skladno z ugotovljenimi potrebami in interesi.

Lokator gradiva
- V sodelovanju z IZUM-om bomo uporabnikom ponudili aplikacijo COBISS lokator – vizualni prikaz položaja posameznega izvoda v realnem prostoru knjižnice, ki bo dostopna preko knjižničnega kataloga COBISS+.

4.3 Prireditve in izobraževanja za uporabnike

Strateške usmeritve
- Razvoj novih in nadgradnja obstoječih bralnih programov ter projektov za spodbujanje branja in razvoj bralne kulture.
- Spodbujanje udeležbe pri vseživljenjskem in neformalnem pridobivanju znanja ter kulturnih dejavnostih.
- Sodelovanje in povezovanje z drugimi ponudniki kulturnih in izobraževalnih vsebin.
- Ponudba storitev za enostavnejšo in prijetnejšo izkušnjo uporabe knjižnice.
- Vključevanje prebivalcev v postopek načrtovanja in oblikovanja dejavnosti.
- Oblikovanje knjižničnih storitev z upoštevanjem vseh vidikov trajnostnega razvoja (okolja, družbe, kulture in gospodarstva).
- Vzpostavljanje različnih partnerstev, sodelovanje z vsemi vrstami knjižnic, drugimi kulturnimi in izobraževalnimi ustanovami ter lokalnimi skupnostmi pri skupnih projektih.

Strateški cilji in aktivnosti za leto 2024
- Priprava storitev za delo z uporabniki in za celovito strategijo kulturnih in izobraževalnih dogodkov za vse starostne ter ciljne skupine storitev, v korist krepitve vloge knjižnice kot prostora za vseživljenjsko učenje in druženje.
- Formiranje storitev in programov za ciljne skupine uporabnikov.
- Posodobitev in nadgradnja sistema pridobivanja zunanjih ponudb izvajalcev storitev in dejavnosti.
- Priprava vsebin e-učilnice za uporabnike za prenos na platformo MMC MKL.
- Priprava in nadgradnja kulturnih ter izobraževalnih vsebin v virtualnem okolju.
- Razvoj dejavnosti, ki temeljijo na tehnološkem razvoju in sodobnem načinu življenja prebivalcev mesta.
- Načrtovanje vseživljenjskega izobraževanja, informiranja in ozaveščanja o pomenu varovanja in ohranjanja naravnih virov ter zdravega načina življenja.
- Priprava in publiciranje učnih in izobraževalnih gradiv.
- Sodelovanje s stanovskimi organizacijami, veleposlaništvi, kulturnimi društvi, institucijami, šolami, fakultetami in različnimi zavodi.
- Identifikacija in navezovanje novih stikov s ponudniki prireditev in izobraževanj.
- Oblikovanje tematskih sklopov prireditev in izobraževanj za uporabnike.
- Oblikovanje izobraževalne ponudbe za tri prioritetne ciljne skupine: starejši, osebe z nižjimi ravnmi pismenosti in osebe s posebnimi potrebami.

- Vsebinsko osredotočanje na naravoslovne tematike (STEM).
- Razvoj strukturirane razstavne in galerijske dejavnosti v knjižnicah, ki bo temeljil na Smernicah za razstavno dejavnost v MKL.
- Snemanje in objava posnetkov dogodkov.
- Izvedba bralnih projektov: Ciciuhec, Poletavci, NajPoletavci, Mesto bere, Mozaiki branja, Pripni poezijo, Literatura v azilu, Literatura, srce knjižnice idr., z namenom spodbujanja kvalitetnega branja in aktivacije gradiva za bralce vseh starosti.
- Sodelovanje na sejmih, mestnih festivalih, bazarjih in drugih kulturno-izobraževalnih prireditvah v Ljubljani in Sloveniji.
- Opolnomočenje uporabnikov in razvijanje vseh oblik pismenosti.

Pričakovani učinki
- Večja prepoznavnost knjižnice med prebivalci in obiskovalci.
- Oblikovanje programov za razvoj bralne kulture na način, ki ustreza posameznim ciljnim skupinam in omogoča njihovo aktivno sodelovanje.
- Večja prepoznavnost MKL kot ponudnika kvalitetnih kulturnih in izobraževalnih dogodkov.
- Enostavnejša in dostopnejša uporaba knjižnice, prilagojena potrebam uporabnikov in v skladu z razvojem IKT ter družbe.
- Povečana udeležba uporabnikov v virtualnem okolju (dogodki, storitve).
- Enotna podoba in vsebinsko ciljno začrtana storitvena, prireditvena ter izobraževalna dejavnost knjižnice za uporabnike.

Kazalniki uspešnosti
- Število izvedenih dogodkov
- Število izvedenih izobraževanj za uporabnike
- Število obiskovalcev prireditev in izobraževanj

4.3.1 Prireditve
Prireditvena dejavnost je namenjena spodbujanju predvsem bralne kulture in širjenju ostalih kulturnih vsebin. Poleg programa, ki ga pripravljamo sami, bomo sodelovali s sorodnimi javnimi zavodi, ustanovami, društvi in posamezniki.

Število predvidenih kulturnih prireditev za odrasle obiskovalce:

Dogodek	Število prireditev
Bralna skupina	202
Nastop	11
Pogovor	84
Predstavitev knjige	78
Projekcija	4
Razstava	140
Tekmovanje	0
Drugo	24
SKUPAJ	**543**

Število predvidenih kulturnih prireditev za otroke:

Dogodek	Število prireditev
Bralna skupina	3
Nastop	21
Pogovor	1
Predstavitev knjige	5
Razstava	35
Tekmovanje	112
Ura pravljic	824
Drugo	18
SKUPAJ	**1.019**

Zbirnik vseh prireditev za uporabnike je v prilogi 4 tega programa in njegov sestavni del.

4.3.2 Izobraževanje uporabnikov

Uporabnikom knjižnice omogočamo vseživljenjsko izobraževanje in priložnostno učenje. Pri oblikovanju in izvajanju učnih aktivnosti se bomo osredotočali predvsem na mlade (medijska, finančna, zdravstvena in bralna pismenost) in starejše (iskanje zdravstvenih informacij, računalniško in tehnično opismenjevanje ter vseživljenjsko učenje).

Število predvidenih izobraževanj za odrasle:

Dogodek	Število izobraževanj
Delavnica	401
Predavanje	247
Vodeni ogled	89
SKUPAJ	**737**

Število predvidenih izobraževanj za otroke:

Dogodek	Število izobraževanj
Delavnica	312
Vodeni ogled	598
SKUPAJ	**910**

Zbirnik vseh izobraževanj za uporabnike je v prilogi 4 tega programa in njegov sestavni del.

4.4 Dejavnosti Mestne knjižnice Ljubljana

Pripravili in izvedli bomo številne dejavnosti za različne ciljne skupine uporabnikov, ki jim želimo v letu 2024 nuditi kvalitetno ponudbo kulturnih in izobraževalnih dogodkov.

<u>Redno delo z zbirkami</u>

- Sistematično bomo pregledovali zbirko, izločali poškodovano in zastarelo gradivo ter ga pripravili za odpis, antikvarno prodajo ali dar.
- Zbirke bomo dopolnjevali z darovi. Česar ne bomo uvrstili v zbirke, bomo pripravili za antikvarno prodajo, darove bolnišnicam, knjižnicam, obiskovalcem ter drugim.
- V nekaterih knjižnicah vodimo prodajo odpisanega gradiva po simboličnih cenah.
- Naročila serijskih publikacij bomo prilagajali ponudbi in povpraševanju.
- Naročanje gradiva v drugi knjižnični enoti bomo razširili v mreži knjižnic.
- Priprava e-naročil in e-rezervacij ter samostojni prevzem rezerviranega gradiva poteka v večini knjižnic. Prevzem gradiva preko paketnikov MKL omogoča prevzem gradiva 24/7.
- Izbrane knjige bomo opremili s priložnostnimi nalepkami za novo sezono projektov: Mesto bere, zlate hruške, Ciciuhec idr., za prepoznavnost projektov in gradiva.
- Izbor in ločena postavitev gradiva za projekte knjižnic, ki so namenjeni spodbujanju bralne kulture.
- Bralce bomo seznanjali z naborom serijskih publikacij, dostopnih v knjižnici in na daljavo, ter z elektronskimi podatkovnimi zbirkami.
- Nadaljevali bomo s planiranimi rednimi petletnimi inventurami knjižničnega gradiva, v letu 2024: Knjižnica Jožeta Mazovca, Knjižnica Šiška, Knjižnica Savsko naselje, Knjižnica Podpeč, Knjižnica Frana Levstika, Knjižnica Notranje Gorice in Knjižnica Rob.
- Za promocijo kvalitetnih knjig, glasbe, filmov in igrač bomo nadgrajevali e-katalog Priporočamo na spletni strani, mesečno bomo priporočili okoli 70 enot gradiva (knjige, filmi, glasba, igrače) za vse ciljne skupine.
- Na knjižničnem portalu Dobreknjige sodelujejo s priporočili za branje bibliotekarji MKL.
- Pripravili bomo pakete za poletno bralno akcijo Maček v žaklju, vrečke s knjigami za poletno branje za vse starostne skupine.
- Razstave knjižničnega gradiva: ob posebnih priložnostih, v sklopu projektov, tematskih sklopov in literarnih ter drugih nacionalnih oziroma mednarodnih dogodkov.
- Knjiga na dom: brezplačna dostava in prevzem gradiva za starejše bo potekala v vseh ČS v mestu.
- Na bazenih Kodeljevo in Kolezija ter v ZOO bomo poleti ponujali izbrano gradivo za obiskovalce.
- Vodili in izvajali bomo redna usposabljanja informatorjev/bibliotekarjev za svetovanje uporabnikom pri iskanju gradiva.
- Uporabnike bomo usmerjali k uporabi aplikacije mCOBISS in Moj profil COBISS.

- Bralce bomo seznanjali z novostmi e-knjig na portalu Biblos, s filmi na platformah Kanopy in v Bazi slovenskih filmov ter e-zvočnimi knjigami na portalu Audibook.
- Pripravili bomo bralne sezname priporočenega gradiva v e-obliki na spletni strani.
- V Knjižnici Bežigrad bomo nadaljevali s promocijo in razvojem Igroteke, Platoteke in zbirke Kristine Brenkove ter dvakrat v letu 2024 pripravili premično zbirko za Dom starejših občanov Bežigrad. Izposojali bomo kamišibaj kovčke ter Kovčke in nahrbtnike, ki so namenjeni najmlajšim in njihovim družinam.
- V Knjižnici Otona Župančiča bomo v sodelovanju z Goethe Institutom nadaljevali z izbiranjem in dopolnjevanjem gradiva za Goethejev kotiček in z društvom Humanitas za zbirko gradiva Hiša svetov.
- Poseben poudarek bomo namenili promociji filmov iz Mediateke Knjižnice Otona Župančiča.
- V Knjižnici Prežihov Voranc bomo nadaljevali z uvajanjem uporabnikom prijaznejše postavitve gradiva in s projektom Knjižnica na delovnem mestu oblikovali premične zbirke za zaposlene v gospodarskih organizacijah. Nadaljevali bomo z izposojo butaj kovčka za izvedbo kamišibaj predstav in kompletov slik.
- V Knjižnici Škofljica bomo dopolnjevali zbirko didaktičnih igrač in obnavljali premično zbirko igrač v Knjižnici Horjul.
- V Knjižnici Frana Levstika bomo skrbeli za ustrezen nabor gradiva v knjigobežnici na Levstikovem trgu v Velikih Laščah.
- V Slovanski knjižnici bomo pričeli z urejanjem zapuščine Franceta Dobrovoljca in obdelavo knjižnega gradiva večje knjižne donacije iz leta 2023.

Dejavnosti za odrasle

- Pripravljali bomo knjižne razstave na oddelkih z leposlovjem ter na oddelkih s strokovnim gradivom, s katerimi bomo opozarjali na aktualne dogodke, svetovne dneve, obletnice ipd., ter razstave nominiranih in nagrajenih del za slovenske literarne nagrade (Kresnik, Rožančeva nagrada, Dnevnikova fabula, Veronika idr.).
- Organizirali bomo literarne dogodke s predstavitvami avtorjev in knjig, predavanja različnih vsebin, likovne, domoznanske in fotografske razstave ter razstave stripov.
- Vodili bomo bralne skupine, ki se odvijajo v več knjižnicah MKL, za različne bralne okuse, tudi v tujih jezikih in v virtualnem okolju.
- Na področju izobraževanj bomo s poudarkom na informacijskem opismenjevanju pripravili tečaje in delavnice tujih jezikov.
- Posebno pozornost bomo posvečali dejavnostim s področja zdravja in vsebinam, povezanim z zdravim načinom življenja, dobrim počutjem in pravicami pacientov ter svojcev. Dejavnosti bomo izvajali pod skupno iniciativo Borze zdravja, ki je del redne dejavnosti predavanj in delavnic v mreži knjižnic in se izvaja po modelu mesečnih tematsko-vsebinskih sklopov. Oblikuje se mesečni seznam dejavnosti, priporočilnega gradiva in izpostavi knjižno gradivo.
- Vodenja po knjižnicah v slovenskem in angleškem jeziku bomo organizirali za najavljene skupine (študentje bibliotekarstva, tuji študentje, mednarodni obiski knjižničarjev in drugih strokovnih delavcev ipd.).
- Mesto bere, projekt branja s seznamom knjig in nagradami za sodelujoče. V sezoni 2023/24 bomo predstavili žanrsko literaturo in se osredotočili na kriminalne romane.
- Z izobraževanjem Labirinti žanrskih branj bomo knjižničarjem predstavili poglede strokovnjakov na kakovostno tujo in domačo žanrsko literaturo. Dogodek bomo pripravili v Slovanski knjižnici v okviru projekta Mesto bere.
- Pripravili bomo številne tematske cikle za različne ciljne skupine odraslih: mlade odrasle, odrasle, družine, mlade starše, starejše, aktivne zaposlene, nezaposlene in tujce.
- Prireditvene vsebine bomo združevali v tematske in projektne sklope: Borza zdravja, Pripni poezijo, Svet med nami, Mozaiki branja, Pobarvajmo sive celice, Evropski teden mobilnosti, Soočenja, Sodobna likovna umetnost in Teden slovenskih splošnih knjižnic.
- Storitve, ki izhajajo iz pobude Evropskega tedna mobilnosti, so izvedene kot tedenske dejavnosti v mreži knjižnic. Poleg izvedenih dogodkov in dejavnosti za uporabnike se izvaja tudi ozaveščanje o zdravem načinu življenja, gibanju in trajnostnem razvoju. Oblikuje se tedenski seznam dejavnosti in izpostavi knjižno gradivo.
- Organizirali bomo domoznanske dogodke: predavanja, pogovore, natečaje in razstave.
- Omogočali bomo kvalitetno preživljanje prostega časa – z možnostjo igranja šaha, taroka in drugih namiznih družabnih iger, v Kreativnici Knjižnice Polje pa spodbujali ročne spretnosti na delavnicah šivanja in 3D-tiska.

- Krepili bomo sodelovanje z domovi za starejše ter lokalnimi zavodi, ki delujejo na področju podpore ranljivim skupinam.
- Obeležili bomo pomembne datume in dogodke: kulturni dan (8. februar), svetovni dan poezije (21. marec), mednarodni dan knjig za otroke (2. april), svetovni dan knjige ter Noč knjige (23. april), Teden in dan slovenskih splošnih knjižnic (20. november), Ta veseli dan kulture (3. december) in praznični december.
- Jeseni se tradicionalno pridružujemo Nacionalnemu mesecu skupnega branja.
- Za družine bomo pripravili Popoldneve s knjižnico, tematske prireditve na prostem.
- Predvidoma bomo sodelovali na Kulturnem bazarju, ob Noči knjige, Slovenskem knjižnem sejmu, na dogodku Vrnimo ljudem knjigo, ob Noči raziskovalcev, na dogodku Pozdravljeni bruci!, pri akciji Brati gore, v Tednu trajne mobilnosti ter na Festivalu za tretje življenjsko obdobje.
- Izvedli bomo 22. mednarodno posvetovanje potujočih knjižničarjev in Festival bibliobusov 2024, ki bo potekal maja 2024 v Ljubljani.
- Na prireditvah ljubljanskih četrtnih skupnosti bomo predstavljali krajevne knjižnice.
- V skladu z razglasitvami za leto 2024 bomo oblikovali dogodke, ki se bodo navezovali na praznovanja in iniciative v mednarodnem in evropskem prostoru. Posebej bomo izpostavili in obeležili tudi slovenske obletnice v letu 2024 in se pridružili pobudam različnih strokovnih in znanstvenih institucij.

Dejavnosti za otroke

- Jedro letnih dejavnosti za otroke bo predstavljal lastni program knjižnice, ki ga bomo dopolnjevali s programi sodelujočih partnerskih organizacij in posameznikov. Izbor programskih vsebin bo namenjen pisani in govorjeni besedi v najširšem pomenu.
- Ozaveščanje o knjižnični zbirki, knjižničnih vsebinah in njenih storitvah bomo izvajali z organiziranim vodstvom najavljenih skupin iz VVZ, OŠ in drugih vzgojno-izobraževalnih zavodov. Ranljive in od knjižnic oddaljene skupine bomo obiskovali na njihovih lokacijah.
- Bralno kulturo in ozaveščanje o pomembnosti branja bomo spodbujali z urami pravljic, predstavitvami knjig, nastopi in razstavami.
- Ure pravljic v slovenskem in v tujih jezikih (angleškem, nemškem …) bomo izvajali v večini knjižnic ter poleti na prostem v bližini knjižnic MKL.
- Pripravili bomo knjižne razstave o različnih temah, dogodkih, praznikih in letnih časih, sestavljali priporočilne sezname knjig (100 slikanic za predšolske otroke, Bralna značka, Ekološka bralna značka in Bralne iskrice) ter opozarjali na nominirana in nagrajena dela s slovenskimi literarnimi nagradami (zlata hruška, večernica, desetnica, Levstikova nagrada, nagrada Kristine Brenkove).
- Izvedeni bodo projekti za spodbujanje branja; razvijanje bralne kulture (kjer ima posebno mesto projekt Poletavci); razvijanje zanimanja za znanost in ozaveščanje o umetnosti, kulturi in kulturni raznolikosti, ki so podrobneje opredeljeni v poglavju 5, med projekti.
- Izvajali bomo redne dejavnosti in aktivnosti za predšolske in osnovnošolske uporabnike ter družine: izposoja kovčkov in bralnih nahrbtnikov Moja prva knjižnica; igralno-pravljične ure; Literarni sprehod po Ljubljani; Knjižna uganka; počitniške delavnice; Ciciuhec; Rastem s knjigo.
- Nadaljevali bomo s promocijo Igroteke v okviru bibliopedagoškega dela, organizirali delavnice kuhanja Zdravi poslastki za razvijanje kulinarične pismenosti in spodbujanje zdravega načina življenja ter organizirali branje in druženje s terapevtskimi psi.
- Vključevali se bomo v aktivnosti ljubljanskega festivala kulturno-umetnostne vzgoje Bobri, Slovenskega knjižnega sejma in Unicefovega projekta Varne točke.
- Počitniške delavniške dejavnosti se bodo izvajale v času jesenskih, zimskih in poletnih počitnic, ne pa tudi novoletnih in prvomajskih počitnic. V času poletnih počitnic se predvideva izvajanje dejavnosti prvi in zadnji teden počitnic. Jesenske počitniške dejavnosti bodo vezane na temo projekta MINT & znanost vznemirja, zimske počitnice se bodo navezovale na temo projekta Pripni poezijo: 8. februar. Poletne počitniške dejavnosti bodo namenjene spodbujanju ustvarjalnosti.
- Gledališki nastopi se izvajajo na podlagi letno usklajenega plana, ki spodbuja kvalitetne in enakomerno razporejene izvedbe v mreži knjižnic. Oblikuje se dogovorjena letna količina izvedenih del posameznega umetniškega izvajalca ali društva in uskladi letni terminski plan nastopov, ki izide v posebni terminski brošuri.
- Za izvajanje ustvarjalnih in izobraževalnih delavniških dejavnosti se bomo povezali s kulturnimi društvi in zavodi ter oblikovali letne načrte izvajanja programskih vsebin.
- V okviru projekta Humanistika, to si ti! in Evropske noči raziskovalcev bomo pripravili dejavnosti z uporabo različnih baz podatkov za osnovnošolske skupine.

Dejavnosti za mlade:

- Izbor programskih vsebin bo osredotočen na spodbujanje branja in bralne kulture, ozaveščanje o pomenu informacij in informiranja ter spodbujanje kreativnosti. Dejavnosti za mlade bomo razvijali preko lastnih programskih vsebin, ki jih bomo dopolnjevali s partnerskimi organizacijami in sodelujočimi posamezniki.
- Ozaveščanje o knjižnični zbirki, knjižničnih vsebinah in njenih storitvah bomo izvajali v okviru nacionalnega projekta Rastem s knjigo.
- Izvedeni bodo projekti za spodbujanje branja; razvijanje bralne kulture; razvijanje zanimanja za znanost in ozaveščanje o umetnosti, kulturi in kulturni raznolikosti. Ti so podrobneje opredeljeni v poglavju 5, med projekti.
- Izvajali bomo redne dejavnosti in aktivnosti za mlade: delavnice v Kreativnici, Matura '24 – srečanja za maturante, Rock`n`roll glasbene delavnice, Medijska pismenost za mlade, NajPoletavci, Znanost vznemirja in MINT.
- V Knjižnici Bežigrad bomo izvedli Noč v Mestni knjižnici Ljubljana, namenjeno mladim med 12. in 15. letom starosti.
- V Knjižnici dr. France Škerl bomo pričeli z druženji ob družabnih igrah.
- V Knjižnici Jožeta Mazovca bomo organizirali šahovske delavnice za mlade in učenje igranja taroka ter tako spodbujali medgeneracijsko druženje. Z novo dejavnostjo v okviru projekta Zgodbarjenje bomo mlade učili pripovedovanja in poustvarjanja zgodb in javnega nastopanja.

4.5 Domoznanska dejavnost

Strateške usmeritve
- Razvoj storitev v smeri tehnološkega razvoja in sodobnega načina življenja prebivalcev mesta.
- Razvoj izobraževalnih dejavnosti in vsebin o dediščini mesta za otroke in mlade kot podpora izobraževalnemu procesu in promocija lokalnih vsebin.
- Uveljavitev zbiranja spominov starejših Ljubljančanov, ki lahko s svojimi osebnimi zgodbami in osebno dokumentacijo dopolnjujejo in obogatijo uradni zgodovinski diskurz.
- Permanenten razvoj digitalnih oblik dostopnosti domoznanskih vsebin.

V Slovanski knjižnici, Centru za domoznanstvo in specialne humanistične zbirke Mestne knjižnice Ljubljana (v nadaljevanju Center za domoznanstvo) izvajamo z zakonom določene domoznanske naloge zbiranja, obdelovanja in hranjenja domoznanskega gradiva ter posredovanja tega gradiva in iz njega izhajajočih vsebin uporabnikom knjižnice. Pri svojem delu se povezujemo s Centrom za koordinacijo storitev MKL, ostalimi enotami MKL in deloma tudi s Službo za pridobivanje in obdelavo knjižničnega gradiva (SPOK). V vprašanjih, ki se nanašajo na domoznanstvo na regionalnem in nacionalnem nivoju, sodelujemo predvsem s Kompetenčnim centrom za domoznanstvo Knjižnice Ivana Potrča Ptuj, Sekcijo za domoznanstvo in kulturno dediščino pri ZBDS ter z zunanjimi delovnimi skupinami. Delovanje Centra za domoznanstvo podrobneje opredeljuje dokument Organiziranost Slovanske knjižnice – Centra za domoznanstvo in specialne humanistične zbirke iz leta 2010, njene strateške usmeritve pa aktualni strateški načrt MKL.

Strateški cilji in aktivnosti za leto 2024

<u>Cilji in aktivnosti Centra za domoznanstvo MKL:</u>
- Sodelovanje pri pripravi Smernic za domoznansko dejavnost slovenskih splošnih knjižnic, ki poteka pod okriljem Kompetenčnega centra za domoznanstvo. Dokument bo podlaga za pripravo Smernic domoznanstva v MKL, ki bo predvidoma pripravljen do konca strateškega obdobja.
- Kreiranje 1.500 novih zapisov v okviru bibliografske obdelave domoznanskega gradiva.
- Priprava domoznanske razstave o ljubljanski tovarni Litostroj v sodelovanju z Zgodovinskim arhivom Ljubljana in Knjižnico Šiška. Razstava je bila planirana že v letu 2023, vendar smo temo prestavili zaradi obeležitve stote obletnice Tavčarjeve smrti.
- Izdaja trinajstega letnika domoznanske revije Ljubljana med nostalgijo in sanjami v skladu z dosedanjo domoznansko vsebinsko zasnovo. V Centru za domoznanstvo MKL z razstavnim in drugim delom zbiramo gradiva, ki z izdajo v publikaciji postanejo dostopna širšemu krogu uporabnikov. Glede na vsakoletno tematsko zasnovo vabimo k sodelovanju tudi zunanje strokovnjake, ki se s svojo raziskovalno in študijsko dejavnostjo posvečajo lokalnemu utripu in zgodovini mesta Ljubljane. Prispevki vključujejo bogate bibliografske sezname gradiva iz Slovanske knjižnice, zato publikacija služi kot referenčni vir za nadaljnje raziskovanje. Revija bo predvidoma posvečena ljubljanski industrijski dediščini.

- Izdaja brošure v zbirki Kulturna dediščina za družine, ki bo osnova za izvajanje domoznanskih otroških prireditev v enotah MKL. Brošura bo predvidoma posvečena ljubljanskemu tramvaju.
- Gostovanje gimnazijcev, ki se bodo seznanili s Slovansko knjižnico, njeno zgodovino in poslanstvom. Največji del ogleda bomo časovno namenili seznanjanju s kulturno dediščino, ki poteka v sobi za dragocenosti, kjer bomo predstavili publikacije, ki so velikega kulturnega pomena za slovenski prostor in Ljubljano ter so obenem del učnih načrtov pri različnih predmetih. Mladim obiskovalcem bomo skušali približati bogato kulturno dediščino mesta Ljubljane in jih spodbuditi k razmisleku o pomenu lokalne skupnosti. Predstavili jim bomo zahtevnejše publikacije iz zbirke Kulturna dediščina za družine.
- Izvedba dejavnosti Raziskujmo skupaj v povezavi z Nočjo raziskovalcev, ki jo organizira Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani in v okviru katere bomo gostili različne osnovnošolske in srednješolske skupine. Mlade raziskovalce bomo seznanili z načini iskanja gradiva v vzajemnem knjižničnem katalogu COBISS+, z domoznansko e-bibliografijo in Digitalno knjižnico Slovenije. Dejavnost je zasnovana kot podlaga in spodbuda k aktivnemu raziskovanju lokalne kulturne dediščine v gradivu Slovanske knjižnice. Predvidevamo ohranitev obstoječih in vzpostavitev novih sodelovanj z lokalnimi izobraževalnimi ustanovami.
- Izvajanje stalne storitve Zbiranja spominov v SLK, pripovedovanje in zapisovanje lokalnih zgodb in spominov na slovensko prestolnico, ki je tudi fizična podpora Albuma Ljubljane za starejše uporabnike in podpora rednemu pripravljanju zgodb za portal Kamra. V letu 2024 bomo zbirali zgodbe o delu v tovarni Litostroj in življenju v tovarniških stanovanjih.
- Izvedba treh pogovornih večerov z mladimi literarnimi ustvarjalci iz Ljubljane (projekt Mlada literatura v mestu). Pogovorna srečanja bodo potekala v mesecu marcu, maju in oktobru. Pogovore bosta povezovali Pia Prezelj (pisateljica in novinarka Dela – rubrika Mlado pero) in Veronika Šoster (urednica, kritičarka in prevajalka). V razpravo bosta vključili mlade, še neuveljavljene avtorice in avtorje, predstavili bosta njihovo literarno delo, možnosti za uveljavitev mladih pisateljev na slovenskem knjižnem trgu ter vpogled na ustvarjanje v prestolnici.
- V ciklu Ljubljana v gibljivih slikah bomo prikazali zgodovino in razvoj ljubljanskih kopališč.
- Izvedba pogovornih večerov z domoznansko tematiko pod naslovom Ljubljana moje mladosti v sodelovanju s CKS MKL.
- Organizacija dogodkov o dediščini kulturnih poti, mreženja in povezav v okviru Dnevov evropske kulturne dediščine. Predvidena je izvedba dveh delavnic za starejše in dveh predavanj v mreži MKL.
- Katalogizacija literarnih kritik in ocen lokalnih literatov v strokovnih literarnih revijah. Glede na vsebinsko ustreznost posameznih člankov bomo namenili nekaj pozornosti tudi drugim serijskim publikacijam s področja humanističnih ved. Nadaljevali bomo s sistematično katalogizacijo domoznanskih sestavnih delov iz slovenskih serijskih publikacij.
- Objavljanje zanimivosti iz lokalnih novic in gradiva iz zbirke Slovanske knjižnice na družabnih omrežjih.
- Vnos digitalnih zbirk na regijskem portalu Kamra v okviru projekta Obrazi prestolnice. Zbirke se bodo vsebinsko osredotočale na posamezne ljubljanske predele, pomembnejše enote stavbne dediščine ali pomembne osebnosti.
- Oblikovanje zbirk digitaliziranega gradiva MKL na portalu Digitalne knjižnice Slovenije in njihova umestitev na spletno podstran knjižnice, poimenovano Ljubljanske zgodbe.

<u>Cilji in aktivnosti Centra za domoznanstvo MKL v okviru domoznanskih nalog, ki jih opravlja MKL kot osrednja območna knjižnica:</u>
- Sodelovanje v Sekciji za domoznanstvo in kulturno dediščino pri ZBDS in delovni skupini domoznancev OOK.
- Z organizacijo regijskega domoznanskega natečaja za starejše bomo zbirali zgodbe iz lokalnega okolja. Cilj projekta je aktivacija starejših občanov v procesu ohranjanja kulturne dediščine in spodbujanje njihove ustvarjalnosti ter zajem dragocenih spominov na življenje v našem lokalnem okolju.
- Digitalizacija domoznanskih publikacij v sodelovanju s knjižnicami Osrednjeslovenskega območja. Načrtujemo nadaljevanje izgradnje zbirke digitaliziranih gradiv, ki se navezujejo na industrijsko zgodovino področja osrednje Slovenije.
- Aktivno seznanjanje z domoznanskimi problematikami posameznih knjižnic Osrednjeslovenskega območja.
- Knjižnicam z območja bomo nudili vsebinsko in uredniško podporo pri nalaganju vsebin na portalu Kamra, ki bo obsegala zlasti redakcijo vnosov ter organizacijo in koordinacijo dela.
- Sodelovanje pri aktivnostih za vzpostavitev pogojev za trajno ohranjanje elektronskega gradiva (digitalnih in digitaliziranih virov), ki so v lasti ali jih kreiramo knjižnice območja

- Sodelovanje pri grajenju lokaliziranih vsebin (zbirk) na portalu Digitalne knjižnice Slovenije.
- Nadaljevanje sodelovanja v delovni skupini za oblikovanje enotnih smernic za izvajanje domoznanske dejavnosti v splošnih knjižnicah. Namen smernic je iskanje skupnega imenovalca v domoznanski praksi slovenskih splošnih knjižnic ter oblikovanje potrebnih dokumentov in obrazcev.

Cilji in aktivnosti knjižnic mestnega območja MKL:
- Knjižnica Bežigrad: razstava o nagradi Kristine Brenkove, na kateri bo prikazano življenje in delo pisateljice, prevajalke in urednice, ki ji je nagrada posvečena; pevska srečanja Prišla bo pomlad; izlet v Horjul, rojstni kraj Kristine Brenkove; razširitev spominske zbirke Kristine Brenkove.
- Knjižnica Jožeta Mazovca: razstava velikonočnih pirhov Miše Arh; izdelava velikonočne zadvorske butarice v Knjižnici Zadvor; likovna razstava Podgrajski likovni teden v Knjižnici Zalog.
- Knjižnica Otona Župančiča: Literarni sprehod po Ljubljani, ki je namenjen predšolskim otrokom; projekt Spoznavajmo Slovenijo – kulturna, naravna in zgodovinska dediščina Slovenije.
- Knjižnica Prežihov Voranc: Znanci z velike ceste – z razstavnimi panoji zunaj knjižnice bomo predstavili pomembno osebnost ali stavbo, povezano s Tržaško cesto in Vičem; sodelovali bomo na dnevu Četrtne skupnosti Rudnik; Levstikov in Stritarjev večer – dogodka bo Knjižnica Frana Levstika v sodelovanju z Občino Velike Lašče organizirala ob obletnicah rojstev obeh rojakov; Govekarjevi večeri – mesečne fotografske ali slikarske razstave – bodo potekali v Knjižnici Ig v sodelovanju z Društvom Fran Govekar; v Knjižnici Podpeč bomo še naprej urejali barjanski kotiček in v sodelovanju s Krajinskim parkom Ljubljansko barje izobraževali ter ozaveščali naše uporabnike in širšo javnost o pomembnosti ohranjanja Ljubljanskega barja za prihodnost; v Knjižnici Škofljica bomo v okviru razstav predstavljali dela lokalnih umetnikov in ustvarjalcev.
- Knjižnica Šiška: Kulturna dediščina za družine – delavnica Nove stare otroške igre.

Pričakovani učinki
- Povečanje števila vodenih ogledov SLK za šolske skupine.
- Popularizacija dejavnosti zbiranja spominov v spletni aplikaciji Album Ljubljane na portalu Kamra.
- Rast domoznanske bibliografije.
- Razvoj spletnega domoznanskega portala Ljubljanske zgodbe na spletni strani knjižnice.

Kazalniki uspešnosti
- Število izvedenih vodenih ogledov za šolske skupine v SLK
- Število objavljenih digitalnih zbirk na Kamri
- Število kreiranih bibliografskih zapisov domoznanskega gradiva v SLK
- Število izvedenih projektov digitalizacije
- Število vpogledov v vsebinske enote portala dLib.si in Kamra

Knjižnica bo izvajala program dela za leto 2024, opredeljen v tem programskem sklopu, glede na višino odobrenih sredstev in v skladu s prioritetami v okviru sklopa.

5 PROJEKTI

Strateške usmeritve
- Ponudba storitev za enostavnejšo in prijetnejšo izkušnjo uporabe knjižnice.
- Razvoj novih in nadgradnja obstoječih bralnih programov in projektov za spodbujanje branja in razvoj bralne kulture.
- Spodbujanje udeležbe pri vseživljenjskem in neformalnem pridobivanju znanja ter kulturnih dejavnostih.
- Razvoj storitev v smeri tehnološkega razvoja in sodobnega načina življenja prebivalcev mesta.
- Oblikovanje knjižničnih storitev z upoštevanjem vseh vidikov trajnostnega razvoja (okolja, družbe, kulture in gospodarstva).
- Permanenten razvoj digitalnih oblik dostopnosti domoznanskih vsebin.
- Razvoj založniške dejavnosti.
- Povečana mednarodna prepoznavnost MKL.

Strateški cilji in aktivnosti za leto 2024
V tretjem letu novega strateškega obdobja smo oblikovali kar 15 novih od skupno 50 projektov. Pri vsakem projektu sta za pregledno povezljivost s SN 2022–2026 navedena ustrezna strateško področje in cilj.

- Razvijanje prepoznavnega kulturnega programa: knjižnica je »tretji prostor« in postaja »mestna točka« za različne aktivnosti, povezane z ljubljansko umetnostjo, kulturo, znanostjo.
- Razvijanje storitev, ki umeščajo MKL v urbani prostor in v manjše, pretežno ruralne lokalne skupnosti.
- S posebej oblikovanimi storitvami in dogodki knjižnica presega svoj fizični prostor in izvaja storitve tudi na prostem in prek spleta oz. v hibridni obliki.
- Z novimi projekti izboljšujemo dostopnost, vidnost in prepoznavnost knjižnice (vzpostavitev mreže paketnikov MKL, promocija delovanja ljubljanske Potujoče knjižnice s pomočjo organizacije mednarodnega posvetovanja »Potujoča knjižnica in knjižnični prostor« in Festivala bibliobusov 2024, Pot do knjižnice, prenova celostne grafične podobe in vizualne podobe ur pravljic, zagovorništvo).
- Izvajanje projektov promocije branja za vse starostne skupine prebivalcev, ki krepijo naziv Ljubljana: Unescovo mesto literature. Ob bok že uveljavljenim projektom (Poletavci, Ciciuhec, Kobacajčki, NajPoletavci, Mesto bere, regionalni domoznanski natečaj za starejše, Pravljične vzgojnice, Pripni poezijo, Mozaiki branja, Literatura v azilu, mednarodni projekt Setting up a Reading Motivator in the Digital Age, cikel mednarodnih projektov G-BOOK) bomo v letu 2024 dodali še pet novih, nekatere tudi v e-obliki (Razvoj svetovanja za branje, Zgodbarjenje, Daj dam/Give Receive, Labirinti žanrskih branj, Mlada literatura v mestu).
- Nadaljevali bomo s promocijo in spodbujanjem branja, pisanja poezije in glasbene pismenosti (Druga frekvenca), sistematično se bomo lotili oblikovanja dejavnosti za pripovedovalce zgodb preko kamišibaj predstav za odrasle.
- Priprava projektov in aktivnosti, ki podpirajo različne oblike pismenosti in so ključne za opolnomočenje vsakega posameznika:
  - digitalna in računalniška pismenost (Ponudba e-vsebin, Pametna knjižnica),
  - informacijska pismenost (Nadgradnja spletne strani MKL: nova podstran Ljubljanske zgodbe in programi Učnega centra, Točke znanja, mednarodni projekt PLEASE),
  - zdravstvena pismenost (Pobarvajmo sive celice),
  - vizualna pismenost (Sodobna slovenska likovna umetnost),
  - dediščinska pismenost (Regijski domoznanski natečaj za starejše, Obrazi prestolnice, Moj kraj nekoč in danes, Ljubljana moje mladosti, Spoznavajmo Slovenijo),
  - znanstvena in tehnološka pismenost (Noč v Mestni knjižnici Ljubljana, MINT & znanost vznemirja, Zvedavo v naravo – od umetnosti do fizike, Petek – družinski zadetek, mednarodni projekt ECS – Libraries and Citizen Science),
  - kulinarična pismenost (Zdravi poslastki).
- Projekti za vključevanje uporabnikov in razvijanje njihove ustvarjalnosti (Širjenje dejavnosti kreativne mreže v MKL).
- Ozaveščanje o pomenu lokalne dediščine prek zbiranja in digitalizacije gradiva (Digitalizacija tovarniških časopisov), priprave e-zgodb za portal Kamra (Obrazi prestolnice, Moj kraj nekoč in danes), aktivnega vključevanja uporabnikov v Album Ljubljane, sodelovanja v Dnevih evropske kulturne dediščine in izdaje dveh domoznanskih publikacij (Ljubljana med nostalgijo in sanjami in Kulturna dediščina za družine), do regijskega domoznanskega natečaja za starejše ter izvedbe pogovornega večera z domoznansko tematiko (Ljubljana moje mladosti).
- Spodbujanje prebivalcev k vključevanju v procese odločanja o javnih zadevah (Soočenja, mednarodni projekt PLEASE) in priprava projektov in aktivnosti, ki so namenjeni pripadnikom etničnih skupin in drugih narodov ter spodbujanju medkulturnega dialoga (Daj Dam / Give Receive, Literatura v azilu, Živa knjižnica, Svet med nami, Multi-kul-praktik, projekcije čeških, slovaških in poljskih filmov, podpora projektu ICORN).
- Vključevanje splošnih knjižnic regije v projekte MKL (Poletavci, NajPoletavci, Moj kraj nekoč in danes, Regijski domoznanski natečaj za starejše), priprava namenskih regijskih projektov (Cilji trajnostnega razvoja v knjižnicah Osrednjeslovenskega območja, digitalizacija domoznanskega gradiva) in vključevanje v izobraževalne programe Učnega centra MKL.
- Aktivnosti za prepoznavnost knjižnice v mednarodnem okolju preko sedmih projektov (pet mednarodnih projektov v okviru programov Erasmus+ KA220-SCH – Sodelovalna partnerstva na področju splošnega šolskega izobraževanja; Ustvarjalna Evropa; Obzorje Evropa; ERASMUS+ Partnership for Excellence – Centres of Vocational Excellence (COVE) in programa Citizens, Equality, Rights and Values Programme (CERV); izvedbe mobilnosti zaposlenih in uporabnikov preko pridobljene akreditacije Erasmus+ za obdobje 2021–2027; ICORN).
- Preko projektnega dela krepimo tudi učinkovitost naših delovnih procesov (delovanje mednarodne pisarne).

V redno dejavnost MKL je uspešno prešlo sedem projektov:

1. Ena knjižnica – ena knjiga
2. Župančičevi slavčki – pevske delavnice v okviru Instrumentarija
3. Once upon a time – ure pravljic v angleščini
4. Kreativno pisanje za starejše
5. Oddaj na natečaj
6. Doživimo vesolje!
7. Borza zdravja

V dejavnost knjižnice je v letu 2024 uvrščenih pet publicističnih projektov MKL:
- Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig: pregledna in sistematična predstavitev produkcije mladinskih knjig za leto 2023.
- Ljubljana med nostalgijo in sanjami: načrtujemo izdajo dvanajstega letnika, ki bo prinesel zanimive domoznanske teme iz lokalnega okolja, s katerimi bomo dosegli širši krog uporabnikov in promovirali »blagovno znamko« domoznanstva oziroma predstavljanja lokalne zgodovine v MKL. V letu 2024 načrtujemo tematsko številko na temo severnega mestnega območja Ljubljane in tovarne Litostroj. Prispevke bomo pripravili bibliotekarji Slovanske knjižnice in vabljeni zunanji strokovnjaki.
- Kulturna dediščina za družine: zbirka brošur je namenjena družinam in medgeneracijskemu sodelovanju. V dogovoru z mladinskimi knjižničarji MKL bomo v letu 2024 pripravili knjižico posvečeno ljubljanskemu tramvaju, ki bo osnova za izvajanje domoznanskih otroških prireditev v knjižnicah mestnih območij MKL.
- Izdaja publikacije Zlate hruške za vse (slovenska in angleška verzija) za potrebe knjižnega sejma v Bologni 2024.
- Mednarodno posvetovanje potujočih knjižnic in Festival bibliobusov 2024: zbornik povzetkov mednarodnega posveta »Potujoča knjižnica in knjižnični prostor«.

Pričakovani učinki:
- Enostavnejša in dostopnejša uporaba knjižnice, prilagojena potrebam uporabnikov in v skladu z razvojem IKT ter družbe.
- Povečana udeležba uporabnikov v virtualnem okolju (dogodki, storitve).
- Povečano zavedanje o pomembnosti trajnostnega razvoja med prebivalci lokalnega okolja.
- Izboljšana javna podoba knjižnice.
- Povečana mednarodna prepoznavnost MKL.

Kazalniki uspešnosti:
- Število aktivnih članov
- Število izvedenih dogodkov (fizično in virtualno)
- Število obiskovalcev dogodkov (fizično in virtualno)

Naziv Ljubljana: Unescovo mesto literature (pridobljen v letu 2015) je permanenten naziv, ki bo dolgoročno zaznamoval tudi projekte MKL za uporabnike na področju literature in branja ter usmerjal sodelovanje MKL s potencialnimi partnerji na tem področju. V letu 2024 se bo za vse ciljne skupine povečalo število projektov (5), ki promovirajo branje in zbirko gradiva MKL in jih bo knjižnica izvajala v sodelovanju z različnimi partnerji v MOL.

Projekti so razdeljeni na sedem sklopov:
- projekti za povečano dostopnost knjižničnih storitev in prepoznavnost knjižnice,
- projekti za otroke,
- projekti za mlade,
- projekti za družine,
- projekti za odrasle,
- projekti za starejše,
- mednarodni projekti.

<u>Projekti za povečano dostopnost knjižničnih storitev in prepoznavnost knjižnice:</u>
1. Razvoj svetovanja za branje: raziskava tipologije bralcev (SP A.1, cilj 2: Branje vedno in povsod; SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov)
<u>Izvajalec</u>: Služba za razvoj
<u>Trajanje</u>: 2024–2026

Cilji: vpogled v značilnosti in strukturo različnih skupin bralcev, določitev tipologij bralcev, razvoj empirično zasnovanih smernic za postavljanje ključnih vprašanj pri referenčnem pogovoru za svetovanje za branje
Ciljna skupina: uporabniki knjižnice
Sodelovanje/partnerstvo: Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo FF UL
Opis: Projekt je zasnovan interdisciplinarno in večletno, s povezovanjem bibliotekarskih strokovnjakov na raziskovalni ravni ter na področju psihologije. Projekt se bo izvajal po etapah. V prvi fazi bo potekala vzpostavitev metodologije za raziskavo, v drugi fazi je predvidena izvedba raziskave, ki bo zajela čim širšo skupino bralcev glede na njihove demografske značilnosti, bralne navade in potrebe. Zadnja faza je namenjena analizi rezultatov, na podlagi katerih bomo oblikovali posodobljeno tipologijo bralcev in vključili ugotovitve raziskave v proces svetovanja za branje.

2. Vzpostavitev mreže paketnikov MKL (SP A.1, cilj 1: Aktualna in učinkovita knjižnična zbirka)
Izvajalec: Vodstvo MKL, DS za paketnike
Trajanje: 2024–2026
Cilji: izboljšanje dostopnosti knjižničnega gradiva s pomočjo novih oblik samostojne uporabe knjižničnih storitev
Ciljna skupina: člani MKL
Sodelovanje: MOL, občine pogodbene partnerice
Opis: Mreža paketnikov MKL se vzpostavlja z namenom zagotavljanja izboljšanja dostopnosti knjižničnega gradiva, tudi izven delovnega časa knjižnice, omogočanja novih oblik samostojne uporabe knjižničnih storitev ter kot nadgradnja storitve naročanja gradiva na izbrano prevzemno mesto. V letu 2022 je bil pripravljen načrt mreže paketnikov v vse knjižnice MKL, ki se bo izgrajevala glede na potrebe in finančne možnosti.

3. Pot do knjižnice: postavitev kažipotov (SP A.4, cilj 1: Prepoznavnost knjižnice v lokalnem okolju)
Izvajalec: Vodstvo MKL, Služba za razvoj, Služba za stike z javnostmi, MOL, zunanji izvajalec
Trajanje: 2024
Cilji: boljša dostopnost in prepoznavnost knjižnic v okolju, večji obisk
Ciljna skupina: nečlani knjižnic; uporabniki, ki prehajajo med knjižnicami; tujci; turisti
Sodelovanje: MOL
Opis: Trenutno dvajset enot knjižnic v mreži knjižnic MKL nima cestnih označevalnih tabel – kažipotov, kar je pomanjkljivost. Na to nas opozarjajo uporabniki, ki prvič obiščejo določeno knjižnico in jo težko najdejo, pobuda za označevalne table pa je bila podana leta 2022 tudi s strani mestnih svetnikov na sejah Mestnega sveta MOL. Kažipote za knjižnice želimo vključiti v celostno mestno podobo ter označevalno signalizacijo MOL, da bodo knjižnice bolje prepoznane in bo dostop do njih lažji za vse obiskovalce.

4. Prenova celostne grafične podobe MKL (SP A.4, cilj 1: Prepoznavnost knjižnice v lokalnem okolju)
Izvajalec: Vodstvo MKL, Služba za razvoj, Služba za stike z javnostmi, zunanji izvajalec
Trajanje: 2023–2024
Cilji: pregled ključnih in dosedanjih elementov CGP; priprava javnega razpisa za nov CGP; večja prepoznavnost knjižnice v lokalnem okolju
Ciljna skupina: vse ciljne skupine
Sodelovanje: zunanji izvajalci – agencije, oblikovalci
Opis: Grafično podobo knjižnice bomo po 15 letih posodobili. S sistemizacijo se je spremenilo delovanje nekaterih služb in tudi knjižnic, spremembam pa CGP v tej obliki ne sledi več. Večja prepoznavnost blagovne znamke MKL bo glavni cilj pri prenovi CGP, zato bomo v prihodnjem letu pregledali vse elemente dosedanjega CGP, kar nas bo vodilo k razmisleku, kakšen izgled tiskovin, logotipa, grafičnih elementov tipografije, barvne sheme ter pojavnosti knjižnice želimo imeti v prihodnje. Na tej podlagi bomo predvidoma pripravili javni razpis ali javno povabilo za nov CGP MKL in k oblikovanju nove podobe knjižnice povabili ustrezno usposobljene izvajalce.

5. Ponudba e-vsebin (SP A.1, cilj 1: Aktualna in učinkovita knjižnična zbirka)
Izvajalec: Služba za razvoj, Služba za pridobivanje in bibliografsko obdelavo knjižničnega gradiva
Trajanje: 2024–2026
Cilji: dodatna ponudba vsebin v virtualnem okolju; knjižnica po izbiri; poenostavljena uporaba knjižničnih storitev 24/7
Ciljna skupina: člani MKL
Sodelovanje: Narodna in univerzitetna knjižnica

Opis: Projekt je zasnovan v treh fazah, skozi celotno strateško obdobje do leta 2026. V prvi fazi želimo zagotoviti oddaljeni dostop do spletnih časnikov in časopisov, trenutno dostopnih v prostorih knjižnice preko uporabniških imen in gesel. Na tak način bi izkoristili že obstoječe dostope, ki so bodisi del naročniškega paketa na tiskano izdajo posamezne serijske publikacije ali pa je digitalni dostop celo predmet samostojnega naročila (npr. časnik Delo). Gre za naslove serijskih publikacij, ki niso dostopne preko platforme PressReader. V primeru uspešnega dogovora z založniki bi omogočili oddaljeno avtentikacijo preko EZProxy. Druga faza projekta bo usmerjena v zagotovitev slovenskih pretočnih vsebin (npr. preko platforme LibCinema), tretja faza pa v morebitni dostop do e-vsebin tujih ponudnikov (npr. OverDrive, Odilo).

6. 22. Mednarodno posvetovanje »Potujoča knjižnica in knjižnični prostor« in Festival bibliobusov 2024 (SP A.4, cilj 1: Prepoznavnost knjižnice v lokalnem okolju; SP A.4, cilj 2: Promocija storitev za uporabnike; SP C.1, cilj 3: Izgradnja strateških partnerstev in mednarodno sodelovanje)
Izvajalec: Delovna skupina za organizacijo posvetovanja
Trajanje: 16.–17. maj 2024
Cilji: obeležitev 50 let Potujoče knjižnice v Ljubljani; promocija delovanja slovenskih potujočih knjižnic
Ciljna skupina: knjižničarji splošnih knjižnic, širša javnost
Sodelovanje: Sekcija za potujoče knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije
Opis: Dogodek je namenjen promociji delovanja slovenskih potujočih knjižnic med strokovno in širšo javnostjo. Festivalski del, namenjen širši javnosti, bo prvi dan predvidoma potekal v mestnem središču, načrtujemo obisk sedemnajstih bibliobusov iz Slovenije in tujine. Strokovni del posvetovanja z mednarodno udeležbo bo potekal drugi dan na temo potujočih knjižnic in knjižničnega prostora v dvorani KOŽ ter preko ZOOM povezave za posebne goste iz tujine, torej v hibridni obliki. Celotna organizacija bo izvedena v sodelovanju s Sekcijo za potujoče knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije. Rdeča nit celotnega posveta bo obeležitev 50. obletnice delovanja Potujoče knjižnice v Ljubljani.

7. Zagovorništvo – sodelovanje pri oblikovanju vsebin in programov knjižnice (SP A.4, cilj 1: Prepoznavnost knjižnice v lokalnem okolju)
Izvajalec: Služba za stike z javnostmi, Služba za razvoj, Delovna skupina za zagovorništvo, zunanji izvajalci
Trajanje: 2023–2026
Cilji: povečanje sodelovanj z različnimi deležniki; povečano število članov; izboljšana javna podoba knjižnice
Ciljna skupina: vse ciljne skupine
Sodelovanje: javni zavodi v Ljubljani in okolici, knjižnicam sorodne institucije, posamezniki pri pripravi programov in vsebin knjižnice
Opis: K strateško načrtovanemu sooblikovanju nekaterih vsebin, programov in zagovorniških akcij knjižnice bomo pritegnili različne javnosti, s čimer bomo pridobili nove obiskovalce in zagovornike knjižnice ter se na tak način odzivali na družbene spremembe, ki lahko vplivajo na status knjižnic.

8. Razvoj spletne strani (SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov; SP A.2, cilj 2: Od doma)
Izvajalec: Delovna skupina za spletno stran, Služba za razvoj
Trajanje: 2024
Cilji: nadgradnja spletne strani; povečana uporaba knjižnice na daljavo
Ciljna skupina: odrasli, starejši, knjižničarska stroka
Sodelovanje: zunanji izvajalec
Opis: V letu 2023 smo uspešno zaključili s prenosom otroške strani ter Ljubljanskih zgodb s stare platforme (Yoomla) na novo stran. V 2024 bomo nadgradili podstran Učnega centra, razvili podstran Centra za promocijo branja ter Multimedijskega centra (MMC). Učni center bomo nadgradili s poudarki na večjih dogodkih, s seznami gradiva ter raziskali možnosti za učinkovitejše sprejemanje in obdelavo prijav ter potrdil o izobraževanju. Za MMC bomo iskali notranje sodelavce za pripravo vsebin, kot so podkast, video-, avdio- in tekstovni prispevki – blog. Raziskali in pripravili bomo projekt spletne trgovine. Vsebinsko bomo strani zasnovali sami, tehnično implementacijo pa z zunanjim izvajalcem (Ideaz).
V skladu z določili Zakona o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij bomo izvedli presojo ustreznosti spletne dostopnosti osrednjega knjižničnega spletišča.

9. Pametna knjižnica (SP A.2, cilj 2: Od doma)
Izvajalec: Delovna skupina za spletno stran, Služba za razvoj
Trajanje: 2024

Cilji: nadgradnja storitev v virtualnem okolju; razvoj kompetenc in digitalnih veščin (uporabniki, zaposleni); skrb za ranljive skupine uporabnikov; uporaba knjižnice na daljavo
Ciljna skupina: vse ciljne skupine, zlasti ranljive skupine
Sodelovanje: zunanji izvajalci izobraževanj
Opis: Pametna knjižnica se poslužuje tehnologij, ponuja napredne storitve ter skrbi za razvoj uporabnikov in knjižničarjev, njihovo povezovanje in ustvarjanje vsebin. Za leto 2024 so v načrtu:
1) Izvedba izobraževanj, delavnic ter priprava gradiv na temo digitalne/medijske pismenosti, verodostojnosti virov, lažnih novic, smernic za umetno inteligenco, sodobnih tehnologij, programiranja, itd. Vsebine bodo pripravljene tako za uporabnike kot zaposlene.
2) Priprava koncepta, umestitev ter razvoj Multimedijskega centra na spletni strani.
3) Raziskava možnosti razvoja ter nadgradenj digitalnih storitev MKL in oblikovanje konceptov ter kompetenc zaposlenih za samostojne izvedbe projektov.

Projekti za otroke:
10. Poletavci – poletni bralci (SP A.1, cilj 2: Branje vedno in povsod)
Izvajalec: Center za koordinacijo storitev, knjižnice v mreži MKL
Trajanje: junij–september 2024
Cilji: spodbujanje rednega branja; bogatenje besednega zaklada; spodbujanje rednega obiskovanja knjižnic; medgeneracijsko sodelovanje; povezovanje knjižnic regije in širše
Ciljna skupina: otroci 7–12 let
Sodelovanje/partnerstvo: OŠ v MOL in primestnih občinah, izvajalci pouka slovenskega jezika v tujini, slovenske splošne knjižnice, Knjigarna Konzorcij, donatorji
Vključevanje prostovoljcev: sodelovanje pri podeljevanju priznanj in majic na zaključni prireditvi
Opis: K poletnemu branju vabimo otroke, ki obiskujejo naše knjižnice in ostale splošne knjižnice v Sloveniji, osnovne šole v MOL in primestnih občinah ter učence v šolah dopolnilnega pouka slovenščine v tujih državah. Vsi Poletavci bodo na Dnevu za Poletavce in NajPoletavce (zaključni prireditvi) prejeli priznanja in majice ter se uvrstili v žrebanje za privlačne nagrade, ki jih bomo skušali pridobiti pri različnih donatorjih. Projekt se izvaja v sedemnajstih slovenskih splošnih knjižnicah in v šolah v zamejstvu.

11. Zdravi poslastki: kuharsko ustvarjanje z otroki (SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov, SP A.2, cilj 4: Vključevanje ciljev trajnostnega razvoja)
Izvajalec: Knjižnica Škofljica
Trajanje: oktober–november 2024
Cilji: skrb za zdravje in dobro počutje kot cilj trajnostnega razvoja; aktivno vključevanje uporabnikov; vključevanje mladih v knjižnico; kulinarično opismenjevanje uporabnikov; doseganje ciljev trajnostnega razvoja
Ciljna skupina: otroci
Sodelovanje: vzpostavitev partnerstva z Biotehniškim izobraževalnim centrom Ljubljana (BIC)
Opis: Na kuharskih delavnicah se bodo otroci naučili pripraviti zdrave jedi in se poučili o zdravih in uravnoteženih obrokih. Na ta način bomo spodbujali kulinarično pismenost, ki poleg znanja o kuhanju utrjuje tudi znanje matematike, spoznanja o zdravem prehranjevanju, spodbuja bralno razumevanje, krepi veščine uporabe kuhinjskih pripomočkov in otroke pripravlja na samostojno pripravo obrokov, poudarja pomen uporabe lokalne hrane in ozavešča o škodljivosti prekomerne prehranjenosti in debelosti, s čimer vpliva na zavest o odgovornem ravnanju z odpadki ter tako zasleduje cilje trajnostnega razvoja. Kulinarično pismenost se lahko prenese v različna lokalna okolja in skupnosti, kar bomo poskrbeli tudi z vzpostavitvijo preproste mobilne kuhinje, ki bo omogočala bolj dinamične nadaljnje izvedbe dejavnosti za dvig kulinarične pismenosti v mreži knjižnic MKL.

12. Multi-kul-praktik (SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov; SP A.2, cilj 4: Vključevanje ciljev trajnostnega razvoja)
Izvajalec: Knjižnica Prežihov Voranc
Trajanje: 2022–2026
Cilji: ozaveščanje mladih uporabnikov o drugih in drugačnih ljudeh in narodih, njihovih običajih, kulturi, ekologiji; promocija kulturne raznolikosti in spodbujanje kulturnega dialoga, premagovanje predsodkov; promocija Mestne knjižnice Ljubljana; aktivno interdisciplinarno sodelovanje z lokalnim in širšim okoljem; aktivno vključevanje obstoječih in potencialnih uporabnikov knjižnice ter različnih inštitucij s področja MOL v sodelovanje z našo knjižnico
Ciljna skupina: otroci in mladi od 4. do 17. leta – z medgeneracijskim sodelovanjem
Sodelovanje: različni posamezniki in inštitucije – vrtci, osnovne in srednje šole, fakultete, inštituti, kulturne, znanstvene in izobraževalne organizacije MOL

Vključevanje prostovoljcev: pomoč pri izvedbi ustvarjalnih delavnic, pomembno znanje tujih jezikov
Opis: Mladi bodo spoznavali tuje dežele in (sub)kulture sveta z jezikovnim tečajem, predstavitvijo značilnih narodnih pesmi ali pravljic, s predstavitvijo običaja, praznovanja, jedi, umetnosti ali znanstvenih dosežkov, delavnicami, tematskimi predavanji, pogovorih o knjigah, projekcijah filmov idr. Poudarek bo na naslednjih vsebinah: kulturna raznolikost, premagovanje predsodkov, znanost in umetnost, zgodovina, kultura in književnost, spoznavanje biodiverzitete, spodbujanje spoštovanja živali in varovanja okolja, razvijanja sposobnosti za izražanje lastnega mnenja in kritičnega mišljenja ter na medgeneracijskem sodelovanju. V letu 2024 bo predstavljena Grčija.

Projekti za mlade:
13. NajPoletavci (SP A.1, cilj 2: Branje vedno in povsod)
Izvajalec: Center za koordinacijo storitev, knjižnice v mreži MKL
Trajanje: junij–september 2024
Cilji: spodbujanje pridobljenih navad branja in obiskovanja knjižnic med mladostniki; motiviranje za branje kvalitetnih knjig (tiskanih in elektronskih)
Ciljna skupina: mladostniki od 13 do 16 let
Sodelovanje: OŠ in SŠ v MOL in primestnih občinah, sodelujoče knjižnice pri projektu Poletavci – poletni bralci, Mladinski centri, Knjigarna Konzorcij, Beletrina
Vključevanje prostovoljcev: sodelovanje pri podeljevanju priznanj in majic na zaključni prireditvi
Opis: K sodelovanju so vabljeni mladi, ki so med poletnimi počitnicami prebrali tri knjige in svoje vtise zabeležili na naši spletni strani. Za spodbujanje branja bomo posegli po sodobnih digitalnih orodjih, ki jih mladi uporabljajo v vsakdanjem življenju. Poudarek bo na zanimivem, sproščenem počitniškem preživljanju prostega časa – branju in beleženju počitniških trenutkov. V septembru bomo projekt zaključili na prireditvi Dan za Poletavce in NajPoletavce, kjer bodo sodelujoči prejeli priznanja in majice ter sodelovali v nagradnem žrebanju. V projektu sodeluje 19 slovenskih splošnih knjižnic.

14. Noč v Mestni knjižnici Ljubljana – Noč z Leonardom 5 (SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov; SP A.4, cilj 1: Prepoznavnost knjižnice v lokalnem okolju)
Izvajalec: Knjižnica Bežigrad
Trajanje: priprava in promocija januar–september 2024, izvedba jesen 2024
Cilji: predstavitev poklicev in življenja znanstvenikov mladostnikom; ozaveščanje mladih o raziskovanju in inovacijah; spodbujanje mladih k uporabi knjižnic; priprava prireditev, ki omogočajo mladim preživeti noč v knjižnici
Ciljna skupina: mladi (12–15 let)
Partnerstvo: Noč raziskovalcev, mladinska skupina Feniks
Opis: V letu 2019 smo se priključili Noči raziskovalcev in projektu Noč ima svojo moč ter prvič izvedli dogodek Noč v knjižnici. To bo naša peta izvedba projekta.

15. MINT & znanost vznemirja (SP A.1, cilj 2: Branje vedno in povsod, SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov)
Izvajalec: Center za koordinacijo storitev, Delovna skupina za mlade, knjižnice v mreži MKL
Trajanje: jesen 2024
Cilji: inovativno spodbujanje naravoslovne pismenosti; ozaveščanje o družbenem, gospodarskem in vsakdanjem pomenu področij MINT (matematika, informatika, naravoslovje in tehnika)
Ciljna skupina: mladi odrasli (od 15 do 25 let) in odrasli
Sodelovanje: OŠ in SŠ, Hiša eksperimentov, Znanstival
Opis: Projekt temelji na zavedanju, da so področja MINT (matematika, informatika, naravoslovje in tehnika) tista področja, kjer primanjkuje kvalificiranih delavcev. Z različnimi dejavnostmi želimo ta področja približati mladim, jih narediti zanimiva, igriva in dostopna. Dejavnosti bodo sledile krepitvi naravoslovja in povečanju praktičnega pomena njegovega poučevanja in preučevanja. V dejavnost bosta vključeni Kreativnica v Knjižnici Polje in servis Točke znanja. Izpostavljeno projektno področje v letu 2024 je tehnika.

16. Širjenje dejavnosti kreativne mreže v MKL (SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov)
Izvajalec: knjižnice v mreži MKL, CKS
Trajanje: 2022–2026
Cilji: zasnova modela kreativne mreže v MKL, ki bo vključevala posamezne knjižnice MKL na področju 3D-modeliranja, tiska in priprave kalupov za različne materiale
Ciljna skupina: osnovnošolci tretje triade, mladi
Sodelovanje: RogLab na področju tehnične in strokovne podpore

Opis: V letu 2024 bomo nadaljevali projekt širjenja kreativne mreže v MKL z nakupom 3D-tiskalnikov ter pripadajoče opreme. S širjenjem kreativne mreže želimo ponuditi možnost kreativnega ustvarjanja in 3D-tiska na lokacijah, ki so našim uporabnikom najbolj dostopne. Vključiti želimo ciljno skupino učencev zadnjega triletja OŠ in mlade ter jim s tem omogočiti, da svojo kreativnost tudi praktično preizkusijo v obliki prototipov. Vezni člen predstavljajo delavnice 3D-modeliranja in tiskanja, zaposleni v knjižnicah, ki se bodo usposobili za delo z opremo za modeliranje in 3D-tisk, ter strojna oprema, katere nakup je predviden v obdobju trajanja strateškega načrta 2022–2026.

17. Zgodbarjenje (SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov)
Izvajalec: Knjižnica Jožeta Mazovca
Trajanje: januar–maj 2024
Cilji: pridobiti osnove veščin pripovedovanja, javnega nastopanja, spoznavanje literature, prenos tradicije s pripovedovanjem zgodb, druženje
Ciljna skupina: mladi
Opis: Projekt je namenjen mladim, ki se želijo uriti v javnem nastopanju in pripovedovanju. Na mesečnih srečanjih bodo spoznavali veščine ustnega prenašanja zgodb, kjer je tisti, ki pripoveduje zgodbo, obenem njen (po)ustvarjalec. Seznanili se bodo z zaznavanjem prostora in ljudi v njem, načini branja zgodb in njihovim pripovedovanjem.

Projekti za družine:
18. Zvedavo v naravo – od umetnosti do fizike (SP A.1, cilj 2: Branje vedno in povsod, SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov)
Izvajalec: Knjižnica Šiška
Trajanje: 2024
Cilji: razvijati različne oblike pismenosti: družinsko, vizualno, umetniško, znanstveno, bralno; družinam približati umetnost in naravoslovje ter jim predstaviti umetniške procese in razložiti naravne pojave, ki jih bomo razložili s pomočjo naravoslovne knjižnične zbirke
Ciljna skupina: družine, otroci od 6. leta dalje
Sodelovanje: zunanji partner – zvočni in filmski ustvarjalec
Opis: Širili, razpirali in raziskovali bomo obzorja neokrnjene narave in opazovali, kako odsevajo v umetnosti in znanosti. Vsako srečanje se bo osredotočilo na drugo temo s področja umetnosti oz. naravoslovja. V drugem delu srečanja bomo pojave s pomočjo naravoslovnih in drugih poučnih knjig razložili in skupaj, v sodelovanju z družinami, naredili zanimiv naravoslovni eksperiment, ki bo nadgradil in vsebinsko obogatil tematiko delavnice. Ogledali si bomo vrhunske umetniške filme na temo narave (morje, gozd, vulkan, oblaki, reke …) priznanega umetnika Andreja Zdraviča, ki nam bodo iztočnica za pogovor in razumevanje umetnosti in znanosti. Pri pogovoru z družinami bo vedno sodeloval tudi avtor filmov, ki bo različne umetniške procese in umetniška dela razložil in približal udeležencem. Naravne pojave, ki jih bomo najprej občudovali na filmu, bomo v drugem delu, skupaj s pomočjo naravoslovnih knjig, razložili na naravoslovno-fizikalni način in naredili tudi kakšen manjši poizkus.

19. Petek – družinski zadetek (SP A.1, cilj 2: Branje vedno in povsod, SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov)
Izvajalec: Knjižnica Šiška
Trajanje: šolsko leto 2023/24
Cilji: razvijanje različnih oblik družinske pismenosti: družboslovne, naravoslovne, umetniške, bralne, socialne; spodbujanje družinskih obiskov v knjižnici; seznanjanje družin z bogato knjižnično zbirko strokovnih in leposlovnih knjig za otroke in odrasle
Ciljna skupina: družine
Sodelovanje: z različnimi notranjimi in zunanjimi sodelavci
Opis: Vsak petek popoldan se bo v knjižnici odvijala dejavnost, ki bo namenjena družinam. Posvečali se bomo prepletu različnih vsebin človekovega delovanja s področja naravoslovja, umetnosti, humanistike, družbe. Srečanja bodo pripravljena tako, da bodo skupaj otroci in odrasli tvorno sodelovali pri vsebinah, ob tem pa aktivno promovirali knjižnično zbirko in spodbujali družine k skupnemu branju, izobraževanju in ustvarjanju.

20. Pravljične vzgojnice (SP A.1, cilj 2: Branje vedno in povsod, SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov)
Izvajalec: Knjižnica Šiška
Trajanje: šolsko leto 2023/24

Cilji: razvijanje različnih oblik družinske pismenosti (bralne, socialne); spodbujanje družinskih obiskov v knjižnici; seznanjanje družin z bogato knjižnično zbirko strokovnih in leposlovnih knjig za otroke in odrasle in jih naučiti to tudi praktično uporabljati
Ciljna skupina: družine
Opis: Pravljične vzgojnice naše najmlajše uporabnike varno, skupaj s starši, popeljejo v svet vrednot in vrlin, ki veljajo v našem okolju. Posvečali se bomo prepletu mnogovrstnih tematik, ki bodo malčkom v pomoč pri integriranju v različne družbene skupnosti. Preko poučno-vzgojne pravljice, pogovora, vprašanj in pojasnjevanj bodo otroci spoznali pravila, ki jih sami v odnosu do drugih morajo poznati. Delavnice bodo pripravljene tako, da bodo otroci in odrasli pri vsebinah aktivno sodelovali. Na vsaki vzgojnici bomo promovirali knjige, spodbujali otroke in starše k skupnemu branju in izposoji knjižničnega gradiva.

Projekti za odrasle:
21. Mesto bere (SP A.1, cilj 2: Branje vedno in povsod)
Izvajalec: Služba za razvoj, Delovna skupina Mesto bere, knjižnice v mreži MKL
Trajanje: december 2023–maj 2024
Cilji: promocija branja in razvoj bralne kulture; izposoja kakovostnega gradiva; povečana promocija knjižnice; povečan vpis in obisk
Ciljna skupina: odrasli in starejši člani MKL
Sodelovanje: Mladinska knjiga – Konzorcij, Društvo slovenskih literarnih kritikov, Društvo slovenskih pisateljev, Filozofska fakulteta, Fakulteta za humanistične študije, Zavod VIZO, SDH, avtorji, založbe, posamezni izvajalci programov
Opis: V sezoni 2023/24 bomo raziskovali literature kriminalnega žanra – Labirinti žanrskih branj: kriminalni romani. Na seznamu bo 60 naslovov in trije risoromani, zgodbe avtorjev iz vsega sveta, prejemnikov knjižnih nagrad in izbor klasikov kriminalnega romana. Z bralnim projektom začenjamo na Ta veseli dan kulture, 3. decembra 2023, v marcu in aprilu bomo pripravili spremljevalni program z dogodki, ki reflektirajo in aktualizirajo tematska branja, v aprilu bomo organizirali simpozij in izobraževanje z okroglo mizo Labirinti žanrskih branj: kriminalni romani v okviru novega projektnega cikla srečanj. Bralni del projekta bomo zaključili 3. maja 2024, zaključno prireditev načrtujemo v juniju.

22. Pripni poezijo: 8. februar (SP A.1, cilj 2: Branje vedno in povsod; SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov)
Izvajalec: Center za koordinacijo storitev, Služba za razvoj, Center za promocijo branja odraslih, knjižnice v mreži MKL
Trajanje: februar 2024
Cilji: promocija poezije in spodbujanje branja, pisanja in spoznavanja poezije; aktivacija knjižničnega gradiva; udejanjanje in implementiranje trajnostnega razvoja mesta Ljubljane kot Unescovega mesta literature
Ciljna skupina: uporabniki MKL
Sodelovanje: Društvo slovenskih pisateljev, Kulturno-umetniško društvo Poiesis, Hiša poezije, posamezniki
Opis: Namen projekta je strniti več različnih oblik dela (delavnice, predavanja, okrogle mize, pogovori ob knjigah, debate, bralne skupine), s katerimi bomo promovirali poezijo, njeno spoznavanje in aktivirali uporabo knjižničnega gradiva. V letu 2024 bomo pod naslovom projekta strnili niz literarnih dogodkov in jih poudarjeno izvajali v mesecu februarju. Izhodišče projekta je kulturni praznik Prešernov dan, dejavnosti pa bodo strnjeno potekale v mesecu februarju.

23. Mozaiki branja (SP A.1, cilj 2: Branje vedno in povsod; SP A.2, cilj 2: Po meri uporabnikov)
Izvajalec: Center za koordinacijo storitev, Center za promocijo branja odraslih
Trajanje: april 2024
Cilji: poudariti pomembnost povezanosti z uporabniki ter urbanim in kulturnim prostorom Ljubljane in širše regije; izpostaviti dejavnosti knjižnice ter ozaveščati o pomembnosti bralne kulture ter bralne pismenosti
Ciljna skupina: prebivalci Ljubljane in okolice
Sodelovanje: MOL, bralna društva, knjižni založniki, knjigotržci in založbe
Opis: Mestna knjižnica Ljubljana se bo pri izvedbi projekta povezala s Sejmom na zraku in s tem obeležila skorajšen konec programske sezone ter začetek poletja. Prireditev bo potekala na prostem in bo umeščena v parkovno mestno središče (Kongresni trg). V prostore mreže knjižnic pa se bo umestilo različne literarne dogodke, s katerimi se bomo pridružili praznovanju 2. in 23. aprila. S projektom želimo

poudarjeno izpostaviti pomembnost literarnih dogodkov in predstavitev knjig ter spodbujati bralno kulturo.

24. Točke znanja (SP A.2, cilj 2: Po meri uporabnikov; SP A.2, cilj 4: Vključevanje ciljev trajnostnega razvoja)
Izvajalec: Center za koordinacijo storitev, knjižnice v mreži MKL
Trajanje: 2023–2024
Cilji: individualno svetovanja in predajanje znanj posameznikom ali manjšim skupinam s strani zaposlenih v Mestni knjižnici Ljubljana ter prostovoljcev posameznih področij glede na povpraševanje; spodbujanje zaposlenih k aktivni participaciji ter predajanju znanj uporabnikom glede na njihove informacijske potrebe
Ciljna skupina: odrasli, otroci in mladi
Sodelovanje: notranji in zunanji izvajalci
Opis: Točke znanja v Mestni knjižnici Ljubljana so točke, namenjene predajanju znanj in mentoriranju zaposlenih glede na potrebe ter povpraševanja uporabnikov. Hkrati pa so točke namenjene tudi šolajočim, ki potrebujejo pomoč pri posameznih vsebinskih poudarkih oziroma imajo učne težave. K sodelovanju bomo povabili študente posameznih študijskih smeri, ki bi s predajanjem znanja pomagali šolajočim in hkrati nabirali pedagoške izkušnje. Točke znanja so lokacije v Mestni knjižnici Ljubljana, kjer zaposleni v knjižnici ali zunanji izvajalci podajajo znanja, svetujejo in mentorirajo uporabnike glede na izražene potrebe ter povpraševanja.

25. Svet med nami/World among us; teden brazilske kulture (SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov)
Izvajalec: Center za koordinacijo storitev, knjižnice v mreži MKL
Trajanje: marec 2024
Cilji: kulturna predstavitev in sodelovanje, spoznavanje kultur
Ciljna skupina: prebivalci Ljubljane in okolice
Sodelovanje: Veleposlaništvo Republike Brazilije, brazilsko ministrstvo za kulturo, Univerza v Ljubljani, itd.
Opis: V projektu Svet med nami/World among us vsako leto pripravimo teden dogodkov, posvečenih kulturi ene izmed držav. V zadnjih desetih letih so bile predstavljene: Grčija, Japonska, Španija, Indija, Kitajska, Francija, Irska, Italija, Nizozemska, Avstrija in Srbija. V drugi polovici meseca marca ali začetku aprila bomo predstavili Republiko Brazilijo kot največjo južnoameriško državo. Brazilija je država bogate zgodovine in kulturne ter naravne dediščine in je tako demografsko, kulturno in tudi politično ena izmed najpomembnejših držav zahodne poloble. Poudarek dogodkov bo posvečen bogati brazilski kulturi, zgodovini, etnični pestrosti in staroselskim kulturam. Pri organizaciji dogodkov sodelujemo z veleposlaništvi, izobraževalnimi in kulturnimi ustanovami, društvi in tujci, ki so v Sloveniji našli svoj dom. Predstavitev bo potekala v obliki razstav, predavanj, pogovornih večerov, literarnih dogodkov, jezikovnih tečajev, filmskih projekcij ter koncertov in se bo odvijala v izbranih knjižnicah MKL.

26. Soočenja: nove stvarnosti (SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov; SP A.2, cilj 4: Vključevanje ciljev trajnostnega razvoja)
Izvajalec: Center za koordinacijo storitev, knjižnice v mreži MKL
Trajanje: 2024
Cilji: opozarjanje na resnost problematike globalne ekonomske, politične in družbene krize, v smislu soočenja z globalnimi problemi (trajnostni razvoj, odprava revščine in družbenih neenakosti, reševanje političnih konfliktov, podnebne spremembe, migrantska kriza)
Ciljna skupina: odrasli, starejši
Sodelovanje: Univerza v Ljubljani (FDV, FF, BF), Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za zunanje zadeve, organizacije, kot so WWF, Greenpeace, Amnesty International, urad Varuha človekovih pravic RS itd.
Opis: V projektu bomo obravnavali aktualne družbene teme, spregovorili o prihodnosti in trenjih znotraj EU ter tudi predstavljali širše geopolitične in gospodarske razmere v svetu. Iskali bomo vzroke za nesoglasja ter družbeno in politično krizo v luči tragičnih dogodkov vojne na evropskem prostoru. Spregovorili bomo o vlogi inteligence, intelektualcev, nevladnih organizacij in drugih naprednih družbenih akterjev ter tudi o vzrokih razmaha desnega nacionalizma, raznih nestrpnosti in avtokratskih režimov, ki ogrožajo zahodno demokracijo, naše sobivanje in tudi človekove pravice v razvitem delu sveta.

27. Živa knjižnica (SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov)
Izvajalec: Center za koordinacijo storitev

Trajanje: 2024
Cilji: preko aktivnega dialoga želimo ozaveščati in izobraževati o človeških vrednotah, drugačnosti, pravicah ter spodbujati kulturno razpravo o predsodkih in stereotipih v družbi
Ciljna skupina: mladi odrasli (15–25), odrasli
Sodelovanje: Anže Bertoncelj in zunanji izvajalci
Opis: Projekt Živa knjižnica prihaja iz Danske, kot odziv na družbeno nasilje. Od tam se je razširila že v več kot 100 držav. Živa knjižnica deluje kot katerakoli druga knjižnica, le da so v njej knjige ljudje, ki v pogovoru z bralci odpirajo vrata v osebne zgodbe in izkušnje. Žive knjige so predstavniki ranljivih družbenih skupin, ki se soočajo s predsodki, stereotipi, diskriminacijo, stigmatizacijo in socialno marginacijo. Bralec je lahko kdorkoli, ki se je pripravljen soočiti z lastnimi predsodki, je spoštljiv in odprt za nova znanja. Živo knjižnico bomo izpeljali dvakrat letno in sicer v februarju in novembru.

28. Pobarvajmo sive celice (SP A.1, cilj 2: Branje vedno in povsod; SP A.2, cilj 2: Po meri uporabnikov)
Izvajalec: Center za koordinacijo storitev, knjižnice v mreži MKL
Trajanje: 2024
Cilji: izpostavitev posamezne družbene posebnosti in opozarjanje na vlogo knjižnice kot prostora informacij, gradiva, strpnosti in dialoga
Ciljna skupina: strokovna javnost, odrasli, študentje in družine
Sodelovanje: organizacije in društva, ki delujejo na področju promocije in ozaveščanja zdravja in umetnosti
Opis: Pobarvajmo sive celice je projekt, v katerem bomo vsako leto v fokus postavili določen družbeni problem in opozorili na vlogo knjižnice kot prostora informacij, gradiva, strpnosti in dialoga. Projekt nagovarja tako strokovno javnost kot tudi odrasle, študente in družine. Sestavljajo ga štiri strokovna predavanja, zaključna okrogla miza, delavnice in pravljične urice ter spremljevalni program razstav knjižnega gradiva izbrane tematike.

29. Sodobna slovenska likovna umetnost (SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov)
Izvajalec: Center za koordinacijo storitev, knjižnice v mreži MKL
Trajanje: 2024
Cilji: predstavitev sodobne slovenske likovne umetnosti in njihovih ustvarjalcev z ozirom na njihov pomen in umestitev v evropskem kulturnem prostoru
Ciljna skupina: odrasli, starejši
Sodelovanje: ALUO, Narodna galerija, Moderna galerija, Muzej in galerije mesta Ljubljane, AKC Metelkova, Galerija Ažbe, Galerija Hest
Opis: V projektu bomo predstavili umeščenost sodobne slovenske likovne scene v evropskem kulturnem prostoru. Spregovorili bomo o sodobnih likovnih trendih in iskanju slovenske prepoznavne identitete v raznolikem evropskem kulturnem prostoru. V sodelovanju z Akademijo za likovno umetnost in oblikovanje UL in galerijami bomo omogočili razstave, predstavitve in promocijo mladih, obetavnih likovnih ustvarjalcev, tako klasičnih likovnikov kot tudi ustvarjalcev likovne avantgarde oziroma sodobne vizualne umetnosti (konceptualna angažirana umetnost, performans, intermedijska umetnost) in tudi sodobnega likovnega izraza v kontekstu družbenega aktivizma. Razstave in predstavitveni dogodki se bodo odvijali v celotni mreži knjižnic MKL.

30. Pripovedovanje s kamišibajem (SP A.1, cilj 2 : Branje vedno in povsod; SP A.2, cilj 4 : Vključevanje ciljev trajnostnega razvoja (CTR)
Izvajalec: Knjižnica Bežigrad
Trajanje: 2024
Cilji: vzpostavitev mreže pripovedovalcev zgodb preko edinstvene oblike pripovedovanja zgodb ob slikah (kamišibaj), širjenje zavedanja o pomembnosti pripovedovanja
Ciljna skupina: odrasli iz lokalne skupnosti
Sodelovanje: Gledališče Zapik in Atelje Slikovedke
Opis: V Mestni knjižnici Ljubljana želimo vzpostaviti mrežo pripovedovalcev zgodb preko edinstvene oblike pripovedovanja zgodb ob slikah – kamišibaj. Pilotno bomo usposobili pripovedovalce iz lokalne skupnosti mreže Knjižnice Bežigrad. Preko namenskega usposabljanja bodo udeleženci pridobili osnovna znanja za pripravo in izvedbo lastne kamišibaj predstave. Izobraževanje je kombinacija teorije in prakse, ki obsega predavanje, demonstracijo predstave, prikaz različnih tipov kamišibaja in praktično delo udeležencev. V praktičnem ustvarjalnem procesu napredujejo skozi faze nastajanja predstave s končnim ciljem, ki je samostojna izvedba predstave ali odlomka. Izobraževanje bo vodilo več mentorjev. Ob zaključku je predviden nastop udeležencev na pripovedovalskem večeru Ko se babica naveliča pripovedovati.

31. Cikel čeških, slovaških in poljskih filmov (SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov)
Izvajalec: Slovanska knjižnica
Trajanje: 2024 (6 projekcij: v marcu, aprilu, maju, septembru, novembru in decembru)
Cilji: spodbujanje filmske pismenosti; možnost ogleda filmov s slovanskega področja; nagovor potencialnih čeških, slovaških in poljskih rojakov v Ljubljani oz. tujih obiskovalcev mesta; promocija Slovanske knjižnice (seznanjanje obiskovalcev z raznolikostjo storitev SLK); okrepitev sodelovanja s Filozofsko fakulteto v Ljubljani in Veleposlaništvom Češke republike, Veleposlaništvom Slovaške republike in Veleposlaništvom Republike Poljske v Sloveniji
Ciljna skupina: odrasli uporabniki MKL
Sodelovanje: Filozofska fakulteta – Oddelek za slavistiko, Veleposlaništvo Češke republike in Veleposlaništvo Slovaške republike v Sloveniji; Veleposlaništvo Republike Poljske
Opis: V letu 2024 predvidevamo šest projekcij filmov (dva češka, dva slovaška in dva poljska filma). Na začetku projekcije bo film in tematiko predstavil filmski oziroma literarni poznavalec.

32. Digitalizacija tovarniških časopisov (SP A.2, cilj 3: Digitalizacija gradiva in digitalne vsebine)
Izvajalec: Slovanska knjižnica
Trajanje: 2024
Cilji: omogočiti javni dostop v e-obliki do zbirke publikacij, pomembnih za gospodarski razvoj Ljubljane in Osrednjeslovenskega območja; dopolnjevanje zbirke vsebin, ki se navezujejo na zgodovino Osrednjeslovenskega območja
Ciljna skupina: prebivalci Osrednjeslovenskega območja, širša javnost
Sodelovanje: Narodna in univerzitetna knjižnica pri pripravi tehnične dokumentacije in zagotovitvi gradiva za digitalizacijo, splošne knjižnice Osrednjeslovenskega območja pri zagotovitvi gradiva za digitalizacijo
Opis: V letih 2008–2012 smo v okviru izvajanja nalog območnosti izvedli digitalizacijo občinskih glasil in zbornikov občin Osrednjeslovenskega območja. Ta so (za)pisani svet aktualnih novic iz odlomkov kulturnih prireditev, vzgoje, športa, političnega dogajanja in zgodb lokalne zgodovine. Digitaliziran je nabor gradiv, ki so jih v svojih arhivih hranile knjižnice. Leta 2022 smo se v MKL odločili nadaljevati dopolnjevanje zbirke digitaliziranih gradiv, ki se navezujejo na industrijsko zgodovino področja osrednje Slovenije, tako da smo začeli digitalizirati drugi del korpusa tovarniških časopisov s tega območja. Celoten korpus tovrstnih časopisov in letopisov bo zaradi obsežnosti v celoti digitaliziran skozi daljše časovno obdobje. Gre za pomembno gradivo, vezano na Osrednjeslovensko območje, ki bi ga želeli v e-obliki ponuditi na vpogled širši javnosti. V letu 2024 bomo tako digitalizirali del gradiva, ki ga hranijo Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani ter splošne knjižnice Osrednjeslovenskega območja.

33. Obrazi prestolnice (SP A.2, cilj 3: Digitalizacija gradiva in digitalne vsebine; SP A.3, cilj 1: Dediščinska pismenost)
Izvajalec: Slovanska knjižnica
Trajanje: 2022–2024
Cilji: izbor gradiva iz že obstoječega širšega nabora, objava gradiv v obliki digitalnih zbirk na portalu Kamra ter v obliki virtualnih razstav na spletni strani MKL; predstavitev predelov Ljubljane, znamenitih lokacij ter stavb in pomembnih osebnosti
Ciljna skupina: prebivalci Ljubljane
Opis: V okviru projekta Obrazi prestolnice, ki bo nasledil projekt Razvoj Ljubljane, raziskujemo različne »obraze Ljubljane«, bodisi v smislu posameznih predelov, znamenitih lokacij ter stavb ali pomembnih osebnosti. Uporabili bomo gradivo iz obsežnega fonda Slovanske knjižnice, za pomoč pri pridobivanju slikovnega gradiva se bomo obrnili na ustrezne javne zavode (Zgodovinski arhiv Ljubljana, muzeji). Zbrano gradivo bomo objavili v obliki digitalnih zbirk na portalu Kamra.

34. Spoznavajmo Slovenijo: kulturna, naravna in zgodovinska dediščina Slovenije (SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov; SP A.3, cilj 1: Dediščinska pismenost)
Izvajalec: Center za koordinacijo storitev, knjižnice v mreži MKL
Trajanje: 2024
Cilji: spoznavanje slovenske kulturne, naravne in zgodovinske dediščine po posameznih regijah Slovenije ter pomembnosti promocije in ozaveščanja glede njenega varovanja
Ciljna skupina: prebivalci Ljubljane in okolice
Sodelovanje: Univerza v Ljubljani (FDV, FF, Biotehniška fakulteta), Ministrstvo za okolje in prostor, Zavod za zaščito kulturne dediščine RS, Zavod RS za varstvo narave, različne nevladne okoljevarstvene organizacije in društva.

Opis: Dogodki bodo namenjeni spoznavanju slovenske kulturne, naravne in zgodovinske dediščine ter odkrivanju bogastva slovenskega ljudskega izročila posameznih regij s področja domače obrti, etnoloških značilnosti, lingvistične raznolikosti slovenskih pokrajin, slovenske gastronomije, arhitekturnih posebnosti in zlasti pomena zaščite slovenske kulturne in naravne dediščine. Dogodki bodo potekali v obliki strokovnih predavanj, razstav, ustvarjalnih in izobraževalnih delavnic, filmskih projekcij ter pogovornih večerov, ki bodo namenjeni vključevanju tudi starejših uporabnikov. Sodelovali bomo z društvi, nevladnimi organizacijami in kulturnimi ustanovami in v tem oziru skupaj pripravili niz predavanj, delavnic in izobraževanj. Predstavitveni dogodki se bodo odvijali v mreži knjižnic MKL in bodo skoncentrirani v mesecu septembru in oktobru, v kontekstu podobnih, mednarodnih evropskih projektov, kot so Dnevi evropske kulturne dediščine.

35. Cilji trajnostnega razvoja v knjižnicah Osrednjeslovenskega območja (SP A.2, cilj 4: Vključevanje ciljev trajnostnega razvoja (CTR); SP A.4, cilj 1: Prepoznavnost knjižnice v lokalnem okolju)
Izvajalec: Služba za razvoj, Center za koordinacijo storitev
Trajanje: 2023–2024
Cilji: izobraževanje in nove storitve na podlagi CTR za vse ciljne skupine ter sodelovanje z deležniki pri uresničevanju CTR v širšem okolju
Ciljna skupina: uporabniki splošnih knjižnic Osrednjeslovenskega območja, zlasti ranljive skupine prebivalcev
Sodelovanje: splošne knjižnice, občine, društva, nevladne organizacije, osnovne in srednje šole, vrtci Osrednjeslovenskega območja
Opis: V letu 2023 smo knjižnice OOK pripravile koncept skupnega projekta, ki ga bomo izvedli v letu 2024. V projektu bomo izvedli predvidoma devet predavanj, izobraževanj in srečanj, namenjenih vsem ciljnim skupinam, zlasti ranljivim skupinam prebivalcev, in bo temeljil na vsebinah Ciljev trajnostnega razvoja – tema v letu 2024 bodo priseljenci in integracija. Predavanja bodo posneta in dostopna na družbenih omrežjih. Knjižnice bodo tako skušale vplivati na ozaveščenost prebivalcev, vseživljenjsko izobraževale, informirale in ozaveščale o Ciljih trajnostnega razvoja.

36. Mlada literatura v mestu (SP A.1, cilj 2: Branje vedno in povsod)
Izvajalec: Slovanska knjižnica
Trajanje: srečanja v marcu, maju in oktobru 2024
Cilji: spodbujanje bralne kulture in pismenosti; povečana izposoja kakovostnejšega gradiva; promocija uporabe zbirke knjižnic MKL; promocija neuveljavljenih mladih avtoric in avtorjev.
Ciljna skupina: mladi in odrasli uporabniki MKL
Opis: Tri pogovorna srečanja bodo potekala v mesecu marcu, maju in oktobru. Pogovore bosta povezovali Pia Prezelj (pisateljica in novinarka Dela – rubrika Mlado pero) in Veronika Šoster (urednica, kritičarka in prevajalka). V razpravo bosta vključili mlade, še neuveljavljene avtorice in avtorje, predstavili bosta njihovo literarno delo, možnosti za uveljavitev mladih pisateljev na slovenskem knjižnem trgu ter vpogled na ustvarjanje v prestolnici.

37. Literatura, srce knjižnice: Labirinti žanrskih branj (SP A.1, cilj 2: Branje vedno in povsod)
Izvajalec: Slovanska knjižnica
Trajanje: april 2024
Cilji: spodbujanje bralne kulture in pismenosti, povečana izposoja kakovostnejšega gradiva, promocija uporabe zbirke knjižnic MKL, izobraževanje
Ciljna skupina: knjižničarji informatorji splošnih knjižnic, knjižničarji srednješolskih knjižnic, zainteresirana širša javnost
Sodelovanje: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani
Opis: Z nizom strokovnih dogodkov nameravamo preko Centra za promocijo branja odraslih in v sodelovanju s partnerji s področja literature in humanizma odpreti prostor za izmenjavo mnenj, idej in izobraževanj za kakovosten razvoj knjižnic in mesta na področju literature, knjige, branja, znanja ter kulture v sodobni družbi. Prvega v nizu srečanj navezujemo na projekt Mesto bere: Labirinti žanrskih branj: kriminalni romani. Prva aktivnost v okviru niza bo izobraževanje, ki bo potekalo v času bralne akcije Mesto bere. Ta se v sezoni 2023/24 usmerja v branje kriminalnega žanra. S pomočjo predavateljic in predavateljev s Filozofske fakultete UL se bomo posvetili značilnostim žanrskih del in njihove recepcije med bralci, izpostavili bomo kakovostna žanrska dela, raziskali lastnosti slovenskih in tujih kriminalnih zgodb ter se na okrogli mizi razgovorili o možnostih, ki jih širjenju bralne kulture prinašajo kakovostna žanrska branja. Predstavili bomo tudi začetek, razvoj in dosedanje izkušnje z bralno akcijo Mesto bere. Cilj je povečanje pomena branja kakovostnih leposlovnih in humanističnih del, kritični

razmisleki o položaju branja, knjige in literature v aktualnem družbenem kontekstu ter spodbujanje bralne ozaveščenosti v fizičnih in digitalnih okolij knjižnice.

38. Druga frekvenca (SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov)
Izvajalec: Center za koordinacijo storitev, Knjižnica Otona Župančiča
Trajanje: marec–oktober 2024
Cilji: popularizacija manj zastopanih žanrov v slovenski popularni glasbi ter ozaveščanje o kakovostni glasbeni produkciji
Ciljna skupina: prebivalci Ljubljane
Partnerstvo/sodelovanje: Nina Novak Oiseau in Jazzetna
Opis: Druga frekvenca vznika v želji po popularizaciji manj izpostavljenih glasbenih žanrov, avtorjev, izvajalcev, producentov in vseh drugih glasbenih delavcev, ki so dodali pomemben delež k razvoju slovenske popularne glasbe. Projekt je zasnovan dokaj specifično, saj obiskovalcem še pred koncertom poda osnovna kompozicijska ali izvajalska orodja značilna za gosta, kot tudi obilico drugih zgodb.

39. Daj Dam / Give Receive (SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov; SP A.2, cilj 4: Vključevanje ciljev trajnostnega razvoja (CTR))
Izvajalec: Služba za razvoj, Delovna skupina za delo s priseljenci
Trajanje: marec–december 2024
Cilji: pomoč pri integraciji priseljencev, izboljšanje njihovih socialnih in jezikovnih veščin, krepitev vloge knjižnice pri zagotavljanju storitev za ranljive uporabnike
Ciljna skupina: družine priseljencev, ženske priseljenke, tujci
Partnerstvo: nevladne organizacije, CSD
Opis: Zaradi hitro spreminjajoče se demografske slike mesta in vedno večjega števila priseljenih posameznikov in družin v mestu in primestnih občinah bomo v MKL začeli z načrtnim razvijanjem storitev in dogodkov predvsem za družine in odrasle tujce živeče v Ljubljani. V letu 2024 bomo raziskali, katere skupine tujcev so najpogosteje zastopane, kaj lahko knjižnica naredi zanje, na kakšen način jih pritegniti v knjižnico – vse s ciljem olajšati življenje novim in tudi obstoječim prebivalcem mesta. V naslednjih fazi projekta bomo izvajali storitve in dogodke za boljše vključevanje tujcev.

40. Literatura v azilu (SP A.1, cilj 2: Branje vedno in povsod; SP A.2, cilj 4: Vključevanje ciljev trajnostnega razvoja (CTR)
Izvajalec: Služba za razvoj, Center za promocijo branja odraslih
Trajanje: 2024
Cilji: promocija literature in branja; mednarodno sodelovanje in sodelovanje na lokalnem nivoju; dejavno vključevanje v mednarodno sodelovanje na področju podpore ustvarjalcem z ogroženih področij sveta
Ciljne skupine: uporabniki MKL, prebivalci Ljubljane, knjižnice v mreži MKL
Sodelovanje: Oddelek za kulturo MOL in Slovenski center PEN, DSP, FF, ustanove, društva in izvajalci
Opis: V okviru mednarodnega projekta ICORN, mreže mest zatočišč pisateljev, širimo dejavnost na področje vsebinske promocije mreže in gostujočih avtorjev v okviru cikla Literatura v azilu. Z izborom vsebin se bomo usmerili v odpiranje prostora za izpraševanja pomena multikulturnosti v različnih družbenih okoljih in kulturnih kontekstih, s poudarkom na vključevanju in povezovanju akterjev s tega področja. V sodelovanju s partnerji bomo pripravili program aktivnosti, dogodkov, predstavitev, pogovorov in portretov gostujočih avtorjev in ustvarjalcev v fizičnem in virtualnem okolju. K sodelovanju bomo povabili ustanove in posameznike, ki delujejo na področju literature ter kulture in ki živijo in ustvarjajo v Sloveniji, ter slovenske avtorje, ki ustvarjajo izven naših meja. S programom želimo dejavneje izpostaviti vlogo knjižnice pri pozitivnem vrednotenju literature, jezika, etničnih skupin in pomena svobode govora v sodobnem globaliziranem svetu.

Projekti za starejše:
41. Ljubljana moje mladosti – pogovorni večer z domoznansko tematiko (SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov)
Izvajalec: Slovanska knjižnica, Center za koordinacijo storitev
Trajanje: 2024
Cilji: doseganje širšega kroga uporabnikov z vsebinami o lokalni kulturni dediščini, promocija domoznanske dejavnosti Centra za domoznanstvo MKL
Ciljna skupina: prebivalci Ljubljane
Partnerstvo: ustvarjalki podkasta Strašno hudi
Opis: Moderatorki Maja Čakarić in Klara Škrinjar se bosta z znanimi Ljubljančankami in Ljubljančani pogovarjali o njihovem otroštvu in mladosti v Ljubljani, o osebnih spominih, t. j. preživljanju prostega

časa, življenju na ulicah, igrah, šoli, prevoznih sredstvih, pop kulturi ipd. V teh zgodbah se bo zrcalila tudi naša kolektivna zgodovina Ljubljane. Gostje bodo vnaprej zaprošeni za posredovanje osebnih fotografij, ki bodo prikazane na platnu. Projekt predvideva štiri pogovore, dva v SLK in dva v KOŽ. Med vsako prireditvijo bomo nagovorili tudi obiskovalke in obiskovalce ter jih povabili k delitvi spominov. Morebitne odzive bomo upoštevali pri pripravi pogovorov v naslednjem letu, po predhodnem dogovoru pa bomo zgodbe objavili v obliki digitalnih zbirk na Kamri.

42. Moj kraj nekoč in danes (SP A.2, cilj 3: Digitalizacija gradiva in digitalne vsebine; SP A.3, cilj 1: Dediščinska pismenost)
Izvajalec: Slovanska knjižnica, knjižnice Osrednjeslovenskega območja
Trajanje: 2022–2026
Cilji: pridobivanje novih vsebin s področja lokalne kulturne dediščine ter dajanje na voljo javnosti; spodbujanje tesnega sodelovanja MKL s knjižnicami regije ter hkrati sodelovanja knjižnic z lokalnim okoljem
Ciljna skupina: prebivalci Ljubljane in Osrednjeslovenskega območja
Sodelovanje/partnerstvo: knjižnice regije, kulturne ustanove
Opis: Regijski projekt Moj kraj nekoč in danes je deloma vsebinsko nasledil projekt Bilo je nekoč v našem kraju, ki smo ga v 2018 zasnovali za potrebe portala Kamra. Razširjen je namreč z aktualnimi domoznanskimi vsebinami, za katere je javnomnenjska raziskava ZBDS med člani, uporabniki in neuporabniki splošnih knjižnic iz leta 2020 pokazala, da anketirance zanimajo v enaki meri kot tiste o lokalni zgodovini. S projektom želimo čim bolj učinkovito spodbuditi sodelovanje splošnih knjižnic z lokalnim okoljem ter sorodnimi ustanovami. Skupaj s knjižnicami regije bomo zbirali zgodbe povezane z lokalno zgodovino in kulturno dediščino, pri osvetljevanju teh pa bomo sodelovali tudi z drugimi kulturnimi ustanovami. Zgodbe bomo v obliki digitalnih zbirk objavili na portalu Kamra.

43. Regijski domoznanski natečaj za starejše (SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov; SP A.3, cilj 1: Dediščinska pismenost)
Izvajalec: Slovanska knjižnica, knjižnice Osrednjeslovenskega območja
Trajanje: 2024
Cilji: povezovanje knjižnic z lokalno skupnostjo; spodbujanje starejših k ustvarjalnosti; zbiranje spominov na vsakdanje življenje; promocija pomembnosti kulturne dediščine
Ciljna skupina: starejši
Sodelovanje/partnerstvo: knjižnice regije
Opis: Pripravili bomo natečaj za najboljšo zgodbo iz lokalnega okolja, ki bo potekal na regionalnem nivoju, v sodelovanju s knjižnicami regije. Natečaj je namenjen ciljni skupini starejših. Na ta način želimo starejše aktivno vključiti v proces ohranjanja kulturne dediščine ter jih spodbuditi k ustvarjalnosti. Hkrati želimo zajeti njihove spomine na življenje v svojem lokalnem okolju ter tako obogatiti našo domoznansko zbirko z vsebinami s področja vsakdanjega življenja. Žirija bo zbrane zgodbe prebrala in ocenila. Najboljše zgodbe bodo nagrajene in objavljene na spletni strani knjižnice ter na portalu Kamra.

Mednarodni projekti:
44. Mobilnosti zaposlenih (SP C.1, cilj 2: Strateško kadrovanje in izobraževanje, SP C.1, cilj 3: Izgradnja strateških partnerstev in mednarodno sodelovanje)
Izvajalec: Služba za razvoj, Mednarodna pisarna, KMO
Trajanje: februar 2022–december 2027
Cilji: izboljšanje strokovnih in osebnih kompetenc zaposlenih v MKL; izboljšanje praktičnih spretnosti za delo na področju načrtovanja in izvajanja izobraževanja odraslih v MKL
Ciljna skupina: zaposleni v MKL
Partnerstvo: organizacije v tujini
Opis: Projekt poteka v programu Erasmus+, Ključni ukrep 1, Učna mobilnost posameznikov v izobraževanju odraslih. V 2024 za področje mobilnosti zaposlenih načrtujemo nekajdnevne mobilnosti 6 zaposlenih v obliki sledenja na delovnem mestu. Zaposleni bodo obiskali partnerske organizacije z ustreznimi izkušnjami in znanji. Izvajali bomo vsebinske, jezikovne, kulturne in organizacijske priprave za mobilnost, evalvacijo ter ustrezne aktivnosti za promocijo mobilnosti in razširjanje rezultatov. Poročali bomo o izvedenih dejavnostih in pripravili prijavo za pridobitev sredstev za naslednji krog mobilnosti. Nadaljevali bomo z razširjanjem in uporabo rezultatov mobilnosti zaposlenih izvedenih v 2023.

45. Mobilnost uporabnikov (SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov, SP A.2, cilj 4: Vključevanje ciljev trajnostnega razvoje (CTR)
Izvajalec: Služba za razvoj, Mednarodna pisarna, KMO

Trajanje: februar 2022–december 2027
Cilji: izboljšanje strokovnih in osebnih kompetenc uporabnikov MKL; izboljšanje praktičnih spretnosti s področja medkulturnosti, digitalnih kompetenc in trajnostnega razvoja
Ciljna skupina: zaposleni v MKL, uporabniki
Partnerstvo: organizacije v tujini
Opis: Projekt poteka v programu Erasmus+, Ključni ukrep 1, Učna mobilnost posameznikov v izobraževanju odraslih. Načrtujemo mobilnost z do 10 uporabniki in 2 spremljevalcema ter pripravljalni obisk za spremljevalca. Mobilnosti so namenjene osebnemu razvoju uporabnikov ter krepitvi kompetenc zaposlenih v MKL. Izvajali bomo vsebinske, jezikovne, kulturne in organizacijske priprave, evalvacijo, promocijo mobilnosti in razširjanje rezultatov. Sodelovali bomo pri srečanjih pogodbenikov, spremljanju, evalvaciji, izobraževanju za pripravo poročil in uporabo orodij v organizaciji nacionalne agencije. Poročali bomo o izvedenih dejavnostih in pripravili prijavo za naslednji krog mobilnosti.

46. Setting up a Reading Motivator in the Digital Age: introducing new approaches of reading for pleasure pedagogy in primary schools (SP A.1, cilj 2: Branje vedno in povsod; SP C.1, cilj 3: Izgradnja strateških partnerstev in mednarodno sodelovanje)
Izvajalec: Služba za razvoj, Mednarodna pisarna, Pionirska – CMKK
Trajanje: 2023–2025
Cilji: opolnomočiti učence z dobro bralno izkušnjo ne glede na njihovo bralno kompetenco; učiteljem ponuditi izobraževanja s področja pedagogike branja za užitek in ideje, kako te pristope aplicirati tudi na obvezni program
Ciljna skupina: učenci, stari od 9 do 11 let, učitelji, splošni knjižničarji
Partnerstvo: Univerza v Ljubljani (koordinator projekta, Slovenija), Associazione Literacy Italia (neprofitna organizacija, Italija), Turun yliopisto (Univerza, Finska), Turun kaupunki – Åbo stad (splošna knjižnica, Finska)
Opis: MKL kot partner sodeluje pri projektu Setting up a Reading Motivator in the Digital Age v programu Erasmus+, KA220-SCH – Sodelovalna partnerstva na področju splošnega šolskega izobraževanja. Projekt je namenjen vpeljavi novih pristopov pedagogike branja za užitek v osnovne šole. V projektu poleg MKL sodelujejo še štirje partnerji iz treh evropskih držav. Aktivnosti, predvidene v projektu, so: oblikovanje profila bralnega motivatorja, usposabljanje za bralne motivatorje, delavnice z učenci, organizacija mednarodnih projektnih srečanj in strokovnih konferenc.

47. G-BOOK 3 European teens as readers and creators in gender – positive narratives (SP A.1, cilj 2: Branje vedno in povsod; SP A.2, cilj 2: Od doma; SP A.2, cilj 3: Digitalizacija gradiva in digitalne vsebine, SP C.1, cilj 3: Izgradnja strateških partnerstev in mednarodno sodelovanje)
Izvajalec: Pionirska – CMKK, Služba za razvoj, Mednarodna pisarna
Trajanje: 2024–2026
Cilji: ozaveščanje tematike enakosti spolov; promocija mladinske literature, ki je brez predsodkov o delitvi vlog glede na spol
Ciljna skupina: mladi 15–18 let, učitelji v srednjih šolah, univerzitetni profesorji, študenti, knjižničarji
Partnerstvo: University of Bologna – Forli Campus (Italija), University of Paris 13 (Francija), University of Vigo (Španija), Dublin City University (Irska), Regional Public Library »Petko Rachev Slaveikov« (Bolgarija), ARGO (Italija), predviden je tudi 1–4 novi partnerji
Opis: Projekt sofinancira Ustvarjalna Evropa in je nadaljevanje projekta G-BOOK 2. Namenjen je promociji mladinske literature, ki je brez predsodkov o delitvi vlog glede na spol. To želi doseči preko priprave bibliografije na evropskem nivoju, ki bo na spletni strani projekta dosegljiva tudi, ko se ta izteče. Sodelujoče knjižnice bodo obogatile knjižno zbirko za mlade z novimi izvodi knjig, priporočenih v mednarodni bibliografiji. V tej ediciji naj bi z mladimi ustvarjali videovsebine na temo izbranih knjig.

48. ECS – Libraries and Citizen Science (SP C.1, cilj 3: Izgradnja strateških partnerstev in mednarodno sodelovanje; SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov)
Izvajalec: DS za projekt ECS, Služba za razvoj, Mednarodna pisarna
Trajanje: 2023–2025
Cilji: izboljšati ozaveščenost knjižničarjev in uporabnikov o občanski znanosti ter tako širiti tudi mrežo občanske znanosti; priprava primera ciljnega dogodka za mlade, starejše in ranljive skupine uporabnikov
Ciljna skupina: mladi
Partnerstvo: Public Libraries 2030 (Bruselj, Belgija), Aarhus Commune (Danska), Lisboa Public Library (Portugalska), Biblioteca Județeană ASTRA Sibiu (Romunija), Municipality of Valmiera (Latvia), Veria

Public Library (Grčija), Helsinki Library (Finska), Fachhochschule Wiener Neustadt (Avstrija), Mestna knjižnica Kranj
Opis: Projekt Evropska občanska znanost (ECS), ki je bil financiran z evropskimi sredstvi iz programa Obzorje Evropa, si prizadeva razširiti in okrepiti evropsko skupnost občanske znanosti. Da bi vključil raznoliko javnost, se projekt ECS želi povezati z knjižnicami, ki so vključene v mrežo organizacije Public Libraries 2030. Splošne knjižnice so pri tem prizadevanju dragoceni zavezniki, saj ponujajo varno, nevtralno in edinstveno okolje za občansko udejstvovanje, kar omogoča, da dosežemo raznolike skupine državljanov, kot so mladostniki, starejši in ljudje iz različnih etničnih okolij. MKL bo kot partner v prvi fazi projekta, ki bo predvidoma potekala do marca 2024, sodelovala pri pripravi spletnih izobraževalnih modulov, ki bodo knjižničarjem v pomoč pri pripravi in sodelovanju pri projektih občanske znanosti. V drugi fazi projekta, ki bo potekala od marca 2024 do julija 2025, bomo pripravili dogodek, ki se bo nanašal na projekte občanske znanosti in bo namenjen uporabnikom. V skladu s cilji projekta se bomo pri pripravi dogodka osredotočili na določene ciljne skupine (mladi, starejši ali ranljive skupine uporabnikov).

49. Centers Of Librarianship Innovation – COLibri (SP A.2, cilj 4: Vključevanje ciljev trajnostnega razvoja (CTR); SP B.1, cilj 2: Strateško kadrovanje in izobraževanje; SP C.1, cilj 3: Izgradnja strateških partnerstev in mednarodno sodelovanje)
Izvajalec: Služba za razvoj, Mednarodna pisarna
Trajanje: 2024–2027
Cilji: izboljšanje strokovnih in osebnih kompetenc zaposlenih v MKL; izboljšanje praktičnih spretnosti za delo na področju načrtovanja in izvajanja izobraževanja odraslih v MKL
Ciljna skupina: zaposleni v MKL in drugih knjižnicah, študentje, oblikovalci politik
Partnerstvo: EGInA – European Grants International Academy (Italija), MiC - ICCU - Istituto Centrale per il Catalogo Unico delle Biblioteche Italiane e per le Informazioni Bibliografiche (Italija), UNIBA Centro Interdipartimentale di Ricerca »Digital Heritage - CEDITH« – Research centre-HE (Italija), IADT - Institute of Art, Design and Technology (Irska), LGMA - Local Government Management Agency (Irska), City of Dublin Education and Training Board (Irska), ULSIT - The University of Library Studies and Information Technologies (Bolgarija), Global Libraries – Bulgaria Foundation (Bolgarija), EOS Fundatia (Romunija), Romanian Library Association (Romunija), National Center for the Development of VET (Romunija), Finnish Libraries association (Finska), AALTO University (Finska), Deutscher Bibliotheksverband/dbv (Nemčija), PL2030 - Public Libraries 2030 (Belgija), ALL DIGITAL (Belgija)
Opis: Projekt bo potekal v programu ERASMUS+ Partnership for Excellence – Centres of Vocational Excellence (COVE). Cilj je vzpostavitev centrov odličnosti poklicnega izobraževanja in usposabljanj za (bodoče) knjižničarje ter oblikovalce politik ravni, v šestih državah EU. Splošni cilj projekta COLibri je spodbujati vlogo knjižnic v družbi, konkretnejši pa oblikovati poklicni profil knjižničarja prihodnosti, v kateri bodo knjižnice veljale za jedro skupnosti z zagotavljanjem storitev vsem državljanom. Projekt pripravljamo v sodelovanju s Public Libraries 2030 in partnerji iz Italije, Bolgarije, Irske, Finske, Romunije, Grčije in Španije.

50. Public Libraries in Europe Activating Social Engagement – PLEASE (SP A.2, cilj 1: Po meri uporabnikov; SP A.2, cilj 4: Vključevanje ciljev trajnostnega razvoja (CTR); SP C.1, cilj 3: Izgradnja strateških partnerstev in mednarodno sodelovanje)
Izvajalec: Služba za razvoj, Mednarodna pisarna
Trajanje: junij 2024–maj 2025
Cilji: podpreti udeležbo državljanov v demokratičnem življenju EU z izboljšanjem vloge splošnih knjižnic kot lokalnih akterjev
Ciljna skupina: zaposleni v MKL in drugih knjižnicah, oblikovalci politik
Partnerstvo: International Hellenic University (Grčija), Digital Heritage Research Laboratory, Cyprus University of Technology (Robert Davies, Europeana Members Council), Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica (Hrvaška), Faaborg-Midtfyn biblioteker (Danska), Octavian Goga County Library, Cluj-Napoca (Romunija), Belgrade City Library (Srbija), Regional Library Petko R. Slaveikov, Veliko Tarnovo (Bolgarija), Public Library of Veria & Future Library Network (Grčija), Global Libraries Bulgaria Foundation (Bolgarija), Greek Library Association (Grčija), ANBPR (Romunija), ZBDS (Slovenija) in 7 nevladnih organizacij iz partnerskih držav
Opis: Projekt bo potekal v okviru programa Citizens, Equality, Rights and Values Programme (CERV). Osredotočen bo na izbrane posebnosti v vzhodni in jugovzhodni Evropi ter preizkusil pristop od spodaj navzgor, vključujoč glavne prednostne naloge in druge aktualne teme. Cilj je povečati ozaveščenost med različnimi skupinami deležnikov, vključno z drugimi knjižnicami, civilnodružbenimi oz. nevladnimi organizacijami in političnimi odločevalci ter oblikovati temelje za prihodnje projekte na področju

aktivnega državljanstva. V okviru projekta želimo ustvariti platformo za razvoj trajnostnih storitev splošnih knjižnic. Cilj projekta je okrepiti vlogo splošnih knjižnic kot zaupanja vrednih ustanov za vključevanje državljanov v demokratične procese EU.

Knjižnica bo izvajala program dela za leto 2024, opredeljen v tem programskem sklopu, glede na višino odobrenih sredstev in v skladu s prioritetami v okviru sklopa.

6 SODELOVANJA IN PARTNERSTVA

Strateške usmeritve
- Vzpostavljanje različnih partnerstev, sodelovanje z vsemi vrstami knjižnic, drugimi kulturnimi in izobraževalnimi ustanovami ter lokalnimi skupnostmi pri skupnih projektih.
- Izgradnja strateških partnerstev in mednarodno sodelovanje.
- Razvoj založniške dejavnosti.

Strateški cilji in aktivnosti za leto 2024
Pri vzpostavljanju sodelovanja se bo MKL opirala na izhodišča v Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice 2018–2028, ki izpostavljajo proaktivno delovanje knjižnice v lokalnem okolju.
- Sodelovanje z ustanoviteljem MOL in občinami pogodbenimi partnericami: pri zagotavljanju optimalnega delovanja knjižnic, pri posredovanju domoznanskega gradiva in organizaciji skupnih prireditev.
- Sodelovanje z vrtci in šolami pri promociji branja, povezovanje s kulturnimi ustanovami pri pripravi vsebin za regijski domoznanski portal Kamra.
- Sodelovanje z drugimi javnimi zavodi, nevladnimi organizacijami in posamezniki na področju MOL.
- Sodelovanje s knjižnicami in izobraževalnimi ustanovami na področju bralne kulture in bralne pismenosti izven državnih meja (zamejski slovenski vrtci in šole; evropske splošne knjižnice v sklopu naziva Ljubljana: Unescovo mesto literature, mednarodnih projektov in različnih oblik mobilnosti).
- Vzpostavitev sodelovanja in izmenjave dobrih praks s knjižnicami v tujini (Knjižnice grada Zagreba in Gradska knjižnica Rijeka; NAPLE Forum in NAPLE Sister Libraries; Public Libraries 2030 in mreža evropskih knjižnic Lighthouse Libraries; IFLA sekciji ENSULIB in Sekciji knjižnic za otroke in mlade odrasle; projekti G-BOOK 3, Setting up a Reading Motivator in the Digital Age: introducing new approaches of reading for pleasure pedagogy in primary schools, ECS, COLibri in PLEASE; mobilnost zaposlenih in uporabnikov v programu Erasmus+).
- Vključevanje v mednarodna delovna telesa.
- Izvajanje nalog mednarodne pisarne.
- Načrtno pridobivanje partnerjev na osnovi smernic za boljše sodelovanje knjižnice z drugimi deležniki v lokalnem okolju in za vzpostavitev partnerstev pri pripravi inovativnih projektov.
- Vstopanje v širši kulturni in kreativni prostor prek programa Centra Rog (sodelovanje z javnimi zavodi, inštitucijami in nevladnimi organizacijami).

Pričakovani učinki
- Povečanje števila sodelovanj z različnimi deležniki.
- Redno sodelovanje z drugimi knjižnicami in razvoj novih storitev.
- Izboljšana javna podoba knjižnice.
- Povečano število novih članov knjižnice.

Kazalniki uspešnosti
- Število medijskih objav
- Število sledilcev na družbenih omrežjih
- Število marketinških aktivnosti
- Število novih članov

6.1 Sodelovanja

<u>Sodelovanje na lokalni in nacionalni ravni</u>

- Sodelovanje s stanovsko organizacijo ZBDS in njenimi sekcijami (posvetovanja, revija Knjižnica, znak kakovosti zlata hruška), s področnim društvom DBL (predsedovanje društvu) ter sodelovanje z Združenjem splošnih knjižnic (upravni odbor, ekspertne delovne skupine).

- Sodelovanje z Ministrstvom za kulturo, Javno agencijo za knjigo, Javnim skladom Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvom za zdravje.
- Sodelovanje z Oddelkom za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo ter Oddelkom za slovenistiko na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, Pedagoško fakulteto Univerze v Ljubljani, Akademijo za gledališče, režijo, film in televizijo, Biotehniškim izobraževalnim centrom Ljubljana.
- Sobivanje v isti stavbi (Španski borci) in sodelovanje z Zavodom En-Knap.
- Sobivanje v isti stavbi in sodelovanje z Javnim zavodom Center Rog pri delovanju v letu 2023 novo odprte Knjižnice Rog.
- Sodelovanje z javnimi zavodi in javnimi podjetji v Ljubljani: Kinodvor, Muzej in galerije mesta Ljubljane, Mala ulica, LPP in drugimi.
- Sodelovanje z nacionalnimi javnimi zavodi: Narodni muzej, Narodna galerija, Prirodoslovni muzej, Muzej novejše zgodovine Slovenije, Arhiv RS, Cankarjev dom.
- Sodelovanje z nevladnimi organizacijami in zavodi v Ljubljani v programu Ljubljana: Unescovo mesto literature (Vodnikova domačija).
- Sodelovanje v projektu MOL LOMI (občina po meri invalidov).
- Sodelovanje z Bralno značko Slovenije, Bralnim društvom Slovenije in Društvom slovenskih pisateljev, Sekcijo za mladinsko književnost, Društvom slovenskih literarnih kritikov, Slovenskim sociološkim društvom in Slovenskim filozofskim društvom.
- Sodelovanje s festivali, ki nastajajo pod okriljem JAK ali MOL (kot na primer Zlati čoln, Vilenica, Pranger, Fabula in Bobri), in z drugimi festivali (Študentska arena, Festival za tretje življenjsko obdobje).
- Sodelovanje z založbami in knjigarnami, Društvom slovenskih založnikov in Društvom slovenskih knjigotržcev.
- Sodelovanje z različnimi ustanovami, društvi, podjetji in skupnostmi v lokalnem okolju: vrtci, osnovne in srednje šole, fakultete, glasbene šole, mladinski četrtni centri, centri za socialno delo, domovi za starejše, dnevni centri za starejše, univerza za tretje življenjsko obdobje, ustanove, ki skrbijo za ljudi s posebnimi potrebami, muzeji, galerije, arhivi, kinematografi, kulturno-umetniška društva, športna društva, različne nevladne organizacije, popotniški klubi, jezikovne šole, turistična društva, študijski krožki, festivali.
- Sodelovanje pri promociji blagovnih znamk MKL (Knjigarna Zvezdica Zaspanka, Knjigarna Konzorcij).
- Sodelovanje z društvi in organizacijami s področja varovanja okolja (Ekologi brez meja), področja naravoslovnih ved (Mathema) in znanosti ter tehnologije (Hiša eksperimentov, RogLab).
- Sodelovanje z Društvom UNICEF Slovenija pri projektu Varne točke.
- Sodelovanje z uradom Varuha človekovih pravic Republike Slovenije (posebna knjižnična zbirka na temo človekovih pravic).
- Sodelovanje v Mreži občanske znanosti Slovenije.
- Sodelovanje s Slovensko filantropijo na področju prostovoljskega dela.
- Sodelovanje z organizacijami in društvi, ki delujejo na področju zdravja (Spominčica – Alzheimer Slovenija pri delovanju demenci prijaznih točk v knjižnicah mreže MKL, Ddruštvo UP, Društvo študentov medicine V odsevu, Europa Donna, Daj se na seznam, Hospic).
- Projektno delo v sodelovanju z Azilnim domom Vič za povečanje socialne vključenosti ranljivih skupin prebivalstva.
- Sodelovanje z Zvezo potrošnikov Slovenije in Združenjem bank Slovenije pri obveščanju uporabnikov.
- Sodelovanje z Nacionalnim inštitutom za varovanje javnega zdravja (NIJZ) pri Evropskem tednu zdravja in Kulturnem bazarju (izbor kakovostne literature na temo prehrane otrok in mladine).
- Sodelovanje z Zvezo prijateljev mladine pri nacionalnem literarnem natečaju Evropa v šoli.
- Sodelovanje z Andragoškim centrom Slovenije.
- Sodelovanje v različnih strokovnih komisijah in žirijah.
- Sodelovanje z revijami Bukla, Ciciban, Otrok in knjiga, z otroškim programom RTV Slovenija.
- Sodelovanje z občinskimi glasili v MOL in v občinah pogodbenih partnericah ter z nacionalnimi mediji.
- Sodelovanje z lokalnimi podjetji.
- Sodelovanje s posamezniki in pravnimi osebami zasebnega prava, ki podpirajo knjižnično dejavnost.

<u>Mednarodno sodelovanje</u>

- Sodelovanje s Knjižnicami grada Zagreba pri različnih projektih (v letu 2016 podpisan dvostranski sporazum o sodelovanju med MKL in KGZ).
- Sodelovanje v NAPLE (National Authorities on Public Libraries in Europe), sekcijah IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) in Public Libraries 2030 (mreža evropskih knjižnic Lighthouse Libraries), tudi kot nacionalni predstavniki v delovnih telesih.
- Sodelovanje v projektu Naple Sister Libraries: Regijska knjižnica iz Kaunasa (Litva) in Regijska knjižnica iz Krakova (Poljska).
- Sodelovanje z Zvezo litovskih splošnih knjižnic v okviru sporazuma, podpisanega med litvansko zvezo in Združenjem splošnih knjižnic v letu 2015.
- Organizacija študijskih obiskov in mobilnosti knjižničarjev in študentov bibliotekarstva v okviru Erasmus+.
- Organizacija mobilnosti zaposlenih in uporabnikov v okviru Erasmus akreditacije za izvedbo visokokakovostnih aktivnosti mobilnosti v okviru širših prizadevanj za razvoj svoje organizacije.
- Sodelovanje s partnerji iz Irske, Italije, Španije, Francije in Bolgarije ter predvidenimi štirimi novimi partnerji v mednarodnem projektu G-BOOK 3 (projekt Ustvarjalna Evropa).
- Sodelovanje s partnerji iz Italije in Finske v mednarodnem projektu Setting up a Reading Motivator in the Digital Age: introducing new approaches of reading for pleasure pedagogy in primary schools (Erasmus+: K2 Strateška partnerstva).
- Sodelovanje s partnerji iz Belgije, Danske, Portugalske, Romunije, Latvije, Grčije, Finske in Avstrije v mednarodnem projektu Libraries and Citizen Science – ECS (program Obzorje Evropa).
- Predviden pričetek sodelovanja s partnerji iz Italije, Irske, Bolgarije, Romunije, Finske, Nemčije in Belgije v mednarodnem projektu Centers Of Librarianship Innovation – COLibri (program ERASMUS+ Partnership for Excellence – Centres of Vocational Excellence (COVE).
- Predviden pričetek sodelovanja s partnerji iz Grčije, Hrvaške, Danske, Romunije, Srbije in Bolgarije v mednarodnem projektu Public Libraries in Europe Activating Social Engagement – PLEASE (programa Citizens, Equality, Rights and Values Programme (CERV)).
- Sodelovanje s Slovensko sekcijo IBBY: promocija slovenske mladinske književnosti v mednarodnem prostoru (kandidature za ALMO in Andersenovo nagrado), promocija Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig in zlatih hrušk v mednarodnem prostoru.
- Sodelovanje z Javno agencijo za knjigo RS: sodelovanje z gradivi in priprave na častno gostovanje Slovenije na knjižnem sejmu v Bologni v letu 2024.
- Sodelovanje s Shanghai City Library (letno nam daruje okoli 150 knjig).
- Sodelovanje pri nominacijah za podelitev nagrade Dublin Literary Award, mednarodno knjižno nagrado mesta Dublin in edino literarno nagrado, ki jo podelijo splošne knjižnice (od leta 2007 dalje).
- Izmenjava primerov dobre prakse z evropskimi splošnimi knjižnicami (Luisenbad, Berlin; Knjižnica Il était une fois, Luksemburg; IJB München; BNF Centre national de la literature pour la jeunesse La Joie par les livres, Clamart).
- Sodelovanje z Gradsko knjižnico Rijeka (mednarodni projekti, izmenjava dobrih praks).
- Sodelovanje s Slovansko knihovno iz Prage pri izmenjavi gradiva.
- Sodelovanje z Veleposlaništvom Češke republike v Ljubljani.
- Sodelovanje z Veleposlaništvom Slovaške republike.
- Sodelovanje z Veleposlaništvom Republike Poljske v Ljubljani.
- Sodelovanje z Veleposlaništvom Republike Brazilije v Ljubljani in brazilskim ministrstvom za kulturo.
- Sodelovanje s Sammlerkreis Miniaturbuch e. V. Stuttgart.
- Povezovanje s tujimi predstavništvi in kulturnimi centri v Sloveniji.
- Sodelovanje s tujimi hišami literature/literarnimi inštituti (na primer: Literaturhaus Graz, Franz-Nabl-Institut für Literaturforschung, Instytut Książki, Slovenski kulturni center Berlin in Centar za kulturno dekontaminaciju – Beograd).
- Sodelovanje v mednarodni mreži več kot 70 mest zatočišč za preganjane pisatelje ICORN.

6.2 Sodelovanje zaposlenih v domačih in mednarodnih strokovnih telesih

Marijana Abe
- članica Uredniškega sveta revije Knjižnica
- članica Komisije za Čopove diplome, Čopova priznanja in Čopove plakete

Ana Berce
- članica Izvršnega odbora DBL

Katja Brank
- članica Izvršnega odbora sekcije za izobraževanje in kadre pri ZBDS

Barbara Cesar
- članica Nadzornega odbora ZBDS

Rok Dežman
- član Delovne skupine Združenja splošnih knjižnic za raziskavo in analizo prireditev v splošnih knjižnicah
- član Izvršnega odbora DBL

Neja Drevenšek
- članica Izvršnega odbora Sekcije za potujoče knjižnice pri ZBDS
- članica uredniškega odbora revije Potujoče novice
- članica Upravnega odbora Stepišnikovega sklada

Anja Frković Tršan
- članica Delovne skupine za oblikovanje enotnih smernic glede dostopnosti in uporabe domoznanskega gradiva pri Kompetenčnem centru za domoznanstvo

Matej Gazvoda
- član Nadzornega odbora DBL

Vanja Grabner
- članica Skupščine izvajalcev Referenčnega servisa Vprašaj knjižničarja

Nataša Grubar Praček
- članica častnega razsodišča DBL

Mateja Juvančič
- članica Sveta delavcev MKL

Aleš Klemen
- predsednik Strokovne komisije za knjižnično dejavnost pri Ministrstvu za kulturo
- član predsedstva NAPLE Foruma
- predstavnik MKL v mreži Lighthouse Libraries pri Public Libraries 2030
- namestnik predsednice Komisije za bibliotekarski izpit pri Narodni in univerzitetni knjižnici
- član Delovne skupine za oblikovanje strategije razvoja slovenskih splošnih knjižnic za naslednje srednjeročno obdobje v okviru Združenja splošnih knjižnic
- član Upravnega odbora Spominskega sklada dr. Bruna Hartmana

Jan Kozlevčar
- namestnik sindikalne zaupnice Glosa MKL

Darja Lavrenčič Vrabec
- članica projektne strokovne skupine »Rastem s knjigo« za OŠ in SŠ pri JAK
- članica Delovne skupine območnih koordinatorjev za spodbujanje bralne pismenosti
- koordinatorica dejavnosti in sodelovanja MKL z nacionalno mrežo ustanov za spodbujanje pismenosti in bralne kulture v Sloveniji (nosilec: ACS)
- članica Uredniškega odbora revije Otrok in knjiga
- članica Strokovne komisije za izbor kartonke za novorojenčke in njihove starše, ki deluje pri NIJZ

Mateja Lesar
- članica Izvršnega odbora Sekcije za izobraževanje in kadre pri ZBDS

Barbara Marinčič
- članica Častnega razsodišča DBL

Helena Marolt
- članica Sveta delavcev MKL

Tomaž Miško
- član Delovne skupine za oblikovanje enotnih smernic glede dostopnosti in uporabe domoznanskega gradiva pri Kompetenčnem centru za domoznanstvo
- član Izvršnega odbora Sekcije za domoznanstvo in kulturno dediščino
- član Nacionalnega odbora UNESCO za Spomin sveta
- član Komisije za Goropevškove nagrade

Simona Pečenik
- članica Sveta delavcev MKL

Kristina Picco
- koordinatorica projekta Rastem s knjigo v MKL
- članica UO Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS
- članica Delovne skupine za pripravo konference v Bologni pri Društvu Bralna značka Slovenije – ZPMS

Špela Plestenjak
- sindikalna zaupnica, predsednica sindikata Glosa MKL

Veronika Rijavec Pobežin
- članica Strokovne komisije za knjigo in literarni festival (MOL, Oddelek za kulturo)
- članica delovne skupine Združenja splošnih knjižnic za pripravo nacionalnega razpisa Branju prijazna občina
- članica delovne skupine Združenja splošnih knjižnic za projekt Promocija splošnih knjižnic

Tatjana Pristolič
- članica Delovne skupine za pripravo projekta Nacionalni mesec skupnega branja

Janez Sedej
- član Sveta delavcev MKL

Majda Slak
- članica Sveta delavcev MKL

Marijan Špoljar
- član Strokovnega sveta zavoda MKL
- predsednik Častnega razsodišča ZBDS
- vodja ožje DS splošnih knjižnic za COBISS pri ZSK
- član Skupščine izvajalcev Referenčnega servisa Vprašaj knjižničarja
- član delovne skupine za pregled in posodobitev Etičnega kodeksa slovenskih knjižničarjev pri ZBDS

Matej Štendler
- predsednik Sveta delavcev MKL

Lavra Tinta
- predsednica Izvršnega odbora Sekcije za mladinsko knjižničarstvo pri ZBDS
- članica odbora IFLA Sekcije knjižnic za otroke in mlade odrasle

Vesna Trobec
- članica PR kolegija MOL
- članica delovne skupine Združenja splošnih knjižnic za promocijo slovenskih splošnih knjižnic
- članica Komisije za Čopove diplome in Čopova priznanja

Miro Tržan
- predsednik Strokovnega sveta zavoda MKL
- predsednik Sveta članic COBISS

Andreja Vovk Iskrić
- koordinatorka Mreže občanske znanosti Slovenije

Veronika Vurnik Škrabec

- članica uredniškega odbora portala Dobreknjige.si za Osrednjeslovensko območje
- članica častnega razsodišča Glose, sindikata kulture in narave Slovenije

Ana Zdravje
- predsednica Sveta zavoda MKL
- članica Upravnega odbora Kalanovega sklada
- predsednica DBL
- članica odbora IFLA Sekcije ENSULIB
- članica Komisije za kompetenčne centre pri Združenju splošnih knjižnic

Boris Zgonc
- član Sveta delavcev MKL

Teja Zorko
- članica Nacionalnega sveta za knjižnično dejavnost pri Ministrstvu za kulturo RS
- podpredsednica Združenja splošnih knjižnic
- članica Upravnega odbora Inštituta informacijskih znanosti IZUM
- članica Nadzornega odbora portala Dobreknjige.si
- predsednica Nadzornega odbora portala Kamra

Knjižnica bo izvajala program dela za leto 2024, opredeljen v tem programskem sklopu, glede na višino odobrenih sredstev in v skladu s prioritetami v okviru sklopa.

dr. Teja Zorko
Direktorica

PRILOGA 1: KADROVSKI NAČRT 2024

Vir financiranja	Število zaposlenih na dan 1. januarja 2024	Dovoljeno ali ocenjeno število zaposlenih na dan 1. januarja 2025
1. Državni proračun	0	0
2. Proračun občin	215	215
3. ZZZS in ZPIZ	0	0
4. Druga javna sredstva za opravljanje javne službe (npr. takse, pristojbine, koncesnine, RTV-prispevek)	1	1
5. Sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu	0	0
6. Nejavna sredstva za opravljanje javne službe	4	4
7. Sredstva prejetih donacij	0	0
8. Sredstva EU ali drugih mednarodnih virov, vključno s sredstvi sofinanciranja iz državnega proračuna	0	0
9. Sredstva proračuna države za zaposlene iz prvega, drugega in tretjega odstavka 25. člena Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18 in 66/19)	0	0
10. Sredstva iz sistema javnih del	0	0
11. Sredstva stabilnega financiranja, raziskovalnih projektov ter za projekte in programe, namenjene za internacionalizacijo, odprtost in kakovost v izobraževanju in znanosti	0	0
Skupno število vseh zaposlenih (od 1. do 11. točke)	220	220
Skupno število zaposlenih pod 1., 2., 3. in 4. točko	216	216
Skupno število zaposlenih pod 5., 6., 7., 8., 9., 10. in 11. točko	4	4

Struktura zaposlenih po tarifnih skupinah:

Zaposleni, ki jih financira Mestna občina Ljubljana	I. – IV. tarif. skupina	V. tarif. skupina	VI. tarif. skupina	VII. tarif. skupina	VIII. tarif. skupina	IX. tarif. skupina	Skupaj
Št. zaposlenih na dan 30. 9. 2023	3	41,5	15	137			196,5
1. Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2025 (a+b)	3	37,5	12	145			197,5
a) Št. zaposlenih za določen čas				4			4
b) Št. zaposlenih za nedoločen čas	3	37,5	12	141			193,5
Leto 2024							
Št. zaposlenih s krajšim del. časom (izraženo v št. oseb, ti ki nadomeščajo, ne štejejo)	1	1		7			9
Število napredovanj znotraj tarifne skupine (napredovanja v PR in naziv, izraženo v št. oseb)	1	13	3	76			93
Število napredovanj v višjo tarifno skupino (navedite v tarifni skupini pred napredovanjem)							
Število premestitev							
Število upokojitev		5	3	2			10
Število nadomestnih zaposlitev zaradi upokojitev		1		9			10
Št. odpovedi pogodb o zaposlitvi zaradi poslovnega razloga							

2. Št. zaposlenih, ki so financirani iz drugih virov, na dan 1. 1. 2025, navedite vir	1,5	5	4	11			21,5

- **I. – IV. tarifna skupina:**

Lastna sredstva: 1,5

- **V. tarifna skupina:**

Občina Brezovica: 1,5
Občina Ig: 1
Občina Velike Lašče: 0,5
Občina Škofljica: 1
Občina Vodice: 1

- **VI. tarifna skupina:**

Občina Dol pri Ljubljani: 1
Občina Dobrova - Polhov Gradec: 0,5
Občina Horjul: 0,5
Občina Škofljica: 1

Občina Velike Lašče: 1

- **VII. tarifna skupina:**

Občina Brezovica: 2
Občina Dol pri Ljubljani: 1
Občina Dobrova - Polhov Gradec: 1
Občina Ig: 2
Občina Škofljica: 1,5
Občina Vodice: 1
Ministrstvo za kulturo: 1
Lastna sredstva: 1,5

3. Skupaj št. zaposlenih 1. 1. 2025 (1+2)	4,5	42,5	16	155,5			218,5

Pregled števila zaposlenih po letih:

4. Zaposleni, ki jih financira Mestna občina Ljubljana	I. – IV. tarif. skupina	V. tarif. skupina	VI. tarif. skupina	VII. tarif. skupina	VIII. tarif. skupina	IX. tarif. skupina	Skupaj
Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2021	5	40	23,5	128			196,5
Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2022	5	39,5	20	132			196,5
Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2023	4	41,5	16	135			196,5
Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2024	3	41,5	15	138			197,5
Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2025	3	37,5	12	145			197,5

PRILOGA 2: PROGRAM IZVAJANJA POSEBNIH NALOG OSREDNJE OBMOČNE KNJIŽNICE V LETU 2024

Program izvajanja programa posebnih nalog OOK za leto 2024

Polni naziv knjižnice:	**Mestna knjižnica Ljubljana**
Naslov (sedež):	Kersnikova ulica 2, 1000 Ljubljana
Odgovorna oseba:	dr. Teja Zorko
Telefon:	01 308 50 00
Elektronska pošta:	info@mklj.si
Število potencialnih uporabnikov na območju OOK:	594.059

Vsebinski opis in specifikacija stroškov programa OOK za leto 2024

I. Vsebinski opis

1. Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij

Vsebina:

- Omogočanje dostopa na daljavo do podatkovnih zbirk, za katere je razvidno, da je ob upoštevanju uporabe in vsebinskega področja njihovo ohranjanje pomembno.
- Vodenje aktivnosti na področju zagotavljanja dostopa do elektronskih vsebin ter delovanja obstoječih in uvajanja novih storitev v digitalnem okolju knjižnic območja.
- Sodelovanje pri konzorcijskih nakupih podatkovnih zbirk, dostopnih na daljavo, za potrebe knjižnic območij in pri izobraževanju uporabnikov za uporabo e-virov z ostalimi osrednjimi območnimi knjižnicami.
- Za potrebe spremljanja statistike uporabe kupljenih podatkovnih zbirk, dostopnih na daljavo, bomo v sodelovanju z ostalimi osrednjimi območnimi knjižnicami uporabljali namensko programsko opremo za izdelavo statistike Sawmill. Stroške vzdrževanja storitve dostopa na daljavo in letno licenčnino za programsko opremo Sawmill za potrebe vseh slovenskih OOK prijavlja koordinacija OOK pri NUK.
- Uporabnikom knjižnic Osrednjeslovenskega območja bomo zagotavljali brezplačno medknjižnično izposojo strokovnega in študijskega gradiva. Vse administrativne dejavnosti, povezane z zagotavljanjem brezplačne medknjižnične izposoje strokovnega in študijskega gradiva, bomo predvidoma izvajali v digitalni obliki.
- Povečan in zahtevnejši izbor knjižnega gradiva bomo OOK-ji v letu 2024 zagotavljali z obveznim izvodom, ki ga MKL prejema kot z Zakonom o obveznem izvodu določena depozitarna ustanova za obvezni izvod, s čimer je postala prejemnik obveznega izvoda tistih publikacij, ki jih sofinancirajo javne ustanove iz proračunskih sredstev.

Specifikacija programskih stroškov	Zaprošeni znesek MK (v evrih)	Drugi viri (v evrih)	Skupaj
Stroški nakupa podatkovnih zbirk – financiranih s strani MK	8.500,00		8.500,00
Stroški medknjižnične izposoje na območju	6.750,00		6.750,00
Stroški skupaj:	15.250,00		15.250,00

Obrazložitev programskih stroškov:

Stroški nakupa elektronskih virov : 8.500,00 EUR

- PressReader: 8.500,00 EUR

Upoštevan je strošek nakupa za vseh osem osrednjih knjižnic in osrednjo območno knjižnico ter strošek do 10-% podražitve v mesecu maju, ko se bo podaljševalo konzorcijsko pogodbo.

Drugi programski stroški: 6.750,00 EUR

Stroški medknjižnične izposoje: pakiranje, poštnina, obdelava naročila: 6.750,00 EUR

Upoštevan je strošek medknjižnične izposoje za končnega uporabnika do višine največ 750 EUR za vseh osem osrednjih knjižnic in osrednjo območno knjižnico, ki posreduje knjižnicam območja večino gradiva.

Celotne stroške za upravljanje, vzdrževanje licenčnine za programsko opremo za dostop na daljavo za leto 2024 za vse slovenske osrednje območne knjižnice prijavlja Narodna in univerzitetna knjižnica.

2. Nudenje strokovne pomoči vsem knjižnicam svojega območja

Vsebina:

- V letu 2023 smo v knjižnicah OOK pripravili koncept skupnega projekta, ki ga bomo izvedli v letu 2024. Predvidoma bomo izvedli devet predavanj, izobraževanj in srečanj, namenjenih vsem ciljnim skupinam, zlasti ranljivim skupinam prebivalcev in bo temeljil na vsebinah Ciljev trajnostnega razvoja – tema v letu 2024 bodo priseljenci in integracija. Predavanja bodo posneta in dostopna na družbenih omrežjih. Knjižnice bodo tako skušale vplivati na ozaveščenost prebivalcev, vseživljenjsko izobraževale, informirale in ozaveščale o Ciljih trajnostnega razvoja.
- Izvedba koncepta prireditvene dejavnosti v splošnih knjižnicah Osrednjeslovenskega območja (priloga 2.7).
- Srečanje vseh splošnih knjižnic Osrednjeslovenskega območja ter seznanitev s problematikami posameznih knjižnic.
- Koordiniranje gostovanj potujočih razstav, tudi v sodelovanju z Zgodovinskim arhivom Ljubljana, v splošnih knjižnicah območja.
- Svetovanje knjižnicam območja na vseh področjih dejavnosti MKL, še zlasti pri načrtovanju lokalnih računalniških omrežij in urejanju lokalnih informacijskih sistemov ter zasnovi opremljanja knjižnic s sodobno tehnologijo za samostojno uporabo knjižnic in avtomatizacijo delovnih postopkov v skladu s Strateškimi usmeritvami na področju IKT v splošnih knjižnicah za obdobje 2019–2028.
- Sodelovanje pri nabavi in obdelavi z Mestno knjižnico Grosuplje ter sodelovanje s knjižnicami območja pri morebitnem ponovnem skupnem razpisu za RFID nalepke in zaščitno folijo.
- Izvajanje dejavnosti Učnega centra MKL za koordinatorje nalog območnosti za znanja, potrebna za izvajanje posebnih nalog osrednje območne knjižnice, ter izobraževanja za knjižničarje regije za nove naloge v knjižnicah po konceptu in programu Učnega centra MKL kot kompetenčnega centra (več o tem v prilogi 2.1a).
- Pionirska – CMKK bo kot kompetenčni center skrbela za diseminacijo rezultatov strokovnega in raziskovalnega dela na področju mladinskega knjižničarstva in promocije branja, izmenjavo znanj in strokovnih pogledov mladinskega knjižničarstva z drugimi sorodnimi področji in skupen razvoj bibliopedagoških aktivnosti (več o tem v prilogi 2.1b).
- Sodelovanje na področju spodbujanja bralne kulture za ciljne skupine uporabnikov, za otroke s projektom Poletavci ter s skupnim bralnim projektom za mladostnike – NajPoletavci, oba vodi Mestna knjižnica Ljubljana.
- Za potrebe izobraževanj in vodenja različnih sestankov ter redno komunikacijo načrtujemo uporabo sodobnih načinov komunikacije – zakup licence za videokonferenčno orodje Zoom, ter za potrebe vseh OOK orodje Zoom Webinar ali Zoom Events; sestanki koordinatorjev in drugih delovnih skupin OOK bodo izmenično potekali v Mestni knjižnici Ljubljana in preko spletne aplikacije Zoom.
- Delo območnega urednika portala Dobreknjige.si (koordinacija: Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper in Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica) bo poleg nalog, navedenih v dokumentu Smernice za delo uredniškega odbora portala Dobreknjige.si, zajemalo še ocenjevanje zapisov v skladu z dokumentom Preverjanje bibliografskih zapisov na portalu Dobreknjige.si in sodelovanje pri organizaciji in izvedbi regijskega srečanja z vnašalci portala.
- Strokovno sodelovanje z Združenjem splošnih knjižnic, s posebnim poudarkom na delu nacionalne koordinacije posebnih nalog OOK, v okviru strokovnih delovnih skupin, in v Uredniškem odboru skupne spletne strani slovenskih splošnih knjižnic – Knjižnice.si, ter projektov na nacionalni ravni.
- Izvajanje posebnih nalog povezovanja, svetovanja, usklajevanja in zastopanja slovenskih splošnih knjižnic pri mednarodnem sodelovanju z namenom zagotavljanja čim večje enotnosti izvajanja javne službe na področju splošnega knjižničarstva (več o tem v prilogi 2.1c).
- Vključevanje v mednarodne projekte in mednarodno sodelovanje.
- Nadaljevanje izvajanja programa izmenjave knjižničnih delavcev med Mariborsko knjižnico in Mestno knjižnico Ljubljana in po potrebi izvajanje oblikovanega regijskega programa »Mentorstvo v knjižnicah regije«, ki je namenjen mentorstvu na treh nivojih: za novo zaposlene v knjižnici, za študente bibliotekarstva in za prostovoljce.
- Sodelovanje pri izvajanju koordinacije za vse dejavnosti in projekte z vsemi knjižnicami OOK, predvsem preko izvajanja kompetenčnih vsebin.

Specifikacija programskih stroškov	Zaprošeni znesek MK (v evrih)	Drugi viri (v evrih)	Skupaj
Nakup licence za videokonferenčno orodje ZOOM (naloge OOK)	1.100,00		1.100,00
Stroški izobraževanj UC MKL kot KC	7.350,00		7.350,00
Stroški koordinacije nalog UC MKL kot KC	16.100,00	1.270,00	17.370,00
Kompetenčni center za področje mladinskega knjižničarstva	13.800,00	7.900,00	21.700,00
Izvajanje posebnih nalog zastopanja splošnih knjižnic pri mednarodnem sodelovanju	5.750,00	6.250,00	12.000,00
Splošni programski stroški za posebne naloge OOK	40.000,00	6.930,00	46.930,00
Izvajanje koordinacije dejavnosti in projektov splošnih knjižnic za knjižnični sistem	6.000,00		6.000,00
Stroški skupaj:	90.100,00	22.350,00	112.450,00

Obrazložitev programskih stroškov:

Stroški izobraževanj so namenjeni izvedbi permanentnih strokovnih izpopolnjevanj koordinatorjev nalog OOK, ki so neposredno vezane na izvajanje posebnih nalog in jih prijavljamo v sodelovanju z ostalimi slovenskimi OOK in Oddelkom za izobraževanje, razvoj in svetovanje NUK.

V letu 2024 bodo tako izvedena sledeča izobraževanja, ki jih v svojem programu prijavlja Mestna knjižnica Ljubljana kot kompetenčni center za izobraževanje knjižničarjev regije in OOK:

1. Avtorske pravice
2. Delo z različnimi ciljnimi skupinami
3. Gibalno ovirani
4. Izobraževanje za mentorje kandidatov za bibliotekarski izpit
5. Javna naročila
6. Motivacija za delo
7. Orodja umetne inteligence
8. Orodja za anketiranje in analizo
9. Računalniška animacija – priprava vsebin za splet
10. Raziskovanje in uporaba arhivov podatkov
11. Strokovno in poslovno pisanje
12. Tečaj angleškega jezika (poslovno komuniciranje)
13. Uporaba prosto dostopnih jezikovnih pripomočkov
14. Upravljanje s časom in nalogami
15. Upravljanje s knjižnično zbirko
16. Verodostojnost virov

Stroški izobraževanj za koordinatorje slovenskih OOK (podrobnejši vsebinski opis v prilogi 2.1a): 7.350,00 EUR

Nakup licence videokonferenčnega orodja Zoom, ter za potrebe vseh OOK orodje Zoom Video Webinar, obiski knjižnic območja): 1.100,00 EUR

Koordinacija dejavnosti splošnih knjižnic za knjižnični sistem ter projektov na nacionalni ravni
V okviru koordinacije dejavnosti in projektov splošnih knjižnic za knjižnični sistem so načrtovani programski materialni stroški za načrtovane aktivnosti in izvedbo projektov.
Del programskih materialnih stroškov bo namenjen financiranju aktivnosti za usklajeno načrtovanje, usmerjanje, koordinacijo, podporo in evalvacijo dejavnosti, vključenih v programih osrednjih območnih

knjižnic. V letu 2024 bo v okviru nacionalne koordinacije in s sodelovanjem koordinatorjev iz vseh OOK pripravljen dokument Usmeritve za izvajanje posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic z razvojnimi cilji za obdobje 5 let, ki bo v prihodnje pomembna podlaga programom osrednjih območnih knjižnic. Usmeritve bodo povezane s programi in cilji, sprejetimi v okviru Strategije razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2022–2027, strateškega dokumenta, ki izhaja iz poslanstva splošnih knjižnic in vključuje usmeritve Agende 2030 ter vse ključne razvojne dokumente RS.
Vodenje in financiranje projektov bo potekalo v sodelovanju z drugimi deležniki na področju dejavnosti splošnih knjižnic (MK, NUK, NSKD, ZBDS, COSEC in drugi) po prioritetah, kot nadaljevanje projektov, ki so že v teku, in novih, ki bodo imeli podlago v navedenih Usmeritvah za izvajanje posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic.
Pomembna aktivnost koordinacije dejavnosti splošnih knjižnic bo tudi v letu 2024 podpora kompetenčnim centrom in kompetenčnim vsebinam, ki za slovenski knjižnični prostor predstavljajo nov razvojni pristop. Poudarek bo na krepitvi povezovanja deležnikov nacionalne koordinacije in medsebojnega sodelovanja ter povezovanja na mednarodnem nivoju. Naslavljanje izzivov s posameznih področij bibliotekarske stroke bo potekalo preko delovanja in vzpostavljanja delovnih skupin.

3. Koordiniranje zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva za svoje območje
Vsebina:

- Vsebinska in uredniška podpora delovanju skupnih portalov slovenskih splošnih knjižnic (Kamra, Knjiznice.si, Dobreknjige.si, Obrazi slovenskih pokrajin), s poudarkom na izvajanju redakcije, organizacije in koordinacije dela na portalu Kamra za potrebe območja. Regijska urednica načrtuje:
  - udeležbo na 2 sestankih regijskih urednikov,
  - udeležbo na izobraževanju za regijske urednike,
  - izvedbo izobraževanja za vnos vsebin za nove vnašalce Osrednjeslovenskega območja (po potrebi),
  - koordinacijo dodajanja vsebin na območju,
  - pregled nad regionalnimi vsebinami, redakcija in potrjevanje objave regijskih vsebin,
  - nadzor in dodeljevanje privilegijev za vnos vsebin v sodelovanju z glavnim uredništvom,
  - pomoč zunanjim partnerjem pri kreiranju vsebin,
  - sodelovanje z glavnim uredništvom,
  - oblikovanje predlogov za izboljšanje oblike in vsebine portala,
  - izvajanje promocije vsebin Osrednjeslovenskega območja, objavljenih na portalu Kamra.
- Izvedba projekta »Moj kraj nekoč in danes« (priloga 2.3), v okviru katerega bomo skupaj s knjižnicami regije na portalu Kamra objavljali zanimive zgodbe, povezane z aktualnim lokalnim dogajanjem, lokalno zgodovino ter prebivalci posameznega kraja, ter nadaljevanje projektov digitalizacije v skladu s prejetimi sredstvi.
- Priprava natečaja za najboljšo zgodbo iz lokalnega okolja za ciljno skupino starejših uporabnikov, ki bo potekal na regionalnem nivoju, najboljše zgodbe bomo opremili s fotografijami in objavili na portalu Kamra (prilogi 2.2b in 2.2c).
- Sodelovanje pri aktivnostih za trajno ohranjanje elektronskega gradiva (digitalnih in digitaliziranih virov), ki so v lasti ali jih kreiramo knjižnice območja, ter postopkih za prilagoditev (lokaliziranje) vsebin, ki jih objavljamo knjižnice območja na portalu Digitalne knjižnice Slovenije.
- Sodelovanje v letu 2022 ustanovljeni delovni skupini predstavnikov slovenskih OOK, ki bo nadaljevala s prizadevanji za oblikovanje enotnih smernic za izvajanje domoznanske dejavnosti v splošnih knjižnicah, katerih rezultat bo oblikovanje potrebnih dokumentov oz. Obrazcev in posledično poenotenje prakse v knjižnicah.
- V okviru Slovanske knjižnice – Centra za domoznanstvo in specialne humanistične zbirke bo potekala koordinacija obveščanja pristojnih služb nacionalne knjižnice o morebitnih zavezancih za obvezni izvod, ki še niso seznanjeni z ustreznimi postopki in zakonskimi določil in kreiranje ter popravljanje domoznanskih normativnih zapisov v bazi CONOR.
- Izvedba projektov digitalizacije (podrobnejše obrazložitve v prilogah 2.2a, 2.2b in 2.2c).

Specifikacija programskih stroškov	Zaprošeni znesek MK (v evrih)	Drugi viri (v evrih)	Skupaj
Digitalizacija	18.200,00		18.200,00
Stroški skupaj:	18.200,00		18.200,00

Obrazložitev programskih stroškov:

Stroški digitalizacije: 18.200,00 EUR
- od tega stroški digitalizacije vsebin za portal Kamra: 3.200,00 EUR
Podrobnejša specifikacija stroškov po prioritetah je v prilogah 2.2a, 2.2b in 2.2c.
Celotne stroške za upravljanje, vzdrževanje in gostovanje MKL na portalu Kamra za leto 2024 prijavlja Osrednja knjižnica Celje v okviru kompetenčnih vsebin.

4. Usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja
Vsebina:

- V knjižnicah regije imamo interne Pravilnike o izločanju in odpisu knjižničnega gradiva, ki so usklajeni z Navodili za izločanje in odpis knjižničnega gradiva NUK. Dogovorili smo se o internem postopku obveščanja o izločenem gradivu med knjižnicami regije.
- Usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva z Osrednjeslovenskega območja bomo tako izvajali v skladu z navodili, ki so bila sprejeta leta 2010 ter v skladu z Navodilom za izločanje in odpis knjižničnega gradiva (NUK, 12. 06. 2012) in Navodilom za ugotavljanje lastnosti kulturnega spomenika (NUK, 20. 12. 2012), revidiranima v letu 2013.
- V splošnih knjižnicah pogosto prejemamo darove bralcev. Ti gradiva ne ponudijo tudi nacionalni knjižnici, ki je nacionalni zavezanec za hrambo t. i. slovenike. Če knjižnice tovrstnih izvodov knjižnih darov ne uvrstijo v svoje zbirke, jih spodbujamo, da jih v koordinaciji z MKL posredujejo v NUK-ovo arhivsko zbirko obveznih izvodov, če jih tam še ni.

Specifikacija programskih stroškov	Zaprošeni znesek MK (v evrih)	Drugi viri (v evrih)	Skupaj
Stroški skupaj:	0	0	0

Obrazložitev programskih stroškov: /

II. Specifikacija stroškov (v EUR)

Program OOK za leto 2024	**MK**	**Drugi viri**	**Skupaj**
Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij	15.250,00		15.250,00
Nudenje strokovne pomoči vsem knjižnicam svojega območja	90.100,00	22.350,00	112.450,00
Koordiniranje zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva za svoje območje	18.200,00		18.200,00
Usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja	0		0
STROŠKI SKUPAJ	123.550,00	22.350,00	145.900,00

Pripravili:
mag. Ana Zdravje, koordinatorka območnosti
Anja Frković Tršan, območna koordinatorka domoznanske dejavnosti

Datum: žig Podpis odgovorne osebe:
dr. Teja Zorko

16. 11. 2023

PRILOGA 2.1a: Načrt izvedbe programa Kompetenčnega centra za izobraževanje knjižničarjev in strokovne javnosti v letu 2024

Kratko vsebinsko poročilo o izvedeni kompetenčni vsebini v letih 2022 in 2023

Na podlagi analize potreb slovenskih splošnih knjižnic smo v letu 2022 in 2023 organizirali kompleksnejša izobraževanja z naslednjih področij: Izobraževanje za mentorje kandidatov za bibliotekarski izpit, Finančno opismenjevanje, Prireditvena dejavnost v splošni knjižnici, Organizacija in vodenje bralnih skupin, Organizacija velikega dogodka v knjižnici, predstavitev zbirk fotografskega in video gradiva različnih inštitucij, izobraževanje za pripovedovalce pravljic, upravljanje s knjižnično zbirko in lahko branje. Pri tem so sodelovali uveljavljeni izvajalci iz različnih institucij, predvsem strokovnjaki iz slovenskih splošnih knjižnic in drugih kulturnih ustanov.

Pripravili smo sedmo mednarodno enodnevno strokovno posvetovanje Knjižnica, srce mesta 2023, ki je obravnavalo občansko znanost, in mednarodno strokovno konferenco Zmoremo – videti naprej 2022, ki je obravnavala področje slepih in slabovidnih. Organizirali smo peti strokovni dogodek April v MKL: Mestna knjižnica Ljubljana inovativno za vas 2022. Izvedli smo tudi drugo in tretje srečanje Slovanski fokus, ki sta obravnavali literaturo južnoslovanskih (2022) in vzhodnoslovanskih (2023) dežel.

Mednarodno sodelovanje spodbujamo s pomočjo mobilnosti zaposlenih. V letu 2022 smo začeli z aktivnostmi v okviru programa Erasmus+, Ključni ukrep 1, Učna mobilnost posameznikov v izobraževanju odraslih. Na razpisu leta 2021 smo pridobili Erasmus akreditacijo, ki potrjuje, da je organizacija pripravila načrt za izvedbo visokokakovostnih aktivnosti mobilnosti v okviru širših prizadevanj za razvoj svoje organizacije. Mobilnosti so namenjene strokovnemu razvoju zaposlenih, zaposleni obiskujejo partnerske organizacije, ki imajo ustrezne izkušnje in znanja. Svoje izkušnje s pripravo, organizacijo in izvedbo mobilnosti delimo z vsemi slovenskim splošnimi knjižnicami.

Mednarodno sodelovanje smo še širili in poglabljali kot partner v projektu TECH.LIBRARY – Enhance public library services for visually impaired users through ICT tools and training v programu Erasmus+, KA2: strateška partnerstva v izobraževanju odraslih. Projekt je bil namenjen izboljšanju storitev splošnih knjižnic za slepe in slabovidne uporabnike. Rezultate projekta smo predstavili na mednarodni strokovni konferenci Zmoremo – videti naprej in na naši spletni strani, kjer so na voljo vsem splošnim knjižnicam in drugim organizacijam, ki bodo naše izkušnje lahko uporabile pri delu s slepimi in slabovidnimi.

Začeli smo tudi s sodelovanjem v projektu Setting up a Reading Motivator in the Digital Age v programu Erasmus+, KA220-SCH – Sodelovalna partnerstva na področju splošnega šolskega izobraževanja. Projekt je namenjen vpeljavi novih pristopov pedagogike branja za užitek v osnovne šole. O rezultatih sproti obveščamo vse splošne knjižnice, ki bodo naše izkušnje lahko uporabile pri delu z mladimi bralci.

Program dela in nabor izobraževanj smo usklajevali z vsemi deležniki na področju strokovnega izpopolnjevanja knjižničarjev in druge strokovne javnosti (IZUM, Združenje splošnih knjižnic, ZBDS, NUK, FF UL idr.), s katerimi v skladu s strateškimi usmeritvami slovenskih splošnih knjižnic na nacionalnem nivoju spremljamo in usklajujemo potrebe po izobraževanjih.

Podatki o načrtovani kompetenčni vsebini za leto 2024:

Naziv	**Kompetenčni center za izobraževanje knjižničarjev in strokovne javnosti**
Izvajalec	Učni center Mestne knjižnice Ljubljana
Partner(ji)	- Andragoški center Slovenije - Cene Štupar – Center za izobraževanje Ljubljana - Institut informacijskih znanosti - Narodna in univerzitetna knjižica, Oddelek za izobraževanje, razvoj in svetovanje (IRIS) - slovenske knjižnice (OOK, splošne knjižnice, drugi tipi knjižnic) - Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo - Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta - Združenje splošnih knjižnic - Zveza bibliotekarskih društev Slovenije
Pridobljen status kompetenčnega centra	Komisija za kompetenčne centre pri Združenju splošnih knjižnic je 6. 12. 2021 Učnemu centru MKL podelila status kompetenčnega centra za izobraževanje knjižničarjev in strokovne javnosti.
Utemeljitev potrebe po kompetenčni vsebini	Na nove izzive pri delovanju in razvoju lahko knjižnice odgovorijo samo z ustrezneje usposobljenimi zaposlenimi,

	ki se dodatno izobražujejo in nenazadnje z lastnim zgledom podpirajo procese vseživljenjskega učenja v družbi. Z novimi znanji in njihovim pretokom med zaposlenimi so knjižnice korak bliže modelu, ki omogoča rast tako na področju zadovoljevanja potreb uporabnikov kot tudi na področju doseganja zadovoljstva zaposlenih. Delovanje knjižnic zahteva strateško upravljanje in zagotavljanje storitev, ki ju prek ustreznih programov strokovnega izobraževanja, izmenjave inovativnih praks in strokovnih srečanj izvaja usposobljeno knjižničarsko osebje. Učni center MKL bo kot kompetenčni center podpiral vlogo območnih knjižnic (OOK) pri nadaljnjem razvoju splošnih knjižnic, Učni center bo prioritetno pripravljal programe za zaposlene v OOK ter jih usklajeval in načrtoval z njimi. Učni center MKL (ustanovljen 2014) se je že v preteklosti s svojim konceptom in programom izobraževanj na nacionalni ravni uveljavil kot center za izobraževanje slovenskih (splošnih) knjižničarjev. Pripravljamo izobraževanja z različnih strokovnih področij, pomembnih za učinkovito in kakovostno delo v knjižnici ter spremljamo in usklajujemo potrebe po izobraževanjih na nacionalnem nivoju prek redne evalvacije izobraževanj.
Opredelitev ciljne skupine uporabnikov na širšem območju	Učni center MKL izvaja programe strokovnega izpopolnjevanja in izobraževanja za slovenske knjižničarje, študente bibliotekarstva in drugih študijskih smeri ter širšo strokovno javnost.
Usklajenost načrtovane vsebine med knjižnicami	Kompetenčni center usklajuje vsebine, povezane z zaznanimi izobraževalnimi potrebami preko: - sestankov koordinatorjev območnosti; - spletnih uskladitev s knjižnicami območja; - na podlagi podpisanega dogovora o sodelovanju med NUK in MKL za ureditev odnosov na področju izobraževanja knjižničarjev in druge strokovne javnosti (18. 10. 2021) terminski načrt predvideva vsakoletno uskladitev programov obeh institucij.
Pričakovani splošni cilji	Učni center MKL bo v vlogi kompetenčnega centra za stalno strokovno izobraževanje in usposabljanje knjižničarjev in strokovne javnosti predstavljal pomemben element njihovega kariernega razvoja. Deloval bo kot središče znanja in oblikovanja razvojnih smernic na svojem specializiranem strokovnem področju. Za učinkovito usposabljanje in izobraževanje knjižničarskega osebja je smiselna povezava vseh izvajalcev strokovnih izpopolnjevanj na področju knjižničarstva, ki bo na nacionalnem nivoju spremljala in usklajevala potrebe po izobraževanjih.
Pričakovani izvedbeni cilji v letu 2024	- Razvijanje Učnega centra MKL kot kompetenčnega centra za izobraževanje knjižničarjev in strokovne javnosti. - Razvoj učnih vsebin za različne skupine zaposlenih v splošnih knjižnicah. - Oblikovanje zaključenih tematskih izobraževalnih paketov (raziskovanje in pisanje, različne ciljne skupine uporabnikov, digitalna znanja, motivacija in odnos do dela, predstavitev prosto dostopnih arhivov in pripomočkov) za knjižničarje iz splošnih knjižnic in priprava letnega kataloga izobraževanj. - Aktivno sodelovanje na posvetih, objave v strokovnem tisku in članstvo v strokovnih telesih.

	- Prijava, oblikovanje in izvajanje programov mobilnosti za zaposlene v MKL, slovenske in tuje študente ter knjižničarje. - Organizacija mednarodnega posvetovanja »Potujoča knjižnica in knjižnični prostor«. - Ciljno usposabljanje vsebinsko ožje specializiranih informatorjev. - Opolnomočenje knjižničarjev za članstvo v mednarodnih strokovnih telesih in druge oblike udejstvovanja v tujini. - Dvig samopodobe o sposobnostih knjižničarjev s pomočjo stalnega strokovnega usposabljanja.
Načrtovane aktivnosti v letu 2024	Koordinatorjem iz slovenskih območnih knjižnic bomo ponudili izobraževalne vsebine, ki jim bodo v podporo pri uspešnejšem izvajanju posebnih nalog območnosti. Nadaljevali bomo tudi izobraževanja za knjižničarje regije za nove naloge v knjižnicah. 1. Izvedba novih izobraževanj na področjih: - avtorske pravice, - branje za užitek, - delo z različnimi ciljnimi skupinami, - dokumentalistika, - izobraževanje za pripovedovalce pravljic, - javna naročila, - komunikacija z uporabniki, - motivacija za delo, - orodja umetne inteligence, - orodja za anketiranje in analizo, - pisanje spletnega dnevnika, - priprava objav za FB in druga družbena omrežja, - raziskovanje in uporaba arhivov podatkov, - strokovno in poslovno pisanje, - tečaj angleškega jezika (poslovno komuniciranje), - uporaba prosto dostopnih jezikovnih pripomočkov, - upravljanje s časom in nalogami, - upravljanje s knjižnično zbirko. 2. Nadaljevanje izobraževanj: - (ne)formalna biblioterapija, - 3D-tiskanje, - Canva – spletno orodje za grafično oblikovanje, - COBISS – orodje za izvoz podatkov, - delavnice na temo pisanja (različni tipi besedil, lektorska vprašanja), - Excel 2019, - GoogleMaps, - izobraževanje mentorjev za bibliotekarski izpit, - knjigoveštvo za hitro in enostavno popravilo knjig v knjižnici, - napredovanja v bibliotekarstvu, - obdelava fotografij, - organizacija velikega dogodka v knjižnici, - predstavitev založniških programov, - priprava pisnih objav, - računalniška animacija, - ranljive skupine, - risanje figur s 3D-pisalom, - strategije iskanja knjižnega gradiva, - strategije iskanja neknjižnega gradiva, - svetovanje za branje, - varnost na spletu, - verodostojnost virov,

	- vodenje bralnih skupin, - Windows 10. V sodelovanju s Sekcijo za potujoče knjižnice pri ZBDS bomo pripravili Festival bibliobusov in mednarodno posvetovanje z naslovom »Potujoča knjižnica in knjižnični prostor«. S Filozofsko fakulteto Univerze v Ljubljani bomo sodelovali pri organizaciji izobraževanja »Labirinti žanrskih branj«, ki bo obravnavalo značilnosti žanrskih del in njihove recepcije med bralci. V okviru promocije družinskega branja Ciciuhec bomo organizirali strokovna predavanja za mentorje družinskega branja – vzgojitelje v vzgojno-izobraževalnih zavodih, mladinske knjižničarje v splošnih knjižnicah in starše predšolskih otrok (Predstavitev knjižnih novosti za otroke in Tematske usmeritve in oblike motiviranja za branje ob novih knjigah za otroke).
Terminski načrt	Izobraževanja se bodo izvajala od januarja do decembra 2024. - »Potujoča knjižnica in knjižnični prostor« v maju 2024 - Katalog učnega centra bo objavljen v januarju 2024.
Način izvedbe	V sodelovanju z zunanjimi izvajalci bomo v okviru Učnega centra MKL pripravili izobraževalne sklope, posebej prilagojene slovenskim splošnim knjižnicam. Del izobraževanj, pri katerih vsebina in način dela to dopuščata, bomo organizirali v hibridni ali virtualni obliki in z vnaprej pripravljenimi posnetki.
Zagotavljanje nadzora nad kakovostjo izvedbe	Kakovost izvedenih izobraževanj redno spremljamo s pomočjo evalvacijskih vprašalnikov, ki jih izpolnijo udeleženci. Po pričetku delovanja Učnega centra MKL kot kompetenčnega centra načrtujemo tudi izvajanje rednih analiz in zbiranj mnenj knjižničarjev z anketnimi vprašalniki ter drugimi oblikami raziskovalnih metod za pravočasno zaznavanje strokovnih trendov in potreb, pri tem pa se bomo usklajevali tudi z drugimi deležniki na področju izobraževanja knjižničarjev in druge strokovne javnosti.
Pričakovani učinki na razvoj knjižnične dejavnosti na širšem območju	Pridobivanje novih in posodobitev obstoječih znanj izboljšuje kompetence vsakega posameznega knjižničarja in celotne knjižnice, s tem omogoča poglobljeno strokovno in učinkovito delovanje ter razvoj splošnih knjižnic, da bodo lahko služile svoji lokalni skupnosti in odgovarjale na vse vrste izzivov. Učni center MKL je v prvi vrsti namenjen izobraževanju in usposabljanju za delo v splošnih knjižnicah in s svojim delovanjem dopolnjuje izobraževalne programe NUK-a, IZUM-a in ZBDS. Knjižnice bodo odgovorile na nove izzive pri delovanju in razvoju z ustrezneje usposobljenimi zaposlenimi, ki se dodatno izobražujejo in z lastnim zgledom podpirajo procese vseživljenjskega učenja v družbi. Z novimi znanji in njihovim pretokom med zaposlenimi se bodo knjižnice razvijale na področju zadovoljevanja potreb uporabnikov kot tudi na področju doseganja zadovoljstva zaposlenih. Učni center MKL bo kot kompetenčni center podpiral vlogo območnih knjižnic (OOK) pri nadaljnjem razvoju splošnih knjižnic, poseben poudarek bo namenjal pripravi programov za zaposlene v OOK za nova znanja in kompetence ter jih usklajeval in načrtoval z njimi. S svojim konceptom in programom izobraževanj na nacionalni ravni podpira izobraževanje in posledično

	učinkovito in kakovostno delo slovenskih (splošnih) knjižničarjev. Potrebe po izobraževanjih na nacionalnem nivoju spremljamo in usklajujemo prek redne evalvacije izobraževanj.
Pričakovana dostopnost rezultatov za uporabnike na širšem območju	Učni center ima javno objavljene smernice za svoje delovanje (https://www.mklj.si/wp-content/uploads/2021/04/Model_stalnega_strokovnega__izpopolnjevanja_zaposlenih_v_MKL.pdf), posnetki izobraževanj in strokovnih dogodkov so objavljeni na YouTube profilu MKL(https://www.youtube.com/user/MestnaKnjiznicaLJ).

Načrtovane oblike predstavitve rezultatov	Diseminacijo rezultatov učnega centra MKL izvajamo na lokalni, regionalni, nacionalni in mednarodni ravni, tako za strokovno javnost na področju bibliotekarstva kot tudi izobraževanja odraslih ter tudi za splošno zainteresirano javnost.
	Regionalna raven
	- Predstavitve na delovnih srečanjih splošnih knjižnic Osrednjeslovenskega območja v okviru izvajanja posebnih nalog OOK, pisno obveščanje o aktivnostih Učnega centra MKL.
	- Neposredni pogovori in sodelovanja z zunanjimi sodelavci, s katerimi sodelujemo pri različnih projektih s področja izobraževanja (CDI Univerzum, Center za izobraževanje Ljubljana – Cene Štupar, Mestna občina Ljubljana, Oddelek za kulturo, Javna agencija za knjigo, različna društva ipd.).
	Nacionalna raven
	- Pisni prispevki v obliki člankov, poročil, predstavitev, vabil ipd. v naslednjih medijih:
	  o revija Knjižnica,
	  o Knjižničarske novice,
	  o spletna stran slovenskih splošnih knjižnic, http://www.knjiznice.si,
	  o spletna stran MKL, http://www.mklj.si,
	  o družbena omrežja MKL (Facebook, Twitter, Pinterest),
	  o EPALE: osrednja spletna platforma za področje izobraževanja odraslih v Evropi, https://epale.ec.europa.eu/sl,
	  o e-Novičke Andragoškega centra Slovenije, https://www.acs.si/projekti/druge-dejavnosti/enovicke-acs/.
	- Katalog izobraževanj Učnega centra MKL – objava na spletni strani, pošiljanje po mailu direktorjem slovenskih splošnih knjižnic, objava na družbenih omrežjih.
	- Organizacija bienalne predstavitve novosti na dogodku April v MKL: Mestna knjižnica inovativno za vas.
	- Objava posnetkov izobraževanj in strokovnih dogodkov na YouTube profilu MKL.
	- Prispevki zaposlenih na strokovnih srečanjih v Sloveniji.
	- Posredovanje rezultatov kulturnim in izobraževalnim organizacijam in preko članstva v različnih strokovnih telesih in združenjih vpliv na politike izobraževanja.
	- Predstavitve študentom bibliotekarstva in andragogike na študijski praksi.
	Mednarodna raven
	- Organizacija bienalnega mednarodnega posvetovanja Knjižnica, srce mesta.
	- Prispevki zaposlenih na strokovnih srečanjih v tujini.

	- Prispevki na spletni strani NAPLE Sister Libraries, https://www.naplesisterlibraries.org/. - Predstavitve partnerjem, s katerimi sodelujemo v mednarodnih projektih. - Predstavitve v okviru mednarodnih študijskih obiskov in mobilnostih zaposlenih.
Nadaljnje razvojne možnosti načrtovane vsebine	- Usklajevanje programa dela in nabora izobraževanj z vsemi deležniki na področju strokovnega izpopolnjevanja knjižničarjev in druge strokovne javnosti (IZUM, Združenje splošnih knjižnic, ZBDS, NUK, FF UL idr.), ki bodo v skladu s strateškimi usmeritvami slovenskih splošnih knjižnic na nacionalnem nivoju spremljali in usklajevali potrebe po izobraževanjih. - Sodelovanje pri razvoju nacionalnega modela za razvoj strokovnih kompetenc. - Elektronsko zbiranje prijav zunanjih udeležencev na izobraževanja Učnega centra. - Mednarodno povezovanje. - Izvajanje rednih (npr. 3-letnih) poglobljenih analiz in zbiranj mnenj knjižničarjev z anketnimi vprašalniki ter drugimi instrumenti ustreznih raziskovalnih metod za pravočasno zaznavanje strokovnih trendov in potreb.
Ocena stroškov (v EUR)	25.820,00 EUR

Kratka predstavitev načrtovane kompetenčne vsebine

Na podlagi analize potreb slovenskih splošnih knjižnic smo se odločili, da v letu 2024 organiziramo kompleksnejša izobraževanja z naslednjih področij: raziskovanje in pisanje, različne ciljne skupine uporabnikov, digitalna znanja, motivacija in odnos do dela, predstavitev prosto dostopnih arhivov in pripomočkov. Pri tem bodo sodelovali uveljavljeni izvajalci iz različnih institucij, predvsem strokovnjaki iz slovenskih splošnih knjižnic in drugih kulturnih ustanov.

V sodelovanju s Sekcijo za potujoče knjižnice pri ZBDS bomo pripravili Festival bibliobusov in mednarodno posvetovanje z naslovom »Potujoča knjižnica in knjižnični prostor«. S Filozofsko fakulteto Univerze v Ljubljani bomo sodelovali pri organizaciji izobraževanja »Labirinti žanrskih branj«, ki bo obravnavalo značilnosti žanrskih del in njihove recepcije med bralci.

V sodelovanju z relevantnimi deležniki bomo koordinirali študijske obiske knjižničarjev iz slovenskih splošnih knjižnic.

Program dela in nabor izobraževanj bomo usklajevali z vsemi deležniki na področju strokovnega izpopolnjevanja knjižničarjev in druge strokovne javnosti (IZUM, Združenje splošnih knjižnic, ZBDS, NUK, FF UL idr.), ki bodo v skladu s strateškimi usmeritvami slovenskih splošnih knjižnic na nacionalnem nivoju spremljali in usklajevali potrebe po izobraževanjih.

V okviru Akreditacije Erasmus za splošno izobraževanje odraslih bomo spodbujali mednarodno sodelovanje s pomočjo mobilnosti zaposlenih in mobilnosti uporabnikov. V letu 2024 bo to najbolj intenzivno v okviru programa Erasmus+, Ključni ukrep 1, Učna mobilnost posameznikov v izobraževanju odraslih. Za področje mobilnosti zaposlenih načrtujemo nekajdnevne mobilnosti več zaposlenih v obliki sledenja na delovnem mestu. Mobilnosti so namenjene strokovnemu in osebnemu razvoju zaposlenih. Zaposleni bodo obiskali partnerske organizacije, ki imajo ustrezne izkušnje in znanja. Za področje mobilnosti uporabnikov načrtujemo mobilnost vsaj ene skupine uporabnikov. Mobilnosti so namenjene krepitvi strokovnih kompetenc zaposlenih in osebnemu razvoju uporabnikov. Izvajali bomo vsebinske, jezikovne, kulturne in organizacijske priprave za mobilnost, evalvacijo ter ustrezne aktivnosti za promocijo mobilnosti in razširjanje rezultatov. Sodelovali bomo tudi pri aktivnostih, ki jih organizira nacionalna agencija, kot so srečanja pogodbenikov, sprotno spremljanje in evalvacija, izobraževanja za pripravo končnih poročil in uporaba relevantnih orodij. Poročali bomo o izvedenih dejavnostih in pripravili prijavo za pridobitev sredstev za naslednji krog mobilnosti. Nadaljevali bomo tudi z razširjanjem in uporabo rezultatov mobilnosti zaposlenih, ki so bile izvedene v 2023. Svoje izkušnje s pripravo, organizacijo in izvedbo mobilnosti zaposlenih in uporabnikov bomo delili z vsemi slovenskimi splošnimi knjižnicami.

Mednarodno sodelovanje bomo še širili in poglabljali kot partner v projektu Setting up a Reading Motivator in the Digital Age v programu Erasmus+, KA220-SCH – Sodelovalna partnerstva na področju splošnega šolskega izobraževanja. Projekt je namenjen vpeljavi novih pristopov pedagogike branja za

užitek v osnovne šole. O rezultatih bomo sproti obveščali vse splošne knjižnice, ki bodo naše izkušnje lahko uporabile pri delu z mladimi bralci.
Sodelovali bomo tudi pri projektu ECS – Libraries and Citizen Science v programu Obzorje Evropa. Projekt koordinira organizacija Public Libraries 2030. Namenjen je razvijanju učnih modulov na temo uvajanja aktivnosti s področja občanske znanosti v splošnih knjižnicah ter s tem povezovanja splošnih knjižnic in občanske znanosti. Sodelovali bomo v fokusnih skupinah za ugotavljanje potreb splošnih knjižnic, testirali učne module in pripravljali aktivnosti povezane z občansko znanostjo v knjižnici. Pri pripravi aktivnosti se bomo osredotočili na ranljive ciljne skupine (mladi, starejši, tujci), s čimer želimo spodbuditi tudi njihovo sodelovanje pri projektih občanske znanosti.
Mednarodno sodelovanje bomo širili tudi s prijavo, oblikovanjem in izvajanjem programov mobilnosti za tuje študente ter knjižničarje.
Pričakujemo rezultate dveh mednarodnih projektov, ki smo jih na razpis prijavili v letu 2023. To sta Centers Of Librarianship Innovation – COLibri, v okviru programa ERASMUS+ Partnership for Excellence – Centres of Vocational Excellence (COVE) in PLEASE – Public Libraries in Europe Activating Social Engagement, v okviru CERV-2023-CITIZENS-CIV, Citizens' engagement and participation. Vsebinsko vključujeta tudi izobraževanje zaposlenih in v primeru odobritve financiranja bo Učni center sodeloval pri izvajanju aktivnosti teh projektov.

Specifikacija in obrazložitev stroškov

Specifikacija stroškov načrtovane kompetenčne vsebine	znesek v EUR
Stroški koordinacije nalog Učnega centra MKL kot kompetenčnega centra	17.370,00
Stroški programa izobraževanj Učnega centra MKL	7.350,00
Strošek nakupa licence Zoom Events	1.100,00
Stroški skupaj	25.820,00

Kratka obrazložitev stroškov:
Stroški koordinacije nalog Učnega centra MKL kot kompetenčnega centra (celotna vrednost): 25.820,00 EUR
Od tega iz sredstev MK:
Prijavljeni stroški koordinacije nalog UC MKL v okviru izvajanja načrtovanih kompetenčnih vsebin: 16.100,00 EUR
Stroški programa izobraževanj Učnega centra MKL kot kompetenčnega centra: 7.350,00 EUR (podrobnejši program izobraževanj je dostopen v prilogi 2.6)
Strošek nakupa licence Zoom Events: 1.100,00 EUR

PRILOGA 2.1b: Načrt izvedbe programa Kompetenčnega centra za področje mladinskega knjižničarstva v letu 2024

Kratko vsebinsko poročilo o izvedeni kompetenčni vsebini v letih 2022 in 2023
Izvedli smo vse načrtovane cilje in aktivnosti, zapisane v predhodnih planih: dopolnjevali smo Knjigometer, izvedli vse Strokovne srede v obeh letih, izdali Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig, izvedli vse napovedane aktivnosti in promocijske dejavnosti v zvezi z zlatimi hruškami (dopolnjevanje bibliografskih zapisov, izvedba obeh Praznikov zlatih hrušk, razstavi v Konzorciju, priprava dveh Bralnospodbujevalnih akcij, priprava razstav Bologna po Bologni, priprava tematskih seznamov, sodelovanje na Kulturnem bazarju in sorodnih dogodkih, povezanih s področjem bralne kulture in mladinskega knjižničarstva …), pripravili spremna gradiva za nacionalni projekt Rastem s knjigo za dve šolski leti, izvedli izobraževanja za študente bibliotekarstva in slovenistike ter zunanjo zainteresirano javnost, dopolnjevali arhiv slovenske mladinske produkcije, sodelovali pri IFLI-nem projektu The World Through Picture Books, zaključili EU projekt G-BOOK 2.

Podatki o načrtovani kompetenčni vsebini za leto 2024:

Naziv	**Kompetenčni center za področje mladinskega knjižničarstva**
Izvajalec	Pionirska – Center za mladinsko književnost in knjižničarstvo (v nadaljevanju Pionirska)
Partner(ji)	Pri svojem delu, zlasti pa v zvezi s Priročnikom za branje kakovostnih mladinskih knjig, Pionirska sodeluje in se povezuje z različnimi partnerskimi ustanovami, pa tudi posamezniki: - vključevanje zunanjih sodelavcev, prepoznavnih strokovnjakov s področja mladinske književnosti, knjižničarstva in promocije branja, v delo strokovnega odbora Priročnika za branje kakovostnih knjig in drugih strokovnjakov za pregled posameznih knjižnih področij, npr. oblikovanje, ilustracije, prevodi in druga strokovna področja; - v letu 2021 je bila vzpostavljena povezava z Zvezo bibliotekarskih društev (ZBDS) in podpisan sporazum o skupnem vsakoletnem podeljevanju priznanj zlata hruška; - sodelovanje s šolskimi in splošnimi knjižnicami, vrtci, šolami po Sloveniji in v tujini pri širjenju promocije kakovostne mladinske knjige, zlatih hrušk; - sodelovanje v bralnospodbujevalnih akcijah s Slovensko sekcijo IBBY in drugimi akterji s področja promocije branja in bralne kulture; - medresorsko sodelovanje (Ministrstvo za kulturo, MVI, z drugimi ministrstvi, Kulturni bazar); - sodelovanje z Društvom Bralna značka Slovenije – ZPMS; - s Cankarjevim domom (Kulturni bazar); - z RTV Slovenija – ob programih za mlade, Male sive celice (Prebrane zlate hruške); - s knjižnimi založniki in knjigotržci pri GZS ter Organizacijskim odborom Slovenskega knjižnega sejma; - sodelovanje s Knjigarno Konzorcij ob tradicionalni razstavi zlatih hrušk v izložbi knjigarne, ki jo vsako leto pripravi prepoznaven slovenski ilustrator, in pri dogodkih v Knjigarni Konzorcij v mesecu januarju (Mesec zlatih hrušk) ter pri prodajni razstavi Bologna po Bologni; - Andragoški center Slovenije (sodelovanje na področju bralne pismenosti); - Bralno društvo Slovenije (Strokovne srede, posvetovanja); - Javna agencija za knjigo RS (projekt Rastem s knjigo, priprava gradiv za nacionalno raven); - Kinodvor Ljubljana (sodelovanje pri Priročniku, Strokovnih sredah, Kinodvor priporoča);

	- sodelovanje z zlatimi založniki, prejemniki znaka in/ali priznanja zlata hruška; - MOL, Oddelek za kulturo (sodelovanje v projektu Ljubljana bere); - redni prispevki v revijah: Bukla, Otrok in knjiga idr. - Filozofska fakulteta - Vodnikova domačija - v primeru odobritve projekta G-BOOK 3 s strani EU: ARGO, University of Bologna, University Library »Livres au Trésor« and the Research Centre »Pléiade« of the University Sorbonne Paris Nord, University of Vigo, School of English – Dublin City University, Regional Public Library »Petko Rachev Slaveikov« + 1–3 novi partnerji.
Pridobljen status kompetenčnega centra	Komisija za kompetenčne centre pri Združenju splošnih knjižnic je 6. 12. 2021 Pionirski podelila status kompetenčnega centra za diseminacijo rezultatov strokovnega in raziskovalnega dela na področju mladinskega knjižničarstva in promocije branja, izmenjavo znanj in strokovnih pogledov mladinskega knjižničarstva z drugimi sorodnimi področji in skupen razvoj bibliopedagoških aktivnosti.
Utemeljitev potrebe po kompetenčni vsebini	Pionirska je s svojim strokovnim delom dokazala, da je sposobna izvajati vse naloge, ki izhajajo iz statusa kompetenčnega centra. Leta 1963 je od NUK dobila naloge republiške matične službe za javne pionirske in šolske knjižnice. To funkcijo je opravljala do leta 1985, ko je prišlo do upravnih sprememb, ki so vplivale tudi na formalno delitev nalog v knjižničarstvu. Kljub temu je Pionirska nadaljevala s tovrstnim delom in ga nadgradila. Danes se Pionirska povezuje domala z vsemi ustanovami s področja bralne kulture in bralne pismenosti na Slovenskem, pa tudi z drugimi kulturnimi ustanovami, s katerimi sodeluje pri različnih projektih, kjer se srečujejo otroci in knjige. Pionirska, edina v Sloveniji in ena redkih v Evropi in svetu, izvaja celoletno vrednotenje mladinske poučne in leposlovne knjige za mladino, rezultate svojega dela pa javnosti vsako leto predstavi v podrobnem pregledu, ki ga objavi v Priročniku za branje kakovostnih mladinskih knjig. Redno pripravlja izobraževanja (Strokovne srede) in simpozije za strokovno in laično javnost za področje mladinskega knjižničarstva in mladinske literature. Aktivnosti Pionirske, ki so namenjene slovenskim splošnim in šolskim knjižnicam: Od leta 2010 dalje Pionirska vsako leto zaključi vrednotenje mladinskih knjig s Praznikom zlatih hrušk na Slovenskem knjižnem sejmu, kjer podeli znake za kakovost (zlata hruška) in priznanja zlata hruška v štirih kategorijah najboljšim slovenskim založnikom. https://www.mklj.si/Pionirska/zlate-hruske/ https://www.mklj.si/Pionirska/zlate-hruske/praznik-zlatih-hrusk/ Od leta 2012 dalje na spletni strani Mestne knjižnice Ljubljana omogoča pregled sprotnega vrednotenja novo izdanih knjig z iskalnikom Knjigometer. https://www.mklj.si/Pionirska/knjigometer/ Je pobudnica iskanja novih praktičnih rešitev in teoretičnih razmišljanj o vlogi postavitve leposlovnega gradiva, ki jo je, po bralnih perspektivah, realizirala leta 2010. Z njo je preusmerila

	vlogo postavitve knjižničnega gradiva iz namembnosti za določeno starostno obdobje v sporočilnost. https://www.mklj.si/wp-content/uploads/2021/04/Pionirska-shema-postavitve.pdf Ob 2. aprilu, mednarodnem dnevu knjig za otroke, že več let pripravlja bralnospodbujevalne akcije skupaj s Slovensko sekcijo IBBY, ki so hkrati tudi promocija zlatih hrušk oziroma kakovostnega branja. https://www.mklj.si/novice/bralnospodbujevalna-akcija-2021/ https://www.mklj.si/wp-content/uploads/2022/02/knjizica-koncna-1.pdf https://www.mklj.si/novice/literarni-in-likovni-natecaj/ https://www.mklj.si/novice/bralnospodbujevalna-akcija-2023/ https://www.mklj.si/wp-content/uploads/2023/03/natecaj_vabilo_jaz-sem-knjiga-1.pdf Prispeva številne tematske sezname in e-gradiva v medresorskih sodelovanjih (Ministrstvo za kulturo in druga ministrstva), predstavljenih na Kulturnem bazarju, ki so hkrati tudi promocija kakovostnega branja in zlatih hrušk. https://kulturnibazar.si/wp-content/uploads/2022/08/Izbor-literature-hrana-in-prehrana_avgust-2022-1.pdf https://kulturnibazar.si/wp-content/uploads/2021/09/ETS_2021_-sport-in-gibanje_-izbor-literature_2022_fin.pdf https://kulturnibazar.si/wp-content/uploads/2023/07/Izbor-literature-hrana-in-prehrana-prenovljen-2023.pdf https://kulturnibazar.si/wp-content/uploads/2023/09/ETS_2023_-sport-in-gibanje_-izbor-literature_2023_pdf.pdf https://kulturnibazar.si/wp-content/uploads/2021/06/Trajnostni-razvoj_literatura_2021.pdf https://www.dobertekslovenija.si/wp-content/uploads/2019/02/Skozi-umetnost-o-zdravju.pdf Pri vrednotenju neknjižnega gradiva v knjižnicah, in sicer igranih, risanih, dokumentarnih filmov za otroke in mlade, se je Pionirski pridružil tudi Kinodvor, s sloganom Kinodvor priporoča. https://www.kinodvor.org/kinobalon-seznam-priporocenih-dvdjev/ https://kulturnibazar.si/wp-content/uploads/2020/10/Enaki-v-razli%C4%8Dnosti-_strokovna-literatura_kon%C4%8Dna.pdf
Opredelitev ciljne skupine uporabnikov na širšem območju	Pionirska izvaja svojo dejavnost za: - mladinske in šolske knjižničarje, - vzgojitelje, učitelje, mentorje, študente, - strokovnjake s področja mladinske književnosti in drugih sorodnih področij, - avtorje, - založnike, - urednike, - knjigotržce,

	- različne ustanove in posameznike, ki svoje delo profesionalno povezujejo s področjem knjige, bralno kulturo in pismenostjo, - starše.
Usklajenost načrtovane vsebine med knjižnicami	- Sestanek koordinatorjev območnosti. - Spletna uskladitev s knjižnicami območja.
Pričakovani splošni cilji	Pionirska je uveljavljen kulturno-informacijski člen, ki povezuje mladinske oddelke splošnih knjižnic, šolske knjižnice, avtorje, založnike, urednike, knjigotržce ter različne ustanove in posameznike, ki svoje delo profesionalno povezujejo s področjem knjige, bralno kulturo in pismenostjo. Laični in strokovni javnosti posreduje celostne informacije o mladinski literaturi in mladinskem knjižničarstvu in ob tem izpostavlja vidik vrednotenja in promoviranja kakovostne knjige za otroke in mlade.
Pričakovani izvedbeni cilji v letu 2024	Dopolnjevanje Knjigometra, seznama naslovov iz tekoče knjižne produkcije leta, ki jih priporočamo za umestitev v knjižnično zbirko. Posodabljamo ga dvakrat na mesec. S Knjigometrom knjižnicam pomagamo pri odločitvah o nabavi knjig za svojo zbirko, širša javnost pa pridobi informacije o najnovejšem kakovostnem branju. Dostopen je na spletni strani knjižnice. Izdaja publikacije *Zlate hruške za vse* (slovenska in angleška verzija) za potrebe knjižnega sejma v Bologni 2024. Priprava vloge za nadaljevanje mednarodnega projekta G-BOOK 2 (G-BOOK 3).
Načrtovane aktivnosti v letu 2024	Koledar Strokovnih sred v letu 2024: 10. januar: Mesec zlatih hrušk, predstavitev knjig, prejemnic priznanj zlata hruška 2023 13. marec: Simpozij: Knjižne serije v fokusu 15. maj: Predstavitev novejše mladinske knjižne produkcije in izbranih projektov s področja bralne kulture (MKL in izven) 11. september: Sveža bera zlatih hrušk 9. oktober: Predstavitev nacionalnega projekta JAK Rastem s knjigo za OŠ in SŠ 13. november: Predstavitev Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig 2024 V novembru načrtujemo izid Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig 2024 (pregled produkcije iz leta 2023). Priprava Priročnika bo temeljila na celoletnem rednem delu strokovnega odbora Priročnika in posvetovanjih z vabljenimi strokovnjaki. Zlate hruške so knjižničarsko vrednotenje knjig za otroke in mlade. Z znakom za kakovost označujemo izbor odličnih knjig za promocijo dobrega branja. S priznanji zlata hruška, ki jih podeljujemo v štirih kategorijah pa nagrajujemo in spodbujamo odličnost založniškega dela. Pri podelitvi priznanj zlata hruška bomo partnersko sodelovali z Zvezo bibliotekarskih društev Slovenije. Zlate hruške, ki imajo v skladu s sprejeto nacionalno strategijo razvijanja bralne pismenosti velik potencial, so s Priročnikom za branje kakovostnih mladinskih knjig tudi sprejete v šolski kurikulum kot priporočilo učiteljem (Dopolnjen učni načrt za slovenščino iz leta 2018), nagrajene knjige bomo promovirali na spletni strani MKL. Prizadevali si bomo, da bi še v večji meri (tudi s pomočjo družbenih omrežij in drugih komunikacijskih kanalov) dosegli starše, strokovnjake,

	vzgojitelje in učitelje, da bi z otroki in mladimi prebirali knjige, dobitnice znaka zlata hruška. Bibliografske zapise v katalogu COBISS bomo letno dopolnjevali s podatki o nagradah – priznanje zlata hruška oz. znak za kakovost zlata hruška. Praznik zlatih hrušk načrtujemo novembra 2024, na 40. Slovenskem knjižnem sejmu, s predstavitvijo založb in knjig, ki so prejele znak za kakovost zlata hruška, ter s podelitvijo priznanj zlata hruška. Javnost bomo o zlatih hruškah informirali s promocijskim gradivom (plakati, zgibanke, nalepke). V januarju 2024 načrtujemo že utečeno sodelovanje s Knjigarno Konzorcij, z razstavo knjig, prejemnic znaka in priznanj zlata hruška (izložba knjigarne, delo enega od prepoznavnih slovenskih ilustratorjev) in s prireditvami v Mesecu zlatih hrušk za otroke, mladostnike in odrasle, tudi z januarsko Strokovno sredo, na kateri bomo predstavili dobitnike priznanj zlata hruška 2023. Ob 2. aprilu bomo s Slovensko sekcijo IBBY in z drugimi partnerji pripravili bralnospodbujevalno akcijo za promocijo branja kakovostnih knjig, zlatih hrušk, glede na tematiko, ob poslanici za 2. april. Velika promocija strokovnega dela MKL Pionirske bo sodelovanje na strokovni konferenci v okviru Knjižnega sejma v splošni knjižnici v Bologni s slovenskimi deležniki s področja bralne kulture in priprava razstave v njenih prostorih (10. april, Biblioteca Salaborsa). Priprava 31. Bologne po Bologni, razstave kakovostnih knjig za otroke, v sodelovanju s Knjigarno Konzorcij in Slovensko sekcijo IBBY (dogovori še potekajo). Sodelovali bomo pri NMSB 2024, EU tednu mobilnosti, EU tednu športa, nacionalnem projektu #športajmoinberimo, ABC bralne pismenosti, Kulturnem bazarju idr. Pripravili bomo spremno gradivo za nacionalni projekt Rastem s knjigo za OŠ in SŠ v šolskem letu 2024/25 ter tematske sezname za Festival Bobri, RTV Slovenija (Kriškraš, Male sive celice), Lutkovno gledališče Ljubljana, muzeje in druge uporabnike. Izvedba različnih izobraževanj za mladinske knjižničarje: - v okviru projekta Ciciuhec (januar) - v okviru mednarodnega projekta Bralni motivatorji v digitalni dobi: novi pristopi zapeljevanja v branje v osnovni šoli (predvidoma april) - predstavitev dela Pionirske študentom zainteresiranih študijskih smeri ter MKL partnerjem na izmenjavah, tujim gostom … Občasna klasifikacija in vsebinska obdelava leposlovja in poučnih knjig za otroke in mlade za potrebe arhiva slovenske mladinske produkcije, ter redna dodatna vsebinska obdelava za potrebe Priročnika. Vsakodnevno pregledovanje novega mladinskega gradiva, na podlagi katerega izberemo naslove za arhiv Pionirske. Mentorstvo študentom pri pripravi seminarskih oz. zaključnih nalog in pri študijski praksi. Dopolnjevanje arhiva slovenske mladinske produkcije za študijske namene in razvoj promocije branja, bralne kulture in informacijske pismenosti pri mladih v Pionirski.
Terminski načrt	Osnovni dejavnosti (ostale dejavnosti opisane zgoraj): Priročnik: Od januarja do decembra 2024, promocija po izidu: od novembra 2024, v leto 2025

	Strokovne srede: januar, marec, maj, september, oktober, november
Način izvedbe	V sodelovanju s strokovnimi službami in KMO-ji MKL ter z zunanjimi izvajalci bomo pripravili izobraževalne sklope, posebej prilagojene slovenskim splošnim knjižnicam. Strokovne srede bomo po potrebi organizirali v hibridni ali virtualni obliki in z vnaprej pripravljenimi posnetki. Vodenje delovnih skupin in aktivnosti s strokovnim povezovanjem različnih akterjev, ki delujejo na relaciji otrok in knjiga. Osnova za strokovno delo sta še arhiv slovenske in v slovenščino prevedene mladinske literature in arhiv slovenske mladinske periodike ter interna zbirka katalogov in referenc ter zbirka strokovne literature s področja mladinske književnosti in knjižničarstva.
Zagotavljanje nadzora nad kakovostjo izvedbe	Kakovost izvedenih izobraževanj redno spremljamo s pomočjo evalvacijskih vprašalnikov, ki jih izpolnijo udeleženci.
Pričakovani učinki na razvoj knjižnične dejavnosti na širšem območju	Pionirska si bo prizadevala za izmenjavo znanj in strokovnih pogledov mladinskega knjižničarstva z drugimi sorodnimi področji doma in v tujini, s svojim delovanjem bo prispevala k razvoju bibliotekarske stroke, bralne kulture in pismenosti, pa tudi kulturne vzgoje na Slovenskem. V letu 2024 bo še bolj prisotna v mednarodnem prostoru s promocijo svojih uspešnih strokovnih praks. Skrbeli bomo za diseminacijo rezultatov strokovnega in raziskovalnega dela na področju mladinskega knjižničarstva in promocije branja, izmenjavo znanj in strokovnih pogledov mladinskega knjižničarstva z drugimi sorodnimi področji in skupen razvoj bibliopedagoških aktivnosti.
Pričakovana dostopnost rezultatov za uporabnike na širšem območju	Uporabnikom na širšem območju omogočamo: - Specializirano knjižnično zbirko z arhivom, ki vsebuje mladinske knjige v slovenskem jeziku (izvirne slovenske mladinske knjige in prevodi), slovensko mladinsko periodiko, slovenske mladinske knjige, prevedene v tuje jezike, najboljše slikanice v različnih tujih jezikih in raznolike primere starejših nekakovostnih priredb (likovnih in literarnih) znanih literarnih tekstov. - Pionirska izda Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig, kjer so dostopni rezultati celoletnega dela s produkcijo prejšnjega koledarskega leta. - Spletni arhiv Priročnikov za branje kakovostnih mladinskih knjig: https://www.mklj.si/pionirska/prirocnik/. - Spletni arhiv zlatih hrušk z iskalnikom kakovostnih mladinskih knjig: www.mklj.si/Pionirska/zlate-hruske/. - Spletni pregled sprotnega vrednotenja novo izdanih knjig z iskalnikom Knjigometer: www.mklj.si/Pionirska/knjigometer/. - Strokovno gradivo v študijskem oddelku
Načrtovane oblike predstavitve rezultatov	Največja promocija Pionirske je raznoliko in obsežno strokovno delo in sodelovanje z različnimi ustanovami s področja bralne kulture in bralne pismenosti, pa tudi z drugimi kulturnimi ustanovami, povezanimi z otroki in knjigami, ter z ustanovami z drugih področij znanosti, s katerimi se povezuje na področju leposlovnih in poučnih knjig za otroke in mlade. S svojo dejavnostjo se navezuje in približuje ciljem slovenske nacionalne strategije razvijanja bralne kulture in bralne pismenosti in je tudi sodelovala pri njenem nastajanju. Vse dejavnosti Pionirske, zlasti Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig, Strokovne srede ter

	bralnospodbujevalne akcije, promocija zlatih hrušk, tematski seznami v medresorskem povezovanju, so medijsko odmevne in podprte. O njih informiramo javnost na spletni strani MKL (podstran Pionirska: www.mklj.si/Pionirska/), v arhivu Strokovnih sred hranimo gradiva, posnetke Strokovnih sred, slike in povzetke predavanj. Javnost informiramo o svojem delu (Priročnik, Strokovne srede, bralnospodbujevalne akcije idr.) v strokovnih glasilih (Otrok in knjiga, Knjižnica, Šolska knjižnica, Knjižničarske novice, SeM@FoR), na Zbornici knjižnih založnikov in knjigotržcev GZS, v Društvu slovenskih založnikov, na spletnih straneh JAK RS, Bralnega društva Slovenije, Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS, Kulturnega bazarja, Slovenske sekcije IBBY, Andragoškega centra Slovenije (Družinska pismenost), na portalu Knjižnice.si, NMSB, NIJZ, na portalu Dober tek, Slovenija!, spletni strani Olimpijskega komiteja Slovenije, pa tudi preko strokovnega dela DS območnih koordinatorjev za spodbujanje bralne pismenosti. Pionirska slovenske šolske in splošne knjižnice ter javnost mesečno obvešča o programu svojega izobraževanja Strokovnih sred z elektronsko pošto. Poleg tiskane izdaje Priročnika natisnemo tudi plakate zlata hruška ter zgibanko Seznam odličnih mladinskih knjig (zlatih hrušk) in drugo promocijsko gradivo za bralnospodbujevalne akcije. Zgibanke delimo šolskim in splošnim knjižnicam in ob pomembnejših dogodkih. O svojem delu Pionirska obvešča tudi lokalno skupnost, ustanovitelje in financerje (Ministrstvo za kulturo, Javna agencija za knjigo, Mestna občina Ljubljana).
Nadaljnje razvojne možnosti načrtovane vsebine	Z ustrezno kadrovsko okrepitvijo bi bile olajšane razvojne možnosti raznolikih vsebin, kot npr. sistematična gradnja študijske zbirke in njena diseminacija, ponovna gradnja kataloga podrejenih naslovov, nadaljevanje digitalizacije starejše mladinske periodike, raziskovalna in publicistična dejavnost, še intenzivnejša mednarodna aktivnost ipd.
Ocena stroškov (v EUR)	21.700 EUR, specifikacija spodaj.

Kratka predstavitev načrtovane kompetenčne vsebine

Organizacija in izvedba 52. in 53. sezone Strokovnih sred, rednih izobraževanj mladinskih in šolskih knjižničarjev, ki se bo, poleg rednih tem (Sveža bera zlatih hrušk, Predstavitev nacionalnega projekta JAK RS Rastem s knjigo OŠ in SŠ, Priročnik 2024), v izobraževalnem delu posvetila temam, kot so: Mesec zlatih hrušk – razstava in gostovanje v Knjigarni Konzorcij; Pogovor z dobitniki priznanj zlata hruška 2023, sodelovanje s Slovensko sekcijo IBBY v bralnospodbujevalni akciji ob 2. aprilu, nadaljevala se bo z osrednjim simpozijem na temo knjižnih serij in se v maju zaključila s predstavitvijo novejše mladinske knjižne produkcije in izbranih projektov s področja bralne kulture (MKL in izven).

Izid Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig 2024, s pregledom produkcije iz leta 2023.

Redno in sprotno vrednotenje najnovejše knjižne produkcije knjig za otroke in mlade ter objavljanje kakovostnih knjig na Knjigometru.

Priprava, vodenje postopkov, evalvacija in skupna podelitev znaka in priznanj zlata hruška z Zvezo bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS).

DS za promocijo zlatih hrušk: vključevanje in izobraževanje zainteresiranih zaposlenih v MKL v razvojni in promocijski proces zlatih hrušk.

Dopolnjevanje arhiva slovenske mladinske produkcije za študijske namene in razvoj promocije branja, bralne kulture in informacijske pismenosti pri mladih v Pionirski.

Vključevanje v mednarodne projekte, ki podpirajo delovanje kompetenčnega centra; Pionirska je bila nosilka projekta G-BOOK 2 – European teens as readers and creators in gender–positive narratives, v okviru programa EU Ustvarjalna Evropa, ki se je zaključil poleti 2023. V letu 2024 se bo pripravljala na ponovno sodelovanje pri njegovem nadaljevanju G-BOOK 3, torej: priprava vloge v sodelovanju s

partnerji, kick-off sestanek, začetne aktivnosti – posodobitev bibliografije za starostno skupino 15–18 let.
Kakovostno slovensko mladinsko knjigo (zlato hruško) si bomo prizadevali predstaviti tudi v mednarodnem prostoru in razvijati strokovne poglede v dialogu z mednarodnimi ustanovami s področja vrednotenja literature za mladino, bralne kulture in bralne pismenosti. Za to bo priložnost v aprilu 2024 na knjižnem sejmu v Bologni in na strokovni konferenci v splošni knjižnici v Bologni (Biblioteca Salaborsa), ki bo vključevala razstavo v njenih prostorih.
Izdaja publikacije *Zlate hruške za vse* (slovenska in angleška verzija) za potrebe knjižnega sejma v Bologni 2024.

Specifikacija in obrazložitev stroškov

Specifikacija stroškov načrtovane kompetenčne vsebine	znesek v EUR
Stroški koordinacije in programa izvajanja Strokovnih sred 2024	2.700,00
Stroški koordinacije za pripravo Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig 2024	7.200,00
Stroški programa za izvajanje Strokovnih sred 2024	4.100,00
Stroški programa Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig 2024	7.700,00
Programski stroški skupaj	21.700,00

Kratka obrazložitev stroškov:
Stroški koordinacije nalog Kompetenčnega centra za področje mladinskega knjižničarstva (celotna vrednost): 21.700,00 EUR

Od tega iz sredstev MK: 13.800,00 EUR
Stroški organizacije Strokovnih sred 2024 (celotna vrednost): 6.800,00 EUR
- Prijavljeni stroški v okviru izvajanja načrtovanih kompetenčnih vsebin: 3.650,00 EUR

Stroški Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig 2024 (celotna vrednost): 14.900,00 EUR
- Prijavljeni stroški v okviru izvajanja načrtovanih kompetenčnih vsebin: 10.150,00 EUR

PRILOGA 2.1c: Načrt kompetenčne vsebine Posebnih nalog zastopanja splošnih knjižnic pri mednarodnem sodelovanju v letu 2024

Kratko vsebinsko poročilo o izvedeni kompetenčni vsebini v letih 2022 in 2023

Kompetenčna vsebina je bila prvič prijavljena v letu 2023, a z njo povezane aktivnosti potekajo že vsaj od leta 2020 dalje.

MKL je nacionalna predstavnica v NAPLE Forumu (National Authorities on Public Libraries in Europe), v skladu s sklepom Ministrstva za kulturo iz marca 2020, ko je bila MKL imenovana kot izvajalka podpore usklajenega razvoja knjižnične dejavnosti na podlagi 69. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo in v skladu s 55. členom Zakona o knjižničarstvu za področje zastopanja splošnih knjižnic pri mednarodnem sodelovanju. Predstavnik iz Slovenije je bil v letu 2023 potrjen že za drugi mandat kot član predsedstva NAPLE Forum.

Od leta 2020 gostujemo, administriramo in urejamo uradno spletno stran organizacije ter vodimo strokovni blog članic NAPLE Foruma. Preko rednega dela zagotavljamo informacije o zakonodaji in nacionalnih strategijah, nudimo pomoč pri zbiranju podatkov o splošnih knjižnicah iz sodelujočih držav, prispevamo informacije o delu, ki so ga razvile splošne knjižnice v svojih državah na osrednjih področjih, ki jih določita upravni odbor in letna skupščina, in aktivno sodelujemo s preostalimi (nad)nacionalnimi knjižničnimi organi pri razpravi o izvajanju knjižnične politike partnerskih organizacij, kot so IFLA, EBLIDA in Public Libraries 2030.

V tem obdobju smo pripravili dve poročili in en dokument o izkušnjah, ki smo jih pridobili v času spremenjenega delovanja knjižnic zaradi koronavirusnih omejitev (tudi v sodelovanju z EBLIDA), pregled nacionalnih rešitev glede avtorske pravice za javno izposojo, pregled ureditev nedeljskih odprtij splošnih knjižnic po državah članicah, rešitev glede prepovedi dostopa v knjižnice za problematične uporabnike, pregled stanja aktivnosti na področju občanske znanosti in nacionalnih programov za spodbujanje bralne pismenosti.

Opravljali smo tudi vlogo nacionalnega predstavnika v delovni skupini za vključevanje e-knjig v ponudbo evropskih splošnih knjižnic eBook Working Group (predvsem na tem področju smo se povezovali z Združenjem splošnih knjižnic za iskanje boljših rešitev glede izposojevalnih platform v slovenskih splošnih knjižnicah), kakor tudi v delovni skupini za knjižnične storitve za osebe, ki se identificirajo kot nosilke regionalnega ali manjšinskega jezika (na naše povabilo je predstavnik Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper predstavil njihove izkušnje pri delu z italijansko narodno skupnostjo; izmenjava izkušenj predstavnikov Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota glede dela z romsko skupnostjo na njihovem območju).

V letih 2022 in 2023 smo v okviru sodelovanja NAPLE Foruma, EBLIDE in Public Libraries 2030 (PL2030) aktivno sodelovali pri oblikovanju izhodišč dejavnosti za vključitev splošnih knjižnic v vsebine Delovnega načrta za kulturo 2023–2026. Nudili smo podpora Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije pri aktivnostih v okviru odprte metode koordinacije za strokovne skupine (OMC) Delovnega načrta za kulturo 2023–2026 za področje knjižničarstva, predvsem z vidika priložnosti izpostavitve ključnih vlog splošnih knjižnic v okviru nacionalnih političnih agend.

Od leta 2017 se vključujemo v aktivnosti programov Public Libraries 2030 na področju snovanja skupnih konceptov sodobne evropske splošne knjižnice in iz njega izhajajoče vizije za evropsko knjižnično krajino, v letu 2022 smo postali tudi del evropske mreže Lighthouse Libraries organizacije Public Libraries 2030. S PL2030 kot partnerji od leta 2023 sodelujemo v mednarodnem projektu Libraries and Citizen Science – ECS (program Obzorje Evropa), predstavnica MKL je tudi nacionalna koordinatorka Mreže občanske znanosti Slovenije.

MKL je članica IFLA (International Federation of Library Associations) ter ena izmed podpornic v letu 2020 ustanovljene IFLA sekcije za okolje, trajnostni razvoj in knjižnice (IFLA Environment, Sustainability and Libraries Section – ENSULIB), v njeno delovanje se aktivno vključujemo preko odbora sekcije ter sodelujemo s knjižnicami, članicami mednarodnega gibanja zelenih knjižnic (Let's go Green). V letu 2023 se je v aktivno delo IFLA Sekcije knjižnic za otroke in mlade odrasle vključila tudi izvoljena predstavnica iz MKL, ki bo zastopala stališča ali ideje celotne države.

Redno gostimo študijske obiske in mobilnosti tujih knjižničarjev in študentov bibliotekarstva v okviru programov Erasmus+, v programe njihovih obiskov je vključeno obiskovanje in predstavitev čim večjega števila slovenskih splošnih in drugih vrst knjižnic ter njihove dobre prakse. V letu 2023 smo poleg petih udeležencev iz MKL omogočili udeležbo na delavnici s področja uvajanja igrifikacije v dejavnosti knjižnic v Šiauliai (Litva) še dvema zaposlenima iz Mestne knjižnice Kranj ter trem zaposlenim iz splošnih knjižnic Osrednjeslovenskega območja. V skladu s to prakso si bomo tudi v letu 2024 prizadevali omogočati mobilnosti tudi za zaposlene iz drugih slovenskih splošnih knjižnic.

Mednarodno sodelovanje spodbujamo s pomočjo mobilnosti zaposlenih. V letu 2022 smo začeli z aktivnostmi v okviru programa Erasmus+, Ključni ukrep 1, Učna mobilnost posameznikov v

izobraževanju odraslih. Na razpisu leta 2021 smo pridobili Erasmus akreditacijo, ki potrjuje, da je organizacija pripravila načrt za izvedbo visokokakovostnih aktivnosti mobilnosti v okviru širših prizadevanj za razvoj svoje organizacije. Mobilnosti so namenjene strokovnemu razvoju zaposlenih, zaposleni obiskujejo partnerske organizacije, ki imajo ustrezne izkušnje in znanja. Svoje izkušnje s pripravo, organizacijo in izvedbo mobilnosti delimo z vsemi slovenskim splošnimi knjižnicami.
Pripravili smo sedmo mednarodno enodnevno strokovno posvetovanje Knjižnica, srce mesta 2023, ki je obravnavalo občansko znanost, in mednarodno strokovno konferenco Zmoremo – videti naprej 2022, ki je obravnavala področje slepih in slabovidnih, ter neposredni rezultat sodelovanja v ERASMUS+ mednarodnem projektu TECH.LIBRARY s še šestimi partnerji iz petih evropskih držav (Regionalna narodna biblioteka Petko P. Slaveykov – Bolgarija, Gradska knjižnica Rijeka – Hrvaška, Mazsalaca Municipality – Latvija, Biblioteca nationala a Romaniei – Romunija in Argo di Donda Andrea e C. snc in Unione della Romagna Faentina – Italija) med leti 2020–2023.
Med leti 2020 in 2023 smo sodelovali tudi v projektu G-BOOK 2 European teens as readers and creators in gender – positive narratives. Projekt je namenjen promociji mladinske literature, ki je brez predsodkov o delitvi vlog glede na spol, ciljna skupina so mladi od 11. do 14. leta, v izvedbo smo vključevali tudi izobraževalne inštitucije širšega območja, rezultat pa so bili bralni seznami, ki so v pomoč splošnim in šolskim knjižnicam pri delu s ciljno skupino mladih.
Delu z mladimi je namenjen tudi v letu 2023 pričeti projekt Setting up a Reading Motivator in the Digital Age v programu Erasmus+, KA220-SCH – Sodelovalna partnerstva na področju splošnega šolskega izobraževanja. Cilj projekta je vpeljava novih pristopov pedagogike branja za užitek v osnovne šole. O rezultatih že od pričetka sproti obveščamo vse splošne knjižnice, ki bodo naše izkušnje lahko uporabile pri delu z mladimi bralci, ter bo potekal do leta 2025.
Preko sodelovanja Slovenske sekcije IBBY in Pionirske – Centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo pripravljamo kandidature slovenskih avtorjev s področja mladinske književnosti za mednarodne nagrade: Andersenova nagrada, ALMA, Častna lista IBBY idr.). Kot slovenski predstavnik pripravljamo nacionalne predloge nominacij (vsakoletni predlog v angleščino prevedenega slovenskega romana) za podelitev nagrade Dublin Literary Award, mednarodne knjižne nagrade mesta Dublin in edine mednarodne literarne nagrade, ki jo podelijo splošne knjižnice.
Aktivna udeležba na mednarodnih posvetovanjih, kjer predstavljamo delo slovenskih splošnih knjižnic (tudi v virtualni obliki), npr.: 30. in 31. posvetovanje in konferenca EBLIDA, Posvetovanje Biblionet 2022 (Čačak, Srbija in v virtualnem okolju), Knjižnice – motor (ne)idealnog grada (Reka, Hrvaška), International Assembly NEWCOMER project (Kranj, Slovenija), IFLA ENSULIB Webinar Series – Publishing for Sustainable Development: How Libraries and Publishers can support the UN Sustainable Development Goals (spletna izvedba); 15th Qualitative and Quantitative Methods in Libraries International Conference (Kreta, Grčija); strokovna srečanja z mednarodno udeležbo Knjižnica igrišče znanja in zabave; 14. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj (Dubrovnik, Hrvaška); 2. međunarodna konferencija o zelenim knjižnicama »Let's Go Green!« 2 (Zagreb, Hrvaška).
V mednarodnem okolju predstavljamo dobre prakse in izkušnje slovenskih splošnih knjižnic, v slovensko okolje pa preko predstavitev prinašamo nove trende in zamisli, s katerimi smo se seznanili na posvetih in konferencah. Tako s svojimi predstavitvami redno sodelujemo na dogodkih Novosti v knjižničarstvu v organizaciji izobraževalnega centra NUK, objavljamo znanstvene in strokovne prispevke v reviji Knjižnica ter v Knjižničarskih novicah, na strokovnih dogodkih April v MKL ipd.
Podrobneje so mednarodne aktivnosti opredeljene tudi pri vsebinah Kompetenčnega centra za izobraževanje knjižničarjev in strokovne javnosti in Kompetenčnega centra za področje mladinskega knjižničarstva, v okviru njune dejavnosti.

Podatki o načrtovani kompetenčni vsebini:

Naziv	**Posebne naloge zastopanja splošnih knjižnic pri mednarodnem sodelovanju**
Izvajalec	Mestna knjižnica Ljubljana
Partner(ji)	- NAPLE Forum - Public Libraries 2030 - EBLIDA - IFLA ENSULIB - IFLA Sekcija knjižnic za otroke in mlade odrasle - Združenje splošnih knjižnic - slovenske knjižnice (OOK, splošne knjižnice, drugi tipi knjižnic) - Narodna in univerzitetna knjižica, Oddelek za izobraževanje, razvoj in svetovanje (IRIS)

	- Zveza bibliotekarskih društev Slovenije
Pridobljen status kompetenčnega centra	Pridobljen sklep Ministrstva za kulturo št. 612-6/2020/3 z dne 5. 3. 2020 glede določitve MKL kot izvajalke posebnih nalog povezovanja, svetovanja, usklajevanja in zastopanja slovenskih splošnih knjižnic za zagotavljanje čim večje enotnosti izvajanja javne službe na področju splošnega knjižničarstva, na podlagi 69. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo in v skladu s 55. členom Zakona o knjižničarstvu.
Utemeljitev potrebe po kompetenčni vsebini	Minister, pristojen za kulturo, je s sklepom št. 612-6/2020/3 z dne 5. 3. 2020 odločil, da se z namenom zagotavljanja čim večje enotnosti izvajanja javne službe na področju splošnega knjižničarstva za podpiranje posebnih nalog povezovanja, svetovanja, usklajevanja in zastopanja slovenskih splošnih knjižnic določi Mestno knjižnico Ljubljana.
Opredelitev ciljne skupine uporabnikov na širšem območju	- strokovna združenja in organizacije na področju splošnega knjižničarstva - vodstva slovenskih splošnih knjižnic - zaposleni v slovenskih splošnih knjižnicah - predstavniki drugih vrst knjižic, s katerimi se slovenske splošne knjižnice povezujejo pri mednarodnih projektih - potencialni partnerji knjižnic, s katerimi se slovenske splošne knjižnice povezujejo pri mednarodnih projektih
Usklajenost načrtovane vsebine med knjižnicami	V največji meri se pri izvajanju aktivnosti posebnih nalog zastopanja splošnih knjižnic pri mednarodnem sodelovanju usklajujemo z Združenjem splošnih knjižnic. MKL se pri sodelovanju z organizacijo Public Libraries 2030 povezuje tudi z Mestno knjižnico Kranj, ki je poleg MKL tudi članica Lighthouse Libraries. Formalno se pri svojem delu usklajuje tudi s pristojnimi službami na Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije.
Pričakovani splošni cilji	- Dejavno sodelovanje pri izmenjavi informacij za izpostavljena strokovna področja delovanja (poudarek na nadaljevanju dela splošnih knjižnic v spremenjenih razmerah, odzivu na digitalizacijo poslovanja knjižnic in premisleku o knjižnicah kot tretjem življenjskem prostoru); - predstavitev formalnih, vsebinskih in strokovnih izhodišč delovanja slovenskih splošnih knjižnic in slovenskega knjižničnega sistema tujim partnerjem, povezovanje tujih in slovenskih knjižnic preko medsebojnih predstavitev dobrih praks; - zbiranje podatkov in preko strateških dokumentov primerjava in razlaga najnovejšega razvoja in perspektiv politik javnih knjižnic v Evropi; - spodbujanje in omogočanje sodelovanja med splošnimi knjižnicami v tujini, s poudarkom na evropskem prostoru; - zbiranje informacij, pomembnih za cilje povezovalnih organizacij, kot sta NAPLE, PL2030 in EBLIDA, in njihovo razširjanje med vsemi sodelujočimi članicami, širjenje najboljših praks za splošne knjižnice; - spremljanje izvajanja politik, povezanih s knjižnicami, med nacionalnimi organi javnih knjižnic v Evropi in drugimi ustreznimi mednarodnimi organi; - primerjava statističnih podatkov o splošnih knjižnicah v evropskih državah; - spodbujanje inovativnosti v splošnih knjižnicah;

	- nacionalna in mednarodna prepoznavnost splošnih knjižnic; - ozaveščanje o pomembni vlogi, ki jo imajo knjižnice pri vseživljenjskem učenju in opismenjevanju; - z deljenjem inovativnih idej spodbujamo knjižnice, da postanejo pobudniki sprememb v družbi in odprti prostori, ki državljanom omogočajo ustvarjanje demokratične, socialno angažirane in digitalno vključujoče Evrope; - podpora implementaciji usmeritev Delovnega načrta za kulturo 2023–2026 v slovenskem okolju. Pomen povezovanja je vloga splošnih knjižnic v spreminjajočih se družbah in spremembah splošne paradigme, ki izhaja iz tehnološkega razvoja družbe. Splošne knjižnice morajo opravljati nove naloge in storitve za državljane. Splošne knjižnice se soočamo s številnimi izzivi, ki so bolj ali manj enaki za vse ali vsaj primerljivi. Potreben je sklop političnih priporočil o tem, kako poskrbeti za dvig tehnološke kompetentnosti vseh splošnih knjižnic, kako razvijati mreženje za služenje javnosti, kakšne nove storitve bi lahko koristile državljanom in v kolikšni meri se lahko knjižnice štejejo za javne storitve. Širše področje delovanja na tem področju mora zajemati tudi analizo vloge splošnih knjižnic v evropskih informacijskih politikah in dogovarjanje o priporočilih za to področje.
Pričakovani izvedbeni cilji v letu 2024	Prioritetno nameravamo izvajati naloge diseminacije informacij o aktivnostih in programih združenja **NAPLE Forum (National Authorities for Public Libraries in Europe)**, predvsem promoviranje njegove vloge kot glavnega povezovalca evropskih splošnih knjižnic pri oblikovanju knjižničnih politik, razvoja storitev in usmerjevalca razvoja. NAPLE Forum je mednarodno nevladno združenje, ki zasleduje interese nacionalnih knjižničnih oblasti v Evropi. Njegov glavni cilj je spodbujati načela in strategije za politike splošnih knjižnic. Izvedbeno se ukvarja predvsem z zbiranjem in analiziranjem podatkov o splošnih knjižnicah, informiranjem in strateškimi svetovalnimi nalogami. Članstvo v NAPLE je na voljo vsem nacionalnim organom splošnih knjižnic ali najbližji enakovredni takšni instituciji, ki oblikuje politike in ima nacionalne odgovornosti za storitve splošnih knjižnic, ali v zveznem sistemu prevzame ustrezno raven takšnih odgovornosti.
Načrtovane aktivnosti v letu 2024	**Delovanje v okviru NAPLE Forumu**: - gostovanje, administracija in urednikovanje uradne spletne strani organizacije na spletnem naslovu: https://naple.eu/; - vodenje strokovnega bloga članic NAPLE Foruma (https://naple.eu/category/blog/) z dogovorjenimi mesečnimi objavami; - zagotavljanje informacij o zakonodaji in nacionalnih strategijah prek spletne strani organizacije in na rednih dvomesečnih sestankih članic NAPLE Foruma; - pomoč pri zbiranju podatkov o splošnih knjižnicah iz sodelujočih držav; - prispevati z informacijami o delu, ki so ga razvile splošne knjižnice v svojih državah na osrednjih področjih, ki jih določita upravni odbor in letna skupščina;

	- aktivno sodelovanje s preostalimi (nad)nacionalnimi knjižničnimi organi pri razpravi o izvajanju knjižnične politike partnerskih organizacij, kot so IFLA, EBLIDA, pa tudi organi Evropske unije, Unesca in drugih relevantnih mednarodnih organizacij;
	- sodelovanje pri organizaciji in aktivna udeležba na 32nd EBLIDA Annual Council and Conference & NAPLE Annual Assembly 2024 & PL2030, ki bo med 8. in 10. 4. 2024 potekala v Lizboni (Portugalska);
	- predvidena je aktivna udeležba na virtualnih srečanjih v okviru delovne skupine za e-knjige (The NAPLE e-book Working Group) in kot predstavnik vodstva NAPLE Foruma (NAPLE Board – https://naple.eu/members/) pri dogovorih med EBLIDO, NAPLE in Public Libraries 2030 (https://naple.eu/eblida-naple-and-public-libraries-2030-team-up-for-libraries-in-europe/);
	- vodenje namenske spletne strani Libraries for Refugees (https://lib4refugees.splet.arnes.si/), ki jo ožja skupina predstavnikov NAPLE Foruma ureja v sodelovanju z EBLIDO (glavni urednik je slovenski predstavnik NAPLE Foruma);
	- nadaljevale se bodo dejavnosti v okviru programa sestrskih knjižnic NAPLE Sister Libraries (https://www.naplesisterlibraries.org/), ki je nastal na pobudo nevladne asociacije NAPLE ter promovira načela in strategije za splošne knjižnice. V Programu sestrskih knjižnic trenutno sodelujejo splošne knjižnice iz 13 evropskih držav, ki so vzpostavile sodelovanje z eno ali več tujimi knjižnicami. MKL je vzpostavila sodelovanje z regijsko knjižnico iz Kaunasa (Litva) in z regijsko knjižnico iz Krakova (Poljska);
	- opravljali bomo vlogo nacionalnega predstavnika v delovni skupini za vključevanje e-knjig v ponudbo evropskih splošnih knjižnic eBook Working Group;
	- opravljali bomo vlogo nacionalnega predstavnika v delovni skupini za knjižnične storitve za osebe, ki se identificirajo kot nosilke regionalnega ali manjšinskega jezika;
	- podpora Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije (v sodelovanju z EBLIDA) pri aktivnostih v okviru odprte metode koordinacije za strokovne skupine (OMC) Delovnega načrta za kulturo 2023–2026 za področje knjižničarstva, predvsem z vidika priložnosti izpostavitve ključnih vlog splošnih knjižnic v okviru nacionalnih političnih agend:
	  - kot središč lokalnih skupnosti in kulturnih središč demokracije,
	  - kot dostopnih točk in prenašalcev kulturnih vsebin in znanj,
	  - kot pospeševalcev razprave med oblikovalci politik, zasebnim sektorjem, organizacijami civilne družbe in državljanskimi pobudami.
	
	<u>Poudarki sodelovanja s Public Libraries 2030 in mrežo knjižnic članic iniciative Lighthouse Libraries</u> (https://publiclibraries2030. eu/lighthouse-libraries/):
	- vključevali se bomo v aktivnosti programov Public Libraries 2030 na področju snovanja skupnih konceptov sodobne evropske splošne knjižnice in iz njega izhajajoče vizije za evropsko knjižnično krajino;

	- zagovorniško delo pri ozaveščanju vseh ključnih deležnikov splošnih knjižnic o njihovem pomenu za področja podpore demokratičnim procesom in državljanskemu angažiranju prebivalcev preko splošnih knjižnic, družbene razsežnosti knjižnic (središče skupnosti in ne samo prostor za knjige) ter zagotavljanja večih nivojev pismenosti v knjižnicah (vključno z digitalno, medijsko in zeleno); - vključevanje v projekt Super Searchers (https://publiclibraries2030.eu/2022/10/super-searchers-launch/): sodelovanje z PL2030 in podjetjem Google pri ustrezni prilagoditvi iskalnega orodja za slovenske uporabnike in izobraževalnih gradiv za digitalno opismenjevanje uporabnikov splošnih knjižnic s programskimi rešitvami podjetja Google; - dejavnosti v okviru vključenosti splošnih knjižnic v aktivnosti Delovnega načrta za kulturo 2023–2026, ki je nadaljevanje dela koordinacijske skupine za zagovorništvo knjižnic, v katerega je vključen tudi predstavnik iz MKL; - v letu 2024 je predvidena posodobitev podatkov za EU Library Factsheets (https://publiclibraries2030.eu/what-we-do/eu-library-factsheets/); - s Public Libraries 2030 trenutno sodelujemo v **projektu »Evropska občanska znanost« (ECS) – Libraries and Citizen Science** (program Obzorje Evropa), skupaj s partnerji iz Belgije, Danske, Portugalske, Romunije, Latvije, Grčije, Finske in Avstrije (tako kot mi je pridružena tudi Mestna knjižnica Kranj). V okviru projekta si prizadevamo razširiti in okrepiti evropsko skupnost občanske znanosti. Da bi vključili raznoliko javnost, se želi projekt ECS povezati s knjižnicami, ki so vključene v mrežo organizacije Public Libraries 2030. Splošne knjižnice so pri tem prizadevanju dragoceni zavezniki, saj ponujajo varno, nevtralno in edinstveno okolje za občansko udejstvovanje, kar omogoča, da dosežemo raznolike skupine državljanov, kot so mladostniki, starejši in ljudje iz različnih etničnih okolij. MKL bo kot partner v prvi fazi projekta, ki bo predvidoma potekala do marca 2024, sodelovala pri pripravi spletnih izobraževalnih modulov, ki bodo knjižničarjem v pomoč pri pripravi in sodelovanju pri projektih občanske znanosti. V drugi fazi projekta, ki bo potekala od marca 2024 do julija 2025, bomo pripravili dogodek, ki se bo nanašal na projekte občanske znanosti in bo namenjen uporabnikom. V skladu s cilji projekta se bomo pri pripravi dogodka osredotočili na določene ciljne skupine (mladi, starejši ali ranljive skupine uporabnikov). Od leta 2024 dalje načrtujemo s PL2030 **sodelovanje v vsaj dveh že prijavljenih (a še ne odobrenih) projektih**: - sodelovanje s partnerji iz Italije, Irske, Bolgarije, Romunije, Finske, Nemčije in Belgije v štiriletnem mednarodnem projektu Centers Of Librarianship Innovation – COLibri (program ERASMUS+ Partnership for Excellence – Centres of Vocational Excellence (COVE)). Cilj projekta je vzpostavitev centrov odličnosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja za (bodoče) knjižničarje ter oblikovalce

	politik ravni, v šestih državah EU. Splošni cilj projekta je spodbujati vlogo knjižnic v družbi, konkretnejši pa oblikovati poklicni profil knjižničarja prihodnosti, v kateri bodo knjižnice veljale za jedro skupnosti z zagotavljanjem storitev vsem državljanom. - sodelovanja s partnerji iz Grčije, Hrvaške, Danske, Romunije, Srbije in Bolgarije v dvoletnem mednarodnem projektu Public Libraries in Europe Activating Social Engagement – PLEASE (programa Citizens, Equality, Rights and Values Programme – CERV). Osredotočen bo na izbrane posebnosti v vzhodni in jugovzhodni Evropi ter preizkusil pristop od spodaj navzgor, vključujoč glavne prednostne naloge in druge aktualne teme. Z njim želimo povečati ozaveščenost med različnimi skupinami deležnikov, vključno z drugimi knjižnicami, civilnodružbenimi oz. nevladnimi organizacijami in političnimi odločevalci ter oblikovati temelje za prihodnje projekte na področju aktivnega državljanstva. V okviru projekta želimo ustvariti platformo za razvoj trajnostnih storitev splošnih knjižnic. Cilj projekta je okrepiti vlogo splošnih knjižnic kot zaupanja vrednih ustanov za vključevanje državljanov v demokratične procese EU. Načrtujemo vključevanje tudi v prihodnje projekte Public Libraries 2030. **Delovanje v okviru strokovnih sekcij IFLE:** V letu 2020 so nas kot eno izmed mednarodno prepoznavnih knjižnic, ki deluje na področju zelenih knjižnic, povabili tudi k podpori pri ustanovitvi nove sekcije za okolje, trajnostni razvoj in knjižnice (**IFLA Environment, Sustainability and Libraries Section – ENSULIB**). https://www.ifla.org/units/environment-sustainability-and-libraries/ Cilj sekcije je spodbujati knjižničarje, da svoje skupnosti navdihnejo za bolj okoljsko vzdržno delovanje. To počnejo s zagotavljanjem gradiva o zelenem knjižničarstvu, dajanjem glasu zelenim knjižničarjem in knjižničnim projektom po vsem svetu, z zgledom in s ponujanjem prostora za razpravo. Sekcija je uspešno zaživela v letu 2021, ko so potekale tudi volitve za člane organov in delovnih teles pri IFLI za obdobje 2021–2025. Med člane odbora strokovne sekcije ENSULIB je bila izvoljena predstavnica iz MKL, ki zastopa stališča in ideje celotne države v sekciji. Člani odbora so ambasadorji strokovne sekcije IFLE v svoji državi, kar pomeni, da so zadolženi za širjenje novic v naši državi, za prošnje, razpise, informacije o projektih in obratno. O svojih aktivnostih v delovnem okolju seznanjajo odbor strokovne sekcije. V letu 2024 so predvidene naslednje aktivnosti: - V sodelovanju z berlinsko šolo za knjižnično in informacijsko znanost na Humboldt-Universität zu Berlin (Nemčija) in s podporo Sekcije za knjižnične zgradbe in opremo IFLA ter ENSULIB-a je bilo v preteklosti dokončanih več knjižnih projektov, vsi se osredotočajo na trajnost z različnih zornih kotov; slovenska predstavnica bo sodelovala v uredniškem odboru publikacije, ki bo kot del IFLA Publications Series izšla v letu 2024, s predvidenim naslovom

	»Libraries Driving Education for Sustainable Development« (https://www.ifla.org/news/call-for-book-chapters-sustainable-libraries-as-partners-for-driving-sustainable-development-education-working-title/); - dopolnjevanje spletne strani Zelene knjižnice (https://www.ifla.org/the-green-library-website/); - organiziranje brezplačnih spletnih seminarjev o temah, povezanih z zelenimi in trajnostnimi knjižnicami in knjižničnimi projekti, o Ciljih trajnostnega razvoja ZN in drugih pomembnih nastajajočih trendih, povezanih s trajnostjo (https://www.ifla.org/g/environment-sustainability-and-libraries/ifla-ensulib-webinar-series/) - aktivna udeležba na satelitskem srečanju strokovne sekcije ENSULIB, kjer bodo podeljene IFLA nagrade zelena knjižnica (https://www.ifla.org/g/environment-sustainability-and-libraries/ifla-green-library-award/); - diseminacijske aktivnosti v slovenskem okolju (objave na strokovnih spletnih straneh in portalih, predstavitve, ipd.). V letu 2023, ko so potekale volitve za člane organov in delovnih teles pri IFLI za obdobje 2023–2027, je bila tudi v **IFLA Sekcijo knjižnic za otroke in mlade odrasle** (Libraries for Children and Young Adults Section, https://www.ifla.org/units/libraries-for-children-and-ya/) **izvoljena predstavnica iz MKL, ki bo zastopala stališča ali ideje celotne države v sekciji.** IFLA Sekcija knjižnic za otroke in mlade odrasle povezuje knjižničarje z vsega sveta, ki delajo z in/ali za otroke in mlade, promovira knjižnične storitve za otroke in mlade po vsem svetu, spodbuja izmenjavo dobrih praks (vključno s knjižničnimi izkušnjami, izobraževanji, usposabljanji in raziskavami v vseh vidikih knjižničnih storitev za to populacijo), oblikuje smernice za knjižnične storitve, prireja konference in predavanja, povezuje knjižnice, ki želijo izmenjati poglede in izkušnje, poudarja najboljše prakse, sodeluje z drugimi sekcijami IFLA ter mednarodnimi bralnimi in knjižničarskimi združenji, vključno z ILA, IBBY in ICDL, predlaga nominacije za spominsko nagrado Astrid Lindgren (ALMA). V letu 2024 je predvidena: - aktivna udeležba na Midyear Meetingu IFLA Sekcije knjižnic za otroke in mlade odrasle, ki bo potekal med 25. in 29. marcem v Zagrebu z enodnevnim ogledom knjižnic v Sloveniji. - aktivna udeležba na strokovnem dogodku Day of European Authors pod okriljem Evropske komisije (https://culture.ec.europa.eu/event/day-of-european-authors-conference) na temo promocije branja med ciljno skupino mladih. Namenjena je udeležencem, ki imajo težo nacionalnih in širše strokovnih predstavnikov. MKL je poleg omenjenih sekcij IFLE tudi članica sekcij za splošne knjižnice (Public Libraries Section), metropolitanske knjižnice (Metropolitan Libraries Section) in sekcije za stalni strokovni razvoj in izobraževanje na delovnem mestu (Continuing Professional Development and Workplace Learning Section). V letu 2024 je predvidena:

	- aktivna udeležba na srečanju IFLA sekcij povezanih s splošnimi knjižnicami, ki bo v organizaciji Generalnega podsekretariata za organizacijo knjižnic pri španskem ministrstvu za kulturo in šport potekal med 30. septembrom in 4. oktobrom 2024 v Madridu. **Gostovanje študijskih obiskov in mobilnosti tujih knjižničarjev in študentov bibliotekarstva v okviru programov Erasmus+** mobilnosti, ki jih nato razširimo na obiske tudi v druge slovenske knjižnice. V okviru Akreditacije Erasmus za splošno izobraževanje odraslih bomo spodbujali mednarodno sodelovanje s pomočjo mobilnosti zaposlenih in mobilnosti uporabnikov. V letu 2024 bo to najbolj intenzivno v okviru programa Erasmus+, Ključni ukrep 1, Učna mobilnost posameznikov v izobraževanju odraslih. Za področje mobilnosti zaposlenih načrtujemo nekajdnevne mobilnosti več zaposlenih v obliki sledenja na delovnem mestu. Mobilnosti so namenjene strokovnemu in osebnemu razvoju zaposlenih. Zaposleni bodo obiskali partnerske organizacije, ki imajo ustrezne izkušnje in znanja. Za področje mobilnosti uporabnikov načrtujemo mobilnost vsaj ene skupine uporabnikov. Mobilnosti so namenjene krepitvi strokovnih kompetenc zaposlenih in osebnemu razvoju uporabnikov. Izvajali bomo vsebinske, jezikovne, kulturne in organizacijske priprave za mobilnost, evalvacijo ter ustrezne aktivnosti za promocijo mobilnosti in razširjanje rezultatov. Sodelovali bomo tudi pri aktivnostih, ki jih organizira nacionalna agencija, kot so srečanja pogodbenikov, sprotno spremljanje in evalvacija, izobraževanja za pripravo končnih poročil in uporaba relevantnih orodij. Poročali bomo o izvedenih dejavnostih in pripravili prijavo za pridobitev sredstev za naslednji krog mobilnosti. Nadaljevali bomo tudi z razširjanjem in uporabo rezultatov mobilnosti zaposlenih, ki so bile izvedene v 2023. Svoje izkušnje s pripravo, organizacijo in izvedbo mobilnosti zaposlenih in uporabnikov bomo delili z vsemi slovenskimi splošnimi knjižnicami. Sodelovanje z mednarodnimi organizacijami **IBBY** (v prostorih MKL nudimo gostovanje slovenske sekcije, preko Pionirske – Centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo sodelujemo pri pripravi kandidatur slovenskih avtorjev s področja mladinske književnosti za mednarodne nagrade: Andersenova nagrada, ALMA, častna lista IBBY idr.), z **BNF Centre national de la literature pour la jeunesse La Joie par les livres, Clamart**, z **IJB München**, **Univerzo v Celovcu** – njenim Inštitutom za slavistiko, **Nacionalno knjižnico v Pragi** in v njenem okviru Slovanska knihovna, **Nacionalnim centrom za informiranje in poklicno svetovanje** (NCIPS), ki je slovenski predstavnik v mreži Euroguidance in povezuje različne sisteme poklicnega svetovanja v evropsko mrežo svetovalnih centrov, od leta 2007 kot nacionalni predstavnik sodelujemo pri nominacijah za podelitev nagrade **Dublin Literary Award**, mednarodno knjižno nagrado mesta Dublin in edino literarno nagrado, ki jo podelijo splošne knjižnice. Na mednarodnem nivoju se bo nadaljevalo **utečeno sodelovanje z nekaterimi evropskimi splošnimi knjižnicami** (Luisenbad iz Berlina, Luksemburg) preko

	izmenjave primerov dobre prakse, sodelovanje s Shanghai City Library, Knjižnicami grada Zagreba, Nacionalno i sveučilišno knjižnico v Zagrebu, Gradsko knjižnico Rijeka in Hrvatskim centrom za dječju knjigu ter Učiteljskim fakultetom Sveučilišta v Zagrebu. Maja 2024 bomo v sodelovanju s Sekcijo za potujoče knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije **organizirali 22. Mednarodno posvetovanje** »**Potujoča knjižnica in knjižnični prostor**« **in Festival bibliobusov 2024**. Dogodek je namenjen promociji delovanja slovenskih potujočih knjižnic med strokovno in širšo javnostjo. Festivalski del, namenjen širši javnosti, bo prvi dan predvidoma potekal v mestnem središču, načrtujemo obisk sedemnajstih bibliobusov iz Slovenije in tujine. Strokovni del posvetovanja z mednarodno udeležbo bo potekal drugi dan na temo potujočih knjižnic in knjižničnega prostora, v dvorani KOŽ ter preko ZOOM povezave za posebne goste iz tujine, torej v hibridni obliki. Skrbeli bomo za širjenje bralne kulture izven državnih meja (zamejski slovenski vrtci in šole; evropske splošne knjižnice predvsem v sklopu naziva Ljubljana: Unescovo mesto literature), ter v **mednarodni mreži 73 mest zatočišč za preganjane pisatelje ICORN**. **<u>Krepitev projektnega dela v mednarodnem okolju:</u>** - zaključek projekta G-BOOK 2 in priprave na **njegovo nadaljevanje – G-BOOK 3: European teens as readers and creators in gender – positive narratives,** ki naj bi potekal v naslednjem štiriletnem obdobju in bo namenjen promociji mladinske literature, ki je brez predsodkov o delitvi vlog glede na spol. To želi doseči preko priprave bibliografije na evropskem nivoju, ki bo na spletni strani projekta dosegljiva tudi, ko se ta izteče. Sodelujoče knjižnice bodo obogatile knjižno zbirko za mlade z novimi izvodi knjig, priporočenih v mednarodni bibliografiji. V tej ediciji naj bi z mladimi ustvarjali videovsebine na temo izbranih knjig. - do leta 2025 smo vključeni v **projekt MORE – Setting up a Reading Motivator in the Digital Age: introducing new approaches of reading for pleasure pedagogy in primary schools** (program Erasmus+, KA220-SCH – Sodelovalna partnerstva na področju splošnega šolskega izobraževanja). Projekt je namenjen vpeljavi novih pristopov pedagogike branja za užitek v osnovne šole. V projektu poleg MKL sodelujejo še štirje partnerji iz treh evropskih držav. Aktivnosti, predvidene v projektu, so oblikovanje profila bralnega motivatorja, usposabljanje za bralne motivatorje, delavnice z učenci ter organizacija mednarodnih projektnih srečanj in strokovnih konferenc. - **priprava še dveh projektov** na temo, kako lahko splošne knjižnice ustvarjalno in učinkovito uporabljajo lokalne državljanske podatke in informacije za krepitev državljanske angažiranosti in demokratičnega odločanja, tudi preko sodobne IKT in AI, ter izmenjave dobrih praks in dviga kompetenc udeležencev, ki se

	bodo v knjižnicah uporabljale za razvoj branja odraslih, aktiviranje neberočih ali slabo bralnih odraslih.
Terminski načrt	Dejavnosti bodo potekale skozi celotno leto.
Način izvedbe	Aktivnosti potekajo v obliki neposrednega sodelovanja predstavnikov MKL s tujimi partnerji preko interesnih združenj in iniciativ, zastopanje slovenskih knjižnic v mednarodnem okolju in povezovanja slovenskih splošnih knjižničarjev s partnerskimi organizacijami v tujini.
Zagotavljanje nadzora nad kakovostjo izvedbe	Potekala bo preko objav v strokovni periodiki, na strokovnih dogodkih in predstavitvah, redne komunikacije s preostalimi nacionalnimi predstavniki v Forumu NAPLE ter preko prenašanja dobrih praks in izkušenj slovenskih splošnih knjižnic kolegom iz Evrope.
Pričakovani učinki na razvoj knjižnične dejavnosti na širšem območju	- Povečana prepoznavnost slovenskih splošnih knjižnic v mednarodnem okolju. - Lažje vključevanje slovenskih splošnih knjižnic v mednarodne pobude, aktivnosti in projekte na evropski ravni. - Boljša osveščenost o mednarodnih strokovnih smernicah in delu sorodnih knjižnic in predstavniških organizacij. - Uspešna izpeljava strateško načrtovanih mednarodnih zagovorniških akcij na nacionalnem nivoju.
Pričakovana dostopnost rezultatov za uporabnike na širšem območju	Aktivnosti MKL kot zastopnice splošnih knjižnic pri mednarodnem sodelovanju so razvidne iz objav na: - spletni strani NAPLE Forum: https://naple.eu/, - spletni strani Public Libraries 2030: (https://publiclibraries2030.eu/, - spletni strani EBLIDA: http://www.eblida.org/, s katero kot partnerico NAPLE Foruma pripravljamo poročila o stanju slovenskih splošnih knjižnic na različnih področjih, - spletni strani NAPLE Sister Libraries, https://www.naplesisterlibraries.org/, - spletni strani IFLINE strokovne sekcije ENSULIB, https://www.ifla.org/units/environment-sustainability-and-libraries/, - spletni strani IFLINE strokovne sekcije Libraries for Children and Young Adults Section, https://www.ifla.org/units/libraries-for-children-and-ya/ - na portalu Knjižničarske novice in Knjiznice.si, za katere pripravljamo namenske objave, poročila in informacije. Najhitrejši in najbolj ciljno usmerjen je utečen sistem sprotnih in aktualnih informacij preko mailing list osrednjih območnih knjižnic ali Združenja splošnih knjižnic.
Načrtovane oblike predstavitve rezultatov	S strokovnimi prispevki in drugimi oblikami aktivne udeležbe, npr. mobilnostmi v okviru programa Erasmus+, se zaposleni v MKL redno udeležujemo mednarodnih posvetov in konferenc. V mednarodnem okolju predstavljamo dobre prakse in izkušnje slovenskih splošnih knjižnic, v slovensko okolje pa preko predstavitev prinašamo nove trende in zamisli, s katerimi smo se seznanili na posvetih in konferencah. Tako s svojimi predstavitvami redno sodelujemo na dogodkih Novosti v knjižničarstvu, v organizaciji izobraževalnega centra NUK, objavljamo znanstvene in strokovne prispevke v reviji Knjižnica ter v

	Knjižničarskih novicah, na strokovnih dogodkih April v MKL ipd.
Nadaljnje razvojne možnosti načrtovane vsebine	MKL namerava načrtno krepiti mednarodna sodelovanja na področju knjižničarstva in implementacijo tovrstnih sodelovanj v svoje delovanje in slovensko knjižnično okolje. Za uspešno mednarodno delovanje in strateško povezovanje zaposlenih MKL s tujimi knjižnicami in strokovnimi organizacijami je potrebna vzpostavitev skupne koordinacije vseh aktivnosti. V letu 2023 smo pripravili izhodišča za vzpostavitev delovanja mednarodne pisarne, ki bo svoje sistematično delo prenašala tudi na širše strokovno okolje preko različnih izvedbenih oblik (organizacija izobraževanj s področja seznanjanja o evropskih projektnih finančnih okvirjih; predstavitve dobrih praks; vključevanje knjižničarjev regije in ostalih slovenskih splošnih knjižnic v obstoječe projekte in oblike strokovnih mobilnosti; podpora drugim knjižnicam pri mednarodnih povezovanjih, ipd.). Možnosti za razvoj vidimo v sodelovanju z domačimi in tujimi organizacijami prek vključevanja in sodelovanja v lokalnih, nacionalnih in mednarodnih projektih, zlasti na območju EU.
Ocena stroškov (v EUR)	5.750,00

Kratka predstavitev načrtovane kompetenčne vsebine
V letu 2023 Mestna knjižnica Ljubljana (MKL) načrtuje na podlagi sklepa št. 612-6/2020/3 Ministrstva za kulturo z dne 5. 3. 2020 z namenom zagotavljanja čim večje enotnosti izvajanja javne službe na področju splošnega knjižničarstva za podpiranje posebnih nalog povezovanja, svetovanja, usklajevanja in zastopanja slovenskih splošnih knjižnic širok nabor aktivnosti, vezanih na mednarodno sodelovanje. Pri aktivnem sodelovanju v najpomembnejših evropskih organizacijah in združenjih splošnih knjižničarjev utrjujemo pomen slovenskega knjižničarstva in odpiramo pot za uveljavljanje drugih slovenskih knjižnic v mednarodnem okolju.

Specifikacija in obrazložitev stroškov

Specifikacija stroškov načrtovane kompetenčne vsebine	znesek v EUR
Stroški udeležbe na 32nd EBLIDA Annual Council and Conference & NAPLE Annual Assembly 2024 & PL2030 (Lizbona, Portugalska)	1.250,00
Stroški udeležbe na medletnih satelitskih konferencah IFLA sekcij	2.300,00
Stroški udeležbe na dveh sestankih skupine Lighthouse Libraries (Bruselj, Belgija)	1.200,00
Stroški udeležbe na srečanjih OMC (Bruselj, Belgija)	1.000,00
Stroški skupaj	5.750,00 EUR

Kratka obrazložitev stroškov:
Stroški izvajanja posebnih nalog zastopanja splošnih knjižnic pri mednarodnem sodelovanju so povezani z neposrednimi zunanjimi izdatki, ki omogočajo aktivno fizično udeležbo predstavnikov Mestne knjižnice Ljubljana pri dejavnostih v okviru kompetenčne vsebine:

- 32nd EBLIDA Annual Council and Conference & NAPLE Annual Assembly 2024 & PL2030
  predstavnik NAPLE Forum
  Potni stroški (stroški prevoza, nočitve) 1.000,00 EUR
  Kotizacija 250,00 EUR
- Stroški udeležbe na medletnem srečanju IFLA Sekcije ENSULIB (lokacija še ni znana)
  slovenska članica odbora IFLA Sekcije ENSULIB
  Potni stroški (stroški prevoza, nočitve) 400,00 EUR
  Kotizacija 250,00 EUR

- Stroški udeležbe na medletnem srečanju IFLA Sekcije knjižnic za otroke in mlade odrasle (Zagreb, Hrvaška)
  slovenska članica odbora IFLA Sekcije knjižnic za otroke in mlade odrasle
  Potni stroški (stroški prevoza, nočitve) 400,00 EUR
  Kotizacija 250,00 EUR
- Stroški udeležbe na medletnem srečanju IFLA Sekcije za splošne knjižnice, metropolitanske knjižnice, sekcije za stalni strokovni razvoj in izobraževanje na delovnem mestu in sekcije za knjižnične zgradbe in opremo (Madrid, Španija)
  Slovenski predstavniki KC za izobraževanje knjižničarjev in strokovne javnosti, predstavniki NAPLE Foruma in PL2030
  Potni stroški (stroški prevoza, nočitve) 700,00 EUR
  Kotizacija 300,00 EUR
- Udeležba na treh sestankih skupine Lighthouse Libraries (Bruselj, Belgija)
  Potni stroški (stroški prevoza, nočitve) 1.200,00 EUR
- Udeležba na dveh sestankih OMC Delovnega načrta za kulturo 2023–2026 (Bruselj, Belgija)
  Potni stroški (stroški prevoza, nočitve) 1.000,00 EUR

PRILOGA 2.2a: Načrt projekta digitalizacije domoznanskega gradiva

Podatki o načrtovanem projektu digitalizacije:

Naziv	Digitalizacija tovarniških časopisov
Izvajalec	Zunanji izvajalec
Partner(ji)	Narodna in univerzitetna knjižnica pri pripravi tehnične dokumentacije in knjižnice Osrednjeslovenskega območja, ki bodo prispevale gradivo za projekt digitalizacije
Utemeljitev potrebe po digitalizaciji	V letih 2008–2012 smo v okviru izvajanja nalog območnosti izvedli digitalizacijo občinskih glasil in zbornikov občin osrednjeslovenskega območja. Ta so (za)pisani svet aktualnih novic iz odlomkov kulturnih prireditev, vzgoje, športa, političnega dogajanja in zgodb lokalne zgodovine. Digitaliziran je nabor gradiv, ki so jih v svojih arhivih hranile knjižnice. Mestna knjižnica Ljubljana nadaljuje dopolnjevanje zbirke digitaliziranih gradiv, ki se navezujejo na industrijsko zgodovino področja Osrednje Slovenije. Nadaljujemo v letu 2022 začeti projekt digitalizacije drugega dela korpusa tovarniških časopisov iz območja osrednje Slovenije. Celoten korpus tovrstnih časopisov in letopisov bo zaradi obsežnosti v celoti digitaliziran skozi daljše časovno obdobje. Gre za pomembno gradivo, vezano na Osrednjeslovensko območje, ki bi ga želeli v e-obliki ponuditi na vpogled širši javnosti.
Navedba prioritete	I. prioriteta
Pričakovani cilji	Omogočiti javni dostop v e-obliki do zbirke pomembnih publikacij, ki jih v svojih fondih hranimo splošne knjižnice ter predvsem NUK; dopolnjevanje zbirke vsebin, ki se navezujejo na industrijsko zgodovino področja Osrednje Slovenije.
Načrtovano število digitaliziranih strani oziroma skenogramov	31.500 strani
Načrtovano število digitaliziranih predmetov (enot):	Ker večine gradiva ne hranimo pri nas, ta trenutek ne moremo oceniti načrtovanega števila digitaliziranih predmetov (enot).
Način izvedbe	Digitalizacija z zunanjim izvajalcem
Terminski načrt	januar–december 2024
Zagotavljanje nadzora nad kakovostjo izvedbe	Priprava testnih kopij, pregled kvalitete digitaliziranih vsebin v NUK-u, na Oddelku za digitalne vsebine, v skladu s Smernicami za digitalizacijo ter Smernicami za zajem, dolgotrajno ohranjanje in dostop do kulturne dediščine v digitalni obliki.
Način zagotovljene dolgotrajne hrambe	Arhivske kopije hranimo sistemsko ter na zunanjih nosilcih (trdih diskih), ob vzpostavitvi repozitorija za trajno ohranjanje elektronskega gradiva (digitalnih in digitaliziranih virov), ki so v lasti ali jih kreiramo knjižnice območja, pa bomo arhivske kopije hranili tudi na njem.
Zagotavljanje dostopnosti digitaliziranega gradiva uporabnikom	Vsebine bodo v celotnem obsegu objavljene na portalu Digitalne knjižnice Slovenije in v obliki posebnih zbirk na domoznanskem portalu Kamra in domoznanski podstrani knjižnice.
Pričakovani učinki	Izenačitev pogojev dostopnosti do pomembnega starejšega gradiva za vse prebivalce; popularizacija tovrstnega gradiva.
Načrtovane oblike predstavitve rezultatov	Predstavitev digitaliziranih vsebin v obliki posebnih zbirk na portalu Kamra ter fizičnih in/ali spletnih razstav.
Načrtovana cena/skenogram (v EUR)	0,476 EUR
Ocena stroškov skupaj (v EUR)	15.000 EUR

Kratka predstavitev vsebine predlaganega projekta digitalizacije

V letih 2008–2012 smo v okviru izvajanja nalog območnosti izvedli digitalizacijo občinskih glasil in zbornikov občin Osrednjeslovenskega območja. Ta so (za)pisani svet aktualnih novic iz odlomkov kulturnih prireditev, vzgoje, športa, političnega dogajanja in zgodb lokalne zgodovine. Digitaliziran je nabor gradiv, ki so jih v svojih arhivih hranile knjižnice.

Mestna knjižnica Ljubljana nadaljuje dopolnjevanje zbirke digitaliziranih gradiv, ki se navezujejo na industrijsko zgodovino področja Osrednje Slovenije. V letu 2024 bomo nadaljevali projekt digitalizacije drugega dela korpusa tovarniških časopisov iz območja Osrednje Slovenije. Celoten korpus tovrstnih časopisov in letopisov, ki bo zaradi obsežnosti v celoti digitaliziran skozi daljše časovno obdobje, bo v obliki polnega besedila objavljen na portalu Digitalne knjižnice Slovenije, ter bo zaradi predvidene lokalizacije portala tudi bolje viden uporabnikom, ki jih zanima širše ljubljansko okolje. Vsebine iz gradiva bodo v obliki zgodb objavljane tudi na portalu Kamra in izpostavljene na domoznanski spletni podstrani knjižnice. V letu 2024 načrtujemo digitalizacijo cca. 31.500 strani gradiva formata A3 in A4 v slovenskem jeziku.

Gre za pomembno gradivo, vezano na Osrednjeslovensko območje, ki bi ga želeli v e-obliki ponuditi na vpogled širši javnosti. Podrobni seznam gradiva je v prilogi 2.5.

PRILOGA 2.2b: Predlog projekta digitalizacije za širše območje pomembnega domoznanskega gradiva

Podatki o načrtovanem projektu digitalizacije:

Naziv	Digitalizacija vsebin za portal Kamra – Pomembne lokalne osebnosti
Izvajalec	Mestna knjižnica Ljubljana in knjižnice Osrednjeslovenskega območja
Partner(ji)	Knjižnice Osrednjeslovenskega območja
Utemeljitev potrebe po digitalizaciji	Knjižnice Osrednjeslovenskega območja hranijo večje količine pomembnega domoznanskega gradiva, ki največkrat uporabnikom ni prosto dostopno. Z digitalizacijo tovrstnega gradiva lahko knjižnice širši javnosti omogočimo dostop do pomembnega lokalnega gradiva le z nekaj kliki.
Navedba prioritete	II. prioriteta
Pričakovani cilji	Omogočiti javni dostop v e-obliki do vsebin lokalnega pomena, ki jih knjižnice Osrednjeslovenskega območja hranimo v svojih fondih; dopolnjevanje zbirk vsebin, ki se navezujejo na zgodovino Osrednjeslovenskega območja.
Načrtovano število digitaliziranih strani oziroma skenogramov	Pogodba o financiranju projekta digitalizacije vsebin za portal Kamra predvideva minimalne kriterije, ki jim mora vsaka od knjižnic – podpisnic pogodbe zadostiti: objaviti morajo 2 digitalni zbirki s po vsaj 5 podzbirkami in 20 fotografijami ali 5 fotografijami in pol ure dolgim avdio-/videoposnetkom.
Načrtovano število digitaliziranih predmetov (enot):	Zaradi specifike projekta je nemogoče vnaprej določiti število digitaliziranih enot, lahko le določimo okvirni minimum, ki glede na pogodbo za predvidene štiri sodelujoče knjižnice območja znaša 160 enot.
Način izvedbe	Digitalizacijo vsebin izvajajo knjižnice same, lahko s pomočjo zunanjih izvajalcev.
Terminski načrt	januar–december 2024
Zagotavljanje nadzora nad kakovostjo izvedbe	Nadzor nad kakovostjo izvedbe digitalizacije vsebin zagotavlja regijski urednik portala Kamra za Osrednjeslovensko območje.
Način zagotovljene dolgotrajne hrambe	Portal Kamra kot agregator domoznanskih vsebin zagotavlja dolgotrajno hrambo. Arhivske kopije knjižnice območja hranimo sistemsko ter na zunanjih nosilcih.
Zagotavljanje dostopnosti digitaliziranega gradiva uporabnikom	Digitalizirane vsebine bodo v celoti objavljene na portalu Kamra.
Načrtovane oblike predstavitve rezultatov	Spletna predstavitev nabora digitalnih zbirk na spletni strani Mestne knjižnice Ljubljana in na družbenih omrežjih.
Pričakovani učinki	Zagotavljanje boljših pogojev dostopnosti do lokalno pomembnega gradiva; promocija domoznanskega gradiva.
Načrtovana cena/skenogram (v EUR)	Zaradi specifike projekta ne načrtujemo cene na skenogram. Posamezna knjižnica za izpolnjene pogoje pogodbe prejme 400 evrov sredstev za digitalizacijo vsebin.
Ocena stroškov skupaj (v EUR)	1.600 EUR

Kratka predstavitev vsebine predlaganega projekta digitalizacije

Mestna knjižnica Ljubljana se trudi knjižnicam Osrednjeslovenskega območja omogočiti digitalizacijo gradiva lokalnega pomena, ki ga same zaradi pomanjkanja sredstev ne morejo digitalizirati. V ta namen s knjižnicami območja podpišemo pogodbo o financiranju digitalizacije vsebin za portal Kamra za pripravo ter objavo vnaprej planiranih digitalnih zbirk. Pogodba predvideva objavo najmanj dveh digitalnih zbirk s po 5 podzbirkami in 20 fotografijami ali pa 5 fotografijami in vsaj pol ure dolgim avdio-/videoposnetkom. Vsaka posamezna knjižnica, ki pogodbo podpiše, sama izvede digitalizacijo vsebin ter vnos digitalnih zbirk, regijska urednica pa pripravljene zbirke pregleda in objavi. Ko je pogojem pogodbe zadoščeno, knjižnici nakažemo sredstva določena s prej omenjeno pogodbo.

PRILOGA 2.2c: Predlog projekta digitalizacije za širše območje pomembnega domoznanskega gradiva

Podatki o načrtovanem projektu digitalizacije:

Naziv	Digitalizacija vsebin za portal Kamra – Lokalne znamenitosti in posebnosti
Izvajalec	Mestna knjižnica Ljubljana in knjižnice Osrednjeslovenskega območja
Partner(ji)	Knjižnice Osrednjeslovenskega območja
Utemeljitev potrebe po digitalizaciji	Knjižnice Osrednjeslovenskega območja hranijo večje količine pomembnega domoznanskega gradiva, ki največkrat uporabnikom ni prosto dostopno. Z digitalizacijo tovrstnega gradiva lahko knjižnice širši javnosti omogočimo dostop do pomembnega lokalnega gradiva le z nekaj kliki.
Navedba prioritete	II. prioriteta
Pričakovani cilji	Omogočiti javni dostop v e-obliki do vsebin lokalnega pomena, ki jih knjižnice Osrednjeslovenskega območja hranimo v svojih fondih; dopolnjevanje zbirk vsebin, ki se navezujejo na zgodovino Osrednjeslovenskega območja.
Načrtovano število digitaliziranih strani oziroma skenogramov	Pogodba o financiranju projekta digitalizacije vsebin za portal Kamra predvideva minimalne kriterije, ki jim mora vsaka od knjižnic – podpisnic pogodbe zadostiti: objaviti morajo 2 digitalni zbirki s po vsaj 5 podzbirkami in 20 fotografijami ali 5 fotografijami in pol ure dolgim avdio-/videoposnetkom.
Načrtovano število digitaliziranih predmetov (enot):	Zaradi specifike projekta je nemogoče vnaprej določiti število digitaliziranih enot, lahko le določimo okvirni minimum, ki glede na pogodbo za predvidene štiri sodelujoče knjižnice območja znaša 160 enot.
Način izvedbe	Digitalizacijo vsebin izvajajo knjižnice same, lahko s pomočjo zunanjih izvajalcev.
Terminski načrt	januar–december 2024
Zagotavljanje nadzora nad kakovostjo izvedbe	Nadzor nad kakovostjo izvedbe digitalizacije vsebin zagotavlja regijski urednik portala Kamra za Osrednjeslovensko območje.
Način zagotovljene dolgotrajne hrambe	Portal Kamra kot agregator domoznanskih vsebin zagotavlja dolgotrajno hrambo. Arhivske kopije knjižnice območja hranimo sistemsko ter na zunanjih nosilcih.
Zagotavljanje dostopnosti digitaliziranega gradiva uporabnikom	Digitalizirane vsebine bodo v celoti objavljene na portalu Kamra.
Načrtovane oblike predstavitve rezultatov	Spletna predstavitev nabora digitalnih zbirk na spletni strani Mestne knjižnice Ljubljana in na družbenih omrežjih.
Pričakovani učinki	Zagotavljanje boljših pogojev dostopnosti do lokalno pomembnega gradiva; promocija domoznanskega gradiva.
Načrtovana cena/skenogram (v EUR)	Zaradi specifike projekta ne načrtujemo cene na skenogram. Posamezna knjižnica za izpolnjene pogoje pogodbe prejme 400 evrov sredstev za digitalizacijo vsebin.
Ocena stroškov skupaj (v EUR)	1.600 EUR

Kratka predstavitev vsebine predlaganega projekta digitalizacije:
Mestna knjižnica Ljubljana se trudi knjižnicam Osrednjeslovenskega območja omogočiti digitalizacijo gradiva lokalnega pomena, ki ga same zaradi pomanjkanja sredstev ne morejo digitalizirati. V ta namen s knjižnicami območja podpišemo pogodbo o financiranju digitalizacije vsebin za portal Kamra za pripravo ter objavo vnaprej planiranih digitalnih zbirk. Pogodba predvideva objavo najmanj dveh digitalnih zbirk s po 5 podzbirkami in 20 fotografijami ali pa 5 fotografijami in vsaj pol ure dolgim avdio-/videoposnetkom. Vsaka posamezna knjižnica, ki pogodbo podpiše, sama izvede digitalizacijo vsebin ter vnos digitalnih zbirk, regijska urednica pa pripravljene zbirke pregleda in objavi. Ko je pogojem pogodbe zadoščeno, knjižnici nakažemo sredstva določena s prej omenjeno pogodbo.

Specifikacija in obrazložitev stroškov

Specifikacija stroškov načrtovanega projekta digitalizacije	znesek v EUR
Digitalizacija tovarniških časopisov (I. prioriteta)	15.000,00
Digitalizacija vsebin za portal Kamra – Pomembne lokalne osebnosti (II. prioriteta)	1.600,00
Digitalizacija vsebin za portal Kamra – Lokalne znamenitosti in posebnosti (II. prioriteta)	1.600,00
Stroški skupaj	18.200,00

Kratka obrazložitev stroškov:

Stroški digitalizacije: 18.200,00 EUR
- stroški digitalizacije gradiv z domoznanskimi vsebinami iz Osrednjeslovenskega območja: 18.200,00 EUR

Celotne stroške za upravljanje, vzdrževanje in gostovanje MKL na portalu Kamra za leto 2024 prijavlja Osrednja knjižnica Celje.

PRILOGA 2.3: Projekt »Moj kraj nekoč in danes«

Regijski projekt Moj kraj nekoč in danes je deloma vsebinsko nasledil projekt Bilo je nekoč v našem kraju, ki smo ga v 2018 zasnovali za potrebe portala Kamra. Razširjen je z aktualnimi domoznanskimi vsebinami, za katere je javnomnenjska raziskava ZBDS med člani, uporabniki in neuporabniki splošnih knjižnic iz leta 2020 pokazala, da anketirance zanimajo v enaki meri kot tiste o lokalni zgodovini.
S projektom želimo čim bolj učinkovito spodbuditi sodelovanje splošnih knjižnic z lokalnim okoljem ter sorodnimi ustanovami. Skupaj s knjižnicami regije bomo zbirali zgodbe povezane z lokalno zgodovino in kulturno dediščino, pri njihovem osvetljevanju pa bomo sodelovali tudi z drugimi kulturnimi ustanovami.
Zgodbe bomo v obliki digitalnih zbirk objavili na portalu Kamra.

Cilji:
- Pridobivanje novih vsebin s področja lokalne kulturne dediščine ter dajanje na voljo javnosti;
- spodbujanje tesnega sodelovanja MKL s knjižnicami regije ter hkrati sodelovanja knjižnic z lokalnim okoljem.

Ciljna skupina: prebivalci Ljubljane in Osrednjeslovenskega območja
Sodelovanje/partnerstvo: knjižnice regije, kulturne ustanove

PRILOGA 2.4: Natečaj za najboljšo zgodbo iz lokalnega okolja za ciljno skupino starejših uporabnikov

Pripravili bomo natečaj za najboljšo zgodbo iz lokalnega okolja, ki bo potekal na regionalnem nivoju v sodelovanju s knjižnicami regije. Natečaj je namenjen starejšim odraslim. Na ta način jih želimo aktivno vključiti v proces ohranjanja kulturne dediščine ter spodbuditi k ustvarjalnosti. Hkrati želimo zajeti spomine starejših na življenje v svojem lokalnem okolju ter tako obogatiti našo domoznansko zbirko z vsebinami s področja vsakdanjega življenja. Žirija bo zbrane zgodbe prebrala in ocenila. Najboljše zgodbe bodo nagrajene in objavljene na portalu KAMRA.

Cilji:
- Povezovanje knjižnic z lokalno skupnostjo,
- spodbujanje starejših k ustvarjalnosti,
- zbiranje spominov na vsakdanje življenje,
- promocija pomembnosti kulturne dediščine.

Ciljna skupina: starejši
Sodelovanje/partnerstvo: knjižnice regije

PRILOGA 2.5: Seznami gradiva za projekte digitalizacije za širše območje pomembnega domoznanskega gradiva

DIGITALIZACIJA TOVARNIŠKIH ČASOPISOV (I. prioriteta)

Naslov revije	Zaloga	Hrani:	C+
Monter : interno glasilo delavcev MP Instalacija	1973–1989	NUK	https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/63344640#full
Naše ceste : glasilo članov poslovnega združenja cestnih podjetij SRS	1968–2010	NUK	https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/18844930#comarc
Naše Delo : glasilo delovnih ljudi ČGP Delo	1974–1993	NUK	https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/18846210
Naše delo : glasilo delovnega kolektiva »Kamnik«	1958–1968	NUK	https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/8829706
Naše delo : glasilo delavcev SOZD Slovenija avto	1975–1983	NUK	https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/124227584
Integral: glasilo SOZD Integral Ljubljana (več imen, tudi Sap viator …)	1960–1988	NUK	https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/31752193#comarc
Signali : glasilo delavcev PTT podjetja Ljubljana	1971–1993	NUK	https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/19148290
Slovenijales : glasilo delovne skupnosti Slovenijales, trgovskega in proizvodnega podjetja Ljubljana	1972–1975	NUK	https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/35594497
Informator : Slovin, delovna skupnost	1982–1986	NUK	https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/110389504#comarc
Slovin : glasilo delavcev sozda Slovin (lahko da se zaloga prekriva z zgornjim)	1981–1986, 1988–1989	NUK	https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/32268801#comarc
Stik : glasilo delovne skupnosti Elma – tovarne gospodinjskih aparatov in elektromateriala	1967–1984	NUK	https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/75343616
Termičar : glasilo delovne skupnosti Termika	1963–1988	NUK	https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/36423937
Titan : glasilo delovnega kolektiva Titan	1961–1962	NUK	https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/110387456
Titan : glasilo delovne organizacije Titan	1978–1990, 1998	NUK / Kamnik	https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/19218946
Glasilo delovne skupnosti »Titan« Kamnik	1974–1975	NUK / Kamnik	https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/110387968
Titan v besedi in sliki : časopis delavcev podjetja Titan Kamnik	1975–1978	NUK / Kamnik	https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/110388736
Železniški vestnik : glasilo železniških kolektivov v skupnosti podjetij DJŽ	1953–1960	NUK	https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/22630661#comarc
Nova proga (nadaljevanje Želez. vestnika)	1960– (od 2004 dalje je že na dlib)	NUK	https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/nuk/16413#comarc
Naš radar : glasilo DO Stanovanjsko podjetje Ljubljana	1976–1983	NUK	https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/124225024
AE vestnik : glasilo delovnega kolektiva Agrokombinata Emona	1964–1970	NUK	https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/35596545
Naš delavec : glasilo delovne organizacije Tekstil, proizvodnega in trgovskega podjetja v Ljubljani	1975–1985, 1988	NUK	https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/35828225
Donitovi razgledi : glasilo delovne skupnosti kemične industrije Donit-Medvode	1966–1989	Medvode?	https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/76422407

Skupaj digitalizacija tovarniških časopisov (I. prioriteta): digitalizacija cca. 31.500 strani gradiva formata A3 in A4 v slovenščini

PRILOGA 2.6: Program izobraževanj Učnega centra MKL za koordinatorje OOK

Načrtujemo šestnajst namenskih usposabljanj za koordinatorje izvajanja posebnih nalog osrednje območne knjižnice iz slovenskih OOK:

1. ***Avtorske pravice***
2. ***Delo z različnimi ciljnimi skupinami***
3. ***Gibalno ovirani***
4. ***Izobraževanje za mentorje kandidatov za bibliotekarski izpit***
5. ***Javna naročila***
6. ***Motivacija za delo***
7. ***Orodja umetne inteligence***
8. ***Orodja za anketiranje in analizo***
9. ***Računalniška animacija – priprava vsebin za splet***
10. ***Raziskovanje in uporaba arhivov podatkov***
11. ***Strokovno in poslovno pisanje***
12. ***Tečaj angleškega jezika (poslovno komuniciranje)***
13. ***Uporaba prosto dostopnih jezikovnih pripomočkov***
14. ***Upravljanje s časom in nalogami***
15. ***Upravljanje s knjižnično zbirko***
16. ***Verodostojnost virov***

Podrobnejši opisi vsebine ter podatki o izvajalcih, trajanju, kraju in terminu izvedbe bodo del kataloga Učnega centra oz. usklajenega programa na podlagi odločbe o višini sredstev za financiranje izvajanja knjižnične dejavnosti za izvedbo posebnih nalog osrednje območne knjižnice za leto 2024.

PROGRAM USPOSABLJANJA ZA OOK V LETU 2024

1. Avtorske pravice

Varovanje avtorskih in sorodnih pravic v knjižnici, prosta uporaba in zakonite licence, splošne licence za odprto vsebino, licence Creative Commmons, digitalna knjižnica, posebnosti avtorskopravnega varovanja fotografij.

2. Delo z različnimi ciljnimi skupinami

Predavanje na temo aktualnih praks, sodobnih trendov in pristopov k izobraževanju, delu in komuniciranju z različnimi skupinami uporabnikov.

3. Gibalno ovirani

V letu 2024 se bo nadaljeval cikel izobraževanj na temo dela z ranljivimi skupinami uporabnikov, ki se je pričel v letu 2021. Izvedeno bo predavanje o delu z gibalno oviranimi osebami.

4. Izobraževanje za mentorje kandidatov za bibliotekarski izpit

1. del

Udeleženci izobraževanja se najprej na kratko seznanijo z novim sistemom bibliotekarskih izpitov, ki je bil uveden z letom 2017, ter določili, na katera morajo biti kot mentorji še posebej pozorni. V nadaljevanju predstavimo vlogo in naloge mentorja v času strokovnega usposabljanja kandidata za bibliotekarski izpit. Posebej opozorimo na njegovo vlogo pri usmerjanju kandidata za bibliotekarski izpit za bibliotekarja pri zasnovi ter izdelavi pisne naloge. Udeležence izobraževanja seznanimo tudi z najpogostejšimi slabostmi pisnih nalog, ki so jih do zdaj zabeležili člani Komisije za bibliotekarski izpit. V okviru predavanj bo določen čas namenjen tudi vprašanjem in predlogom udeležencem izobraževanja.

2. del

Knjižnica se srečuje z različnimi oblikami praks in uvajanja v delo, kar zahteva ustrezno pripravljene kadre, ki so primerni in sposobni prenašati znanje, veščine in izkušnje novim in potencialnim sodelavcem. Predstavitev povzema osnovno dinamiko mentorstva, ki v prvi vrsti zadeva mentorja kot osebo med ustanovo, mentorirancem in lastnimi izkušnjami. Predstavljene bodo vloge in naloge mentorja s poudarkom na dobri in jasni komunikaciji.

3. del

Udeleženci predavanja se bodo seznanili z osnovnimi vrstami pisnih strokovnih in znanstvenih del, ki se pojavljajo v knjižničarski stroki, ter njihovimi temeljnimi razlikami. Predstavljene bodo posamezne faze raziskovanja: postopek izbire najprimernejše teme, vsebinske opredelitve problema, skupaj z

razvojem raziskovalnih vprašanj oz. hipotez, pisanje dispozicije in pravilno oblikovanje naslova raziskovalnega dela. Spoznali bodo, kako se pravilno lotiti opredelitve za posamezno raziskavo relevantnih raziskovalnih metod in kakšna je njihova pravilna uporaba. Predstavljene bodo raziskovalne metode, ki se najpogosteje uporabljajo v bibliotekarstvu, informacijski znanosti in knjigarstvu, kakor tudi, kako uporabiti znanstveni aparat (prevzemanje, dokumentiranje in raba opomb), s poudarkom na standardu APA. Seznanili se bodo z elementi ključne dokumentacijske informacije, vključno s posebnostmi povzetkov in izvlečkov. Poseben poudarek bo na UMRD strukturi pisanja. V okviru predavanja bo izpostavljena tudi pomembnost pravilnega navajanja virov in literature.

5. Javna naročila
Priprava dokumentacije, pregled, ocenjevanje in oddaja ponudb, izpolnjevanje pogojev in tehničnih specifikacij, pogodbene določbe ipd.

6. Motivacija za delo
Učinkovitost, odnosi na delovnem mestu, zadovoljstvo pri delu, zaupanje v timih.

7. Orodja umetne inteligence
Generativna in druga orodja, primeri uporabe, priložnosti in omejitve, etični vidiki umetne inteligence.

8. Orodja za anketiranje in analizo
Predstavitev in uporaba orodij za anketiranje in analizo, primernih za zaposlene v knjižnicah, ki pripravljajo spletne ali terenske ankete ter zbirajo in analizirajo podatke.

9. Računalniška animacija – priprava vsebin za splet
Osnovni principi animacije, ki nam pomagajo, da animacija deluje bolj jasna, tekoča, zanimiva, naravna in logična. Principe animacije bodo udeleženci s pomočjo preprostih brezplačnih programov aplicirali na elemente, kot so tekst, uvodne in zaključne špice, prehode med kadri in fotografije. Seznanili se bodo tudi s kratko stop motion animacijo.

10. Raziskovanje in uporaba arhivov podatkov
Predstavitev in uporaba izbranih prosto dostopnih arhivov podatkov pri delu v knjižnici za lažje posredovanje informacij in usmerjanje uporabnikov na uporabo arhivov.

11. Strokovno in poslovno pisanje
Predstavitev namenov pisanja različnih tipov besedil in njihove uporabe, praktične vaje, priprava oblikovno in vsebinsko primernih pisnih objav, najpogostejše pravopisne in oblikoslovne napake, vaje v slogu.

12. Tečaj angleškega jezika
Poslovno komuniciranje v angleškem jeziku, vaje poslovne konverzacije za lažjo komunikacijo v poslovnem svetu.

13. Uporaba prosto dostopnih jezikovnih pripomočkov
Predstavitev in primeri praktične uporabe sodobnih jezikovnih pripomočkov (Fran, Franček, Terminologišče).

14. Upravljanje s časom in nalogami
Kako vzpostaviti nadzor nad službenimi obveznostmi in obenem ohraniti ali vzpostaviti ravnotežje med službenim in zasebnim. Nadgradnja in razvijanje kompetence produktivnosti in učinkovitosti.

15. Upravljanje s knjižnično zbirko
Predstavitev primerov dobrih praks na področju upravljanja s knjižnično zbirko in razmišljanje o bodočih usmeritvah drugačnih oblik organiziranja knjižničnih zbirk.

16. Verodostojnost virov
Kaj je medijska pismenost, zakaj je pomembna, kako prepoznavamo lažne novice, osnovni principi preverjanja verodostojnosti spletnih virov, kako algoritmi prikazujejo omejen nabor informacij. Prilagojeni postopki preverjanja za delo v knjižnici.

Predvideni stroški za izvedbo dejavnosti na področju koordinacije OOK

Dejavnost	stroški	Prihodki MK
stroški usposabljanj za OOK	7.350 EUR	7.350 EUR

Usposabljanje	Strošek v EUR
Avtorske pravice	240
Delo z različnimi ciljnimi skupinami	240
Gibalno ovirani	240
Izobraževanje za mentorje kandidatov za bibliotekarski izpit	100
Javna naročila	300
Motivacija za delo	500
Orodja umetne inteligence	1.000
Orodja za anketiranje in analizo	200
Računalniška animacija – priprava vsebin za splet	400
Raziskovanje in uporaba arhivov podatkov	240
Strokovno in poslovno pisanje	210
Tečaj angleškega jezika (poslovno komuniciranje)	2.000
Uporaba prosto dostopnih jezikovnih pripomočkov	240
Upravljanje s časom in nalogami	1.000
Upravljanje s knjižnično zbirko	200
Verodostojnost virov	240

PRILOGA 2.7: Projekt povezovanja z namenom promocije storitev knjižnic v Osrednjeslovenskem območju

Knjižnice se po spremenjenih razmerah dela, ki jih je uvedla pandemija covida-19, soočamo z drugačnimi navadami obiskovalcev prireditev in izobraževanj. Slika prireditvene dejavnosti v splošnih knjižnicah se kaže v upadu števila obiskovalcev, ki so fizično prisotni na dogodku v knjižnici. Opazen pa je porast novih oblik udeležbe na vsebinah – bodisi preko ogleda sočasnega predvajanja na knjižničnih profilih, bodisi preko ogledov posnetkov iz digitalnih knjižničnih arhivov, z zamikom in v bolj ugodnih terminih. Prepoznavamo, da moramo kot načrtovalci vsebin poiskati nove možnosti dostopa in ravno virtualni model načrtovanja in izvajanja prireditvene in izobraževalne dejavnosti postaja ena od realnih možnosti, v katerih vidimo še neizkoriščen potencial.

Vsaka od knjižnic ima običajno svoje kanale obveščanja in posredovanja svojih vsebin uporabnikom. Če bi združili lastne kapacitete, je mogoče, da bi znotraj območnosti vzpostavili sodelovanje pri pripravi, izvedbi in promociji videodogodkov. Sodelovanje znotraj območnosti je mogoče uzreti preko modela individualne priprave vsebin, ki so lahko sočasno deljene preko kanalov družbenih omrežij območnih knjižnic. Knjižnice se pri pripravi, organizaciji in izvedbi takega deljenega dogodka izmenjujejo po vnaprej pripravljenem načrtu.

Prednosti vidimo predvsem na treh področjih, in sicer:

- Vsebine lahko dosežejo večje število uporabnikov in tudi uporabnike drugih knjižnic.
- Partnersko povezovanje med različnimi institucijami.

Predlog in idejna zasnova aktivacijskega načrta.

1. Posamezna knjižnica pripravi (eno) videovsebino (vnaprej posnet dogodek ali posnetek fizičnega dogodka) na vnaprej določeno temo ter ga deli z drugimi knjižnicami svojega območja.
2. Knjižnice, ki sodelujejo v projektu, morajo med seboj povezati svoje profile družbenih omrežij in druga drugi dovoliti ter omogočiti sodelovanje na svojih profilih.
3. V koledarju se oblikuje termine, ki si jih posamezne knjižnice razdelijo in na njegovi podlagi pripravijo terminski načrt predvajanja videovsebin.
4. Oblikuje se seznam prireditev in izobraževanj, ki je znan vnaprej in omogoča najavo in skupno/poenoteno promocijo ter oglaševanje dogodka. Smotrno je, da se vsi dogodki promovirajo na vseh oglaševalskih portalih vseh partnerskih knjižnic (objave na spletni strani, družbenih omrežjih itd.).
5. Partnersko sodelovanje predstavlja tudi kvalitetno izvajanje vsebin in kakovostno pretakanje teh vsebin preko socialnih omrežij.

Predlog za začetek izvajanja projekta je februar 2024 oziroma na podlagi realizacije vseh predhodno zapisanih točk aktivacijskega načrta.

PRILOGA 3: PROGRAM KOMPETENČNIH CENTROV MKL ZA LETO 2024

Naziv	**Kompetenčni center za izobraževanje knjižničarjev in strokovne javnosti**
Izvajalec	Učni center Mestne knjižnice Ljubljana
Pridobljen status kompetenčnega centra	Komisija za kompetenčne centre pri Združenju splošnih knjižnic je 6. 12. 2021 Učnemu centru MKL podelila status kompetenčnega centra za izobraževanje knjižničarjev in strokovne javnosti.
Partnerji	- Andragoški center Slovenije - Cene Štupar – Center za izobraževanje Ljubljana - Institut informacijskih znanosti - Narodna in univerzitetna knjižica, Oddelek za izobraževanje, razvoj in svetovanje (IRIS) - slovenske knjižnice (OOK, splošne knjižnice, drugi tipi knjižnic) - Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo - Združenje splošnih knjižnic - Zveza bibliotekarskih društev Slovenije
Namen kompetenčnega centra	Namen vzpostavitve kompetenčnega centra je uveljavitev Učnega centra MKL kot centra za potrebe izobraževanja slovenskih splošnih knjižničarjev. Pridobivanje novih in posodobitev obstoječih znanj izboljšuje kompetence vsakega posameznega knjižničarja in celotne knjižnice in s tem omogoča poglobljeno strokovno in učinkovito delovanje ter razvoj splošnih knjižnic, da bodo lahko služile svoji lokalni skupnosti in odgovarjale na vse vrste izzivov. Učni center MKL je v prvi vrsti namenjen izobraževanju in usposabljanju za delo v splošnih knjižnicah in s svojim delovanjem dopolnjuje izobraževalne programe NUK-a, IZUM-a in ZBDS. Na nove izzive pri delovanju in razvoju lahko knjižnice odgovorijo samo z ustrezneje usposobljenimi zaposlenimi, ki se dodatno izobražujejo in nenazadnje z lastnim zgledom podpirajo procese vseživljenjskega učenja v družbi. Z novimi znanji in njihovim pretokom med zaposlenimi so knjižnice korak bliže modelu, ki omogoča rast tako na področju zadovoljevanja potreb uporabnikov kot tudi na področju doseganja zadovoljstva zaposlenih. Delovanje knjižnic v spremenjenih razmerah zahteva strateško upravljanje in zagotavljanje storitev, ki ju prek ustreznih programov strokovnega izobraževanja, izmenjave inovativnih praks in strokovnih srečanj izvaja usposobljeno knjižničarsko osebje. Učni center MKL kot kompetenčni center podpira vlogo območnih knjižnic (OOK) pri nadaljnjem razvoju splošnih knjižnic in bo prioritetno pripravljal programe za zaposlene v OOK ter jih usklajeval in načrtoval z njimi. Učni center MKL (ustanovljen 2014) se je že v preteklosti s svojim konceptom in programom izobraževanj na nacionalni ravni uveljavil kot center za izobraževanje slovenskih (splošnih) knjižničarjev. Pripravljamo izobraževanja z različnih strokovnih področij, pomembnih za učinkovito in kakovostno delo v knjižnici ter spremljamo in usklajujemo potrebe po izobraževanjih na nacionalnem nivoju prek redne evalvacije izobraževanj.
Opredelitev ciljne skupine uporabnikov	Učni center MKL izvaja programe strokovnega izpopolnjevanja in izobraževanja za slovenske knjižničarje, študente bibliotekarstva in drugih študijskih smeri ter širšo strokovno javnost.
Pričakovani splošni cilji	Učni center MKL v vlogi kompetenčnega centra za stalno strokovno izobraževanje in usposabljanje knjižničarjev in strokovne javnosti predstavlja pomemben element njihovega kariernega razvoja. Deluje kot središče znanja in oblikovanja razvojnih smernic na svojem specializiranem strokovnem področju. Za učinkovito usposabljanje in izobraževanje knjižničarskega osebja je smiselna povezava vseh izvajalcev strokovnih izpopolnjevanj na področju knjižničarstva, ki bo na nacionalnem nivoju spremljala in usklajevala potrebe po izobraževanjih.

Pričakovani izvedbeni cilji v letu 2024	– Razvijanje Učnega centra MKL kot kompetenčnega centra za izobraževanje knjižničarjev in strokovne javnosti. – Razvoj učnih vsebin za različne skupine zaposlenih v splošnih knjižnicah. – Oblikovanje zaključenih tematskih izobraževalnih paketov (raziskovanje in pisanje, različne ciljne skupine uporabnikov, digitalna znanja, motivacija in odnos do dela, predstavitev prosto dostopnih arhivov in pripomočkov) za knjižničarje iz splošnih knjižnic in priprava letnega kataloga izobraževanj. – Aktivno sodelovanje na posvetih, objave v strokovnem tisku in članstvo v strokovnih telesih. – Prijava, oblikovanje in izvajanje programov mobilnosti za zaposlene v MKL, slovenske in tuje študente ter knjižničarje. – Organizacija mednarodnega posvetovanja »Potujoča knjižnica in knjižnični prostor«. – Ciljno usposabljanje vsebinsko ožje specializiranih informatorjev. – Opolnomočenje knjižničarjev za članstvo v mednarodnih strokovnih telesih in druge oblike udejstvovanja v tujini. – Dvig samopodobe o sposobnostih knjižničarjev s pomočjo stalnega strokovnega usposabljanja.
Načrtovane aktivnosti v letu 2024	Koordinatorjem iz slovenskih območnih knjižnic bomo ponudili izobraževalne vsebine, ki jim bodo v podporo pri uspešnejšem izvajanju posebnih nalog območnosti. Nadaljevali bomo tudi izobraževanja za knjižničarje regije za nove naloge v knjižnicah. 1. Izvedba novih izobraževanj na področjih: - javna naročila, - motivacija za delo, - orodja za anketiranje in analizo, - tečaj angleškega jezika (poslovno komuniciranje), - avtorske pravice, - branje za užitek, - delo z različnimi ciljnimi skupinami, - dokumentalistika, - komunikacija z uporabniki, - orodja umetne inteligence, - pisanje spletnega dnevnika, - priprava objav za FB in druga družbena omrežja. - promocija znanosti, - ranljive skupine, - raziskovanje in uporaba arhivov podatkov, - strokovno in poslovno pisanje, - uporaba prosto dostopnih jezikovnih pripomočkov, - upravljanje s časom in nalogami, - upravljanje s knjižnično zbirko, - videoprodukcija. 2. Nadaljevanje izobraževanj: - (ne)formalna biblioterapija, - 3D-tiskanje, - Canva – spletno orodje za grafično oblikovanje, - COBISS – orodje za izvoz podatkov, - delavnice na temo pisanja (različni tipi besedil, lektorska vprašanja), - delo na izposoji, - Excel 2019, - GoogleMaps, - izobraževanje mentorjev za bibliotekarski izpit, - knjigoveštvo za hitro in enostavno popravilo knjig v knjižnici, - napredovanja v bibliotekarstvu, - obdelava fotografij, - organizacija velikega dogodka v knjižnici,

	- predstavitev založniških programov, - priprava pisnih objav, - računalniška animacija, - ranljive skupine, - risanje figur s 3D-pisalom, - strategije iskanja knjižnega gradiva, - strategije iskanja neknjižnega gradiva, - svetovanje za branje, - varnost na spletu, - verodostojnost virov, - vodenje bralnih skupin, - Windows 10, - zdravje na delovnem mestu. V sodelovanju s Sekcijo za potujoče knjižnice pri ZBDS bomo pripravili Festival bibliobusov in mednarodno posvetovanje z naslovom »Potujoča knjižnica in knjižnični prostor«. V okviru promocije družinskega branja Ciciuhec bomo organizirali strokovna predavanja za mentorje družinskega branja: vzgojitelje v vzgojno-izobraževalnih zavodih, mladinske knjižničarje v splošnih knjižnicah in starše predšolskih otrok (Predstavitev knjižnih novosti za otroke in Tematske usmeritve in oblike motiviranja za branje ob novih knjigah za otroke).
Pričakovani rezultati rednega dela kompetenčnega centra	- Celovita in sistematična ponudba izobraževalnih vsebin, relevantnih za delo v knjižnicah. - Celostni strokovni razvoj zaposlenih v knjižnicah. - Bolj kakovostno delo slovenskih knjižničarjev. - Primerljiv obseg strokovnega znanja v splošnih knjižnicah. - Izboljšanje ravni pismenosti med knjižničarji in posledično med uporabniki. - Priprava in izvedba skupnih projektov. - Uveljavitev Učnega centra MKL kot ponudnika izobraževanj za delo v splošnih knjižnicah na nacionalni in mednarodni ravni. - Vzpostavljanje izobraževanja kot motivacijskega orodja za delo zaposlenih. - Nove oblike sodelovanja in partnerstev z drugimi organizacijami in posamezniki.
Način izvedbe	V sodelovanju z zunanjimi izvajalci bomo v okviru Učnega centra MKL pripravili izobraževalne sklope, posebej prilagojene slovenskim splošnim knjižnicam. Del izobraževanj, pri katerih vsebina in način dela to dopuščata, bomo organizirali v hibridni ali virtualni obliki in z vnaprej pripravljenimi posnetki.
Nadzor nad kakovostjo izvedbe	Kakovost izvedenih izobraževanj redno spremljamo s pomočjo evalvacijskih vprašalnikov, ki jih izpolnijo udeleženci. Po pričetku delovanja Učnega centra MKL kot kompetenčnega centra načrtujemo tudi izvajanje rednih analiz in zbiranj mnenj knjižničarjev z anketnimi vprašalniki ter drugimi oblikami raziskovalnih metod, za pravočasno zaznavanje strokovnih trendov in potreb, pri tem pa se bomo usklajevali tudi z drugimi deležniki na področju izobraževanja knjižničarjev in druge strokovne javnosti.
Pričakovani pozitivni učinki na razvoj knjižnične dejavnosti	Pridobivanje novih in posodobitev obstoječih znanj izboljšuje kompetence vsakega posameznega knjižničarja in celotne knjižnice ter s tem omogoča poglobljeno strokovno in učinkovito delovanje ter razvoj splošnih knjižnic, da bodo lahko služile svoji lokalni skupnosti in odgovarjale na vse vrste izzivov. Učni center MKL je v prvi vrsti namenjen izobraževanju in usposabljanju za delo v splošnih knjižnicah, s svojim delovanjem pa dopolnjuje izobraževalne programe NUK-a, IZUM-a in ZBDS. Knjižnice bodo odgovorile na nove izzive pri delovanju in razvoju z ustrezneje usposobljenimi zaposlenimi, ki se dodatno izobražujejo in z lastnim zgledom podpirajo procese vseživljenjskega učenja v družbi. Z

	novimi znanji in njihovim pretokom med zaposlenimi se bodo knjižnice razvijale na področju zadovoljevanja potreb uporabnikov kot tudi na področju doseganja zadovoljstva zaposlenih. Učni center MKL bo kot kompetenčni center podpiral vlogo območnih knjižnic (OOK) pri nadaljnjem razvoju splošnih knjižnic, poseben poudarek bo namenjal pripravi programov za zaposlene v OOK za nova znanja in kompetence ter jih usklajeval in načrtoval z njimi. S svojim konceptom in programom izobraževanj na nacionalni ravni podpira izobraževanje in posledično učinkovito in kakovostno delo slovenskih (splošnih) knjižničarjev. Potrebe po izobraževanjih na nacionalnem nivoju spremljamo in usklajujemo prek redne evalvacije izobraževanj.
Dostopnost rezultatov	Učni center ima javno objavljene smernice za svoje delovanje (https://www.mklj.si/wp-content/uploads/2021/04/ Model_stalnega_strokovnega_izpopolnjevanja_zaposlenih_v_MKL.pdf), posnetki izobraževanj in strokovnih dogodkov so objavljeni na YouTube profilu MKL (https://www.youtube.com/user/MestnaKnjiznicaLJ).

Načrtovane oblike predstavitve rezultatov	Diseminacijo rezultatov Učnega centra MKL izvajamo na lokalni, regionalni, nacionalni in mednarodni ravni, tako za strokovno javnost na področju bibliotekarstva kot tudi izobraževanja odraslih ter tudi za splošno zainteresirano javnost.
	Regionalna raven
	- Predstavitve na delovnih srečanjih splošnih knjižnic Osrednjeslovenskega območja v okviru izvajanja posebnih nalog OOK, pisno obveščanje o aktivnostih Učnega centra MKL.
	- Neposredni pogovori in sodelovanja z zunanjimi sodelavci, s katerimi sodelujemo pri različnih projektih s področja izobraževanja (CDI Univerzum, Center za izobraževanje Ljubljana – Cene Štupar, Mestna občina Ljubljana, Oddelek za kulturo, Javna agencija za knjigo, različna društva ipd.).
	Nacionalna raven
	- Pisni prispevki v obliki člankov, poročil, predstavitev, vabil ipd. v naslednjih medijih:
	  ○ revija Knjižnica,
	  ○ Knjižničarske novice,
	  ○ spletna stran slovenskih splošnih knjižnic, http://www.knjiznice.si,
	  ○ spletna stran MKL, http://www.mklj.si,
	  ○ družbena omrežja MKL (Facebook, Twitter, Pinterest),
	  ○ EPALE: osrednja spletna platforma za področje izobraževanja odraslih v Evropi, https://epale.ec.europa.eu/sl,
	  ○ e-Novičke Andragoškega centra Slovenije, https://www.acs.si/projekti/druge-dejavnosti/enovicke-acs/.
	- Katalog izobraževanj Učnega centra MKL – objava na spletni strani, pošiljanje po mailu direktorjem slovenskih splošnih knjižnic, objava na družbenih omrežjih.
	- Objava posnetkov izobraževanj in strokovnih dogodkov na YouTube profilu MKL.
	- Prispevki zaposlenih na strokovnih srečanjih v Sloveniji.
	- Posredovanje rezultatov kulturnim in izobraževalnim organizacijam in preko članstva v različnih strokovnih telesih in združenjih vpliv na politike izobraževanja.
	- Predstavitve študentom bibliotekarstva in andragogike na študijski praksi.
	Mednarodna raven
	- Organizacija bienalnega mednarodnega posvetovanja Knjižnica, srce mesta.
	- Prispevki zaposlenih na strokovnih srečanjih v tujini.
	- Prispevki na spletni strani NAPLE Sister Libraries, https://www.naplesisterlibraries.org/.

	- Predstavitve partnerjem, s katerimi sodelujemo v mednarodnih projektih. - Predstavitve v okviru mednarodnih študijskih obiskov in mobilnosti zaposlenih.

Poudarki dela kompetenčnega centra v letu 2023

Na podlagi analize potreb slovenskih splošnih knjižnic smo se odločili, da v letu 2024 organiziramo kompleksnejša izobraževanja z naslednjih področij: raziskovanje in pisanje, različne ciljne skupine uporabnikov, digitalna znanja, motivacija in odnos do dela, predstavitev prosto dostopnih arhivov in pripomočkov. Pri tem bodo sodelovali uveljavljeni izvajalci iz različnih institucij, predvsem strokovnjaki iz slovenskih splošnih knjižnic in drugih kulturnih ustanov.
V sodelovanju s Sekcijo za potujoče knjižnice pri ZBDS bomo pripravili Festival bibliobusov in mednarodno posvetovanje z naslovom »Potujoča knjižnica in knjižnični prostor«.
V sodelovanju z relevantnimi deležniki bomo koordinirali študijske obiske knjižničarjev iz slovenskih splošnih knjižnic.
Usklajevanje programa dela in nabora izobraževanj z vsemi deležniki na področju strokovnega izpopolnjevanja knjižničarjev in druge strokovne javnosti (IZUM, Združenje splošnih knjižnic, ZBDS, NUK, FF UL idr.), ki bodo v skladu s strateškimi usmeritvami slovenskih splošnih knjižnic na nacionalnem nivoju spremljali in usklajevali potrebe po izobraževanjih.
V okviru Akreditacije Erasmus za splošno izobraževanje odraslih bomo spodbujali mednarodno sodelovanje s pomočjo mobilnosti zaposlenih in mobilnosti uporabnikov. V letu 2024 bo to najbolj intenzivno v okviru programa Erasmus+, Ključni ukrep 1, Učna mobilnost posameznikov v izobraževanju odraslih. Za področje mobilnosti zaposlenih načrtujemo nekajdnevne mobilnosti več zaposlenih v obliki sledenja na delovnem mestu. Mobilnosti so namenjene strokovnemu in osebnemu razvoju zaposlenih. Zaposleni bodo obiskali partnerske organizacije, ki imajo ustrezne izkušnje in znanja. Za področje mobilnosti uporabnikov načrtujemo mobilnost vsaj ene skupine uporabnikov. Mobilnosti so namenjene krepitvi strokovnih kompetenc zaposlenih in osebnemu razvoju uporabnikov. Izvajali bomo vsebinske, jezikovne, kulturne in organizacijske priprave za mobilnost, evalvacijo ter ustrezne aktivnosti za promocijo mobilnosti in razširjanje rezultatov. Sodelovali bomo tudi pri aktivnostih, ki jih organizira nacionalna agencija, kot so srečanja pogodbenikov, sprotno spremljanje in evalvacija, izobraževanja za pripravo končnih poročil in uporaba relevantnih orodij. Poročali bomo o izvedenih dejavnostih in pripravili prijavo za pridobitev sredstev za naslednji krog mobilnosti. Nadaljevali bomo tudi z razširjanjem in uporabo rezultatov mobilnosti zaposlenih, ki so bile izvedene v 2023. Svoje izkušnje s pripravo, organizacijo in izvedbo mobilnosti zaposlenih in uporabnikov bomo delili z vsemi slovenskimi splošnimi knjižnicami.
Mednarodno sodelovanje bomo še širili in poglabljali kot partner v projektu Setting up a Reading Motivator in the Digital Age v programu Erasmus+, KA220-SCH – Sodelovalna partnerstva na področju splošnega šolskega izobraževanja. Projekt je namenjen vpeljavi novih pristopov pedagogike branja za užitek v osnovne šole. O rezultatih bomo sproti obveščali vse splošne knjižnice, ki bodo naše izkušnje lahko uporabile pri delu z mladimi bralci.
Sodelovali bomo tudi pri projektu ECS – Libraries and Citizen Science v programu Obzorje Evropa. Projekt koordinira organizacija Public Libraries 2030. Namenjen je razvijanju učnih modulov na temo uvajanja aktivnosti s področja občanske znanosti v splošnih knjižnicah ter s tem povezovanja splošnih knjižnic in občanske znanosti. Sodelovali bomo v fokusnih skupinah za ugotavljanje potreb splošnih knjižnic, testirali učne module in pripravljali aktivnosti povezane z občansko znanostjo v knjižnici. Pri pripravi aktivnosti se bomo osredotočili na ranljive ciljne skupine (mladi, starejši, tujci), s čimer želimo spodbuditi tudi njihovo sodelovanje pri projektih občanske znanosti.
Mednarodno sodelovanje bomo širili tudi s prijavo, oblikovanjem in izvajanjem programov mobilnosti za tuje študente ter knjižničarje.
Pričakujemo rezultate dveh mednarodnih projektov, ki smo jih na razpis prijavili v letu 2023. To sta Centers Of Librarianship Innovation – COLibri, v okviru programa ERASMUS+ Partnership for Excellence – Centres of Vocational Excellence (COVE) in PLEASE - Public Libraries in Europe Activating Social Engagement, v okviru CERV-2023-CITIZENS-CIV, Citizens' engagement and participation. Vsebinsko vključujeta tudi izobraževanje zaposlenih in v primeru odobritve financiranja bo Učni center sodeloval pri izvajanju aktivnosti teh projektov.

Naziv	**Kompetenčni center za področje mladinskega knjižničarstva**
Izvajalec	Pionirska – Kompetenčni center za mladinsko književnost in knjižničarstvo (v nadaljevanju Pionirska)
Pridobljen status kompetenčnega centra	Komisija za kompetenčne centre pri Združenju splošnih knjižnic je 6. 12. 2021 Pionirski podelila status kompetenčnega centra za diseminacijo rezultatov strokovnega in raziskovalnega dela na področju mladinskega knjižničarstva in promocije branja, izmenjavo znanj in strokovnih pogledov mladinskega knjižničarstva z drugimi sorodnimi področji in skupen razvoj bibliopedagoških aktivnosti.
Partnerji	Pri svojem delu, zlasti pa v zvezi s Priročnikom za branje kakovostnih mladinskih knjig, Pionirska sodeluje in se povezuje z različnimi partnerskimi ustanovami, pa tudi posamezniki: - vključevanje zunanjih sodelavcev, prepoznavnih strokovnjakov s področja mladinske književnosti, knjižničarstva in promocije branja, v delo strokovnega odbora Priročnika za branje kakovostnih knjig, in drugih strokovnjakov za pregled posameznih knjižnih področij, npr. oblikovanje, ilustracije, prevodi in druga strokovna področja; - v letu 2021 je bila vzpostavljena povezava z Zvezo bibliotekarskih društev (ZBDS) in podpisan sporazum o skupnem vsakoletnem podeljevanju priznanj zlata hruška; - sodelovanje s šolskimi in splošnimi knjižnicami, vrtci, šolami po Sloveniji in v tujini pri širjenju promocije kakovostne mladinske knjige, zlatih hrušk; - sodelovanje v bralnospodbujevalnih akcijah s Slovensko sekcijo IBBY in drugimi akterji s področja promocije branja in bralne kulture; - medresorsko sodelovanje (Ministrstvo za kulturo, MVI, z drugimi ministrstvi, Kulturni bazar); - sodelovanje z Društvom Bralna značka Slovenije – ZPMS; - s Cankarjevim domom (Kulturni bazar); - z RTV Slovenija – ob programih za mlade, Male sive celice (Prebrane zlate hruške); - s knjižnimi založniki in knjigotržci pri GZS ter Organizacijskim odborom Slovenskega knjižnega sejma; - sodelovanje s Knjigarno Konzorcij ob tradicionalni razstavi zlatih hrušk v izložbi knjigarne, ki jo vsako leto pripravi prepoznaven slovenski ilustrator, in pri dogodkih v Knjigarni Konzorcij v mesecu januarju (Mesec zlatih hrušk) ter pri prodajni razstavi Bologna po Bologni; - Andragoški center Slovenije (sodelovanje na področju bralne pismenosti); - Bralno društvo Slovenije (Strokovne srede, posvetovanja); - Javna agencija za knjigo RS (projekt Rastem s knjigo, priprava gradiv za nacionalno raven); - Kinodvor Ljubljana (sodelovanje pri Priročniku, Strokovnih sredah, Kinodvor priporoča); - sodelovanje z zlatimi založniki, prejemniki znaka in/ali priznanja zlata hruška; - MOL, Oddelek za kulturo (sodelovanje v projektu Ljubljana bere); - redni prispevki v revijah: Bukla, Otrok in knjiga idr.; - Filozofska fakulteta; - Vodnikova domačija; - v primeru odobritve projekta G-BOOK 3 s strani EU: ARGO, University of Bologna, University Library »Livres au Trésor« and the Research Centre »Pléiade« of the University Sorbonne Paris Nord, University of Vigo, School of English – Dublin City University, Regional Public Library »Petko Rachev Slaveikov«, ter 1–3 novi partnerji.

Namen kompetenčnega centra	Pionirska je s svojim strokovnim delom dokazala, da je sposobna izvajati vse naloge, ki izhajajo iz statusa kompetenčnega centra. Leta 1963 je od NUK dobila naloge republiške matične službe za javne pionirske in šolske knjižnice. To funkcijo je opravljala do leta 1985, ko je prišlo do upravnih sprememb, ki so vplivale tudi na formalno delitev nalog v knjižničarstvu. Kljub temu je Pionirska nadaljevala s tovrstnim delom in ga nadgradila. Danes se Pionirska povezuje domala z vsemi ustanovami s področja bralne kulture in bralne pismenosti na Slovenskem, pa tudi z drugimi kulturnimi ustanovami, s katerimi sodeluje pri različnih projektih, kjer se srečujejo otroci in knjige. Pionirska, edina v Sloveniji in ena redkih v Evropi in svetu, izvaja celoletno vrednotenje mladinske poučne in leposlovne knjige za mladino, rezultate svojega dela pa javnosti vsako leto predstavi v podrobnem pregledu, ki ga objavi v Priročniku za branje kakovostnih mladinskih knjig. Redno pripravlja izobraževanja (Strokovne srede) in simpozije za strokovno in laično javnost za področje mladinskega knjižničarstva in mladinske literature. Aktivnosti Pionirske, ki so namenjene slovenskim splošnim in šolskim knjižnicam: Od leta 2010 dalje Pionirska vsako leto zaključi vrednotenje mladinskih knjig s Praznikom zlatih hrušk na Slovenskem knjižnem sejmu, kjer podeli znake za kakovost (zlata hruška) in priznanja zlata hruška v štirih kategorijah najboljšim slovenskim založnikom. https://www.mklj.si/Pionirska/zlate-hruske/ https://www.mklj.si/Pionirska/zlate-hruske/praznik-zlatih-hrusk/ Od leta 2012 dalje na spletni strani Mestne knjižnice Ljubljana omogoča pregled sprotnega vrednotenja novo izdanih knjig z iskalnikom Knjigometer. https://www.mklj.si/Pionirska/knjigometer/ Je pobudnica iskanja novih praktičnih rešitev in teoretičnih razmišljanj o vlogi postavitve leposlovnega gradiva, ki jo je, po bralnih perspektivah, realizirala leta 2010. Z njo je preusmerila vlogo postavitve knjižničnega gradiva iz namembnosti za določeno starostno obdobje v sporočilnost. https://www.mklj.si/wp-content/uploads/2021/04/Pionirska-shema-postavitve.pdf Ob 2. aprilu, mednarodnem dnevu knjig za otroke, že več let pripravlja bralnospodbujevalne akcije skupaj s Slovensko sekcijo IBBY, ki je hkrati tudi promocija zlatih hrušk oziroma kakovostnega branja. https://www.mklj.si/novice/bralnospodbujevalna-akcija-2021/ https://www.mklj.si/wp-content/uploads/2022/02/knjizica-koncna-1.pdf https://www.mklj.si/novice/literarni-in-likovni-natecaj/ https://www.mklj.si/novice/bralnospodbujevalna-akcija-2023/ https://www.mklj.si/wp-content/uploads/2023/03/natecaj_vabilo_jaz-sem-knjiga-1.pdf Prispeva številne tematske sezname in e-gradiva v medresorskih sodelovanjih (Ministrstvo za kulturo in druga ministrstva), predstavljenih na Kulturnem bazarju, ki so hkrati tudi promocija kakovostnega branja in zlatih hrušk. https://kulturnibazar.si/wp-content/uploads/2022/08/Izbor-literature-hrana-in-prehrana_avgust-2022-1.pdf https://kulturnibazar.si/wp-content/uploads/2021/09/ETS_2021_-sport-in-gibanje_-izbor-literature_2022_fin.pdf

	https://kulturnibazar.si/wp-content/uploads/2023/07/Izbor-literature-hrana-in-prehrana-prenovljen-2023.pdf https://kulturnibazar.si/wp-content/uploads/2023/09/ETS_2023_-sport-in-gibanje_-izbor-literature_2023_pdf.pdf https://kulturnibazar.si/wp-content/uploads/2021/06/Trajnostni-razvoj_literatura_2021.pdf https://www.dobertekslovenija.si/wp-content/uploads/2019/02/Skozi-umetnost-o-zdravju.pdf Pri vrednotenju neknjižnega gradiva v knjižnicah, in sicer igranih, risanih, dokumentarnih filmov za otroke in mlade, se je Pionirski pridružil tudi Kinodvor, s sloganom: Kinodvor priporoča. https://www.kinodvor.org/kinobalon-seznam-priporocenih-dvdjev/ https://kulturnibazar.si/wp-content/uploads/2020/10/Enaki-v-razli%C4%8Dnosti-_strokovna-literatura_kon%C4%8Dna.pdf
Opredelitev ciljne skupine uporabnikov	Pionirska izvaja svojo dejavnost za: - mladinske in šolske knjižničarje, - vzgojitelje, učitelje, mentorje, študente, - strokovnjake s področja mladinske književnosti in drugih sorodnih področij, - avtorje, - založnike, - urednike, - knjigotržce, - različne ustanove in posameznike, ki svoje delo profesionalno povezujejo s področjem knjige, bralno kulturo in pismenostjo, - starše.
Pričakovani splošni cilji	Pionirska je uveljavljen kulturno-informacijski člen, ki povezuje mladinske oddelke splošnih knjižnic, šolske knjižnice, avtorje, založnike, urednike, knjigotržce ter različne ustanove in posameznike, ki svoje delo profesionalno povezujejo s področjem knjige, bralno kulturo in pismenostjo. Laični in strokovni javnosti posreduje celostne informacije o mladinski literaturi in mladinskem knjižničarstvu in ob tem izpostavlja vidik vrednotenja in promoviranja kakovostne knjige za otroke in mlade.
Pričakovani izvedbeni cilji v letu 2024	Dopolnjevanje Knjigometra, seznama naslovov iz tekoče knjižne produkcije leta, ki jih priporočamo za umestitev v knjižnično zbirko. Posodabljamo ga dvakrat na mesec. S Knjigometrom knjižnicam pomagamo pri odločitvah o nabavi knjig za svojo zbirko, širša javnost pa pridobi informacije o najnovejšem kakovostnem branju. Dostopen je na spletni strani knjižnice. Izdaja publikacije *Zlate hruške za vse* (slovenska in angleška verzija) za potrebe knjižnega sejma v Bologni 2024. Priprava vloge za nadaljevanje mednarodnega projekta G-BOOK 2 (G-BOOK 3).
Načrtovane aktivnosti v letu 2024	Koledar Strokovnih sred v letu 2024: 10. januar — Mesec zlatih hrušk, predstavitev knjig, prejemnic priznanj zlata hruška 2023 13. marec — Simpozij: Knjižne serije v fokusu 15. maj — Predstavitev novejše mladinske knjižne produkcije in izbranih projektov s področja bralne kulture (MKL in izven) 11. september — Sveža bera zlatih hrušk 9. oktober — Predstavitev nacionalnega projekta JAK Rastem s knjigo za OŠ in SŠ 13. november — Predstavitev Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig 2024

	V novembru načrtujemo izid Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig 2024 (pregled produkcije iz leta 2023). Priprava Priročnika bo temeljila na celoletnem rednem delu strokovnega odbora Priročnika in posvetovanjih z vabljenimi strokovnjaki. Zlate hruške so knjižničarsko vrednotenje knjig za otroke in mlade. Z znakom za kakovost označujemo izbor odličnih knjig za promocijo dobrega branja. S priznanji zlata hruška, ki jih podeljujemo v štirih kategorijah, pa nagrajujemo in spodbujamo odličnost založniškega dela. Pri podelitvi priznanj zlata hruška bomo partnersko sodelovali z Zvezo bibliotekarskih društev Slovenije. Zlate hruške, ki imajo v skladu s sprejeto nacionalno strategijo razvijanja bralne pismenosti velik potencial, so s Priročnikom za branje kakovostnih mladinskih knjig tudi sprejete v šolski kurikulum kot priporočilo učiteljem (Dopolnjen učni načrt za slovenščino iz leta 2018), nagrajene knjige bomo promovirali na spletni strani MKL. Prizadevali si bomo, da bi še v večji meri (tudi s pomočjo družbenih omrežij in drugih komunikacijskih kanalov) dosegle starše, strokovnjake, vzgojitelje in učitelje, da bi z otroki in mladimi prebirali knjige, dobitnice znaka zlata hruška. Bibliografske zapise v katalogu COBISS bomo letno dopolnjevali s podatki o nagradah – priznanje zlata hruška oz. znak za kakovost zlata hruška. Praznik zlatih hrušk načrtujemo novembra 2024, na 40. Slovenskem knjižnem sejmu, s predstavitvijo založb in knjig, ki so prejele znak za kakovost zlata hruška, ter s podelitvijo priznanj zlata hruška. Javnost bomo o zlatih hruškah informirali s promocijskim gradivom (plakati, zgibanke, nalepke). V januarju 2024 načrtujemo že utečeno sodelovanje s Knjigarno Konzorcij, z razstavo knjig, prejemnic znaka in priznanj zlata hruška (izložba knjigarne, delo enega od prepoznavnih slovenskih ilustratorjev) in s prireditvami v Mesecu zlatih hrušk za otroke, mladostnike in odrasle, tudi z januarsko Strokovno sredo, na kateri bomo predstavili dobitnike priznanj zlata hruška 2023. Ob 2. aprilu bomo s Slovensko sekcijo IBBY in z drugimi partnerji pripravili bralno spodbujevalno akcijo za promocijo branja kakovostnih knjig, zlatih hrušk, glede na tematiko, ob poslanici za 2. april. Velika promocija strokovnega dela MKL Pionirske bo sodelovanje na strokovni konferenci v okviru Knjižnega sejma v splošni knjižnici v Bologni s slovenskimi deležniki s področja bralne kulture in priprava razstave v njenih prostorih (10. april, Biblioteca Salaborsa). Priprava 31. Bologne po Bologni, razstave kakovostnih knjig za otroke, v sodelovanju s Knjigarno Konzorcij in Slovensko sekcijo IBBY (dogovori še potekajo). Sodelovali bomo pri NMSB 2024, EU tednu mobilnosti, EU tednu športa, nacionalnem projektu #športajmoinberimo, ABC bralne pismenosti, Kulturnem bazarju idr. Pripravili bomo spremno gradivo za nacionalni projekt Rastem s knjigo za OŠ in SŠ v šolskem letu 2024/25 ter tematske sezname za Festival Bobri, RTV Slovenija (Kriškraš, Male sive celice), Lutkovno gledališče Ljubljana, muzeje in druge uporabnike. Redno sodelovanje in povezovanje pri različnih aktivnostih z mladinskimi oddelki ostalih knjižnic znotraj mreže MKL in Centrom za koordinacijo storitev MKL. Izvedba različnih izobraževanj za mladinske knjižničarje MKL in izven: - v okviru projekta Ciciuhec (januar) - v okviru mednarodnega projekta Bralni motivatorji v digitalni dobi: novi pristopi zapeljevanja v branje v osnovni šoli (predvidoma april) - predstavitev dela Pionirske študentom zainteresiranih študijskih smeri ter MKL partnerjem na izmenjavah, tujim gostom …

	Občasna klasifikacija in vsebinska obdelava leposlovja in poučnih knjig za otroke in mlade za potrebe MKL ter redna dodatna vsebinska obdelava za potrebe Priročnika. Vsakodnevno pregledovanje novega mladinskega gradiva, na podlagi katerega izberemo naslov za arhiv Pionirske in skupaj z mladinskim oddelkom določimo število izvodov za KOŽ, kar je tudi pomoč nabavni službi pri nabavi za ostale mladinske oddelke MKL. Mentorstvo študentom pri pripravi seminarskih oz. zaključnih nalog in pri študijski praksi. Dopolnjevanje arhiva slovenske mladinske produkcije za študijske namene in razvoj promocije branja, bralne kulture in informacijske pismenosti pri mladih v Pionirski.
Pričakovani rezultati rednega dela kompetenčnega centra	- Z diseminacijo rezultatov strokovnega in raziskovalnega dela na področju mladinskega knjižničarstva in promocije branja (bralna pismenost, bralna kultura, družinska pismenost) doseči vse slovenske splošne in šolske knjižnice. - Uveljavitev strokovnih priporočil na področju branja v vzgojnih in izobraževalnih ustanovah (učitelji, vzgojitelji, mentorji). - Uveljavitev zlatih hrušk kot kriterija za kvalitetno branje na nacionalnem nivoju. - DS za zlate hruške, v katero so aktivno vključeni mladinski knjižničarji MKL: cilj je okrepiti promocijo zlatih hrušk po vseh oddelkih, razviti nove bibliopedagoške oblike dela, postopoma motivirane posameznike vključiti tudi v strokovni odbor Priročnika. - Povečanje vpliva na založniško produkcijo knjig za otroke in mladino. - Vzpostavitev novih oblik sodelovanja in partnerstev s knjižnicami in drugimi deležniki na področju knjige in branja. - Vključitev Pionirske kot kompetenčnega centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo v nacionalne in mednarodne projekte ter diseminacija rezultatov projektov v slovenskem prostoru. - Priprava projektov pridobivanja in vzgoje novih bralcev za splošne in šolske knjižnice na nacionalnem nivoju. - Izvedba programov izobraževanja za splošne in šolske knjižničarje, učitelje, vzgojitelje, mentorje in drugo zainteresirano javnost v okviru sodelovanja z ustanovami s področja bralne kulture (predavanja, delavnice, okrogle mize, predstavitve): Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, Bralno društvo Slovenije, Mariborska knjižnica, Kulturni bazar idr. - Dolgoročna vizija: Raziskovalno delo na področju mladinskega knjižničarstva, vključno s pripravo anket in drugih merjenj ter izdelavo strokovnih smernic (npr. analiza nove postavitve leposlovja po bralnih perspektivah v sodelovanju z mrežo knjižnic MKL).
Način izvedbe	V sodelovanju s strokovnimi službami in KMO-ji MKL ter z zunanjimi izvajalci bomo pripravili izobraževalne sklope, posebej prilagojene slovenskim splošnim knjižnicam. Strokovne srede bomo po potrebi organizirali v hibridni ali virtualni obliki in z vnaprej pripravljenimi posnetki. Vodenje delovnih skupin in aktivnosti s strokovnim povezovanjem različnih akterjev, ki delujejo na relaciji otrok in knjiga. Osnova za strokovno delo sta še arhiv slovenske in v slovenščino prevedene mladinske literature in arhiv slovenske mladinske periodike ter interna zbirka katalogov in referenc ter zbirka strokovne literature s področja mladinske književnosti in knjižničarstva.
Nadzor nad kakovostjo izvedbe	Kakovost izvedenih izobraževanj redno spremljamo s pomočjo evalvacijskih vprašalnikov, ki jih izpolnijo udeleženci.
Pričakovani pozitivni učinki na razvoj knjižnične dejavnosti	Pionirska si bo prizadevala za izmenjavo znanj in strokovnih pogledov mladinskega knjižničarstva z drugimi sorodnimi področji doma in v tujini, s svojim delovanjem bo prispevala k razvoju bibliotekarske

	stroke, bralne kulture in pismenosti, pa tudi kulturne vzgoje na Slovenskem. V letu 2024 bo še bolj prisotna v mednarodnem prostoru s promocijo svojih uspešnih strokovnih praks. Skrbeli bomo za diseminacijo rezultatov strokovnega in raziskovalnega dela na področju mladinskega knjižničarstva in promocije branja, izmenjavo znanj in strokovnih pogledov mladinskega knjižničarstva z drugimi sorodnimi področji in skupen razvoj bibliopedagoških aktivnosti.
Dostopnost rezultatov	Uporabnikom na širšem območju omogočamo: - Specializirano knjižnično zbirko z arhivom, ki vsebuje mladinske knjige v slovenskem jeziku, (izvirne slovenske mladinske knjige in prevodi), slovensko mladinsko periodiko, slovenske mladinske knjige, prevedene v tuje jezike, najboljše slikanice v različnih tujih jezikih in raznolike primere starejših nekakovostnih priredb (likovnih in literarnih) znanih literarnih tekstov. - Pionirska izda Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig, kjer so dostopni rezultati celoletnega dela s produkcijo prejšnjega koledarskega leta. - Spletni arhiv Priročnikov za branje kakovostnih mladinskih knjig: https://www.mklj.si/pionirska/prirocnik. - Spletni arhiv zlatih hrušk z iskalnikom kakovostnih mladinskih knjig: www.mklj.si/Pionirska/zlate-hruske/. - Spletni pregled sprotnega vrednotenja novo izdanih knjig z iskalnikom Knjigometer: www.mklj.si/Pionirska/knjigometer/. - Strokovno gradivo v študijskem oddelku
Načrtovane oblike predstavitve rezultatov	Največja promocija Pionirske je raznoliko in obsežno strokovno delo in sodelovanje z različnimi ustanovami s področja bralne kulture in bralne pismenosti, pa tudi z drugimi kulturnimi ustanovami, povezanimi z otroki in knjigami, ter z ustanovami z drugih področij znanosti, s katerimi se povezuje na področju leposlovnih in poučnih knjig za otroke in mlade. S svojo dejavnostjo se navezuje in približuje ciljem slovenske nacionalne strategije razvijanja bralne kulture in bralne pismenosti in je tudi sodelovala pri njenem nastajanju. Vse dejavnosti Pionirske, zlasti Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig, Strokovne srede ter bralnospodbujevalne akcije, promocija zlatih hrušk, tematski seznami v medresorskem povezovanju, so medijsko odmevne in podprte. O njih informiramo javnost na spletni strani MKL (podstran Pionirska: www.mklj.si/Pionirska/), v arhivu Strokovnih sred hranimo gradiva, posnetke Strokovnih sred, slike in povzetke predavanj. Javnost informiramo o svojem delu (Priročnik, Strokovne srede, bralno spodbujevalne akcije idr.) v strokovnih glasilih (Otrok in knjiga, Knjižnica, Šolska knjižnica, Knjižničarske novice, SeM@FoR), na Zbornici knjižnih založnikov in knjigotržcev GZS, v Društvu slovenskih založnikov, na spletnih straneh JAK RS, Bralnega društva Slovenije, Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS, Kulturnega bazarja, Slovenske sekcije IBBY, Andragoškega centra Slovenije (Družinska pismenost), na portalu Knjižnice. si, NMSB, NIJZ, na portalu Dober tek, Slovenija!, spletni strani Olimpijskega komiteja Slovenije, pa tudi preko strokovnega dela DS območnih koordinatorjev za spodbujanje bralne pismenosti. Pionirska slovenske šolske in splošne knjižnice ter javnost mesečno obvešča o programu svojega izobraževanja Strokovnih sred z elektronsko pošto. Poleg tiskane izdaje Priročnika natisnemo tudi plakate zlata hruška ter zgibanko Seznam odličnih mladinskih knjig (zlatih hrušk) in drugo promocijsko gradivo za bralnospodbujevalne akcije. Zgibanke delimo šolskim in splošnim knjižnicam in ob pomembnejših dogodkih.

	O svojem delu Pionirska obvešča tudi lokalno skupnost, ustanovitelje in financerje (Ministrstvo za kulturo, Javna agencija za knjigo, Mestna občina Ljubljana).

Poudarki dela kompetenčnega centra v letu 2024

Organizacija in izvedba 52. in 53. sezone Strokovnih sred, rednih izobraževanj mladinskih in šolskih knjižničarjev, ki se bo, poleg rednih tem (Sveža bera zlatih hrušk, Predstavitev nacionalnega projekta JAK RS Rastem s knjigo OŠ in SŠ, Priročnik 2024), v izobraževalnem delu posvetila temam, kot so: Mesec zlatih hrušk – razstava in gostovanje v Knjigarni Konzorcij; Pogovor z dobitniki priznanj zlata hruška 2023, sodelovanje s Slovensko sekcijo IBBY v bralnospodbujevalni akciji ob 2. aprilu, nadaljevala se bo z osrednjim simpozijem na temo knjižnih serij in se v maju zaključila s predstavitvijo novejše mladinske knjižne produkcije in izbranih projektov s področja bralne kulture (MKL in izven).
Izid Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig 2024, s pregledom produkcije iz leta 2023.
Redno in sprotno vrednotenje najnovejše knjižne produkcije knjig za otroke in mlade ter objavljanje kakovostnih knjig na Knjigometru.
Priprava, vodenje postopkov, evalvacija in skupna podelitev znaka in priznanj zlata hruška z Zvezo bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS).
DS za promocijo zlatih hrušk: vključevanje in izobraževanje zainteresiranih zaposlenih v MKL v razvojni in promocijski proces zlatih hrušk.
Dopolnjevanje arhiva slovenske mladinske produkcije za študijske namene in razvoj promocije branja, bralne kulture in informacijske pismenosti pri mladih v Pionirski.
Vključevanje v mednarodne projekte, ki podpirajo delovanje kompetenčnega centra; Pionirska je bila nosilka projekta G-BOOK 2 – European teens as readers and creators in gender–positive narratives, v okviru programa EU Ustvarjalna Evropa, ki se je zaključil poleti 2023. V letu 2024 se bo pripravljala na ponovno sodelovanje pri njegovem nadaljevanju G-BOOK 3, torej: priprava vloge v sodelovanju s partnerji, kick-off sestanek, začetne aktivnosti – posodobitev bibliografije za starostno skupino 15–18 let.
Kakovostno slovensko mladinsko knjigo (zlato hruško) si bomo prizadevali predstaviti tudi v mednarodnem prostoru in razvijati strokovne poglede v dialogu z mednarodnimi ustanovami s področja vrednotenja literature za mladino, bralne kulture in bralne pismenosti. Za to bo priložnost v aprilu 2024 na knjižnem sejmu v Bologni in na strokovni konferenci v splošni knjižnici v Bologni (Biblioteca Salaborsa) in tudi pri pripravi razstave v njenih prostorih.
Izdaja publikacije *Zlate hruške za vse* (slovenska in angleška verzija) za potrebe knjižnega sejma v Bologni 2024.

PRILOGA 4: ŠTEVILO KULTURNIH PRIREDITEV IN IZOBRAŽEVANJ

Število predvidenih **kulturnih prireditev za odrasle** po posameznih knjižnicah v mreži MKL

Dogodek	Krajevna knjižnica	Število prireditev
Bralna skupina	**Knjižnica Bežigrad**	18
	Knjižnica Jurij Vega	4
	Knjižnica Jožeta Mazovca	16
	Knjižnica Zalog	10
	Knjižnica Otona Župančiča	60
	Knjižnica Prežihov Voranc	10
	Knjižnica Grba	10
	Knjižnica Škofljica	9
	Knjižnica Frana Levstika	5
	Knjižnica Horjul	10
	Knjižnica Brezovica	10
	Knjižnica Šiška	32
	Knjižnica Šentvid	8
	Slovanska knjižnica	0
SKUPAJ		**202**
Nastop	**Knjižnica Bežigrad**	3
	Knjižnica Jožeta Mazovca	2
	Knjižnica Fužine	2
	Knjižnica Otona Župančiča	1
	Knjižnica Prežihov Voranc	0
	Knjižnica Šiška	1
	Slovanska knjižnica	2
SKUPAJ		**11**
Pogovor	**Knjižnica Bežigrad**	0
	Knjižnica Glinškova ploščad	1
	Knjižnica Jožeta Mazovca	10
	Knjižnica Fužine	7
	Knjižnica Polje	3
	Knjižnica Otona Župančiča	46
	Knjižnica Prežihov Voranc	0
	Knjižnica Frana Levstika	3
	Knjižnica Šiška	4
	Potujoča knjižnica	5
	Slovanska knjižnica	5
SKUPAJ		**84**
Predstavitev knjige	**Knjižnica Bežigrad**	4
	Knjižnica dr. France Škerl	2
	Knjižnica Glinškova ploščad	2
	Knjižnica Jurij Vega	2
	Knjižnica Savsko naselje	1
	Knjižnica Jožeta Mazovca	4
	Knjižnica Fužine	2
	Knjižnica Polje	3
	Knjižnica Otona Župančiča	40
	Knjižnica Prežihov Voranc	5
	Knjižnica Podpeč	1
	Knjižnica Brezovica	1
	Knjižnica Šiška	4
	Knjižnica Šentvid	4
	Slovanska knjižnica	3
SKUPAJ		**78**
Projekcija	**Knjižnica Bežigrad**	0
	Knjižnica Jožeta Mazovca	0

	Knjižnica Otona Župančiča	0
	Knjižnica Prežihov Voranc	0
	Knjižnica Šiška	4
	Slovanska knjižnica	0
SKUPAJ		**4**
Razstava	**Knjižnica Bežigrad**	10
	Knjižnica dr. France Škerl	6
	Knjižnica Glinškova ploščad	6
	Knjižnica Savsko naselje	4
	Knjižnica Jožeta Mazovca	6
	Knjižnica Fužine	6
	Knjižnica Polje	6
	Knjižnica Zalog	6
	Knjižnica Jarše	12
	Knjižnica Otona Župančiča	6
	Knjižnica Prežihov Voranc	10
	Knjižnica Grba	4
	Knjižnica Škofljica	14
	Knjižnica Ig	11
	Knjižnica Frana Levstika	6
	Knjižnica Šiška	14
	Knjižnica Šentvid	6
	Knjižnica Vodice	2
	Slovanska knjižnica	5
SKUPAJ		**140**
Tekmovanje	**Knjižnica Bežigrad**	0
	Knjižnica Jožeta Mazovca	0
	Knjižnica Otona Župančiča	0
	Knjižnica Prežihov Voranc	0
	Knjižnica Šiška	0
	Slovanska knjižnica	0
SKUPAJ		**0**
Drugo	**Knjižnica Bežigrad**	10
	Knjižnica Črnuče	1
	Knjižnica dr. France Škerl	1
	Knjižnica Glinškova ploščad	1
	Knjižnica Jožeta Mazovca	0
	Knjižnica Jarše	10
	Knjižnica Otona Župančiča	0
	Knjižnica Prežihov Voranc	1
	Knjižnica Šiška	0
	Slovanska knjižnica	0
SKUPAJ		**24**

Število predvidenih **kulturnih prireditev za otroke** po posameznih knjižnicah v mreži MKL

Dogodek	**Krajevna knjižnica**	**Število prireditev**
Bralna skupina	**Knjižnica Bežigrad**	0
	Knjižnica Jožeta Mazovca	0
	Knjižnica Polje	3
	Knjižnica Otona Župančiča	0
	Knjižnica Prežihov Voranc	0
	Knjižnica Šiška	0
	Slovanska knjižnica	0
SKUPAJ		**3**
Nastop	**Knjižnica Bežigrad**	3
	Knjižnica Črnuče	1

	Knjižnica Jurij Vega	5
	Knjižnica Jožeta Mazovca	1
	Knjižnica Fužine	2
	Knjižnica Polje	1
	Knjižnica Otona Župančiča	0
	Knjižnica Prežihov Voranc	1
	Knjižnica Grba	1
	Knjižnica Škofljica	1
	Knjižnica Ig	1
	Knjižnica Frana Levstika	1
	Knjižnica Šiška	1
	Knjižnica Šentvid	1
	Knjižnica Vodice	1
	Slovanska knjižnica	0
SKUPAJ		**21**
Pogovor	**Knjižnica Bežigrad**	1
	Knjižnica Jožeta Mazovca	0
	Knjižnica Otona Župančiča	0
	Knjižnica Prežihov Voranc	0
	Knjižnica Šiška	0
	Slovanska knjižnica	0
SKUPAJ		**1**
Predstavitev knjige	**Knjižnica Bežigrad**	0
	Knjižnica Jožeta Mazovca	0
	Knjižnica Polje	3
	Knjižnica Zalog	2
	Knjižnica Otona Župančiča	0
	Knjižnica Prežihov Voranc	0
	Knjižnica Šiška	0
	Slovanska knjižnica	0
SKUPAJ		**5**
Razstava	**Knjižnica Bežigrad**	2
	Knjižnica Črnuče	1
	Knjižnica dr. France Škerl	1
	Knjižnica Glinškova ploščad	3
	Knjižnica Savsko naselje	1
	Knjižnica Jožeta Mazovca	0
	Knjižnica Fužine	2
	Knjižnica Polje	8
	Knjižnica Zadvor	2
	Knjižnica Otona Župančiča	0
	Knjižnica Prežihov Voranc	0
	Knjižnica Grba	4
	Knjižnica Škofljica	5
	Knjižnica Frana Levstika	6
	Knjižnica Šiška	0
	Slovanska knjižnica	0
SKUPAJ		**35**
Tekmovanje	**Knjižnica Bežigrad**	6
	Knjižnica Črnuče	6
	Knjižnica dr. France Škerl	6
	Knjižnica Glinškova ploščad	6
	Knjižnica Savsko naselje	6
	Knjižnica Jurij Vega	6
	Knjižnica Jožeta Mazovca	0
	Knjižnica Fužine	6
	Knjižnica Polje	4
	Knjižnica Jarše	6

	Knjižnica Otona Župančiča	0
	Knjižnica Prežihov Voranc	6
	Knjižnica Grba	6
	Knjižnica Ig	6
	Knjižnica Frana Levstika	6
	Knjižnica Horjul	6
	Knjižnica Ig	6
	Knjižnica Šiška	6
	Knjižnica Gameljne	6
	Knjižnica Šentvid	6
	Knjižnica Vodice	6
	Slovanska knjižnica	0
SKUPAJ		**112**
Ura pravljic	**Knjižnica Bežigrad**	29
	Knjižnica Črnuče	29
	Knjižnica dr. France Škerl	27
	Knjižnica Glinškova ploščad	27
	Knjižnica Savsko naselje	42
	Knjižnica Jurij Vega	28
	Knjižnica Jožeta Mazovca	30
	Knjižnica Fužine	50
	Knjižnica Jarše	24
	Knjižnica Polje	40
	Knjižnica Zadvor	4
	Knjižnica Zalog	37
	Knjižnica Otona Župančiča	60
	Knjižnica Rog	40
	Knjižnica Prežihov Voranc	27
	Knjižnica Rudnik	30
	Knjižnica Grba	4
	Knjižnica Škofljica	31
	Knjižnica Rudnik	30
	Knjižnica Ig	14
	Knjižnica Dobrova	7
	Knjižnica Frana Levstika	46
	Knjižnica Horjul	16
	Knjižnica Brezovica	45
	Knjižnica Šiška	25
	Knjižnica Šentvid	24
	Knjižnica Vodice	25
	Knjižnica Gameljne	26
	Potujoča knjižnica	7
	Slovanska knjižnica	0
SKUPAJ		**824**
Drugo	**Knjižnica Bežigrad**	0
	Knjižnica dr. France Škerl	1
	Knjižnica Jožeta Mazovca	12
	Knjižnica Fužine	2
	Knjižnica Otona Župančiča	0
	Knjižnica Prežihov Voranc	1
	Knjižnica Frana Levstika	1
	Knjižnica Brezovica	1
	Knjižnica Šiška	0
	Slovanska knjižnica	0
SKUPAJ		**18**

Izobraževanja za odrasle po posameznih knjižnicah

Dogodek	Krajevna knjižnica	Število izobraževanj
Delavnica	**Knjižnica Bežigrad**	50
	Knjižnica Črnuče	9
	Knjižnica dr. France Škerl	94
	Knjižnica Glinškova ploščad	1
	Knjižnica Jurij Vega	1
	Knjižnica Savsko naselje	46
	Knjižnica Jožeta Mazovca	20
	Knjižnica Fužine	24
	Knjižnica Jarše	12
	Knjižnica Polje	10
	Knjižnica Zadvor	1
	Knjižnica Otona Župančiča	80
	Knjižnica Prežihov Voranc	6
	Knjižnica Rudnik	5
	Knjižnica Grba	12
	Knjižnica Ig	7
	Knjižnica Podpeč	2
	Knjižnica Brezovica	2
	Knjižnica Šiška	6
	Knjižnica Šentvid	4
	Knjižnica Vodice	6
	Knjižnica Gameljne	3
	Slovanska knjižnica	0
SKUPAJ		**401**
Predavanje	**Knjižnica Bežigrad**	12
	Knjižnica Črnuče	2
	Knjižnica dr. France Škerl	7
	Knjižnica Glinškova ploščad	7
	Knjižnica Jurij Vega	6
	Knjižnica Jožeta Mazovca	10
	Knjižnica Fužine	18
	Knjižnica Jarše	2
	Knjižnica Polje	3
	Knjižnica Zalog	3
	Knjižnica Otona Župančiča	60
	Knjižnica Prežihov Voranc	6
	Knjižnica Rudnik	8
	Knjižnica Grba	8
	Knjižnica Škofljica	7
	Knjižnica Ig	5
	Knjižnica Frana Levstika	4
	Knjižnica Horjul	5
	Knjižnica Podpeč	3
	Knjižnica Brezovica	6
	Knjižnica Šiška	30
	Knjižnica Šentvid	8
	Knjižnica Vodice	8
	Knjižnica Gameljne	7
	Slovanska knjižnica	12
SKUPAJ		**247**
Vodeni ogled	**Knjižnica Bežigrad**	1
	Knjižnica dr. France Škerl	4
	Knjižnica Jožeta Mazovca	12
	Knjižnica Polje	4
	Knjižnica Otona Župančiča	20

	Knjižnica Prežihov Voranc	1
	Knjižnica Rudnik	12
	Knjižnica Šiška	28
	Slovanska knjižnica	7
SKUPAJ		**89**

Izobraževanja za otroke po posameznih knjižnicah

Dogodek	**Krajevna knjižnica**	**Število izobraževanj**
Delavnica	**Knjižnica Bežigrad**	26
	Knjižnica Črnuče	7
	Knjižnica dr. France Škerl	12
	Knjižnica Glinškova ploščad	4
	Knjižnica Jurij Vega	14
	Knjižnica Savsko naselje	10
	Knjižnica Jožeta Mazovca	23
	Knjižnica Fužine	16
	Knjižnica Jarše	15
	Knjižnica Polje	36
	Knjižnica Zalog	5
	Knjižnica Otona Župančiča	0
	Knjižnica Prežihov Voranc	34
	Knjižnica Rudnik	4
	Knjižnica Grba	6
	Knjižnica Škofljica	13
	Knjižnica Ig	27
	Knjižnica Frana Levstika	7
	Knjižnica Horjul	5
	Knjižnica Podpeč	4
	Knjižnica Brezovica	8
	Knjižnica Šiška	29
	Knjižnica Šentvid	5
	Slovanska knjižnica	2
SKUPAJ		**312**
Vodeni ogled	**Knjižnica Bežigrad**	40
	Knjižnica Črnuče	22
	Knjižnica dr. France Škerl	32
	Knjižnica Glinškova ploščad	27
	Knjižnica Jurij Vega	34
	Knjižnica Savsko naselje	6
	Knjižnica Jožeta Mazovca	47
	Knjižnica Fužine	20
	Knjižnica Jarše	8
	Knjižnica Polje	48
	Knjižnica Zadvor	12
	Knjižnica Zalog	4
	Knjižnica Otona Župančiča	40
	Knjižnica Prežihov Voranc	90
	Knjižnica Rudnik	35
	Knjižnica Grba	22
	Knjižnica Škofljica	6
	Knjižnica Ig	24
	Knjižnica Dobrova	8
	Knjižnica Frana Levstika	4
	Knjižnica Šiška	43
	Knjižnica Šentvid	16
	Knjižnica Vodice	9

	Potujoča knjižnica	1
	Slovanska knjižnica	0
SKUPAJ		**598**